

*Berit Otnes, Lotte Rustad Thorsen og
Odd Frank Vaage*

Levekår blant studenter 2010

Rapporter I denne serien publiseres analyser og kommenterte statistiske resultater fra ulike undersøkelser. Undersøkelser inkluderer både utvalgsundersøkelser, tellinger og registerbaserte undersøkelser.

© Statistisk sentralbyrå, november 2011 Ved bruk av materiale fra denne publikasjonen skal Statistisk sentralbyrå oppgis som kilde.	Standardtegn i tabeller	Symbol
ISBN 978-82-537-8225-6 (trykt)	Tall kan ikke forekomme	.
ISBN 978-82-537-8226-3 (elektronisk)	Oppgave mangler	..
ISSN 0806-2056	Oppgave mangler foreløpig	...
Emne: 00.02 og 04.02.40	Tall kan ikke offentliggjøres	:
Trykk: Statistisk sentralbyrå	Null	-
	Mindre enn 0,5 av den brukte enheten	0
	Mindre enn 0,05 av den brukte enheten	0,0
	Foreløpig tall	*
	Brudd i den loddrette serien	—
	Brudd i den vannrette serien	
	Desimaltegn	,

Forord

Denne rapporten er basert på data fra utvalgsundersøkelsen Levekår blant studenter 2010, hvor studenter mellom 19 og 34 år har blitt intervjuet om studier og hverdagsliv. Det har tidligere vært gjennomført to undersøkelser om studenters levekår, i henholdsvis 1998 og 2005.

Rapporten gir en generell oversikt over studentenes studieforhold, helse, boligsituasjon, familieliv, fritidsvaner, økonomi og arbeidsforhold. Studentenes økonomiske forhold og arbeid ved siden av studiene vil utdypes i en senere rapport.

Nina Brøyn var prosjektleder i første fase av prosjektet, deretter overtok Elin Skretting Lunde som prosjektleder, hun har også hatt det redaksjonelle ansvaret for rapporten. Einar Bjørshol og Kjersti Wiggen har vært planleggere i forbindelse med datainnsamlingen og Magnar Lillegård har bistått på metodesiden. Det er flere forfattere som har bidratt til denne rapporten: Lotte Rustad Thorsen har skrevet kapittel 2, 3, 5, 8 og 9, Odd Frank Vaage har skrevet kapittel 6 og 7, mens Berit Otnes har skrevet kapittel 4. Kirsten Aanerud og Marit Berger Gundersen har redigert rapporten.

Kunnskapsdepartementet har vært oppdragsgiver for prosjektet Levekår blant studenter 2010.

Sammendrag

Denne rapporten har som formål å beskrive studiesituasjon og levekår blant studenter i 2010. Statistisk sentralbyrå har tidligere gjennomført undersøkelser om studenters levekår i 1998 og 2005. I 2010 undersøkelsen har det vært fokus på studenters psykiske helse og boligsituasjon, i tillegg til en bred kartlegging av studieforhold, økonomi og levekår generelt.

De fleste studenter følger et fast studieprogram i 2010, og flere studenter følger en utdanningsplan i 2010 enn i 2005. Det er også noe flere studenter som har gjennomført studier tilsvarende minst 30 studiepoeng siste semester i 2010. Andelen blant studentene som har hatt opphold i studiene, har gått ned. Flere studenter planlegger å fullføre en utdanning på mer enn fire år i 2010 enn i 2005.

På studiestedet er flere av studentene fornøyd med tilgang til grupperom og pc-er i 2010 enn i 2005. Opplevelsen av sider av arbeidsmiljøet som støyforhold og luftkvalitet er uendret fra 2005 til 2010. Studentene i 2010 er noe mer til stede ved studiestedet enn studentene i 2005. 95 prosent av studentene trives svært bra eller bra ved studiestedet sitt, omtrent samme andel som i 2005.

Ni av ti studenter vurderer egen helse som god. 13 prosent av studentene har betydelige psykiske plager, omtrent samme andel som blant ungdom generelt. Andelen med psykiske helseproblemer blant studentene i 2010 er litt høyere enn i 2005, men det har vært en tilsvarende økning blant ungdom generelt i samme periode.

Flertallet av studentene bor i leid bolig og 15 prosent av studentene bor i studentbolig i 2010. Sammenlignet med 2005 er det ingen forskjeller i hvordan studentene bor. Langt flere av studentene bor trangt enn befolkningen generelt. Om lag halvparten deler kjøkken og/eller bad med andre.

Sammenliknet med 2005 var det færre studenter som var gift, og færre som hadde barn i 2010. En av tre studenter bor sammen med andre som de deler mat- eller boutgifter med. Seks av ti studenter har daglig samvær med venner, og nesten alle har noen fortrolige å snakke med. Noen føler seg likevel ensomme, enten av og til eller ofte, og denne andelen har økt fra 2005 til 2010.

Studenter er mer aktive deltakere i mange fritidsaktiviteter enn befolkningen generelt. Nesten alle studenter har vært på kino siste år, mot to av tre i befolkningen. Knappt 20 prosent av studentene i 2010 er meget interessert eller ganske interessert i studentpolitikk, samme andel som i 2005.

Sju av ti studenter oppgir at lån og stipend fra Lånekassen er deres viktigste kilde til livsopphold. En av fem studenter oppgir inntekt av eget arbeid som viktigste inntektskilde. Fire av ti studenter har fått hjelp fra familien til å dekke løpende utgifter, en større andel enn i 2005. Studentene i 2010 klarer seg bedre økonomisk enn i studentene i 2005 med de inntektene de har. 18 prosent har ofte eller av og til vansker med å klare løpende utgifter, mot 27 prosent av studentene i 2005.

Litt flere studenter arbeider ved siden av studiene i 2010 enn i 2005, 60 mot 57 prosent. Den vanligste årsaken er at støtten fra Lånekassen ikke strekker til. Den vanligste årsaken til at studenter ikke arbeider ved siden av studiet er at de ønsker å være heltidsstudenter.

Abstract

The purpose of this report is to describe the study environment and living conditions among students in 2010. Statistics Norway has previously conducted surveys on students' living conditions in 1998 and 2005. In the 2010 survey there is a focus on students' mental health and housing conditions, in addition to a broad mapping of study environment, economy and living conditions in general.

Most students follow a fixed study programme in 2010, and more students follow an education plan than in 2005. There has also been an increase in the percentage of students that completed at least 30 credits during the last term. The percentage of students who has had a break in their studies has decreased. More students are planning to complete an education of four or more years in 2010 than in 2005.

More students are content with access to group rooms and computers at their college in 2010 than in 2005. The perception of the quality of the work environment, like noise and air quality, did not change between 2005 and 2010. The students in 2010 are more content with the amount of time they have available for independent work with their subjects.

Nine out of ten students evaluate their own health as good, the same as in 2005. 13 percent of the students have considerable mental afflictions, about the same percentage as among youth in general. The percentage of students with considerable mental health problems is slightly higher in 2010 than in 2005, but there has been a corresponding increase among youth in general in the same period.

The majority of the students live in rented flats, and 15 percent of them live in special students' flats provided by the Students' Welfare Associations in 2010. Compared to 2005 there is no difference in how the students are accommodated. About half of the students share kitchen and/or bathroom with others.

Compared to 2005 fewer students were married and had children in 2010. One in three students lives with others whom they share food or housing expenditures with. Six out of ten students meet with their friends on a daily basis, and almost all have someone they can confide in. Some still feel lonely, either often or once in a while, and this percentage has increased from 2005 to 2010.

Students are more active participants in many leisure activities than the population in general. Almost all students have been to the cinema during the last 12 months, compared to two out of three in the population. Almost 20 percent of the students in 2010 are very interested or fairly interested in student politics, the same percentage as in 2005.

Seven out of ten students stated that stipend and loan from Lånekassen, or the State Educational Loan Fund, is their most important source of livelihood. One out of five students had income from employment as their main source of livelihood. Students in 2010 are better off economically with the income they have than the students in 2005. 18 per cent have difficulties with covering current expenditures, often or once in a while, compared to 27 percent of the students in 2005.

Slightly more of the students are employed outside of their studies in 2010 than in 2005, 60 compared to 57 percent. The most common reason for working is that the allowance from Lånekassen is insufficient. The most common reason for students not working outside of the studies is that they want to be full-time students.

Innhold

Forord	3
Sammendrag	4
Abstract	5
1. Innledning	7
1.1. Bakgrunn.....	7
1.2. Noen begreper brukt i rapporten.....	7
1.3. Oppbygging av rapporten.....	8
1.4. Om undersøkelsen.....	8
2. Studieforhold, studieplaner og progresjon	12
2.1. Studieforhold.....	12
2.2. Internasjonalisering og utenlandsopphold.....	20
2.3. Utdanningsplaner.....	22
2.4. Vedleggstabeller til kapittel 2.....	28
3. Studiehverdagen	32
3.1. Kontakt med lærere og forelesere.....	33
3.2. Tid brukt på studiet.....	39
3.3. Kontakt med andre studenter.....	43
3.4. Negativt stress.....	45
3.5. Vedleggstabeller til kapittel 3.....	47
4. Helse	52
4.1. Helse og helseproblemer.....	52
4.2. Psykisk helse.....	55
4.3. Bruk av helsetjenester.....	62
4.4. Levevaner.....	65
4.5. Vedleggstabeller til kapittel 4.....	70
5. Boforhold og nærmiljø	74
5.1. Studentbolig.....	79
5.2. Boligstandard.....	82
5.3. Bomiljø.....	84
5.4. Vedleggstabeller til kapittel 5.....	89
6. Husholdning, familiesituasjon og sosial kontakt	93
6.1. Husholdningskartlegging.....	93
6.2. Sosial kontakt.....	99
6.3. Vedleggstabeller til kapittel 6.....	107
7. Fritidsvaner og organisasjonstilknytning	110
7.1. Fritidsvaner.....	110
7.2. Deltakelse i organisasjonslivet.....	123
7.3. Deltakelse i studentpolitikk.....	127
7.4. Vedleggstabeller til kapittel 7.....	128
8. Økonomi og finansiering	134
8.1. Ulike kilder til livsopphold.....	134
8.2. Overføringer fra familie.....	137
8.3. Økonomisk sårbarhet.....	141
8.4. Vedleggstabeller til kapittel 8.....	142
9. Studier og arbeid	144
9.1. Arbeidssituasjon.....	149
9.2. Vedleggstabeller til kapittel 9.....	152
Referanser	154
Vedlegg A: Overlapp mellom ulike grupper	155
Vedlegg B: Utvalgsvarians	156
Vedlegg C: Oversikt over utdanningsinstitusjoner	158
Tabellregister	159

1. Innledning

På oppdrag fra Kunnskapsdepartementet har Statistisk sentralbyrå (SSB) gjennomført en levekårsundersøkelse blant studenter. Dette er tredje gang det gjennomføres en slik undersøkelse. Tidligere undersøkelser er fra 1998 og 2005. Formålet er å gi en oversikt over situasjonen til studenter i 2010, sammenligne med den generelle levekårssituasjonen og følge gruppen over tid.

1.1. Bakgrunn

Resultatene fra undersøkelsen Levekår blant studenter 2010 vil bli offentliggjort som to rapporter. Denne rapporten beskriver studentenes studieforhold, studiefinansiering/arbeid, boforhold, sosiale nettverk, fritidsvaner og helse. I en påfølgende rapport vil det gjøres en nærmere analyse av studentenes økonomi og boforhold. Der vil intervjuopplysninger bli supplert med registeropplysninger om inntekt, og vi vil gå nærmere inn på studentenes økonomiske forhold, herunder gjeldsbelastning, boligøkonomi, økonomiske bidrag fra familie og forbruksvaner.

Denne generelle rapporten har som formål å beskrive hvordan studentene lever og har det i dag. På utvalgte levekårsområder sammenlignes studentene med resten av befolkningen gjennom SSBs ordinære levekårsundersøkelser. Vi sammenligner også med den forrige levekårsundersøkelsen blant studenter (2005) for å se på eventuelle endringer i studentenes hverdag.

1.2. Noen begreper brukt i rapporten

Vi skiller mellom ulike kjennetegn ved studentene, blant annet kjønn, alder, husholdningstype, studiebrøk, utdanningsinstitusjon og boforhold.

Alder Alder refererer til alderen studenten hadde ved utgangen av 2010, og er inndelt i tre grupper: 19-21 år, 22-24 år og 25-34 år. I denne undersøkelsen inngår studenter i alderen 19-34 år.

Husholdningstype Kjennemerket har følgende gruppering: enslige, enslige som bor med foreldre, enslige forsørgere, par uten barn, par med barn. Dette kjennemerket gir informasjon på personnivå, og gir informasjon om livsfase og familieliv. Studenten som er intervjuet grupperes etter samlivsstatus og om han eller hun har barn i alderen 0-18 år i husholdningen. I gruppene skilles det mellom par og enslige. Gruppene av par omfatter både gifte og samboende. Gruppene enslige omfatter ugifte og før-gifte som ikke er samboende. Betegnelsen *enslig* refererer altså til at studenten ikke lever i parforhold, uavhengig av om vedkommende bor alene eller deler husholdning med andre. Gruppene med barn omfatter studenter som bor sammen med egne barn (medregnet stebarn og adoptivbarn) i alderen 0-18 år.

Utdanningsinstitusjon Vi deler utdanningsinstitusjonene inn i tre grupper: *universiteter, høyskoler og Handelshøyskolen BI og Campus Kristiania, Markedshøyskolen*. BI og Campus Kristiania har begge en høy egenbetaling for sine studenter og de skiller seg således ut fra andre høyskoler, både private og offentlige. For å forenkle omtalen av den siste kategorien høyskoler vil den omtales som BI/Campus Kristiania i teksten. Detaljert informasjon om hvilke universiteter og høyskoler som er med i undersøkelsen finnes i vedlegg C. Kjennemerket er basert på opplysninger studentene selv har gitt om hvilke institusjoner de studerer ved vårsemesteret 2010.

Studiebrøk Det skilles mellom heltidsstudenter og deltidsstudenter. Kjennemerket bygger på opplysninger studentene selv gir i intervjuet, ikke administrative data. Heltidsstudent viser til studenter med en studiebrøk på 100 prosent. Deltidsstudenter viser til studenter med studiebrøk fra 50 prosent og opp til 100 prosent. Studenter med studiebrøk på mindre enn 50 prosent regnes ikke som en del av målgruppen i denne undersøkelsen og omfattes ikke av det endelige utvalget.

Boforhold Kjennemerket har følgende gruppering: Bor hos foreldre, studentbolig, eier og leier bolig. Kjennemerket bygger på opplysninger studentene selv har gitt om egen boligsituasjon i intervjuet.

1.3. Oppbygging av rapporten

Rapporten er organisert i 9 kapitler, som alle tar for seg ulike tema som belyser studentenes levekår. Hvert kapittel starter med en oppsummering av hovedfunnene, så følger en deskriptiv analyse av datamaterialet i form av tekst og tabeller. Tabellene er i stor grad standardisert, og inneholder mange av de samme bakgrunnskjennetegnene. Der hvor det er mulig sammenliknes det med studentundersøkelsen fra 2005 eller andre relevante undersøkelser. Sammenlikningstabellene finnes som vedlegg til hvert kapittel.

Siden spørreskjema er revidert og endret siden 2005, er ikke alle forhold sammenlignbare. Alle tall som refereres i denne rapporten, både fra 2005 og 2010 gjelder aldersgruppen 19-34 år. En sammenlikning av tall fra nettoutvalgene i 2005- og 2010-undersøkelsene, viser at det er svært liten forskjell i fordelingen mellom menn og kvinner. Fordelingen skiller seg også lite fra det som registerdata viser om kjønnsfordelingen mellom norske studenter ved universiteter og statlige høyskoler, hvor 41,9 prosent er menn og 58,1 prosent er kvinner (Utdanningsregisteret, SSB, 2010). Studentpopulasjonen har blitt yngre. 2010-undersøkelsen har færre studenter 25 år og eldre enn 2005-undersøkelsen hadde. Andelen studenter 25-34 år ved statlige høyskoler og universiteter har gått ned, fra 40,3 prosent i 2005 til 35,9 i 2010. (Kilde: Utdanningsregisteret, SSB, 2005 og 2010).

Tilnærmet alle tabeller i rapporten er fordelt etter samme oppsett; kjønn, alder, husholdningstype, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. Dette er ikke gjensidig utelukkende grupper, men de samme personene sortert etter ulike kjennemerker. Eksempelvis er 56 prosent av de som bor hjemme hos foreldrene og 82 prosent av studentene som har studert 1-3 semestre i alderen 19-21 år. I tolkningen av resultatene er det verdt å merke seg at studenter ved BI/Campus Kristiania har lavere gjennomsnittsalder enn studenter ved høyskole og universitet. En tabell med oversikt over alle gruppene er lagt i vedlegg A.

De ulike kapitlene tar for seg studenters levekår tematisk. Innledningsvis i kapittel 2 ser vi på ulike studieforhold, som bruk av normert plan, faglig kontaktperson og studieprogresjon. I kapittel 3 går vi nærmere inn i studiehverdagen, og ser blant annet på ulike studieaktiviteter og fysisk arbeidsmiljø, slik som tilgang til lesesalsplass og grupperom. Også kontakt med faglærer og andre medstudenter belyses. Kapittel 4 fokuserer på studentenes fysiske og psykiske helse, benyttelse av ulike typer helsetjenester og levevaner. Kapittel 5 omhandler studentenes bosituasjon, og ser blant annet på boligstandard og bomiljø, mens kapittel 6 gir en oversikt over studentens familiesituasjon og husholdningstype, hvorvidt studentene bor sammen med sine foreldre, ektefelle eller samboer, alene eller sammen med andre. Omgang med venner og om studenten har noen å prate fortrolig med, blir også belyst her. I kapittel 7 er det fritidsvaner og organisasjonstilknytning som tas opp, her ser vi på alt fra kino og konsertbesøk til politisk aktivitet og deltakelse i ulike organisasjoner. I kapittel 8 er det ulike inntektskilder, økonomisk støtte og finansiering som er temaet, mens kapittel 9 ser nærmere på studenter som arbeider ved siden av studiene og deres arbeidssituasjon. Inntekt, økonomi og boforhold blir utdypet i en påfølgende rapport.

1.4. Om undersøkelsen

Her gir vi en kort beskrivelse av trekking av utvalg, brutto og nettoutvalg og frafall. Omtalen av usikkerhet i forbindelse med tolking av resultatene, finnes som vedlegg B. En mer utførlig beskrivelse og dokumentasjon av datainnsamling, utvalg og frafall er utgitt som eget notat (Wiggen 2011).

Utvalg til undersøkelsen 2010

For å sikre god representativitet ble utvalget trukket i to trinn. I første trinn ble ulike undervisningsinstitusjoner trukket, fordelt etter landsdel, institusjonstype (universitet, vitenskapelig høyskole og høyskole) og eierforhold (statlig og privat). Det ble trukket til sammen 26 undervisningsinstitusjoner:

- 7 universiteter
- 8 vitenskapelige høyskoler (statlige og private)
- 7 statlige høyskoler
- 4 private høyskoler

Opplysninger om hvem som er registrert som student er hentet fra SSBs Norsk utdanningsdatabase (NUDB). Etter at lærestedene var trukket, ble trekkepopulasjonen begrenset etter følgende kriterier:

- studenter født i 1975 eller senere
- studenter som har meldt seg opp til 15 eller flere studiepoeng i vårsemesteret
- ikke utvekslingsstudenter

Deretter ble det foretatt en tilfeldig trekning av 4 003 studenter i alderen 19-35 år som var registrert ved de 26 lærestedene. For å finne ut om intervjuobjektet var i målgruppen, ble det først gjennomført et kort telefonintervju. De som ikke oppfylte kriteriene gikk til avgang for å sikre at bruttoutvalget besto av studenter i målgruppen.

Tilleggsutvalg 2011

I levekårsundersøkelsen blant studenter som ble gjennomført vårsemesteret 2010, var førsteårsstudentene (studentene som startet sine studier i 2009) ved en feil ikke med i utvalget. Det var derfor nødvendig å gjennomføre en tilleggsundersøkelse for denne studentgruppen. Hovedundersøkelsen fra 2010 ble i vårsemesteret 2011 supplert med 400 intervju med førsteårsstudenter, det vil si studenter som startet studiene sine i 2010.

Utvalget til tilleggsundersøkelsen er trukket fra de samme lærestedene som for hovedundersøkelsen, og opplysningene om hvem som er registrert som student ble hentet fra NUDB. Én skole hadde endret status fra høyskole til universitet siden året før, men den ble beholdt under kategorien høyskole som i hovedundersøkelsen. Se for øvrig dokumentasjonsrapporten for nærmere beskrivelse av tilleggsutvalget.

I rapporten presenteres og analyseres utvalgene samlet og består av intervju med totalt 2178 studenter. Bruttoutvalget til undersøkelsen var 3505 studenter, 37,5 prosent gikk til frafall. 55,2 prosent av intervjuene ble gjennomført ved besøksintervju, og 44,8 prosent ved telefonintervju. Intervjutiden var på ca. en time.

Utvalgsskjevhet

Utvalgsskjevhet er systematiske skjevheter i utvalget. Slik skjevhet kan oppstå i utvalgstrekkningen, hvor tilfeldigheter kan føre til at fordelingen av enkelte kjennemerker i utvalget ikke er helt lik fordelingen i populasjonen (utvalgsvarians). Denne skjevheten skyldes tilfeldigheter i trekkingen, og en kan forvente at de personene som trekkes ut i hver befolkningsgruppe ikke skiller seg systematisk fra de som ikke trekkes ut. Dersom det likevel er slik at enkelte grupper er underrepresentert i bruttoutvalget, vil de veie for lite for det samlede resultatet. Det vil igjen bety at dataene vi har etter endt undersøkelse ikke representerer et tverrsnitt av den populasjonen vi ønsker å si noe om. Slike skjevheter er erfaringsmessig små. Det blir kontrollert for slik utvalgsskjevhet under trekkrutinen, slik at vi kan minimere denne type feil.

Frafall kan også bidra til skjevheter i en utvalgsundersøkelse. Når fordelingen av et bestemt kjennemerke er annerledes blant dem som har svart enn blant dem som ble

forsøkt intervjuet, kan det føre til skjevhet. Det innebærer at sammensetningen av nettoutvalget avviker noe fra bruttoutvalget. Utvalgsskjevhet ved ett kjennemerke medfører ikke nødvendigvis at nettoutvalget er skjevt for andre kjennemerker. På den annen side gir godt samsvar mellom fordelingene i netto- og bruttoutvalget for ett eller flere kjennemerker ingen garanti for at utvalget ikke er skjevt for andre kjennemerker. For å kunne si noe om skjevhet, må vi kjenne den faktiske fordelingen av kjennemerket i bruttoutvalget.

I vurderingen av utvalgsskjevhet bør en knytte størst oppmerksomhet til avvikene mellom brutto- og nettoutvalget. I tabellen nedenfor gis et grunnlag for å vurdere eventuelle skjevheter på grunn av frafall i levekårsundersøkelsene blant studenter. Vi kan se på fordelingene av kjennemerkene kjønn, alder, landsdel og utdanningsinstitusjon, i bruttoutvalget, nettoutvalget og frafallet i tabell 1.1.

Tabell 1.1. Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og differanse mellom netto- og bruttoutvalg fordelt på kjønn, alder, landsdel og utdanningsinstitusjon. Hovedundersøkelsen og tilleggundersøkelsen samlet. Prosent

	Bruttoutvalg	Nettoutvalg	Frafall	Differanse netto-brutto
Totalt	100	100	100	0,0
Kjønn				
Mann	43,5	43,3	43,8	-0,2
Kvinne	56,5	56,7	56,2	0,2
Alder				
18-24 år	70,4	72,5	66,8	2,1
25-35 år	29,6	27,5	33,2	-2,1
Landsdel				
Akershus og Oslo	29,2	29,2	29,1	0,1
Hedmark og Oppland	4,4	4,4	4,5	-0,1
Østlandet ellers	10,3	8,0	14,2	-2,3
Agder og Rogaland	12,7	11,8	14,2	-0,9
Vestlandet	18,9	18,1	20,3	-0,8
Trøndelag	16,5	20,3	10,4	3,7
Nord-Norge	7,9	8,2	7,4	0,3
Utdanningsinstitusjon				
Universitet	49,0	53,6	41,4	4,6
Vitenskapelig høyskole	12,5	11,4	14,4	-1,1
Statlig høyskole	35,5	32,8	39,3	-2,4
Privat høyskole	3,2	2,2	4,9	-1,0
Antall personer	3 505	2 178	1 327	

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Hovedtrekkene i tabellen viser at fordelingen mellom kjønnene er jevn, yngre er noe overrepresentert, studenter fra "Østlandet ellers" er underrepresentert, mens de fra Trøndelag er overrepresentert. Når det gjelder utdanningsinstitusjoner er universitet noe overrepresentert, og statlig høyskole noe underrepresentert. I de påfølgende analysene er utdanningsinstitusjon slått sammen til tre kategorier: universiteter, høyskoler og BI/Campus Kristiania. BI og Campus Kristiania er også høyskoler, men skiller seg ut pga at studentene betaler en forholdsvis høy egenandel.

Svarprosenten på undersøkelsen er 62,1 prosent. Av de som var trukket ut til å delta, men ikke deltok sa 17,7 prosent at de ikke ønsket å delta, 0,9 prosent var forhindret fra å delta, 18,9 prosent ble ikke truffet og 0,3 prosent hadde annet frafall. Utvalgsvarians og standardavvik er nærmere beskrevet i vedlegg B.

PC-assistert intervjuing, innsamlings- og bearbeidingsfeil

I enhver undersøkelse, både i totaltelling og utvalgsundersøkelser, vil det forekomme svar som er feil. Feilene kan oppstå både i forbindelse med innsamlingen og under bearbeidningen. I denne undersøkelsen har det vært benyttet PC-assistert intervjuing, noe som bidrar til økt datakvalitet. Innsamlingsfeil som skyldes intervjuerens feilregistreringer, blir langt mindre enn ved bruk av

papirskjema. Vi unngår registrering av ugyldige verdier og vi oppnår et redusert frafall på enkeltspørsmål ved at mulighetene for filterfeil reduseres. Innsamlingsfeil kan imidlertid også komme av at intervjupersonen svarer feil. Det kan skyldes vansker med å huske forhold tilbake i tid eller misforståelser av spørsmål. Når folk blir spurt om forhold som erfaringsmessig oppfattes som komplisert, må en regne med å få en del feil svar. Innsamlingsfeil kan også oppstå fordi visse spørsmål oppfattes som ømtålige. Respondentene kan i slike tilfeller bevisst gi feil svar. De vurderingene som ligger til grunn for svaret, kan også bli påvirket av hva respondenten oppfatter som sosialt ønskelig.

Bearbeidingsfeil er avvik mellom den verdien som registreres inn og den verdien som til slutt rapporteres ut. Slike feil kan oppstå for eksempel under omkodinger. Når feilene er rettet opp så langt det er mulig, er erfaringen at de statistiske resultatene i de fleste tilfeller påvirkes forholdsvis lite av både innsamlingsfeil og bearbeidingsfeil. Virkningen av feil kan likevel være av betydning i noen tilfeller, spesielt hvis feilene ikke oppdages.

2. Studieforhold, studieplaner og progresjon

- *Andelen som har studert i utlandet er uendret, men flere gjør det som en del av et utvekslingsprogram*
- *2005-2010: Studentene planlegger lengre utdanningsløp*
- *Faglig fordypning og jobbmuligheter viktigst for valg av studieretning*
- *Tre av fire studenter gjennomførte et fullt normert semester*
- *Færre studenter har hatt opphold i studiet*

Høsten 2003 ble Kvalitetsreformen av høyere utdanning iverksatt ved samtlige utdanningsinstitusjoner i Norge. Sentralt i reformen står ny gradsstruktur, tettere oppfølging av studentene, nye eksamens- og evalueringsformer, ny studiestøtteordning og økt internasjonalisering. Oppsummert var de uttalte målene for reformen: at kvaliteten på utdanning og forskning skulle bli bedre, intensiteten på utdanning skulle økes og at internasjonaliseringen skulle økes (St. meld nr. 27 (2000-2001)).

2.1. Studieforhold

I Kvalitetsreformen heter det at en strammere struktur skal bidra til å øke gjennomføringsgraden blant studentene. Gjensidig forpliktende avtaler om studieforløp er et av virkemidlene for at studenter skal komme gjennom studiet på normert tid. Slike avtaler innebærer at det skal komme klart fram hvilke plikter og rettigheter utdanningsinstitusjonen og studentene har overfor hverandre. Institusjonene skal legge til rette for at studentene gjennomfører, og har et overordnet ansvar for studentenes arbeidsvilkår. Studentene skal forplikte seg når det gjelder deltakelse, obligatoriske arbeider og studieprogresjon. Utdanningsplanen skal undertegnes i løpet av første semester der hvor studenten planlegger studier av mer enn ett års varighet. Disse utdanningsplanene er ikke identiske mellom de ulike utdanningsinstitusjonene. Utforming, innhold og hvordan de blir brukt varierer.

Tabell 2.1 Studentersom har en utdanningsplan og hvorvidt utdanningsplanen blir fulgt opp etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Følger en utdanningsplan	Antall svar	De som har en utdanningsplan: Utdanningsplanen følges opp av en kontaktperson ved lærestedet	Antall svar
I alt	80	2 162	44	1 633
Kjønn				
Menn	82	934	45	733
Kvinner	78	1 228	42	900
Alder				
19-21 år	73	711	46	482
22-24 år	82	855	43	660
25-34 år	86	596	41	491
Husholdningstype				
Enslige	81	1 246	46	948
Enslige som bor hos foreldre	68	219	43	140
Enslige forsørgere	85	34	57	28
Par uten barn	82	541	38	422
Par med barn	82	122	37	95
Antall semestre				
1-3 semestre	67	462	46	283
4-6 semestre	80	887	45	669
7 semestre el. mer	87	804	41	674
Utdanningsinstitusjon				
Universiteter	86	1 162	42	941
Høgskoler	79	830	46	628
BI og Campus Kristiania	39	170	42	64
Studiebrøk				
Heltid	80	2 054	43	1 560
Deltid	69	108	47	73

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Sammenlignet med hva studentene svarte i levekårsundersøkelsen i 2005 er det langt flere som følger en utdanningsplan i 2010. 57 prosent av studentene hadde en slik utdanningsplan i 2005 (Tabell 2.17), mot 80 prosent i 2010 (Tabell 2.1). Andelen er større for menn enn for kvinner. Tallene viser at de eldste studentene og de som har studert flest semestre oftere har en slik utdanningsplan, enn yngre studenter og studenter med færre semestre. Studenter som bor sammen foreldrene og deltidsstudentene har de laveste andelen med en utdanningsplan. BI/Campus Kristiania-studentene har i langt mindre grad enn høyskole- og universitetsstudentene en utdanningsplan, 39 prosent mot 79 prosent for høyskolestudentene og 86 prosent for universitetsstudentene. Blant dem som hadde undertegnet en utdanningsplan var det imidlertid knapt halvparten som svarte at utdanningsplanen ble fulgt opp av en kontaktperson ved lærerstedet. Til tross for at andelen som har en utdanningsplan er større blant de eldste studentene og de som har studert lengst, kan det se ut til at de yngste og de som har studert kortest i større grad har fått utdanningsplanen fulgt opp av en kontaktperson ved lærerstedet.

I henhold til Kvalitetsreformen er en annen måte å styrke forholdet mellom studenter og institusjon å etablere studieprogram der utdanningsinstitusjonen rettleder og bistår studentene i valg av fagkombinasjoner. Denne type organisering har fellestrekk med hvordan de fleste høyskolene og profesjonsutdanningene var organisert allerede før kvalitetsreformen. De nye gradene på lavere nivå (bachelor) og høyere nivå (master) erstattet nærmere 50 ulike gradsbetegnelser. Med noen unntak (medisinstudiet, psykologistudiet, sivilingeniør mfl.), søker studentene seg inn på et treårig bachelorstudium og kan senere bygge på med et toårig masterstudium og eventuelt et doktorgradstudium. Sammenlignet med tidligere er denne ordningen i større grad en definert enhet, selv om det fortsatt er en viss grad av valgfrihet i fagkombinasjoner. De aller fleste studentene, 97 prosent, følger et studieprogram (Tabell 2.2). Dette er en del flere enn hva vi fant i undersøkelsen fra 2005 bare 2 år etter reformen ble iverksatt, da rapporterte 85 prosent av studentene at de fulgte et studieprogram (Tabell 2.17). Vi finner relativt små forskjeller i 2010 etter ulike bakgrunnsvariable, men deltidsstudentene følger i mindre grad et program. Andelen for denne gruppen er 80 prosent, og blant heltidsstudentene er den 98 prosent (Tabell 2.2).

Tabell 2.2 Studentene som følger et studieprogram etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Følger et studieprogram	Antall svar
I alt	97	2 177
Kjønn		
Menn	97	942
Kvinner	97	1 235
Alder		
19-21 år	98	715
22-24 år	98	863
25-34 år	95	599
Husholdningstype		
Enslige	97	1 254
Enslige som bor hos foreldre	96	221
Enslige forsørgere	97	35
Par uten barn	97	544
Par med barn	94	123
Antall semestre		
1-3 semestre	98	469
4-6 semestre	98	894
7 semestre el. mer	95	805
Utdanningsinstitusjon		
Universiteter	97	1 166
Høyskoler	98	836
BI og Campus Kristiania	96	175
Studiebrøk		
Heltid	98	2 069
Deltid	80	108

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Halvparten har fast faglig kontaktperson

Studentene ble spurt om de har en fast faglig kontaktperson på lærestedet. Om lag halvparten av studentene har det. Vi finner at det er noen forskjeller mellom de ulike utdanningsinstitusjonene. De som studerer ved høyskoler og universitet har i større grad en fast faglig kontaktperson, mens studentene ved BI/Campus Kristiania i minst grad har det.

Selv om man har en fast kontaktperson er det ikke nødvendigvis slik at man gjør seg nytte av det og studentene ble derfor spurt om hvor ofte de rådførte seg med sin kontaktperson. For de som har en fast faglig kontaktperson var det omtrent like mange som enten rådførte seg minst en gang i uka eller aldri, henholdsvis 15 og 14 prosent, 33 prosent minst en gang i måneden og 38 prosent sjeldnere enn hver måned (Tabell 2.3). Eldre studenter og de som har studert lengst rådfører seg oftere enn yngre studenter. Vi ser også at universitets- og høyskolestudenter oftere er i kontakt med faglig kontaktperson, enn studentene ved BI/Campus Kristiania.

Tabell 2.3 Hvor ofte studentene rådfører seg med sin faglige kontaktperson etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Har en fast faglig kontaktperson	Antall svar	De som har en fast kontaktperson: Hvor ofte rådfører du deg vanligvis med din faglige kontaktperson				Aldri	Antall svar
			Minst en gang i uka	Minst en gang i måneden, men ikke ukentlig	Sjeldnere enn hver måned			
I alt	51	2 159	15	33	38	14	1 100	
Kjønn								
Menn	50	931	15	34	37	14	465	
Kvinner	52	1 228	16	32	38	14	635	
Alder								
19-21 år	49	706	9	23	43	25	345	
22-24 år	50	856	13	36	38	13	428	
25-34 år	55	597	25	39	31	6	327	
Husholdningstype								
Enslige	52	1 243	15	32	37	16	650	
Enslige som bor hos foreldre	48	219	11	31	39	20	105	
Enslige forsørgere	54	35	32	26	32	11	19	
Par uten barn	50	539	17	34	41	8	267	
Par med barn	48	123	9	42	36	14	59	
Antall semestre								
1-3 semestre	50	458	7	21	42	30	227	
4-6 semestre	49	890	13	31	41	15	435	
7 semestre el. mer	54	802	21	40	32	7	434	
Utdanningsinstitusjon								
Universiteter	48	1 154	17	31	36	17	549	
Høyskoler	58	832	14	35	42	10	483	
BI og Campus Kristiania	39	173	10	37	27	27	68	
Studiebrøk								
Heltid	51	2 051	16	33	37	14	1 042	
Deltid	54	108	10	33	43	14	58	

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Halvparten av studentene oppgir å ha en fast faglig kontaktperson både i 2005 og 2010 (Tabell 2.18). Det kan likevel se ut til at studentene i 2010 benytter seg mindre av sin faglige kontaktperson sammenlignet med 2005. Andelen som oppgir at de rådfører seg minst en gang i uka har gått fra 18 prosent i 2005 til 15 prosent i 2010. Videre er andelen som oppsøker sin faglige kontaktperson månedlig gått ned fra 43 prosent i 2005 til 33 prosent i 2010. Det var dermed mer enn dobbelt så mange som aldri oppsøkte sin faglige kontaktperson i 2010 sammenlignet med forrige levekårsundersøkelse, 14 mot 6 prosent. Det kan se ut til at det spesielt er dem som er tidlig i studieløpet som sjeldnere oppsøker sin faglige kontaktperson. I 2005 oppgav 12 prosent av dem som hadde studert inntil 3 semester at de aldri hadde benyttet seg av sin faglige kontaktperson. I 2010 var andelen som aldri

hadde rådført seg med sin faglige kontaktperson 30 prosent, eller nærmere tre ganger så høy.

Mellom valgfrihet og krav til studentene

En av de største endringene med den nye kvalitetsreformen er, spesielt for universitetene, mer studentaktiverende undervisnings- og vurderingsformer. Dette innebærer tettere oppfølging av studentene, flere oppgaveinnleveringer, jevnlig tilbakemelding, mer variert vurdering av studentene gjennom hele studieåret, flere valgfrie emner og flere mindre omfattende eksamener (St.meld nr 27 (2000-2001)). Eksamen som eneste evaluering vil i stor grad stimulere til kortsiktig pugging fremfor læring og forståelse. Et mål har derfor vært å erstatte store slutteksamener med flere deleksamener og jevnlig evalueringer med hyppige tilbakemeldinger. Dette krever mye innsats både av forelesere og studenter.

I undersøkelsen er det spurt om hvor mange oppgaveinnleveringer den enkelte student har hatt i gjeldende semester. Samlet hadde 40 prosent av studentene mellom 1 og 3 oppgaveinnleveringer i løpet av semesteret, 11 prosent hadde mer enn 3 innleveringer og 15 prosent hadde ingen (Tabell 2.4). Når det gjelder oppgaveinnleveringer er det forskjeller mellom de ulike utdanningsinstitusjonene. To av ti studenter ved BI/ Campus Kristiania og universitetene hadde ingen oppgaveinnlevering, mens dette gjaldt en av ti høyskolestudentene. De yngste og de som har studert kortest tid har flere oppgaveinnleveringer enn dem som har kommet lenger i studiene. Tilsvarende har nødvendigvis deltidsstudenter færre innleveringer, enn dem som studerer på heltid.

Tabell 2.4 Antall oppgaveinnleveringer i inneværende semester etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Antall oppgaveleveringer inneværende semester				Antall svar
	0	1-3	4-14	15 eller flere	
I alt	15	40	34	11	2 165
Kjønn					
Menn	14	35	34	17	939
Kvinner	16	43	33	7	1 226
Alder					
19-21 år	12	36	36	16	707
22-24 år	14	39	36	11	861
25-34 år	20	46	27	7	597
Husholdningstype					
Enslige	15	39	33	13	1 248
Enslige som bor hos foreldre	11	38	41	10	220
Enslige forsørgere	11	34	49	6	35
Par uten barn	16	42	32	11	540
Par med barn	21	40	33	7	122
Antall semestre					
1-3 semestre	9	34	40	17	460
4-6 semestre	14	40	33	13	893
7 semestre el. mer	20	43	31	7	803
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	18	42	28	12	1 162
Høyskoler	10	34	45	12	830
BI og Campus Kristiania	22	50	22	6	173
Studiebrøk					
Heltid	15	40	34	12	2 057
Deltid	27	44	26	4	108

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

De studentene som hadde oppgaveinnleveringer ble videre spurt om det var individuelle innleveringer, gruppeinnleveringer eller begge deler. Samlet svarte 40 prosent at de bare hadde individuelle innleveringer, 12 prosent hadde bare gruppeinnleveringer, mens 49 prosent hadde en kombinasjon (Tabell 2.5). Det kan se ut til at de som har studert lengst og de som studerer deltid har flest individuelle innleveringer. Halvparten av studentene ved universitetene har kun individuelle innleveringer, 40 prosent oppgir at de har en kombinasjon av individuelle og

gruppeinnleveringer, mens bare 9 prosent kun har gruppeinnleveringer. Studentene ved høyskolene har den klart laveste andelen som kun har individuelle og den høyeste andelen med både individuelle og gruppeinnleveringer. En tredel av studenter ved BI/Campus Kristiania oppgir at de kun har gruppeinnleveringer.

Tabell 2.5 Type oppgaveinnlevering blant de som har levert oppgave, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Hva slags type oppgaveinnlevering			Antall svar
	Bare individuelle innleveringer	Bare gruppeinnleveringer	Både individuelle og gruppeinnleveringer	
I alt	40	12	49	1 836
Kjønn				
Menn	37	13	50	809
Kvinner	42	11	48	1 027
Alder				
19-21 år	39	9	52	622
22-24 år	37	13	51	737
25-34 år	45	14	41	477
Husholdningstype				
Enslige	40	11	48	1 060
Enslige som bor hos foreldre .	37	8	55	195
Enslige forsørgere	23	13	65	31
Par uten barn	40	14	46	453
Par med barn	38	17	45	97
Antall semestre				
1-3 semestre	43	8	49	418
4-6 semestre	33	14	54	765
7 semestre el. mer	45	12	43	645
Utdanningsinstitusjon				
Universiteter	51	9	40	953
Høyskoler	25	12	63	749
BI og Campus Kristiania	40	31	29	134
Studiebrøk				
Heltid	39	12	50	1 757
Deltid	61	10	29	79

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Selv om det er innført en fast gradstruktur, med tilrettelagte studieprogram, er det også lagt opp til at studenten selv skal kunne tilpasse studiet til sine interesser og behov. De ulike studietilbudene har varierende omfang av valgfrie studiepoeng. Undersøkelsen viser at det her er forskjeller mellom universitetene på den ene siden og høyskoler og BI/Campus Kristiania på den andre når det gjelder muligheten for valgfrie emner. Samlet oppgir 32 prosent av studentene at de har valgfrie studiepoeng (Tabell 2.6). Blant universitetsstudentene oppgir 37 prosent at de har valgfrie studiepoeng, mens den tilsvarende andelen for høyskole og BI/ Campus Kristiania studenter er henholdsvis 29 og 20 prosent. Vi ser også at for de som har valgfrie studiepoeng er det forskjeller i hvor del av studiet som er valgfritt. Hele 13 prosent av universitetsstudentene oppgir at alle de normerte studiepoengene¹ er valgfrie, mens tilsvarende andel for høyskole og BI/ Campus Kristiania studenter er 5 og 6 prosent. Dette henger nok sammen med at det er flere profesjonsutdanninger ved høyskolene hvor læringskrav og faste studieløp er mer vanlig. Det er også mer valgfrie studiepoeng dess lenger en har studert, og blant dem som har studert 7 semester eller mer har 40 prosent oppgitt at de har valgfrie studiepoeng, mot kun 17 prosent av dem som bare har studert inntil tre semester.

¹ Et semester er normert til 30 studiepoeng.

Tabell 2.6 Antall valgfrie studiepoeng etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Antall valgfrie studiepoeng				Antall svar
	0	1-10	11-29	30 eller flere	
I alt	68	12	10	10	2 158
Kjønn					
Menn	65	13	13	10	937
Kvinner	70	11	8	11	1 221
Alder					
19-21 år	75	10	7	8	709
22-24 år	62	14	13	12	856
25-34 år	68	11	11	11	593
Husholdningstype					
Enslige	68	12	9	11	1 243
Enslige som bor hos foreldre	74	9	11	6	219
Enslige forsørgere	77	6	6	12	34
Par uten barn	65	12	11	12	540
Par med barn	66	12	14	9	122
Antall semestre					
1-3 semestre	83	9	4	5	463
4-6 semestre	67	12	10	11	886
7 semestre el. mer	60	13	15	13	802
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	63	14	11	13	1 163
Høgskoler	71	11	10	8	821
BI og Campus Kristiania	80	4	10	6	174
Studiebrøk					
Heltid	68	12	10	10	2 051
Deltid	63	10	20	8	107

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

En viktig del av kvalitetsreformen var endringen til flere mindre prøver eller eksamener i løpet av studieløpet. Vi ser av oversikten at 45 prosent av studentene hadde 3-4 eksamener i løpet av inneværende semester (Tabell 2.7). 5 prosent hadde ingen, 35 prosent hadde 1-2, mens 15 prosent oppga å ha 5 eller flere eksamener i løpet av semesteret. Vi ser også at det er vanligere å ha flere eksamener tidlig i studieløpet og at studenter ved BI/Campus Kristiania har klart flere eksamener enn høyskole og universitetsstudenter. Deltidsstudenter har naturlig nok også færre eksamener enn heltidsstudenter.

Tabell 2.7 Antall eksamener inneværende semester etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Antall eksamener inneværende semester				Antall svar
	0	1-2	3-4	5 eller flere	
I alt	5	35	45	15	2 176
Kjønn					
Menn	5	29	47	19	941
Kvinner	5	39	43	13	1 235
Alder					
19-21 år	2	26	56	17	714
22-24 år	4	35	43	18	863
25-34 år	11	45	34	10	599
Husholdningstype					
Enslige	5	34	47	15	1 254
Enslige som bor hos foreldre	3	34	46	18	221
Enslige forsørgere	6	34	46	14	35
Par uten barn	8	35	42	15	543
Par med barn	9	44	34	13	123
Antall semestre					
1-3 semestre	1	24	63	13	468
4-6 semestre	3	33	44	21	894
7 semestre el. mer	11	43	36	10	805
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	7	36	46	11	1 166
Høgskoler	3	38	44	14	835
BI og Campus Kristiania	2	9	42	47	175
Studiebrøk					
Heltid	5	33	46	16	2 068
Deltid	9	64	24	3	108

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Mange studieordninger har obligatorisk undervisning. 29 prosent av studentene oppga at de ikke hadde dette. Tabell 2.8 omfatter de studentene som enten har obligatorisk eller frivillig undervisning i pågående semester. De aller fleste av dem som har obligatorisk undervisning følger all slik undervisning (83 prosent), 15 prosent fulgte deler av denne undervisningen, mens kun 2 prosent ikke fulgte den i det hele tatt (Tabell 2.8). Kvinner følger i større grad enn menn all obligatorisk undervisning, henholdsvis 87 mot 77 prosent. De yngste og de som har studert kortest følger også i større grad all obligatorisk undervisning. Høyskolestudenter deltar i størst grad på all obligatorisk undervisning, hvor 86 prosent deltok på alt, 13 prosent på deler og kun 1 prosent fulgte ikke obligatorisk undervisning i det hele tatt. Videre fulgte 82 prosent av alle universitetsstudentene all, 16 prosent deler og 2 prosent ingen obligatorisk undervisning. BI/Campus Kristiania-studentene fulgte i noe mindre grad all obligatorisk undervisning, 73 prosent. 26 prosent fulgte deler av undervisningen, mens det også blant disse studentene kun var 1 prosent som ikke fulgte slik undervisning i det hele tatt.

Det at de fleste studentene deltar på obligatorisk undervisning er ikke overraskende, men hvordan er det så med den frivillige undervisningen? 14 prosent av studentene oppgir at de ikke har tilbud om frivillig undervisning. Blant dem som har det, deltar 51 prosent på all frivillig undervisning, 43 prosent på deler av denne undervisningen og 7 prosent deltar ikke i frivillig undervisning. Også når det gjelder frivillig undervisning deltar kvinner i større grad enn menn, og 56 prosent av alle kvinner og 44 prosent av alle menn oppgir å delta på all frivillig undervisning. Andelen som ikke følger noe frivillig undervisning i det hele tatt er høyest for de eldste, de som har studert lengst, enslige forsørgere og par med barn og deltidsstudenter.

Tabell 2.8. I hvilken grad studentene følger obligatorisk og valgfri undervisning etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	I hvilken grad følger du obligatorisk undervisning dette semesteret? Følger du stort sett...				I hvilken grad følger du frivillig undervisning dette semesteret? Følger du stort sett...			
	All obligatorisk undervisning	Deler av denne undervisningen	Følger den ikke i det hele tatt	Antall svar	All frivillig undervisning	Deler av denne undervisningen	Følger den ikke i det hele tatt	Antall svar
I alt	83	15	2	1 542	51	43	7	1 862
Kjønn								
Menn	77	22	2	664	44	48	9	812
Kvinner	87	11	2	878	56	39	5	1 050
Alder								
19-21 år	85	15	.	508	56	40	4	653
22-24 år	83	16	1	633	49	45	6	745
25-34 år	80	15	5	401	46	43	11	464
Husholdningstype								
Enslige	82	17	1	897	49	46	6	1 091
Enslige som bor hos foreldre	84	14	1	154	51	42	7	189
Enslige forsørgere	86	11	4	28	61	29	10	31
Par uten barn	85	14	2	376	55	38	7	455
Par med barn	77	16	7	87	46	39	16	96
Antall semestre								
1-3 semestre	87	13	.	315	59	39	3	434
4-6 semestre	83	16	1	694	48	46	6	784
7 semestre el. mer	80	16	4	526	48	42	11	637
Utdanningsinstitusjon								
Universiteter	82	16	2	789	50	43	8	1 012
Høyskoler	86	13	1	658	52	43	5	703
BI og Campus Kristiania	73	26	1	95	52	42	5	147
Studiebrøk								
Heltid	84	15	1	1 476	52	42	6	1 785
Deltid	64	20	17	66	25	51	25	77

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Også i 2005 ble studentene spurt om de deltok på obligatorisk og valgfri undervisning. Vi finner forskjeller mellom hva studentene oppga i 2005 sammenlignet med 2010. Det er en økning i andelen studenter som oppgir at de følger all frivillig undervisning, 51 mot 45 prosent (Tabell 2.19).

En nettbasert utdanning

Utviklingen innenfor informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT) preger i stor grad utdanningssystemet. Det å beherske IKT er basisferdigheter på linje med lesing og skriving. Av den grunn er det viktig at studentene får muligheten til å utvikle sine IKT ferdigheter gjennom hele utdanningsløpet. Kvalitetsreformen tar sikte på å øke bruken av IKT i undervisningen med høyt kvalifisert støttepersonal med kompetanse innenfor pedagogisk bruk av IKT (St.meld. nr. 27 (2000-2001)).

Det meste av informasjonen om forelesninger, frister og lignende kunngjøres på internett eller internt nettverk. 97 prosent av studentene får informasjon via nettet. Dette er en marginal økning på 2 prosentpoeng fra studentundersøkelsen i 2005 (Tabell 2.9 og Tabell 2.20). Det er nærmest ingen forskjeller blant de ulike gruppene av studenter. 71 prosent av studentene har mulighet for å koble seg til lærestedets nettverk hjemmefra. Menn oppgir i større grad enn kvinner at de har denne muligheten, 77 mot 66 prosent. Også eldre studenter, de som har studert lengst og heltidsstudenter har større andeler med denne muligheten. Mellom de ulike utdanningsinstitusjonene er det også forskjeller, der 74 prosent av universitetsstudentene har muligheten til å koble seg til universitetets nettverk hjemmefra. 67 prosent av høyskolestudentene og 65 prosent av BI/Campus Kristiania-studentene hadde samme mulighet.

Tabell 2.9. Bruk av IKT ved studiet etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Har mulighet til å koble deg til lærestedets nettverk hjemmefra	Informasjon om forelesninger, frister osv. kunngjøres på internett eller et internt IT-nettverk	Innlleveringer av oppgaver foregår elektronisk	Antall svar
I alt	71	97	85	2 076
Kjønn				
Menn	77	97	85	906
Kvinner	66	97	85	1 170
Alder				
19-21 år	67	98	85	680
22-24 år	70	97	85	824
25-34 år	76	96	85	572
Husholdningstype				
Enslige	70	97	85	1 188
Enslige som bor hos foreldre	74	99	88	212
Enslige forsørgere	76	97	94	33
Par uten barn	71	97	82	524
Par med barn	71	95	85	119
Antall semestre				
1-3 semestre	66	98	88	437
4-6 semestre	70	97	83	867
7 semestre el. mer	74	96	86	763
Utdanningsinstitusjon				
Universiteter	74	97	85	1 099
Høyskoler	67	97	90	809
BI og Campus Kristiania	65	98	60	168
Studiebrøk				
Heltid	71	97	85	1 971
Deltid	66	98	91	105

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Det er blitt mer vanlig å levere oppgaver elektronisk. I 2010 kunne 85 prosent av studentene levere oppgaver via internett, i 2005 svarte 71 prosent det samme. Vi finner noen forskjeller med hensyn til utdanningsinstitusjon i 2010. Høyskolene ligger foran når det gjelder innleveringer via webbaserte løsninger. Hele 90 prosent av høyskolestudentene leverer inn oppgavene elektronisk, mens tilsvarende for

universitets- og BI/Campus Kristiania-studenter ligger på 85 og 60 prosent. Blant de som har mulighet for å levere oppgaver elektronisk, har også 70 prosent mulighet for å levere oppgaven på papir. Dette betyr at en av fire kun kan levere oppgaver elektroisk og ikke på papir.

2.2. Internasjonalisering og utenlandsopphold

Utteksling av kunnskap på tvers av landegrensene er viktig for kvaliteten i utdanningssystemet. Det uttalte målet er at Norge skal være i fremste rekke ved faglig samarbeid og studentutveksling over landegrensene. Et ledd i denne utviklingen er at alle høyere utdanningsinstitusjoner bør tilby studentene et studieopphold i utlandet som en del av det norske gradsstudiet, samt bygge opp fagtilbudet på engelsk. Deltakelse i internasjonale utdannings- og forskningsprogrammer og samarbeid gjennom institusjonsavtaler gir nye faglige perspektiver, kunnskapsutvikling, nye læringsformer og styrkede språk- og kulturkunnskaper blant studenter og fagpersoner (St.meld.nr 27 (2000-2001)).

Blant alle studentene svarer 20 prosent at de helt sikkert og 26 prosent at de kanskje vil ha et eller flere utenlandsopphold i forbindelse med studiene (Tabell 2.10). Ser vi på de som faktisk har studert i utlandet, svarer 19 prosent av studentene at de har hatt et utenlandsopphold i forbindelse med studiene. Det er noen flere kvinner enn menn som svarer at de helt sikkert vil ha et utenlandsopphold, men det er flere menn som sier at de kanskje vil det. Det er også flere kvinner enn menn som faktisk har studert i utlandet, 21 mot 15 prosent.

Undersøkelsen viser også at det er større andeler blant yngre og de som har studert kortest som er interessert i et opphold i utlandet i løpet av studietiden. Mens eldre studenter og de som har studert lengst naturlig nok har større andeler med et gjennomført utenlandsopphold bak seg, 31 prosent av de som har studert 7 semester eller mer har vært i utlandet i forbindelse med studiene. Vi ser at enslige forsørgere og par med barn er minst interessert i studieopphold i utlandet, mens enslige er mest interessert. Det er også noen forskjeller med hensyn til hvilken utdanningsinstitusjon man er tilknyttet. Det er størst andel som svarer at de helt sikkert vil ha et utenlandsopphold blant BI/Campus Kristiania-studentene, 25 prosent, mot 22 prosent av universitetsstudentene og 16 prosent av høyskolestudentene. Når vi ser på hvem som faktisk har gjennomført et utenlandsopphold er det derimot en større andel av universitetsstudentene, 20 prosent, som har studert i utlandet, mot 17 prosent av både høyskole- og BI/Campus Kristiania-studentene. Blant høyskolestudentene er det videre 61 prosent som ikke har planer om noe opphold i utlandet i forbindelse med studiene. Blant universitetsstudentene og BI/Campus Kristiania-studentene er tilsvarende andel 49 prosent.

37 prosent av dem som har vært på utenlandsopphold, hadde det som en del av et utvekslingsprogram (Tabell 2.11). Her er det ganske store forskjeller mellom kvinner og menn, hvor 43 prosent av kvinnene og 27 prosent av mennene har vært i utlandet tilknyttet et utvekslingsprogram. Vi ser også at det er større andeler blant de eldste og de som har studert lengst som har studert i utlandet som en del av et utvekslingsprogram. 34 prosent av dem som har hatt et studieopphold i utlandet hadde det i begynnelsen, 44 prosent midtveis og 23 prosent mot slutten av studiene. Blant studentene ved BI/Campus Kristiania er det vanligst å ha utenlandsoppholdet i begynnelsen av studieløpet, og halvparten av dem som hadde studert i utlandet gjorde det i begynnelsen av studiet. Mer enn halvparten av studentene med utenlandsopphold ved høyskolene dro midtveis i studieløpet, mens det blant universitetsstudentene skjer i alle deler av studieløpet.

Tabell 2.10. Personer som har planer om eller som har hatt utenlandsopphold etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Planer om utenlandsopphold i forbindelse med studiene			Har vært på utenlandsopphold	Antall svar
	Ja, helt sikkert	Ja, kanskje	Nei		
I alt	20	26	54	19	2 178
Kjønn					
Menn	19	28	53	15	942
Kvinner	21	25	54	21	1 236
Alder					
19-21 år	29	35	36	8	716
22-24 år	21	27	52	21	863
25-34 år	9	14	77	28	599
Husholdningstype					
Enslige	26	30	44	18	1 255
Enslige som bor hos foreldre	18	28	54	14	221
Enslige forsørgere	6	.	94	14	35
Par uten barn	11	23	66	21	544
Par med barn	6	7	87	21	123
Antall semestre					
1-3 semestre	31	35	34	6	469
4-6 semestre	22	29	49	14	895
7 semestre el. mer	13	19	69	31	805
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	22	29	49	20	1 167
Høyskoler	16	23	61	17	836
BI og Campus Kristiania	25	26	49	17	175
Studiebrøk					
Heltid	21	27	53	18	2 070
Deltid	11	21	68	22	108

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.11. Personer med gjennomført utenlandsopphold etter om det var en del av et utviklingsprogram og når i studieløpet det ble gjennomført etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Utenlandsoppholdet var en del av et utvekslingsprogram	Hvor langt var du kommet i studieløpet ditt da du reiste på studieopphold i utlandet?			Antall svar
		i begynnelsen av studiene	i midten av studiene,	mot slutten av studiene	
I alt	37	34	44	23	404
Kjønn					
Menn	27	33	46	21	145
Kvinner	43	34	42	24	259
Alder					
19-21 år	28	63	32	5	60
22-24 år	36	27	45	28	179
25-34 år	41	30	46	24	165
Husholdningstype					
Enslige	36	32	44	25	228
Enslige som bor hos foreldre	45	26	42	32	31
Enslige forsørgere	:	:	:	:	5
Par uten barn	42	38	44	18	114
Par med barn	15	42	46	12	26
Antall semestre					
1-3 semestre	19	89	12	.	26
4-6 semestre	31	32	50	18	127
7 semestre el. mer	42	29	43	28	247
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	38	39	39	22	233
Høyskoler	35	21	53	26	141
BI og Campus Kristiania	37	50	33	17	30
Studiebrøk					
Heltid	37	34	43	23	380
Deltid	42	29	58	13	24

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Flere studenter planlegger utenlandsopphold

Et av hovedsatsningsområdene ved kvalitetsreformen var å legge bedre til rette for at studentene kan ta deler av studiet i utlandet. Sammenlignet med svarene til studentene i undersøkelsen fra 2005 er det noen flere som oppgir at de har planer om utenlandsopphold i 2010. I 2005 svarte 17 prosent av studentene at de helt sikkert og 25 prosent at de kanskje skulle til utlandet i løpet av studieløpet (Tabell 2.21). I 2010 hadde den tilsvarende andelen økt til 20 prosent som helt sikkert og 26 prosent som kanskje hadde planer om utenlandsopphold i forbindelse med studiene. Andelen som faktisk hadde vært på et utlandsopphold var derimot marginalt lavere i 2010 enn i 2005, 19 mot 21 prosent. Disse undersøkelsene viser at det ikke har vært noen økning i andelen som tar deler av studieløpet i utlandet.

Blant dem som hadde vært i utlandet i forbindelse med studiene var det likevel flere som har vært det som en del av et utvekslingsprogram i 2010 sammenlignet med 2005, 37 mot 22 prosent (Tabell 2.22). Det er spesielt flere kvinner som i større grad benyttet seg av utvekslingsprogram for å få et utenlandsopphold. Dette gjaldt mer enn dobbelt så mange av de kvinnene som hadde vært i utlandet i 2010 sammenlignet med 2005 (43 mot 21 prosent). Det ser ikke ut til at det er skjedd store endringer i når man har gjennomført utenlandsoppholdet, men det kan se ut til at det er en liten tendens til at utenlandsoppholdet nå kommer tidligere i studieløpet.

2.3. Utdanningsplaner

Det er i dag svært få som planlegger en høyere utdanning som har en varighet på inntil to og et halvt år. Kun 1 prosent av studentene i denne undersøkelsen svarer dette (Tabell 2.12). 63 prosent har en målsetning om å fullføre en utdanning på mer enn 4 år og 36 prosent planlegger et utdanningsløp på 3-4 år. Menn har i større grad enn kvinner målsetning om å ta en lang utdanning. 67 prosent av mennene sier at de har som mål å ta universitets- eller høyskoleutdanning som varer mer enn 4 år. Tilsvarende for kvinner er 61 prosent. Vi ser da også at det er større andeler blant kvinnene som planlegger studie på en varighet mellom 3 og 4 år. 38 prosent av kvinnene mot 33 prosent av mennene har planlagt studier av en slik varighet.

Målsetting om utdanningslengde varierer mellom aldersgrupper. Andelen som planlegger studie med en varighet på mer enn 4 år er størst blant de eldste studentene. Dette henger nok sammen med at en kan endre på planer underveis i studietiden. Man bestemmer seg for å gjennomføre et masterstudium etter at en har fullført bachelorgraden, selv om en ikke nødvendigvis hadde planer om dette da en startet på høyere utdanning. Vi finner også at målet om å ta lengre utdanning er klart høyere blant enslige og par uten barn, enn for par med barn og enslige forsørgere som i større grad tar sikte på en utdanningslengde på tre til fire år. Enslige som bor hos foreldre skiller seg i så måte noe ut fra mønsteret om forsørgeransvar. Andelen som planlegger utdanning på mer enn fire år er langt lavere, sammenlignet med andre enslige og par uten barn.

Utdanningsinstitusjonene gir muligheter for ulik utdanningslengde i forhold til yrkesprofesjon. Lavere grads universitetsutdanning gir få muligheter for yrkesprofesjon, mens høyskoler og BI/Campus Kristiania tilbyr yrkesprofesjoner med forholdsvis kort studielengde. Blant dem som studerer ved høyskolene eller BI/Campus Kristiania er det henholdsvis 52 og 49 prosent som har en målsetning om utdanningslengde på tre til fire år, i motsetning til universitetsstudentene hvor bare 22 prosent har samme målsetning. Blant universitetsstudenter er det en klar overvekt av, nærmere åtte av ti, som ønsker en utdanning utover fire år. Tilsvarende for høyskoler og BI/Campus Kristiania er henholdsvis 47 og 49 prosent.

Tabell 2.12. Målsetting for utdanningen etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Varighet på planlagt universitets- eller høyskoleutdanning			Antall svar
	Opptil 2 ½ år	3 - 4 år	mer enn 4 år	
I alt	1	36	63	2 169
Kjønn				
Menn	1	33	67	939
Kvinner	1	38	61	1 230
Alder				
19-21 år	1	40	60	714
22-24 år	1	35	64	861
25-34 år	2	31	67	594
Husholdningstype				
Enslige	1	32	68	1 248
Enslige som bor hos foreldre	2	51	47	221
Enslige forsørgere	54	46	35
Par uten barn	1	34	65	542
Par med barn	4	51	45	123
Antall semestre				
1-3 semestre	0	44	56	468
4-6 semestre	2	43	56	894
7 semestre el. mer	1	23	76	803
Utdanningsinstitusjon				
Universiteter	1	22	77	1 162
Høyskoler	1	52	47	832
BI og Campus Kristiania	2	49	49	175
Studiebrøk				
Heltid	1	35	64	2 061
Deltid	6	39	56	108

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Studentene planlegger lengre utdanning i 2010 enn i 2005

Over tid er det en klar dreining mot at studentene planlegger lengre utdanning i 2010 sammenlignet med 2005. I 2005 hadde 8 prosent av studentene en målsetning om å fullføre en utdanning på inntil to og et halvt år. Dette gjaldt bare 1 prosent av studentene i 2010 (Tabell 2.23). Tilsvarende har andelen som planlegger lengre utdanning enn fire år økt fra 52 prosent i 2005 til 63 prosent i 2010. Det er spesielt blant kvinnene vi ser at det er en dreining mot å planlegge lengre utdanning, og dette har ført til at kjønnsforskjellene er mindre i 2010 enn de var i 2005.

Valg av utdanning: faglig fordypning og mulighet for jobb

Faglig fordypning og gode muligheter for å få jobb er de viktigste begrunnelsene for å velge en bestemt utdanning. 71 prosent av studentene oppga dette som hovedbegrunnelse (Tabell 2.13). Sammenlignet med 2005 ser det ut til at gode jobbmuligheter er blitt viktigere og faglig fordypning mindre viktig (Tabell 2.24). 39 prosent av studentene mente at faglig fordypning var viktigst for valg av utdanning i 2010. Dette er 4 prosentpoeng mindre enn i 2005. Videre svarte 32 prosent av studentene i 2010 at gode jobbmuligheter var viktigst, dette er 9 prosentpoeng mer enn i 2005. Når vi sammenligner de to undersøkelsene var det også en mindre andel som oppga det å arbeide med mennesker og en noe større andel som la størst vekt på høy inntekt i 2010 enn i 2005.

Menn og kvinner legger likevel ulike verdier til grunn ved valg av utdanning. Riktignok er faglig fordypning viktigste begrunnelse for både menn og kvinner. Likevel er det nesten tre ganger så mange kvinner som menn som oppgir muligheten for å jobbe med mennesker som viktigste årsak til valg av utdanning. For menn er gode muligheter for å få jobb den nest vanligste begrunnelsen for valg av utdanning og 36 prosent av mennene oppga dette som grunn. Tilsvarende hadde 28 prosent av kvinnene dette som begrunnelse. Det er også en større andel av mennene som svarte at høye inntekter var viktigst ved valg av utdanning, henholdsvis 7 prosent av mennene og 2 prosent av kvinnene.

I denne analysen er det noen forskjeller med hensyn til alder og husholdningstype i begrunnelse for valg av utdanning. Faglig fordypning er den viktigste begrunnelsen for de fleste. Blant de yngste og enslige som bor hos foreldre er jobbmuligheter viktigere i valg av utdanning. Når vi ser på husholdningstype ser vi også at de som oftest veier det å jobbe med mennesker som viktigste begrunnelse for utdanningsvalg er enslige forsørgere og personer i parforhold med barn henholdsvis 29 og 25 prosent. Blant enslige og personer i parforhold uten barn er gode jobbmuligheter mer viktig enn det å jobbe med mennesker.

Hva slags type utdanning en ønsker er avgjørende for valg av utdanningsinstitusjon. Personer som legger vekt på faglig fordypning velger å studere ved universiteter fremfor høyskoler og BI/Campus Kristiania. Nærmere halvparten av BI/Campus Kristiania-studentene oppgir gode jobbmuligheter som viktigste begrunnelse for valg av utdanning. De samme studentene hadde også den klart største andelen som hadde høy inntekt som hovedbegrunnelse. Høyskolestudentene hadde derimot den største andelen som la vekt på å kunne jobbe med mennesker når de valgte utdanning. Blant høyskolestudentene var det like stor andel som la vekt på faglig fordypning, jobbmuligheter og det å arbeide med mennesker, med rundt 30 prosent for hver av begrunnelsene for utdanningsvalg.

Tabell 2.13. Viktigste begrunnelse for valg av utdanning etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Viktigste begrunnelse for valg av utdanning						Antall svar
	Faglig for- dykning	Gode mulig- heter for å få jobb	Høye inntekter	Å kunne jobbe med mennesker	Å få jobb på et bestemt geografisk sted eller område	Kom ikke inn på første- valget	
I alt	39	32	4	21	1	4	2 159
Kjønn							
Menn	41	36	7	11	2	4	932
Kvinner	36	28	2	29	1	4	1 227
Alder							
19-21 år	32	34	6	21	1	6	708
22-24 år	40	30	3	24	1	3	859
25-34 år	45	30	5	18	1	1	592
Husholdningstype							
Enslige	41	30	4	21	1	3	1 243
Enslige som bor hos foreldre	27	36	5	24	1	7	215
Enslige forsørgere	40	20	6	29	6	.	35
Par uten barn	39	34	4	19	0	4	544
Par med barn	35	31	3	25	3	3	122
Antall semestre							
1-3 semestre	30	31	8	21	1	10	464
4-6 semestre	35	35	3	24	1	2	889
7 semestre el. mer	47	28	4	18	1	2	797
Utdanningsinstitusjon							
Universiteter	46	30	2	17	1	4	1 155
Høyskoler	31	30	4	31	1	3	831
BI og Campus Kristiania ..	25	48	16	6	1	4	173
Studiebrøk							
Heltid	38	32	4	21	1	4	2 055
Deltid	49	29	1	17	.	4	104

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Lykkes studentene?

Hvorvidt en utdanning er god, kjennetegnes ved flere aspekter som blant annet undervisning som fremmer læring og gir studentene en personlig og faglig utvikling, og ikke minst at studentene kommer gjennom studieløpet uten unødvendige forsinkelser og frafall. En overordnet målsetting med Kvalitetsreformen er at studentene skulle lykkes. Endrede undervisningsmetoder med en tettere oppfølging av studentene gjennom hele studieløpet, endret gradsstruktur og nye vurderingsformer er ment å bidra til dette overordnede målet. Ett semesters studiearbeid tilsvarer 30 studiepoeng ved normal studieprogresjon.

I denne undersøkelsen gjennomførte 75 prosent av alle studentene, og 77 prosent av heltidsstudentene, 30 studiepoeng i foregående semester, noe som vil si at de fullførte et normert semester (Tabell 2.14). En del studenter tok færre enn 30 studiepoeng, og dette gjaldt 16 prosent. Tilsvarende var det 9 prosent som tok flere studiepoeng enn det som tilsvarer ett semester. En større andel av kvinnene tok enten 30 eller flere studiepoeng inneværende semester. Dette gjaldt 87 prosent av kvinnene og 82 prosent av mennene. Vi ser også av denne oversikten at andelen som har gjennomført et normalt studieløp foregående semester er aller høyest blant de yngste studentene i alderen 19-21 år. Åtte av ti av de aller yngste studentene tok 30 studiepoeng. Andelen som ikke fullførte et normert semester øker med alder. 17 prosent av studenter i alderen 25-34 år tok mindre enn 30 studiepoeng. Blant de eldste studentene er det på den annen side en større gruppe som tok flere enn 30 studiepoeng.

Ser man på familiesituasjon er det noenlunde like store andeler som har en normal studieprogresjon. Jevnt over tok tre av fire studenter 30 studiepoeng inneværende semester. Det er imidlertid forskjeller når det gjelder hvor store andeler som enten tar færre eller flere studiepoeng tilsvarende ett semester. Vi ser at blant de med forsørgeransvar er det en større andel som har tatt færre enn 30 studiepoeng. Dette gjelder en firedel av enslige forsørgere og en femdel av studenter som lever i parforhold med barn. Blant studentene som bor hjemme ser vi imidlertid også at det er relativt stor andel som ikke har gjennomført et fullt semester. Blant disse studentene hadde en av fem tatt færre enn 30 studiepoeng. I motsatt ende er det flest som har tatt mer enn 30 studiepoeng foregående semester blant studenter som lever i parforhold uten barn og blant enslige, henholdsvis 12 og 9 prosent.

Studenter ved universitetene og de som har studert mer enn 7 semestre har høyest andeler som har gjennomført mer enn ett normert semester, mens studenter ved høyskolene og de som er tidlig i studiet har størst andeler med en normal studieprogresjon.

Tabell 2.14. Gjennomførte studiepoeng etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Gjennomførte studiepoeng			Forhold mellom planlagte og gjennomførte studiepoeng			Antall svar
	Mindre enn 30	30	Mer enn 30	Mindre enn planlagt	Som planlagt	Mer enn planlagt	
I alt	16	75	9	12	87	1	2 035
Kjønn							
Menn	19	72	10	16	83	1	873
Kvinner	13	78	9	9	90	1	1 162
Alder							
19-21 år	14	80	6	11	89	1	670
22-24 år	16	73	12	13	86	1	825
25-34 år	17	73	10	12	87	1	540
Husholdningstype							
Enslige	16	76	9	13	87	1	1 168
Enslige som bor hos foreldre	20	74	6	14	84	1	208
Enslige forsørgere	24	74	3	9	91	.	34
Par uten barn	13	75	12	10	89	1	519
Par med barn	19	74	8	12	87	1	106
Antall semestre							
1-3 semestre	15	82	3	11	89	.	422
4-6 semestre	14	77	9	11	88	1	874
7 semestre el. mer	18	69	13	14	85	1	735
Utdanningsinstitusjon							
Universiteter	16	73	11	14	85	1	1 079
Høyskoler	14	79	7	9	90	1	792
BI og Campus Kristiania	21	70	9	16	84	1	164
Studiebrøk							
Heltid	14	77	9	12	87	1	1 949
Deltid	55	38	7	17	81	1	86

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Studentene ble, i tillegg til hvor mange studiepoeng de faktisk tok, også spurt om hvor mange studiepoeng de planla å ta forrige semester. Med utgangspunkt i disse spørsmålene har vi beregnet hvor mange studenter som tok det antallet studiepoeng de planla, om det ble mindre enn planlagt, eller om det ble mer enn planlagt. De fleste tok de studiepoengene de planla, mens de færreste (1 prosent) tok mer enn planlagt (Tabell 2.14). Kvinner har i større grad enn menn gjennomført de studiepoengene de har planlagt. Ni av ti kvinner gjennomførte studieløpet de hadde planlagt, mens dette gjaldt drøyt åtte av ti mannlige studenter. Alder ser ut til å ha liten betydning for forholdet mellom planlagte og gjennomførte studiepoeng. Vi ser imidlertid at blant dem som har studert lengst er det flere som ikke gjennomfører like mange poeng som de hadde planlagt. Dette gjaldt 14 prosent av de studentene som hadde studert mer enn 7 semestre mot 11 prosent av de som hadde studert kortere. Høyskolestudenter gjennomfører i større grad enn både universitets- og BI/Campus Kristiania studenter. Kun 9 prosent av høyskolestudentene mot 14 prosent av universitetsstudentene og 16 prosent av BI/Campus Kristiania-studentene tok færre studiepoeng enn planlagt.

Flere gjennomfører studieløpet på normert tid

I 2005 gjennomførte 72 prosent 30 studiepoeng inneværende semester. I 2010 hadde den tilsvarende andelen som hadde en normal studieprogresjon økt til 75 prosent (Tabell 2.25). Sammenlignet med 2005 var det også en mindre andel som hadde en lavere studieprogresjon enn normert. 16 prosent av studentene i 2010 mot 19 prosent av studentene i 2005 tok mindre enn 30 studiepoeng inneværende semester. Andelen som tok mer enn 30 studiepoeng er uendret mellom 2005 og 2010. Vi finner ingen signifikante forskjeller mellom undersøkelsene når det gjelder forholdet mellom planlagte og gjennomførte studiepoeng.

Det kan være ulike årsaker til at enkelte må avbryte eller ha et opphold i studiene. 14 prosent av studentene har hatt et opphold i studiene (Tabell 2.15). Dette er en betydelig mindre andel enn i 2005 hvor 22 prosent hadde hatt et opphold i studiet (Tabell 2.26).

Det er stor forskjell i alder på om man har et opphold. Kun 4 prosent av de yngste studentene har vært borte fra studiene. Blant de eldste studentene har hele 30 prosent hatt et avbrekk i studiet, mens tilsvarende andel for studenter i alderen 22-24 år var 10 prosent. Det er også særlig blant de eldste studentene at vi ser at det er en mindre andel som har hatt et opphold i studiene i 2010 sammenlignet med 2005. Det er mest vanlig å ha opphold i studiene for enslige forsørgere og dernest for par med barn, henholdsvis 46 og 38 prosent. Blant dem som lever i parforhold uten barn hadde 15 prosent hatt opphold, mens den tilsvarende andelen for enslige og enslige som bor hjemme hos foreldrene er omlag 10 prosent.

Antall semestre har naturlig nok en stor betydning for hvorvidt en person har hatt opphold i studiene eller ikke. Det er mer enn fire ganger så mange studenter med mer enn syv semestre som har hatt opphold i studiene når vi sammenligner med de som er tidligere i studieløpet. Det er naturlig nok mer vanlig å ha opphold i studiene blant deltidsstudenter. 38 prosent av deltidsstudentene mot 12 prosent av heltidsstudentene oppgir at de har tatt en pause fra studiene. Vi finner kun små forskjeller mellom de ulike utdanningsinstitusjonene, men andelen som har hatt opphold i studiene er noe høyere for universitetsstudentene sammenlignet med studenter ved høyskolene og BI/Campus Kristiania.

Studenter med opphold i studiene ble videre spurt om årsaken til oppholdet. Den vanligste årsaken til opphold i studiene var at studentene ønsket å jobbe en periode. Dette gjaldt 27 prosent. 16 prosent valgte å ha et opphold fordi de var i tvil om studiet de har valgt var det rette, mens 11 prosent hadde et opphold i forbindelse med barnefødsel eller omsorg for barn. 10 prosent hadde opphold i studiene på grunn av egen sykdom eller helseproblemer, og en like stor andel var lei av å studere. Få oppga at de manglet støtte fra Lånekassen, prioriterte familien eller at

de var i tvil om de ønsket å fortsette å studere i det hele tatt som årsak til opphold i studiet. Studentene oppga bortimot de samme årsakene til at de hadde hatt opphold i studiet i 2005 og vi finner kun små ikke-signifikante forskjeller i fordelingen på de ulike svaralternativene (Tabell 2.27).

Tabell 2.15. Opphold i studiene etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Har hatt opphold i studiene	Antall svar
I alt	14	2 174
Kjønn		
Menn	15	940
Kvinner	13	1 234
Alder		
19-21 år	4	714
22-24 år	10	862
25-34 år	30	598
Husholdningstype		
Enslige	11	1 253
Enslige som bor hos foreldre	10	220
Enslige forsørgere	46	35
Par uten barn	15	544
Par med barn	38	122
Antall semestre		
1-3 semestre	5	468
4-6 semestre	7	893
7 semestre eller mer	26	804
Utdanningsinstitusjon		
Universiteter	16	1 165
Høgskoler	11	836
BI og Campus Kristiania	12	173
Studiebrøk		
Heltid	12	2 066
Deltid	38	108

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.16. Studenter med opphold i studiene, etter årsak til opphold i studiene. 2010. Prosent

Årsak til opphold i studie	Prosent	Antall svar
I alt	100	295
Fikk ikke støtte fra Lånekassen	1	4
Jobbet en periode	27	81
Prioriterte familien	3	8
Lengre reiser	8	23
Lei av å studere	10	29
I tvil om det valgte faget eller studiet var det rette for deg	16	46
I tvil om du ville fortsette å studere i det hele tatt	2	6
Barnefødsel eller omsorg for barn	11	32
Egen sykdom eller helseproblemer	10	30
Andre årsaker?	12	36

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå..

2.4. Vedleggstabeller til kapittel 2

Tabell 2.17. Studenter som har en utdanningsplan og følger et studieprogram etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Følger en utdanningsplan	Følger et studieprogram	Antall svar
I alt	57	85	1 895
Kjønn			
Menn	55	86	807
Kvinner	59	85	1 088
Alder			
19-21 år	65	86	517
22-24 år	58	88	707
25-34 år	50	82	671
Antall semestre			
1-3 semestre	60	84	495
4-6 semestre	59	89	688
7 semestre eller mer	52	83	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.18. Hvor ofte studentene rådfører seg med sin faglige kontaktperson etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Har en fast faglig kontaktperson	Antall svar	Hvor ofte rådfører du deg vanligvis med din faglige kontaktperson				Antall svar
			Minst en gang i uka	Minst en gang i måneden, men ikke ukentlig	Sjeldnere enn hver måned	Aldri	
I alt	50	1 895	18	43	33	6	948
Kjønn							
Menn	48	807	21	43	29	7	383
Kvinner	52	1 088	16	43	36	6	565
Alder							
19-21 år	46	517	15	31	44	11	238
22-24 år	47	707	18	47	30	6	329
25-34 år	57	671	21	47	29	3	381
Antall semestre							
1-3 semestre	47	495	13	33	43	12	230
4-6 semestre	49	688	18	41	34	7	334
7 semestre eller mer ...	54	712	22	50	26	2	384

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.19. I hvilken grad studentene obligatorisk og valgfri undervisning etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	I hvilken grad følger du obligatorisk undervisning dette semesteret? Følger du stort sett...				I hvilken grad følger du frivillig undervisning dette semesteret? Følger du stort sett...			
	All obligatorisk undervisning	Deler av denne undervisningen	Følger den ikke i det hele tatt	Antall svar	All frivillig undervisning	Deler av denne undervisningen	Følger den ikke i det hele tatt	Antall svar
I alt	85	15	1	1 557	45	49	6	1 663
Kjønn								
Menn	77	22	1	659	37	55	9	698
Kvinner	90	10	0	898	51	45	4	965
Alder								
19-21 år	85	15	0	443	47	49	4	486
22-24 år	84	16	0	600	43	52	5	632
25-34 år	84	14	2	514	45	46	9	545
Antall semestre								
1-3 semestre	87	13	1	436	46	49	5	459
4-6 semestre	83	17	0	602	44	51	5	615
7 semestre el. mer	84	14	1	519	45	48	8	589

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.20. Bruk av IKT ved studiet etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Har mulighet til å kople deg til lærestedets nettverk hjemmefra	Informasjon om forelesninger, frister osv. kunngjøres på internett eller et internt IT-nettverk	Innleveringer av oppgaver foregår elektronisk	Antall svar
I alt	81	95	71	1 895
Kjønn				
Menn	84	95	70	807
Kvinner	78	95	71	1 088
Alder				
19-21 år	75	97	70	517
22-24 år	80	95	71	707
25-34 år	85	94	71	671
Antall semestre				
1-3 semestre	82	97	73	495
4-6 semestre	81	98	74	688
7 semestre eller mer	80	91	67	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.21. Planer og personer som har hatt utenlandsopphold etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Planer om utenlandsopphold i forbindelse med studiene			Har vært på utenlandsopphold	Antall svar
	Ja, helt sikkert	Ja, kanskje	Nei		
I alt	17	25	58	21	1 895
Kjønn					
Menn	16	27	58	18	807
Kvinner	18	23	59	23	1 088
Alder					
19-21 år	26	34	40	10	517
22-24 år	18	26	56	24	707
25-34 år	9	17	74	25	671
Antall semestre					
1-3 semestre	22	34	44	9	495
4-6 semestre	20	27	54	17	688
7 semestre eller mer	10	17	73	32	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.22. Personer med gjennomført utenlandsopphold etter om det var en del av et utviklingsprogram og hvor i studieløpet det ble gjennomført etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Utenlandsoppholdet var en del av et utvekslingsprogram	Hvor langt var du kommet i studieløpet ditt da du reiste på studieopphold i utlandet?			Antall svar
		i begynnelsen av studiene	i midten av studiene,	mot slutten av studiene	
I alt	22	33	41	26	388
Kjønn					
Menn	25	30	50	20	141
Kvinner	21	34	36	30	247
Alder					
19-21 år	10	56	36	8	50
22-24 år	21	32	44	24	168
25-34 år	27	26	40	34	170
Antall semestre					
1-3 semestre	11	66	27	7	44
4-6 semestre	20	28	54	17	117
7 semestre eller mer	26	28	37	35	227

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.23. Målsetning for utdanningen etter kjønn, alder og antall semestre. 2005 Prosent

	Målsetning om høyere utdanning			Antall svar
	½ - 2 ½ år	3 - 4 år	mer enn 4 år	
I alt	8	40	52	1 895
Kjønn				
Menn	6	35	58	807
Kvinner	8	44	48	1 088
Alder				
19-21 år	5	45	50	517
22-24 år	6	41	53	707
25-34 år	11	36	54	671
Antall semestre				
1-3 semestre	7	51	42	495
4-6 semestre	6	50	45	688
7 semestre eller mer	10	23	67	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.24. Viktigste begrunnelse for valg av utdanning etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Viktigste begrunnelse for valg av utdanning						Antall svar
	Faglig for- dyprning	Gode muligheter for å få jobb	Høye inntekter	Å kunne jobbe med mennesker	Geografisk plassering av utdanning eller jobb	Kom ikke inn på første- valget	
I alt	43	21	2	26	3	4	1 895
Kjønn							
Menn	48	26	4	15	3	4	807
Kvinner	39	18	1	33	4	4	1 088
Alder							
19-21 år	40	21	3	25	4	8	517
22-24 år	42	21	2	28	3	3	707
25-34 år	47	22	2	24	3	2	671
Antall semestre							
1-3 semestre	37	22	3	26	4	8	495
4-6 semestre	39	20	3	30	4	4	688
7 semestre eller mer	51	22	1	20	3	2	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå

Tabell 2.25. Gjennomførte studiepoeng etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Gjennomførte studiepoeng			Forhold mellom planlagte og gjennomførte studiepoeng			Antall svar
	Mindre enn 30	30	Mer enn 30	Mindre enn planlagt	Som planlagt	Mer enn planlagt	
I alt	19	72	9	13	85	2	1 720
Kjønn							
Menn	20	69	10	16	82	2	743
Kvinner	19	74	7	11	87	2	977
Alder							
19-21 år	16	77	7	12	86	2	467
22-24 år	17	73	11	14	85	1	662
25-34 år	25	68	8	13	84	3	591
Antall semestre							
1-3 semestre	19	76	5	13	85	1	427
4-6 semestre	19	73	9	13	85	2	652
7 semestre eller mer	21	69	11	13	84	3	641

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.26. Opphold i studiene etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Har hatt opphold i studiene	Antall svar
I alt	22	1 895
Kjønn		
Menn	22	807
Kvinner	22	1 088
Alder		
19-21 år	7	517
22-24 år	17	707
25-34 år	39	671
Antall semestre		
1-3 semestre	12	495
4-6 semestre	16	688
7 semestre eller mer	35	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 2.27. Studenter med opphold i studiet, etter årsak til opphold i studiene. 2005. Prosent

	Prosent	Antall svar
I alt	100	420
Manglet finansiering av studiet	2	8
Ville jobbe en periode	26	109
Ville prioritere familien	2	7
På lengre reiser	9	39
Lei av å studere	10	42
I tvil om det valgte faget/studiet var det rette	15	64
I tvil om å fortsette å studere i det hele tatt	2	8
Manglet veiledning	1	3
Opphold i forb. med barnefødsel/omsorg for barn	11	48
Andre årsaker	22	92

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

3. Studiehverdagen

- *Tre av fire fornøyd med tilgang til pc*
- *Høyskolestudenter opplever i størst grad at lærere er tilgjengelige for spørsmål*
- *BI/Campus Kristiania-studenter er minst kjent med foreleserne*
- *2005-2010: Sjeldnere kontakt med faglærer for faglige spørsmål*
- *2005-2010: Mer fornøyd med tiden de har tilrådighet for å studere på egenhånd*
- *Seks av ti fikk karakter som forventet*
- *95 prosent av studentene trives svært godt eller ganske bra på studiet sitt*
- *Kvinner opplever mer negativt stress enn menn*

Lærestedene skal sørge for å gi studentene et tilfredsstillende fysisk arbeidsmiljø og andre arbeidsvilkår. Gode arbeidsvilkår for å jobbe godt med studiene og en generell trivsel i studiehverdagen er med på fremme en god studiehverdag. Forhold som lesesalplass, disponering av PC-er, IT-bistand, grupperom, støyforhold og luftkvalitet er viktig for det fysiske arbeidsmiljøet.

Flere er fornøyd med tilgang på lesesalsplass, grupperom og pc

61 prosent av studentene er svært fornøyd eller ganske fornøyd med tilgangen til lesesalsplass eller en annen arbeidsplass ved lærestedet (Tabell 3.1). Andelen er større for menn enn for kvinner, 64 mot 59 prosent. De yngste er mest fornøyd med tilgangen til lesesalsplass. Samtidig ser vi at de som har studert mellom en og tre semestre er mest fornøyd med tilgangen til lesesalsplass. Dette gjelder også studentene ved universitetene.

Det kan se ut til at tilgangen på PC har blitt bedre (Tabell 3.15). I 2005 svarte 59 prosent at de var fornøyd med antallet disponible datamaskiner. I 2010 er spørsmålet i undersøkelsen endret til om man er fornøyd med tilgangen til datamaskiner *ved behov*, og her svarte 76 prosent at de var fornøyd (Tabell 3.1). Studenter med barn og kvinner er minst fornøyd med dekningsgraden av PC-er. Det ser ut til at dekningsgraden av PC-er er noe ulik på de ulike utdanningsinstitusjonene. Universitetsstudentene er mest fornøyd med tilgangen til PC, mens høyskolestudentene er minst fornøyd. Andelen som er fornøyd med tilgangen til IT-bistand er imidlertid noe lavere, 60 prosent. Det er ingen signifikante forskjeller mellom kjønnene, men det ser ut til at de eldste studentene er mindre fornøyd med tilgangen til IT hjelp. De aller fleste er imidlertid fornøyd med tilgangen til internett på studiestedet og igjen er det de yngste som er mest fornøyd. 78 prosent er fornøyd med muligheten til å skrive ut dokumenter.

Studentene er mer fornøyd med tilgangen til grupperom i 2010 sammenlignet med 2005. I 2005 var 35 prosent av studentene fornøyd med tilgang til grupperom. Denne andelen er økt til 44 prosent i 2010. De yngste studentene og de som har studert kortest er mest fornøyd. Det kan se ut til at det er forskjeller mellom de ulike utdanningsinstitusjonene når det gjelder tilgang på grupperom. 56 prosent av BI/Campus Kristiania-studentene er fornøyd, mens tilsvarende andeler for universitets- og høyskolestudentene er henholdsvis 45 og 38 prosent.

Uendret oppfatning av støyforhold og luftkvalitet

Det ser ikke ut til at verken støyforholdene eller luftkvaliteten er blitt noe bedre i 2010 sammenlignet med 2005. 67 prosent av studentene svarte at de var fornøyd med støyforholdene i 2010. Kun ett prosentpoeng høyere enn i 2005. Andelen som er fornøyd med støyforholdene reduseres med antall semestre. 76 prosent av studenter med færrest semestre er fornøyd med støyforholdene innendørs, mens tilsvarende andel for de med mer enn fire semestre er 64 prosent. Universitetsstudentene er mest fornøyd med støyforholdene innendørs, 69 prosent, etterfulgt av BI/Campus Kristiania studenter og høyskolestudenter, henholdsvis 67 og 64 prosent i 2010. Det er langt færre, 44 prosent, som er fornøyd med luftkvaliteten ved studiestedet. Dette er en marginal økning på 2 prosentpoeng sammenlignet med studentundersøkelsen fra 2005. Når det gjelder luftkvalitet på studiestedet er det BI/Campus Kristiania studenter som er mest fornøyd og høyskolestudentene som er minst fornøyd, henholdsvis 64 mot 35 prosent.

Tabell 3.1. Fysisk arbeidsmiljø etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Fornøyd med lesesal-plass	Fornøyd med gruppe-rom	Fornøyd med felles-areal pause-rom	Fornøyd med støy-for-holdene	Fornøyd med luft-kvali-teten	Fornøyd med til-gangen til pc	Fornøyd med tilgangen til kopi-tjenester	Fornøyd med mulighete n til å skrive ut doku-menter	Fornøyd med mulig-heten til å koble på internett	Fornøyd med tilgang til IT-bistand	Antall svar
I alt	61	44	74	67	44	76	66	78	88	60	2 012
Kjønn											
Menn	64	47	76	70	53	79	64	79	89	61	875
Kvinner	59	41	72	64	38	73	68	77	87	59	1 137
Alder											
19-21 år	66	49	77	73	54	78	68	81	91	65	650
22-24 år	58	43	74	66	41	77	65	78	87	57	814
25-34 år	60	39	70	61	39	72	66	75	86	58	548
Husholdningstype											
Enslige	63	44	73	67	47	78	67	79	89	60	1 160
Enslige som bor hos foreldre	62	52	78	74	53	72	67	78	89	62	201
Enslige forsørgere	76	66	72	59	45	62	76	76	83	59	29
Par uten barn	57	41	74	64	39	75	63	77	88	61	510
Par med barn	62	38	74	61	32	67	65	75	83	51	112
Antall semestre											
1-3 semestre	67	52	80	76	61	79	69	78	92	63	412
4-6 semestre	59	41	74	64	41	74	67	79	87	58	844
7 semestre eller mer	61	42	70	64	40	76	63	77	87	60	752
Utdanningsinstitusjon											
Universiteter	68	46	75	69	48	78	63	79	88	63	1 097
Høgskoler	52	39	70	64	35	71	67	75	87	54	763
BI og Campus Kristiania	62	55	81	67	64	81	80	84	93	69	152
Studiebrøk											
Heltid	61	43	74	67	45	76	66	79	88	60	1 911
Deltid	62	51	74	67	41	66	61	69	89	52	101

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

3.1. Kontakt med lærere og forelesere

Kvalitetsreformen innebærer en betydelig endring i forhold til studieinnhold og oppfølging. Det er lagt opp til større grad av oppfølging fra lærestedets side og bedre veiledning av den enkelte student. Det er også et mål at studentene skal få hyppig tilbakemelding på sine prestasjoner gjennom hele semesteret (St.meld.nr 27 (2000-2001)). Dette krever mye av foreleserne. Spørsmålet er hvorvidt studentene får den oppfølgingen de har krav på og behov for. 66 prosent av studentene sier at lærerne i stor grad er tilgjengelige for spørsmål og veiledning, mens 8 prosent sier at lærerne i liten grad er tilgjengelige (Tabell 3.2). Vi finner ingen signifikante forskjeller mellom 2005 og 2010 i hvordan studentene opplever at lærerne er tilgjengelige for spørsmål (Tabell 3.16).

Menn mener i større grad enn kvinner, at lærerne i stor grad er tilgjengelige for spørsmål og veiledning, henholdsvis 70 mot 63 prosent. Videre svarer 71 prosent av studentene fra høyskoler at lærerne i stor grad er tilgjengelige for spørsmål og veiledning. Dette er klart høyere enn blant BI/Campus Kristiania- eller universitetsstudenter hvor henholdsvis 58 og 63 prosent mener det samme. Derimot finner vi ingen signifikante forskjeller for lærernes tilgjengelighet for spørsmål og veiledning blant studenter ut fra antall semestre studert.

Tabell 3.2. I hvilken grad lærere er tilgjengelige for spørsmål og veiledning etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Stor grad	Noen grad	Liten grad	Antall svar
I alt	66	27	8	2 176
Kjønn				
Menn	70	25	6	940
Kvinner	63	28	10	1 236
Alder				
19-21 år	65	27	8	716
22-24 år	67	26	7	862
25-34 år	65	26	9	598
Husholdningstype				
Enslige	65	27	8	1 254
Enslige som bor hos foreldre	69	22	9	221
Enslige forsørgere	80	14	6	35
Par uten barn	65	26	9	543
Par med barn	59	33	7	123
Antall semestre				
1-3 semestre	64	28	8	468
4-6 semestre	66	27	8	895
7 semestre el. mer	67	26	8	804
Utdanningsinstitusjon				
Universiteter	63	28	8	1 167
Høgskoler	71	23	7	834
BI og Campus Kristiania	58	31	11	175
Studiebrøk				
Heltid	66	26	8	2 069
Deltid	58	31	11	107

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

I hvilken grad kjenner studentene og foreleserne hverandre?

På spørsmålet om i hvilken grad studentene har blitt kjent med noen av foreleserne ved faget eller studiet svarer 16 prosent at de har blitt godt kjent, 39 prosent sier at de har blitt litt kjent, 28 prosent at de nesten ikke har blitt kjent, mens 17 prosent sier at de overhodet ikke har blitt kjent med noen av foreleserne ved faget eller studiet (Tabell 3.3). Sammenlignet med 2005 kan det se ut til at studentene i noe mindre grad mener de er blitt kjent lærerne i 2010 (Tabell 3.17). I 2005 var det 18 prosent som mente de hadde blitt godt kjent og 44 prosent hadde blitt litt kjent med forelesere.

Tabell 3.3. I hvilken grad studentene er blitt kjent med foreleserne etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Godt kjent	Litt kjent	Nesten ikke kjent	Overhode ikke kjent	Antall svar
I alt	16	39	28	17	2 178
Kjønn					
Menn	16	37	31	17	942
Kvinner	16	41	26	17	1 236
Alder					
19-21 år	11	31	30	28	716
22-24 år	17	41	30	13	863
25-34 år	20	47	23	10	599
Husholdningstype					
Enslige	16	38	29	18	1 255
Enslige som bor hos foreldre	13	37	29	20	221
Enslige forsørgere	20	57	20	3	35
Par uten barn	16	42	27	15	544
Par med barn	17	43	23	17	123
Antall semestre					
1-3 semestre	8	30	30	32	469
4-6 semestre	16	39	28	16	895
7 semestre el. mer	20	45	27	9	805
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	13	36	31	21	1 167
Høgskoler	22	45	23	9	836
BI og Campus Kristiania	6	32	30	32	175
Studiebrøk					
Heltid	16	39	28	17	2 070
Deltid	14	44	21	21	108

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Vi finner bare små forskjeller mellom mannlige og kvinnelige studenter (Tabell 3.3). Derimot har alder og antall semestre studert naturlig nok betydning for hvorvidt studentene blir kjent med foreleserne eller ikke. Vi ser helt klart en sammenheng mellom det om man er blitt kjent med forelesere, alder og hvor lenge man har studert. Blant studenter under 21 år svarer 11 prosent at de har blitt godt kjent, 31 prosent at de har blitt litt kjent og hele 28 prosent at de overhodet ikke er blitt kjent med foreleserne. Studenter over 25 år svarer i langt høyere grad at de er blitt kjent. 20 prosent sier at de er blitt godt kjent, 47 prosent er litt kjent, mens bare 10 prosent mener de overhodet ikke ble kjent med foreleserne. Vi finner samme mønster i svarene etter antall semester man har studert. Her må det nevnes at alder og antall semestre studert i stor grad henger sammen.

Vi ser også at det er ganske klare forskjeller mellom utdanningsinstitusjonene. Studenter ved høyskolene har de største andelene som sier de er blitt kjent med foreleserne. Blant disse studentene svarer 67 prosent at de enten har blitt godt eller litt kjent, mens bare 9 prosent mener de overhodet ikke er blitt kjent med foreleserne. Universitetsstudentene svarer at de er blitt noe mindre kjent med foreleserne. Blant disse studentene svarer 49 prosent at de enten har blitt godt eller litt kjent. 21 prosent mener de overhodet ikke er blitt kjent med foreleserne. BI/Campus Kristiania studenter er blitt minst kjent med sine forelesere. Her svarer 38 prosent at de enten har blitt godt eller litt kjent, og hele 32 prosent mener de overhodet ikke er blitt kjent med foreleserne.

Kontakt med faglærere for faglige spørsmål

Studentene ble også spurt om hvor ofte de har kontakt med faglærer, foreleser eller gruppeleder for faglige spørsmål. Sammenlignet med 2005 er det færre som stiller faglige spørsmål til faglærer, foreleser eller gruppeleder i 2010. 16 prosent av studentene har kontakt med faglærer, foreleser eller gruppeleder minst en gang i uken, 33 prosent en gang i måneden, 39 prosent sjeldnere enn en gang i måneden og 13 prosent svarer aldri (Tabell 3.4). Tilsvarende andeler i 2005 var 22 prosent minst en gang i uken, 36 prosent en gang i måneden, 34 prosent sjeldnere enn en gang i måneden og 9 prosent svarte at de aldri hadde kontakt med faglærer for faglige spørsmål (Tabell 3.18).

Tabell 3.4. Hyppighet i kontakt med faglærer/foreleser/gruppeleder for faglige spørsmål etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Minst en gang i uka	En gang i måneden	Sjeldnere enn en gang i måneden	Aldri	Antall svar
I alt	16	33	39	13	2 178
Kjønn					
Menn	18	35	36	12	942
Kvinner	14	31	41	13	1 236
Alder					
19-21 år	16	30	38	17	716
22-24 år	15	34	40	11	863
25-34 år	18	34	39	10	599
Husholdningstype					
Enslige	17	32	37	14	1 255
Enslige som bor hos foreldre	13	29	44	14	221
Enslige forsørgere	23	37	34	6	35
Par uten barn	16	35	39	10	544
Par med barn	15	33	40	12	123
Antall semestre					
1-3 semestre	19	29	31	22	469
4-6 semestre	15	32	42	11	895
7 semestre el. mer	16	35	39	9	805
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	17	30	38	15	1 167
Høyskoler	16	39	38	7	836
BI og Campus Kristiania	11	18	45	26	175
Studiebrøk					
Heltid	16	33	38	13	2 070
Deltid	12	21	50	17	108

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Mannlige studenter har noe oftere kontakt med faglærer, foreleser eller gruppeleder for faglige spørsmål enn kvinnelige studenter, og eldre studenter har mer kontakt enn yngre. Høyskolestudenter har oftest kontakt med faglærer, foreleser eller gruppeleder for faglige spørsmål, deretter kommer universitetsstudenter og til sist BI/Campus Kristiania-studenter. Eksempelvis har kun 7 prosent av høyskolestudentene aldri kontakt med faglærer i faglige spørsmål. Den tilsvarende andelen for universitetsstudentene er 15 prosent, mens hele 26 prosent av BI/Campus Kristiania-studentene aldri har vært i kontakt med faglærer i forbindelse med faglige spørsmål. 71 prosent av BI/Campus Kristiania-studentene sier at de har kontakt med faglærer, foreleser eller gruppeleder for faglige spørsmål sjeldnere enn en gang i måneden eller aldri.

Om lag halvparten får tilbakemeldinger på innleverte oppgaver fra lærere

For å få en oversikt over ulike typer tilbakemeldinger studentene fikk av lærerne ble studentene spurt om hvorvidt de fikk muntlig eller skriftlig tilbakemelding på individuelle oppgaver og gruppeoppgaver. 49 prosent av studentene sier at de har fått muntlig tilbakemelding på individuelle oppgaver og 45 prosent på gruppeoppgaver. 66 prosent fikk skriftlig tilbakemelding på individuelle oppgaver, og 44 prosent fikk skriftlig tilbakemelding på gruppeoppgaver (Tabell 3.5). Vi ser at kvinner oftere sier at de har fått muntlig tilbakemelding enn menn og at eldre studenter oftere svarer at de har fått muntlig tilbakemelding på individuelle oppgaver enn yngre. De som har studert lengst gir uttrykk for at de får oftere muntlig tilbakemelding på individuelle oppgaver. Av studenter med mindre enn tre semestre fikk 42 prosent muntlig tilbakemelding på individuelle oppgaver, mens 48 prosent av dem med 4-6 semestre og 53 prosent av studenter med mer enn 7 semestre fikk slik tilbakemelding.

Tabell 3.5. Typer tilbakemeldinger til studentene etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Muntlig tilbakemelding på individuelle oppgaver	Skriftlig tilbakemelding på individuelle oppgaver	Muntlig tilbakemelding på gruppeoppgaver	Skriftlig tilbakemelding på gruppeoppgaver	Antall svar
I alt	49	66	45	44	2 104
Kjønn					
Menn	46	68	45	47	906
Kvinner	51	65	45	42	1 198
Alder					
19-21 år	44	68	44	44	688
22-24 år	49	68	44	46	843
25-34 år	55	62	48	41	573
Husholdningstype					
Enslige	48	66	44	43	1 210
Enslige som bor hos foreldre	44	69	47	54	213
Enslige forsørgere	62	79	74	56	34
Par uten barn	52	68	44	42	533
Par med barn	48	61	47	47	114
Antall semestre					
1-3 semestre	42	68	46	43	434
4-6 semestre	48	67	48	49	890
7 semestre el. mer	53	64	42	40	771
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	47	65	38	33	1 121
Høyskoler	56	76	56	61	813
BI og Campus Kristiania ..	27	34	38	34	170
Studiebrøk					
Heltid	49	66	45	44	2 010
Deltid	53	68	43	39	94

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Skriftlig tilbakemelding minst vanlig blant studenter med kort studietid

Av studenter med kort studietid (1-3 semestre) fikk 68 prosent skriftlig tilbakemelding på individuelle oppgaver. Den tilsvarende andelen blant studenter med lengre studietid, henholdsvis 4-6 semestre og mer enn 7 semestre er henholdsvis på 67 og 64 prosent (Tabell 3.5). Når det gjelder muntlig tilbakemelding på gruppeoppgaver, er det ingen signifikant forskjell mellom studenter med 3 eller færre semestre eller 4-6 semestre. Derimot er det noe mindre vanlig med muntlig tilbakemelding blant studenter med mer enn 7 semestre bak seg. Andelen i de førstnevnte gruppene er 46 og 48 prosent, i motsetning til 42 prosent for dem med mer enn fire semestre. For skriftlige tilbakemeldinger på gruppeoppgaver er det dem som har studert en stund (4-6 semestre) som oftest svarer at de har fått slik tilbakemelding.

Høyskolestudenter mottar flest tilbakemeldinger fra foreleserne

Det er store forskjeller mellom utdanningsinstitusjonene i hvorvidt studentene får tilbakemelding fra lærerne eller ikke. Uavhengig av type tilbakemelding mottar BI/Campus Kristiania-studenter færre tilbakemeldinger fra faglærer sammenliknet med høyskolestudenter som topper listen. Studenter ved høyskolene har høyest andeler og her svarer 56 prosent at de har fått muntlig tilbakemelding på individuelle oppgaver. 47 prosent av universitetsstudentene og bare 27 prosent av BI/Campus Kristiania-studentene svarer det samme.

34 prosent av BI/Campus Kristiania -studentene har fått skriftlig tilbakemelding på individuelle oppgaver. Selv om flere BI/Campus Kristiania-studenter mottar skriftlig enn muntlig tilbakemelding, er det fortsatt langt lavere andel sammenliknet med universitets- og høyskolestudenter. 65 prosent av universitetsstudentene og hele 76 prosent av høyskolestudentene har fått skriftlig tilbakemelding på individuelle oppgaver.

Andelen som fikk både muntlig og skriftlig tilbakemelding på gruppeoppgaver er også klart høyest blant høyskolestudenter. 56 prosent av høyskolestudenter fikk muntlig tilbakemelding på gruppeoppgaver mot 38 prosent av både universitets- og BI/Campus Kristiania-studentene. Vi finner den samme tendensen for skriftlig tilbakemelding på gruppeoppgaver. 33 og 34 prosent av universitets- og BI/Campus Kristiania studenter har fått skriftlig tilbakemelding på gruppeoppgaver, i motsetning til 61 prosent blant høyskolestudenter.

Knappt en av fem leverer arbeid til vurdering ukentlig

Ovenfor har vi sett på om man får tilbakemelding på studiearbeid og hvilken type tilbakemelding studentene får gjennom semesteret. En av kvalitetsreformens hovedmålsettinger var at lærestedet gjennom tettere oppfølging av studentene skal legge til rette for at studentene i større grad skal komme gjennom studiet. Dette krever mye innsats både av forelesere og studenter. Det er stor forskjell på arbeidsmengde og kontakt mellom studenter og lærere. Studentene er derfor også blitt spurt om hvor ofte de har levert inn utkast til oppgave til en faglærer eller gruppeleder for kommentar og tilbakemelding. 5 prosent av studentene har levert inn utkast for tilbakemelding minst en gang i uka, 18 prosent en gang i måneden, 40 prosent sjeldnere enn en gang i uka og 36 har aldri levert utkast for vurdering av faglærer/gruppeleder. Vi finner marginale forskjeller mellom kjønnene. Det kan se ut til at de eldste studentene og de som har studert lengst i noe større grad leverer utkast til oppgaver for vurdering. Resultatene viser at det er forskjeller mellom de ulike utdanningsinstitusjonene. BI/Campus Kristiania-studentene har minst oppfølging og tilbakemelding på studentarbeid gjennom studiet og 61 prosent svarer at de aldri har levert inn utkast til oppgave for vurdering og tilbakemelding. Dette gjelder 37 prosent av universitetsstudentene og 30 prosent av høyskolestudentene. Det kan se ut som om høyskolestudentene har tette oppfølging. 29 prosent har levert inn oppgave for tilbakemelding minst en gang i måneden. Tilsvarende andeler for universitetsstudenter er 23 prosent, mens det blant BI/Campus Kristiania studenter gjaldt kun 10 prosent.

Tabell 3.6. Hyppighet på innleveringer og tilbakemelding fra faglærer eller gruppeleder kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Minst en gang i uka	En gang i måneden	Sjeldnere enn en gang i måneden	Aldri	Antall svar
I alt	5	18	40	36	2 173
Kjønn					
Menn	6	18	39	37	940
Kvinner	5	19	41	35	1 233
Alder					
19-21 år	6	15	36	43	714
22-24 år	5	18	42	34	863
25-34 år	5	23	42	31	596
Husholdningstype					
Enslige	7	18	40	36	1 252
Enslige som bor hos foreldre	3	16	39	43	221
Enslige forsørgere	6	31	26	37	35
Par uten barn	4	21	42	33	542
Par med barn	4	18	40	38	123
Antall semestre					
1-3 semestre	7	17	33	44	467
4-6 semestre	6	16	42	36	894
7 semestre el. mer	4	22	43	32	803
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	6	17	41	37	1 164
Høyskoler	6	23	41	30	835
BI og Campus Kristiania	2	8	30	61	174
Studiebrøk					
Heltid	5	19	40	36	2 065
Deltid	6	17	46	32	108

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Tilbakemeldinger kan være av varierende kvalitet. Studentene er derfor også spurt om de opplever at de får nyttige tilbakemeldinger. 43 prosent mener det i stor grad, 35 i noen grad og 22 prosent mener at de i liten grad får nyttige tilbakemeldinger på innleverte arbeider. Kvinner er marginalt mer fornøyde enn menn. Det samme gjelder eldre studenter sammenlignet med yngre.

Tabell 3.7. Grad av opplevd nyttig tilbakemeldinger på innleverte arbeider etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Stor grad	Noen grad	Liten grad	Antall svar
I alt	43	35	22	2 139
Kjønn				
Menn	41	36	23	930
Kvinner	44	34	21	1 209
Alder				
19-21 år	41	37	22	703
22-24 år	43	34	22	849
25-34 år	45	34	21	587
Husholdningstype				
Enslige	41	37	22	1 227
Enslige som bor hos foreldre	47	35	17	218
Enslige forsørgere	60	29	11	35
Par uten barn	44	31	24	538
Par med barn	44	38	18	121
Antall semestre				
1-3 semestre	45	32	23	457
4-6 semestre	40	38	22	886
7 semestre el. mer	45	34	21	787
Utdanningsinstitusjon				
Universiteter	43	36	21	1 135
Høyskoler	47	36	17	831
BI og Campus Kristiania	25	24	51	173
Studiebrøk				
Heltid	43	35	22	2 032
Deltid	45	35	21	107

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Leverer sjeldnere oppgaver for vurdering

Sammenlignet med 2005 kan det se ut til at studentene i noe mindre grad har levert oppgaver til faglærer eller gruppeleder og fått den tilbake med kommentarer i 2010 (Tabell 3.20). 32 prosent av studentene hadde levert oppgave for vurdering minst en gang i måneden i 2005, den tilsvarende andelen var sunket til 23 prosent i 2010. Vi ser også at andelen som aldri har levert inn oppgaver for tilbakemelding er økt fra 23 prosent i 2005 til 36 prosent i 2010. I tillegg er også studentene spurt om hva de synes om tilbakemeldingen de får på innleverte arbeider. Spørsmålsformuleringen er noe ulik i 2005 og 2010. I 2005 ble studentene spurt om de mente tilbakemeldingen var konstruktiv, mens de i 2010 ble spurt om den var nyttig. Halvparten av studentene i 2005 mente at tilbakemeldingen i stor grad var konstruktiv, mens 43 prosent av studentene mente at tilbakemeldingen i stor grad var nyttig i 2010 (Tabell 3.21).

3.2. Tid brukt på studiet

Gjennomsnittsstudenten bruker 13 timer i uken på organisert undervisning, 17 timer til selvstudium og 2 timer til studiegrupper eller kollokviegrupper (Tabell 3.8). Vi finner ingen kjønnsforskjeller for organisert undervisning og selvstudier. Både mannlige og kvinnelige studenter bruker i snitt 13 timer i uken på organisert undervisning og 17 timer på selvstudier.

Tabell 3.8. Timer brukt på organisert undervisning, selvstudium og kollokvi per uke etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Gjennomsnitt

	Organisert undervisning, som forelesninger, organisert gruppearbeid, lab	Selvstudier	Frivillige studiegrupper eller kollokviegrupper	Antall svar
I alt	13	17	2	2 170
Kjønn				
Menn	13	17	3	939
Kvinner	13	17	2	1 231
Alder				
19-21 år	15	14	2	714
22-24 år	13	17	2	863
25-34 år	11	20	3	593
Husholdningstype				
Enslige	14	17	2	1 250
Enslige som bor hos foreldre	14	12	2	221
Enslige forsørgere	16	15	3	35
Par uten barn	12	18	2	542
Par med barn	12	14	2	122
Antall semestre				
1-3 semestre	15	14	2	466
4-6 semestre	15	16	2	895
7 semestre el. mer	11	20	2	800
Utdanningsinstitusjon				
Universiteter	12	19	2	1 163
Høgskoler	14	14	3	833
BI og Campus Kristiania	13	14	3	174
Studiebrøk				
Heltid	14	17	2	2 065
Deltid	6	11	1	105

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Det er ikke store forskjeller etter alder på hvor mye tid studentene bruker til sammen på ulike studentaktiviteter. Det kan se ut til at eldre studenter i gjennomsnitt bruker noe mer tid på studiene. Undersøkelsen viser at det likevel er forskjell på hva studentene bruker tiden sin på. De yngste studentene bruker mer tid på organisert undervisning som forelesninger og gruppearbeid, mens de eldre studentene bruker mer tid til selvstudier. Studenter i alderen 19-21 år bruker i gjennomsnitt 15 timer på organisert undervisning. Tilsvarende for studenter i alderen 22-24 år er 13 timer og 25-31 år er 11 timer i gjennomsnitt. Motsatt bruker de yngste studentene 14 timer på selvstudier, mens det tilsvarende timeantallet for

22-24 åringer er 17 timer. De eldste studentene bruker klart mest tid til egenstudier. Disse studentene oppgir at de bruker 20 timer i snitt i uka. Siden alder og antall semestre man har studert til en viss grad er sammenfallende finner vi den samme tendensen her. De som har studert kortest bruker mest tid på organisert undervisning, mens de som har studert lengst bruker klart mest tid til selvstudier. Vi ser også at for dem som har studert kortest er det mindre forskjeller i tidsbruk mellom egenstudier og organisert undervisning, mens dem som har studert 7 semester eller mer bruker nærmest dobbelt så mye tid på egenstudier i forhold til organisert undervisning.

Studenter på høyskoler bruker gjennomsnittlig 14 timer i uken på organisert undervisning. Dette er henholdsvis 1 og 2 timer mer enn studenter på BI/Campus Kristiania og universitetene. Universitetsstudentene bruker klart mest tid i snitt på selvstudier, 19 timer, sammenlignet med både høyskole- og BI/Campus Kristiania-studentene som begge bruker 14 timer.

Mer fornøyd med tid til studier på egen hånd

Studentene ble også spurt i hvilken grad de har tilstrekkelig med tid til å arbeide med studiene på egenhånd. 67 prosent svarer at de i stor grad har tilstrekkelig tid til egenstudium. Andelen er høyere for menn enn kvinner, 73 mot 63 prosent (Tabell 3.9). Yngre studenter har i større grad enn eldre studenter tid til egenarbeid med studiene. Studenter i parforhold med barn har minst tid til egenarbeid med studiene, dernest kommer enslige forsørgere. Studenter ved universitetene mener i størst grad og høyskolestudenter mener i minst grad at de har tilstrekkelig tid til å arbeide på studiene på egenhånd

Tabell 3.9. I hvilken grad studentene har tilstrekkelig tid til å arbeide med studiene på egen hånd etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Stor grad	Noen grad	Liten grad	Antall svar
I alt	67	25	8	2 177
Kjønn				
Menn	73	21	6	941
Kvinner	63	27	10	1 236
Alder				
19-21 år	72	24	5	716
22-24 år	68	24	8	863
25-34 år	60	27	13	598
Husholdningstype				
Enslige	70	23	7	1 255
Enslige som bor hos foreldre	69	24	6	221
Enslige forsørgere	29	54	17	35
Par uten barn	67	25	8	543
Par med barn	46	29	25	123
Antall semestre				
1-3 semestre	72	23	5	469
4-6 semestre	67	25	8	895
7 semestre el. mer	65	25	10	804
Utdanningsinstitusjon				
Universiteter	70	23	7	1 166
Høyskoler	64	27	10	836
BI og Campus Kristiania	69	23	8	175
Studiebrøk				
Heltid	68	24	8	2 070

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Sammenlignet med 2005 er det en større andel av studentene som mener de i stor grad har tilstrekkelig tid til å arbeide med studiene på egen hånd i 2010 (Tabell 3.23). 58 prosent av studentene i 2005, mot 67 prosent i 2010, mente at de i stor grad hadde tilstrekkelig tid til egenstudier. Tilsvarende mente 14 prosent av studentene i 2005 at de i liten grad hadde tid til egenstudier. Denne andelen var sunket til 8 prosent i 2010. Vi ser at det særlig er studenter som har studert lengst som er fornøyd med tiden de har til å arbeide med studiene på egenhånd. Om

studentene har fått mer tid til å studere på egenhånd eller om de bare er mer tilfreds med den tiden de har til rådighet er vanskelig å avgjøre.

Fem av ti studenter er på studiestedet stort sett hver dag

Flertallet av studentene er på studiestedet mer enn to dager i uken. 46 prosent er der stort sett daglig, mens 37 prosent er der tre til fire dager i uken (Tabell 3.10). Når vi sammenlikner etter studiebrøk, finner vi at 47 prosent av heltidsstudentene er ved studiestedet stort sett hver dag og 38 prosent tre til fire dager i uken. Mannlige og kvinnelige studenter oppgir å være på studiestedet i nokså lik grad. 84 prosent av mennene og 82 prosent av kvinnene er på studiestedet stort sett hver dag eller 3-4 dager i uka. De eldste studentene er sjeldnere på studiestedet, enn de yngre. Av studenter under 25 år er 48 prosent på studiestedet stort sett hver dag, i motsetning til 40 prosent blant studenter 25 år og over. Blant studenter 25 år og over oppgir 14 prosent at de er på studiestedet sjeldnere enn hver uke. Dette gjelder bare 1 prosent av de i alderen 19-21 år og 4 prosent av de i alderen 22-24 år.

86 prosent av enslige, 83 prosent av studenter i parforhold uten barn, 82 prosent av studenter som bor hjemme og 77 prosent av enslige forsørgere er på studiestedet tre dager eller mer i uka. Sammenlignet med studenter i parforhold med barn er dette er omlag 30 prosentpoeng mer. Andelen studenter i parforhold med barn som er ved studiestedet sjeldnere enn hver uke er tilsvarende på 28 prosent, en langt høyere andel enn blant studenter i andre familiefaser.

Generelt er det slik at tiden studentene tilbringer på studiestedet avtar med antall semestre. Blant dem som har studert mindre enn fire semestre svarer 90 prosent at de enten er på studiestedet hver dag eller tre til fire dager i uka. Blant dem som har studert i 4-6 semester er den tilsvarende andelen 86 prosent og blant studentene som har studert 7 semester eller mer svarer 75 prosent det samme.

Tabell 3.10. Hvor ofte studentene er tilstede ved studiestedet etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Stort sett hver dag	3 - 4 dager i uka	1 - 2 dager i uka	Sjeldnere enn hver uke	Antall svar
I alt	46	37	11	6	2 176
Kjønn					
Menn	50	34	11	5	941
Kvinner	42	40	11	7	1 235
Alder					
19-21 år	48	43	8	1	716
22-24 år	48	37	10	4	863
25-34 år	40	31	16	14	597
Husholdningstype					
Enslige	50	36	10	4	1 254
Enslige som bor hos foreldre	37	45	11	7	221
Enslige forsørgere	40	37	14	9	35
Par uten barn	43	40	12	6	543
Par med barn	24	24	24	28	123
Antall semestre					
1-3 semestre	43	47	8	2	469
4-6 semestre	49	37	11	4	895
7 semestre el. mer	43	32	14	11	803
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	51	33	10	6	1 165
Høgskoler	40	41	12	7	836
BI og Campus Kristiania	34	46	16	5	175
Studiebrøk					
Heltid	47	38	10	4	2 069
Deltid	10	20	31	39	107

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Universitetsstudenter tilbringer mest tid ved studiestedet, etterfulgt av høyskolestudenter og BI/Campus Kristiania-studenter. 51 prosent av universitetsstudentene er på studiestedet stort sett hver dag. Dette er 11 prosentpoeng mer enn høyskolestudentene og 16 prosentpoeng mer enn BI/Campus Kristiania-studentene. Andelen

er derimot høyest blant BI/Campus Kristiania -studenter når vi ser på dem som er på studiestedet tre til fire dager i uken, dette gjelder 46 prosent. Blant høyskole- og universitetsstudenter svarer henholdsvis 41 og 33 prosent at de er på studiestedet tre til fire dager i uken.

Studentene er noe mer på studiestedet nå enn før

I 2005 var 44 prosent av studentene på studiestedet stort sett hver dag (Tabell 3.24). I 2010 gjaldt dette 46 prosent. Det er like stor andel som er til stede ved lærestedet sitt tre til fire ganger i uken, henholdsvis 37 prosent. Andelen som er på studiestedet sjeldnere enn hver uke var noe større i 2005 sammenlignet med 2010. I 2005 var 9 prosent av studentene på studiestedet mindre enn hver uke, mens andelen i 2010 var 6 prosent. Undersøkelsen viser altså at det er en liten dreining mot at studentene er mer på studiestedet, men dette er ikke en sterk sammenheng. Det er særlig de eldste studentene som er mer til stede på lærestedet i 2010 sammenlignet med 2005.

De fleste fikk karakter som forventet

Studentene ble bedt om å svare på hvorvidt karakterene de fikk stemte overens med egeninnsatsen. 61 prosent av studentene mente de fikk karakter som forventet, mens 22 prosent fikk bedre enn forventet, og 18 prosent fikk dårligere enn forventet (Tabell 3.11). Sammenlignet med 2005 er det en større andel som fikk karakter som forventet i 2010 (Tabell 3.25). Andelen som fikk karakter som forventet var 7 prosentpoeng lavere i 2005. Det var derimot 3 prosentpoeng flere som fikk bedre karakter enn forventet og 2 prosentpoeng flere som fikk dårligere enn forventet i 2005 sett i forhold til 2010.

Det er en forskjell på kjønnene i forhold hvordan en vurderer karakter i forhold til egeninnsats. 26 prosent av kvinnene svarte at de fikk bedre karakter enn forventet, mens dette gjaldt for 17 prosent av mennene. Det er ikke samme forskjellene mellom kjønnene når det gjelder om man fikk dårligere karakter enn en forventet ut fra sin egen innsats i forkant av eksamen.

Tabell 3.11. Sett i forhold til egeninnsats, synspunkt på karakteren ved siste eksamen eller innlevering etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Bedre enn forventet	Som forventet	Dårligere enn forventet	Antall svar
I alt	22	61	18	2 159
Kjønn				
Menn	17	65	18	935
Kvinner	26	57	17	1 224
Alder				
19-21 år	22	59	19	709
22-24 år	21	62	17	857
25-34 år	23	60	17	593
Husholdningstype				
Enslige	21	60	19	1 244
Enslige som bor hos foreldre	20	62	19	219
Enslige forsørgere	40	46	14	35
Par uten barn	23	63	14	539
Par med barn	30	57	12	122
Antall semestre				
1-3 semestre	25	58	17	461
4-6 semestre	21	61	19	889
7 semestre el. mer	21	62	17	800
Utdanningsinstitusjon				
Universiteter	21	62	18	1 160
Høyskoler	25	58	17	824
BI og Campus Kristiania	18	65	17	175
Studiebrøk				
Heltid	22	60	18	2 051
Deltid	25	63	12	108

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Det er bare små forskjeller mellom aldersgruppene når det gjelder karakterer og egeninnsats. Det er flest i aldersgruppen 25-34 år som fikk bedre enn forventet, og færrest var det blant dem i alderen 22-24 år. Det er noen flere blant de aller yngste som fikk dårligere karakter enn forventet, sammenlignet med de eldre. 19 prosent av studenter i alderen 19-21 år fikk dårligere karakterer enn forventet. Dette gjaldt 17 prosent i de to eldre aldersgruppene. Hver fjerde høyskolestudent fikk bedre karakterer enn forventet, dette gjaldt hver femte universitetsstudent og 18 prosent av BI/Campus Kristiania-studentene. Det var ingen forskjeller blant utdanningsinstitusjonene på hvor mange som fikk dårligere karakter enn forventet.

3.3. Kontakt med andre studenter

Mer enn åtte av ti studenter svarer at de har stort faglig utbytte av kontakten med andre studenter (Tabell 3.12). Kvinner svarer i større grad enn menn at de får faglig utbytte av kontakt med medstudenter, henholdsvis 84 prosent av kvinnene og 78 prosent av mennene. Det er ikke store forskjeller når det gjelder alder, men noen små forskjeller i forhold til hvor lenge en har studert. Det ser ut til at de som har studert lengst får mest utbytte av kontakt med medstudenter. Det er høyskolestudentene som i størst grad oppgir at kontakt med andre studenter gir stort faglig utbytte, 85 prosent av høyskolestudentene svarte dette. 79 prosent av både universitetsstudentene og BI/Campus Kristiania svarte det samme.

Tabell 3.12. Faglig utbytte av kontakt med medstudenter og i hvilken grad lærere oppmuntrer til elevsamarbeid etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Faglig utbytte av å ha kontakt med medstudenter			Lærere oppmuntrer til elevsamarbeid	Antall svar
	Stor grad	Noen grad	Liten grad	Stor grad	
I alt	81	8	11	53	2 178
Kjønn					
Menn	78	9	13	52	942
Kvinner	84	7	9	54	1 236
Alder					
19-21 år	81	7	12	54	716
22-24 år	83	8	10	53	863
25-34 år	79	9	12	53	599
Husholdningstype					
Enslige	83	7	10	53	1 255
Enslige som bor hos foreldre	76	8	17	54	221
Enslige forsørgere	66	17	17	57	35
Par uten barn	82	8	10	54	544
Par med barn	74	12	14	58	123
Antall semestre					
1-3 semestre	80	6	14	58	469
4-6 semestre	81	9	10	52	895
7 semestre el. mer	82	8	11	52	805
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	79	9	13	46	1 167
Høyskoler	85	7	8	62	836
BI og Campus Kristiania	79	7	14	58	175
Studiebrøk					
Heltid	82	8	10	53	2 070
Deltid	65	12	23	55	108

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Til tross for at studentene får stort faglig utbytte av kontakt med andre studenter, oppmuntrer bare omlag halvparten av lærerne studentene til samarbeid med andre studenter. Det kan se ut til at lærerne oftere oppmuntrer studenter med mindre enn fire semestre til å samarbeide med andre studenter. 58 prosent av studentene med fire semestre eller mindre svarer at lærerne har oppmuntret til samarbeid med andre studenter, mens 52 prosent av studentene med mer enn fire semestre svarer det samme. Det er større forskjeller mellom utdanningsinstitusjonene i hvorvidt lærerne oppmuntrer til samarbeid med andre studenter. Lærerne ved høyskolene oppmuntrer i størst grad til samarbeid. 62 prosent av studentene ved høyskolene svarte dette. Videre svarte 58 prosent av BI/Campus Kristiania-studentene og 46

prosent av universitetsstudentene at lærerne oppmuntret til samarbeid studentene imellom.

Når vi sammenligner faglig utbytte av å ha kontakt med medstudenter er det marginalt flere som svarer de har det i stor grad i 2010 sammenlignet med 2005. I 2005 svarte 80 prosent av studentene at de hadde faglig utbytte av kontakt med medstudenter i stor grad. I 2010 hadde denne andelen økt til 81 prosent (Tabell 3.26). Både i 2005 og 2010 er det størst andel blant kvinnene som svarer dette, og det er også blant kvinnene at økningen er størst. Endringene er ikke store, men tre prosentpoeng flere kvinner svarer at de i stor grad har faglig utbytte av å ha kontakt med sine medstudenter. Over tid mener færre studenter at lærerne oppmuntrer til elevsamarbeid. I 2005 mente 55 prosent dette i stor grad. Denne andelen var 53 prosent i 2010.

De aller fleste trives godt

De aller fleste studentene svarer at de trives ved studiestedet og 95 prosent av studentene svarer at de enten trives svært bra eller ganske bra på studiet sitt (Tabell 3.13). Dette er en liten, men ikke signifikant, økning sett i forhold til 2005, hvor 93 prosent svarte at de trivdes godt (Tabell 3.27). Vi finner svært liten variasjon i hvor godt studentene trives. Men det ser ut som kvinner trives noe bedre enn menn og at de som har studert kortest trives mer enn dem som har studert lengst i 2010.

De fleste studentene knytter sosiale bånd på studiet og drøyt tre av fire studenter svarer at de er blitt godt kjent med sine medstudenter. Det er kun et lite mindretall som ikke blir særlig kjent med noen. I undersøkelsen svarer 4 prosent at de nesten ikke er blitt kjent og 1 prosent at de overhodet ikke er blitt kjent med sine medstudenter. Vi finner kun små, ikke signifikante, endringer i hvor godt kjent studentene er blitt med sine medstudenter når vi sammenligner med undersøkelsen i 2005 (Tabell 3.27).

Tabell 3.13. Trivsel ved studiestedet og kontakt med medstudenter etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Trives godt	I hvilken grad vil du si at du har blitt kjent med noen av medstudentene				Antall svar
		Godt kjent	Litt kjent	Nesten ikke kjent	Overhodet ikke blitt kjent	
I alt	95	77	18	4	1	2 178
Kjønn						
Menn	94	75	20	4	1	942
Kvinner	96	78	17	4	1	1 236
Alder						
19-21 år	97	78	18	4	0	716
22-24 år	95	79	17	4	0	863
25-34 år	94	73	22	4	1	599
Husholdningstype						
Enslige	95	80	16	4	0	1 255
Enslige som bor hos foreldre ...	94	66	26	6	2	221
Enslige forsørgere	97	66	26	9	.	35
Par uten barn	95	77	19	4	1	544
Par med barn	95	68	24	7	1	123
Antall semestre						
1-3 semestre	97	73	24	3	0	469
4-6 semestre	96	80	15	5	0	895
7 semestre el. mer	94	76	19	4	1	805
Utdanningsinstitusjon						
Universiteter	94	74	20	6	1	1 167
Høgskoler	97	81	16	2	0	836
BI og Campus Kristiania	96	78	18	2	1	175
Studiebrøk						
Heltid	95	78	18	4	0	2 070
Deltid	95	60	24	11	5	108

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Kvinner svarer i noe større grad enn menn at de er blitt godt kjent med sine medstudenter, 78 mot 75 prosent. Yngre svarer i større grad enn eldre studenter at de er blitt godt kjent med sine med studenter. Blant studenter i alderen 19- 21 år og 22-24 år svarer henholdsvis 78 og 79 prosent at de har blitt godt kjent, mens tilsvarende andeler for studenter i alderen 25-34 år var 73 prosent.

Enslige er helt klart dem som i størst grad blir kjent med andre studenter ved studiestedet. 80 prosent av enslige har blitt godt kjent med andre studenter. Også blant dem som er i parforhold uten barn er andelen som svarer at de er blitt godt kjent med andre studenter høy, 77 prosent. Vi ser at studenter med forsørgeransvar og studenter som bor hjemme hos foreldrene har lavest andel som sier at de er godt kjent med andre studenter. 68 prosent av studenter i parforhold med barn og 66 prosent av enslige forsørgere og studenter som bor hjemme er blitt godt kjent med sine medstudenter. I motsatt ende ser vi også at 9 prosent av enslige forsørgere og 7 prosent studenter i parforhold med barn nesten ikke er blitt kjent med sine medstudenter. Det er de som har studert lengst som gir uttrykk for at de er blitt godt kjent med andre studenter. 80 prosent av dem som har studert fire til seks semestre sier at de har blitt godt kjent med andre studenter, tilsvarende for de som har studert færre semestre er 73 prosent og 76 prosent for dem som har studert mer enn seks semestre. Det kan se ut som om utdanningsinstitusjon har en viss betydning for det å bli kjent med andre studenter på studiestedet. Det er høyest andel høyskole- og BI/Campus Kristiania studenter som har blitt godt kjent med andre studenter, henholdsvis 81 og 78 prosent mot 74 prosent blant universitetsstudenter.

3.4. Negativt stress

Under utdanning er det naturlig nok prestasjonskrav knyttet til eksamen, men kvalitetsreformen legger også opp til at det underveis i studiet er mer krav til at studentene skal prestere gjennom flere studentaktiverende oppgaver gjennom hele semesteret (St.meld. 27 (2000-2001)). Begrunnelsen for dette er å påvirke studieinnsatsen og studieresultatene på en positiv måte. Det vil være naturlig at man opplever stress i forbindelse med at det forventes at man skal prestere både på eksamen og underveis i studiet. Stress kan imidlertid også være skjerpene og prestasjonsfremmende. For å forsøke å fange opp mer enn normal prestasjonsangst og spenning i forhold til studiesituasjonen har vi spurt studentene om de opplever negativt stress i forbindelse med ulike situasjoner som hører til det å fullføre en utdanning.

Studentene er spurt om de opplever negativt stress i stor, noen eller liten grad i forbindelse med å arbeide med pensum på egenhånd, levere individuelle oppgaver, muntlige fremføringer, delta i obligatorisk undervisning, stille spørsmål til lærer og eksamen. Studentene opplever minst negativt stress i forbindelse med å delta i obligatorisk undervisning (Tabell 3.14) og 89 prosent av studentene svarer at de opplever dette i liten grad.

Yngre studenter opplever mest negativt stress ved å stille spørsmål og ha muntlig fremføring

66 prosent av studentene svarer at de i liten grad opplever negativt stress i forbindelse med å stille spørsmål til foreleser eller gruppeleder i undervisningssammenheng. 11 prosent opplever likevel negativt stress i stor grad og 22 prosent i noen grad når det gjelder å stille spørsmål i undervisningssammenheng. Kvinner opplever i noe større grad enn menn negativt stress ved å stille spørsmål. 38 prosent av kvinnene svarer at de opplever negativt stress i stor grad eller noen grad når de skal stille spørsmål i undervisningssammenheng, mot 28 prosent av mennene. Yngre studenter opplever mer negativt stress ved å stille spørsmål enn eldre studenter. Det er noen flere studenter som opplever negativt stress i forbindelse med å ha muntlig fremføring i gruppesammenheng sammenlignet med å stille spørsmål i undervisningssammenheng. 61 prosent svarer at de opplever liten grad av stress i forbindelse med å ha muntlige fremføringer i gruppesammenheng. 23 prosent opplever negativt stress i noen grad og 17 prosent i stor grad i forbindelse med

mundtlig fremføring i grupper. Også her er det forskjeller på kjønnene. Menn opplever i mindre grad enn kvinner negativt stress i forbindelse med muntlige fremføringer. 20 prosent av kvinnene, mot 12 prosent av mennene svarer at de i stor grad opplever negativt stress i forbindelse med muntlig fremføring i gruppesammenheng. Videre opplever 26 prosent av kvinnelige studenter og 19 prosent av mannlige studenter noen grad av negativt stress i forbindelse med muntlig fremføring. Også her ser vi at yngre studenter opplever mer stress enn eldre studenter.

Eldre studenter opplever mest negativt stress i forbindelse med oppgaveinnlevering

I underkant av halvparten av studentene sier at de opplever liten grad av negativt stress i forbindelse med å levere inn individuelle arbeider eller oppgaver. Tilsvarende er det 16 prosent som opplever stor grad av negativt stress og 37 prosent opplever negativt stress i noen grad i forbindelse med innlevering av oppgaver. Det er ikke like store forskjeller mellom kjønnene når det gjelder å levere inn oppgaver. Kvinner opplever i noe større grad enn menn negativt stress. I motsetning til de over nevnte situasjonene opplever eldre studenter mer negativt stress enn yngre studenter i forbindelse med å levere inn individuelle oppgaver. Det samme gjelder dem som har studert lengst. Dette henger nok sammen med at oppgavene til disse studentene er mer avgjørende for utfallet av endelig karakter på studiet og at disse studentene derfor har større press på å prestere.

45 prosent av studentene opplever liten grad av negativt stress i forbindelse med å arbeide med pensum på egenhånd. Nesten like mange, 40 prosent, opplevde negativt stress i noen grad i forbindelse med å arbeide med pensum på egenhånd. Videre svarte 15 prosent av studentene at de opplevde stor grad av negativt stress i forbindelse med å jobbe med pensum. Igjen ser vi at kvinner opplever negativt stress i større grad enn menn. 62 prosent av kvinnene mot 45 prosent av mennene opplevde negativt stress i stor eller noen grad i forbindelse med å jobbe med pensum på egenhånd. Her finner vi ingen forskjeller etter alder, men de som har studert kortest opplever i noe større grad enn dem som har studert lenger negativt stress i forbindelse med å arbeide med pensum på egenhånd.

Kvinner opplever i større grad negativt stress ved eksamen

Det er naturlig nok desidert flest studenter som opplever negativt stress i forbindelse med eksamen. Bare 22 prosent svarer at de opplever liten grad av negativt stress i forbindelse med eksamen. 38 prosent svarer at de i noen grad, mens hele 40 prosent av studentene svarer at de opplever negativt stress i stor grad i forbindelse med eksamen. Her finner vi ganske store forskjeller mellom kjønnene. Nærmere dobbelt så mange kvinner sammenlignet menn opplever negativt stress i forbindelse med eksamen, 50 mot 27 prosent. Videre opplever kun 14 prosent av de kvinnelige studentene liten grad av negativt stress ved eksamen, mot 33 prosent av de mannlige studentene. Yngre studenter opplever i noe større grad enn eldre studenter negativt stress i forbindelse med eksamen.

Tabell 3.14. Opplevelse av negativt stress etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	I hvilken grad opplever studentene negativt stress i forbindelse med:																		Antall svar
	Arbeide med pensum på egenhånd			Levere individuelle arbeider eller oppgaver			Muntlige fremføringer i gruppesammenheng			Delta i obligatorisk undervisning			Stille spørsmål til foreleser eller gruppeledere i undervisningssammenheng			Eksamen			
	Stor grad	Noen grad	Liten grad	Stor grad	Noen grad	Liten grad	Stor grad	Noen grad	Liten grad	Stor grad	Noen grad	Liten grad	Stor grad	Noen grad	Liten grad	Stor grad	Noen grad	Liten grad	
I alt	15	40	45	16	37	47	17	23	61	3	8	89	11	22	66	40	38	22	2 050
Kjønn																			
Menn	11	35	55	13	36	51	12	19	70	3	8	89	9	19	73	27	41	33	887
Kvinner	18	44	38	19	38	44	20	26	54	3	8	89	13	25	62	50	36	14	1 163
Alder																			
19-21 år	14	40	46	12	36	52	13	22	65	2	6	92	15	22	63	42	38	20	646
22-24 år	16	40	44	17	36	47	17	23	60	3	9	88	11	24	66	40	38	22	830
25-34 år	14	40	46	20	39	41	19	23	58	4	8	88	9	21	70	37	38	25	574
Husholdningstype																			
Enslige	15	41	44	15	37	48	15	22	63	3	9	89	12	23	65	40	38	23	1 172
Enslige som bor hos foreldre	17	36	47	17	37	46	19	23	59	3	4	92	12	18	71	38	40	22	205
Enslige forsørgere	26	40	34	37	20	43	31	14	54	.	.	100	6	6	89	49	34	17	35
Par uten barn	13	40	46	15	38	46	17	25	59	3	8	89	10	25	65	42	38	21	519
Par med barn	11	36	53	22	34	45	20	25	55	7	9	84	14	16	70	33	40	27	119
Antall semestre																			
1-3 semestre	16	42	42	13	35	52	13	20	68	2	7	91	11	22	67	41	37	21	414
4-6 semestre	15	39	46	16	36	48	18	22	59	2	9	89	14	22	64	42	38	20	857
7 semestre eller mer	14	40	47	18	39	44	17	25	59	4	8	88	9	23	68	37	38	26	770
Utdanningsinstitusjon																			
Universiteter	14	40	47	15	37	47	14	23	63	3	8	89	11	25	65	39	37	24	1 087
Høgskoler	18	39	43	19	36	45	19	23	58	2	9	89	11	20	69	41	40	20	807
BI og Campus Kristiania	10	42	47	12	35	53	19	21	61	4	7	89	19	17	64	42	35	23	156
Studiebrøk																			
Heltid	15	40	45	16	37	47	17	22	61	3	8	89	11	23	66	40	38	22	1 946
Deltid	12	38	51	14	42	43	13	29	59	8	6	87	11	19	70	37	41	22	104
Boforhold																			
Hos foreldre	16	37	47	16	36	47	16	22	62	4	5	92	12	17	72	38	38	24	190
Studentbolig	18	41	41	16	37	47	15	19	66	2	9	89	9	20	71	40	38	22	303
Eier	14	39	47	18	36	46	19	25	56	5	10	86	11	21	68	38	38	23	360
Leier	14	40	45	16	37	47	16	23	61	3	8	90	12	24	64	41	38	22	1 197

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

3.5. Vedleggstabeller til kapittel 3

Tabell 3.15. Fysisk arbeidsmiljø etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Disponerer lesesalsplass eller en annen arbeidsplass	Fornøyd med ant. disp. datamaskiner	Fornøyd med støvforholdene innendørs	Fornøyd med luftkvaliteten	Fornøyd med antall grupperom	N
I alt	65	59	66	42	35	1 895
Kjønn						
Menn	67	66	71	46	37	807
Kvinner	64	54	62	39	33	1 088
Alder						
19-21 år	65	62	72	46	41	517
22-24 år	66	57	66	41	29	707
25-34 år	65	59	61	41	36	671
Antall semestre						
1-3 semestre	63	62	74	49	44	495
4-6 semestre	64	60	69	42	32	688
7 semestre el. mer	68	55	58	37	31	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.16. hvilken grad lærere er tilgjengelige for spørsmål og veiledning etter kjønn, alder, og antall semestre. 2005. Prosent

	Stor grad	Noen grad	Liten grad	Antall svar
I alt	65	27	8	1 895
Kjønn				
Menn	69	26	6	807
Kvinner	62	28	10	1 088
Alder				
19-21 år	63	29	8	517
22-24 år	65	27	9	707
25-34 år	67	26	7	671
Antall semestre				
1-3 semestre	65	27	8	495
4-6 semestre	65	27	8	688
7 semestre el. mer	65	27	8	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.17. I hvilken grad studentene er blitt kjent med foreleserne etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Godt kjent	Litt kjent	Nesten ikke kjent	Overhode ikke kjent	Antall svar
I alt	18	44	24	15	1 895
Kjønn					
Menn	17	42	26	16	807
Kvinner	18	46	23	14	1 088
Alder					
19-21 år	13	37	28	22	517
22-24 år	17	46	24	14	707
25-34 år	22	48	21	9	671
Antall semestre					
1-3 semestre	13	40	27	20	495
4-6 semestre	16	45	26	14	688
7 semestre el. mer	22	46	20	12	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.18. Hvor ofte studentene har kontakt med faglærer/foreleser/gruppeleder for faglige spørsmål etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Minst en gang i uka	En gang i måneden	Sjeldnere enn en gang i måneden	Aldri	Antall svar
I alt	22	36	34	9	1 895
Kjønn					
Menn	24	35	32	9	807
Kvinner	21	36	35	9	1 088
Alder					
19-21 år	21	31	36	12	517
22-24 år	20	36	35	9	707
25-34 år	24	39	30	6	671
Antall semestre					
1-3 semestre	19	34	37	10	495
4-6 semestre	22	35	35	8	688
7 semestre el. mer	24	37	30	9	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.19. Typer tilbakemeldinger til studentene etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Muntlig tilbakemelding på individuelle oppgaver	Skriftlig tilbakemelding på individuelle oppgaver	Muntlig tilbakemelding på gruppeoppgaver	Skriftlig tilbakemelding på gruppeoppgaver	Antall svar
I alt	48	64	47	46	1 895
Kjønn					
Menn	48	67	47	49	807
Kvinner	48	62	48	43	1 088
Alder					
19-21 år	43	70	45	50	517
22-24 år	49	62	51	49	707
25-34 år	50	61	46	39	671
Antall semestre					
1-3 semestre	46	68	51	52	495
4-6 semestre	48	67	49	52	688
7 semestre el. mer	50	58	44	36	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.20. Hvor ofte leverer studentene inn utkast til oppgave til en faglærer eller gruppeleder og får den tilbake med kommentarer etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Minst en gang i uka	En gang i måneden	Sjeldnere enn en gang i måneden	Aldri	Antall svar
I alt	7	25	45	23	1 895
Kjønn					
Menn	8	26	44	23	807
Kvinner	6	24	46	24	1 088
Alder					
19-21 år	9	23	40	28	517
22-24 år	7	24	47	22	707
25-34 år	6	27	46	21	671
Antall semestre					
1-3 semestre	9	24	40	27	495
4-6 semestre	8	25	46	21	688
7 semestre el. mer	5	26	47	23	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.21. I hvilken grad opplever studentene at de får konstruktive tilbakemeldinger på innleverte arbeider etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Stor grad	Noen grad	Liten grad	Antall svar
I alt	49	34	17	1 895
Kjønn				
Menn	45	37	17	807
Kvinner	52	31	16	1 088
Alder				
19-21 år	47	35	17	517
22-24 år	49	34	16	707
25-34 år	50	33	16	671
Antall semestre				
1-3 semestre	49	34	16	495
4-6 semestre	49	33	17	688
7 semestre el. mer	49	34	16	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.22. Timer brukt på organisert undervisning, selvstudie og kollokvie per uke etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Gjennomsnitt

	Organisert undervisning, som forelesninger, organisert gruppearbeid, lab	Selvstudier	Frivillige studiegrupper eller kollokviegrupper	Antall svar
I alt	14	16	2	1 895
Kjønn				
Menn	13	16	2	807
Kvinner	14	16	2	1 088
Alder				
19-21 år	15	14	2	517
22-24 år	14	16	2	707
25-34 år	12	18	2	671
Antall semestre				
1-3 semestre	15	14	2	495
4-6 semestre	15	15	2	688
7 semestre el. mer	12	19	2	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.23. I hvilken grad føler studentene at de har tilstrekkelig tid til å arbeide med studiene på egen hånd etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Stor grad	Noen grad	Liten grad	Antall svar
I alt	58	29	14	1 895
Kjønn				
Menn	64	25	11	807
Kvinner	53	31	16	1 088
Alder				
19-21 år	64	26	10	517
22-24 år	60	29	11	707
25-34 år	50	31	20	671
Antall semestre				
1-3 semestre	64	28	8	495
4-6 semestre	56	28	16	688
7 semestre el. mer	55	30	15	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.24. Hvor ofte studentene er tilstedet ved studiestedet etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Stort sett hver dag	3 - 4 dager i uka	1 - 2 dager i uka	Sjeldnere enn hver uke	Antall svar
I alt	44	37	10	9	1 895
Kjønn					
Menn	46	34	11	8	807
Kvinner	43	38	9	10	1 088
Alder					
19-21 år	48	42	8	2	517
22-24 år	47	39	9	5	707
25-34 år	39	30	12	19	671
Antall semestre					
1-3 semestre	49	39	9	3	495
4-6 semestre	43	40	9	8	688
7 semestre el. mer	43	31	11	15	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.25. Sett i forhold til egeninnsats, hva synes studentene om karakteren ved siste eksamen eller innlevering etter kjønn, alder, og antall semestre. 2005. Prosent

	Bedre enn forventet	Som forventet	Dårligere enn forventet	Antall svar
I alt	25	54	20	1 895
Kjønn				
Menn	24	56	18	807
Kvinner	25	52	21	1 088
Alder				
19-21 år	23	52	23	517
22-24 år	23	56	18	707
25-34 år	27	53	18	671
Antall semestre				
1-3 semestre	21	54	19	495
4-6 semestre	25	53	21	688
7 semestre el. mer	26	54	18	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.26. Faglig utbytte av kontakt med medstudenter og i hvilken grad lærere oppmuntrer til elevsamarbeid etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Faglig utbytte av å ha kontakt med medstudenter			Lærere oppmuntrer til elevsamarbeid	Antall svar
	Stor grad	Noen grad	Liten grad	Stor grad	
I alt	80	7	13	55	1 895
Kjønn					
Menn	77	8	15	54	807
Kvinner	82	6	12	56	1 088
Alder					
19-21 år	80	6	14	54	517
22-24 år	81	8	12	57	707
25-34 år	79	7	14	55	671
Antall semestre					
1-3 semestre	79	7	15	58	495
4-6 semestre	80	8	12	56	688
7 semestre el. mer	81	6	13	53	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 3.27. Trivsel ved studiestedet og kontakt med medstudenter etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	I hvilken grad vil du si at du har blitt kjent med noen av medstudentene					Antall svar
	Trives godt	Godt kjent	Litt kjent	Nesten ikke kjent	Overhodet ikke blitt kjent	
I alt	93	74	21	5	1	1 895
Kjønn						
Menn	93	73	21	5	1	807
Kvinner	93	74	20	4	1	1 088
Alder						
19-21 år	92	71	22	6	1	517
22-24 år	94	78	18	3	1	707
25-34 år	93	71	22	5	2	671
Antall semestre						
1-3 semestre	92	70	23	6	1	495
4-6 semestre	94	75	20	4	0	688
7 semestre el. mer	93	75	19	4	2	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

4. Helse

- *Ni av ti studenter vurderer helsen sin som god*
- *Samtidig har mer enn hver fjerde student langvarig sykdom, helseproblemer eller nedsatt funksjonsevne*
- *Knappt en av ti sier at dette har skapt begrensninger i vanlige hverdagsaktiviteter*
- *Om lag en av ti studenter har betydelige psykiske plager*
- *Studenter skiller seg lite fra ungdom generelt når det gjelder egenvurdert helse, varig sykdom og psykiske plager*
- *Studenter bruker helsetjenestene omtrent som annen ungdom*
- *Studenter trener mer og røyker mindre enn gjennomsnittet av ungdom*
- *Kvinnelige studenter bruker snus og drikker alkohol i større grad enn unge kvinner generelt*

4.1. Helse og helseproblemer

God helse blir ofte sett på som en forutsetning for et godt liv. Helse er i seg selv en viktig levekårskomponent. Dårlig helse kan i liten grad kompenseres av andre ressurser, og vil ofte ha negative konsekvenser for den enkeltes livssituasjon. Erfaring med sykdom og helse rammer ikke tilfeldig, men henger ofte sammen med blant annet personens sosiale posisjon i samfunnet, familiesituasjon, alder, kjønn og levevaner.

Vi vil i dette kapitlet hovedsakelig konsentrere oss om egenvurdert helse, langvarig sykdom og helseproblemer, og psykisk helse. I tillegg vil vi se på studentenes bruk av helsetjenester, både bruk av studenthelsetjenesten og helsetjenester generelt. I fremstillingen er det lagt vekt på sammenligninger mellom studentgruppen og befolkningen² i samme aldersgruppe. Når vi sammenlikner studenter med den unge befolkningen generelt, gjør vi oppmerksom på at det er en viss overlapp mellom de to gruppene. I aldersgruppen 19-24 år i befolkningen er 31 prosent studenter ved universiteter eller høyskoler. I aldersgruppen 25-34 år er om lag 11 prosent studenter.

Studentene vurderer egen helse som god

I undersøkelsen er målet for egenvurdert helse laget på bakgrunn av spørsmålet: "Hvordan vurderer du din egen helse sånn i sin alminnelighet? Vil du si at den er svært god, god, verken god eller dårlig, dårlig eller svært dårlig?" Vi har delt inn i tre kategorier: god, verken god eller dårlig og dårlig.

Studentene i utvalget er unge mennesker i alderen 19 til 34 år. De aller fleste studentene, 89 prosent, vurderer sin helse som god (Tabell 4.1). Det er bare 2 prosent som svarer at de har dårlig helse. Det er små forskjeller i egenvurdert helse mellom menn og kvinner, mellom de ulike aldersgruppene og mellom studenter ved de ulike typene av utdanningsinstitusjoner. Studenter med få semestre bak seg ser ut til å ha litt dårligere egenvurdert helse enn mer viderekomne studenter. Det ser også ut til at noe færre blant par med barn vurderer helsen sin som god, sammenliknet med studenter i andre typer husholdninger.

Det er ingen endringer i egenvurdert helse når vi ser på alle studenter under ett, sammenliknet med tall på egenvurdert helse i undersøkelsen om studenters levekår i 2005. Det kan se ut som om det er noe færre med god egenvurdert helse i 2010 blant de yngste studentene, og litt flere med god egenvurdert helse blant de eldste i alderen 25-34 år (Tabell 4.19).

² Opplysninger om befolkningen er hentet dels fra Levekårsundersøkelsen om helse, omsorg og sosial kontakt 2008, og dels fra undersøkelsen Survey on income and living conditions 2009 (EU-SILC), begge gjennomført av SSB.

Tabell 4.1. Egenvurdert helse etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre og utdanningsinstitusjon. 2010. Prosent

	Egenvurdert helse			Tallet på personer
	God	Verken god eller dårlig	Dårlig	
Alle	89	9	2	2178
Kjønn				
Menn	91	7	1	942
Kvinner	88	10	3	1236
Alder				
19-21 år	88	10	3	716
22-24 år	91	8	1	863
25-34 år	89	9	2	599
Husholdningstype				
Enslige	90	8	2	1255
Enslige som bor med foreldre	89	8	3	221
Enslige forsørgere	83	17	-	35
Par uten barn	89	9	2	544
Par med barn	87	9	4	123
Antall semestre				
1-3 semestre	87	10	3	469
4-6 semestre	90	8	2	895
7 eller flere semestre	90	8	2	805
Uoppgitt	:	:	:	9
Utdanningsinstitusjon				
Universiteter	89	9	2	1167
Høyskoler	90	8	2	836
BI og Campus Kristiania	90	9	2	175

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Det samme spørsmålet om egenvurdert helse blir stilt til et utvalg av befolkningen hvert år, i undersøkelsen om inntekt og levekår i regi av Eurostat (EU-SILC). Resultatene fra 2009-undersøkelsen er brukt for å sammenlikne studentene med befolkningen i samme aldersgruppe, 19-34 år. Sammenlikningen viser at studentene vurderer sin egen helse som god i litt større grad enn befolkningen i samme aldersgruppe (Tabell 4.20).

Vel en av fire studenter har langvarig sykdom, helseproblemer eller nedsatt funksjonsevne

Studentene fikk først spørsmålet: "Har du noen langvarig sykdom eller helseproblemer?" Deretter ble studentene stilt et eget spørsmål om funksjonsevne "Har du nedsatt funksjonsevne eller har du plager som følge av skade?" På denne måten ønsket vi å fange opp studenter med nedsatt funksjonsevne som ikke betrakter dette som en sykdom eller et helseproblem. 5 prosent av studentene oppga å ha nedsatt funksjonsevne uten samtidig å ha varig sykdom. 6 prosent svarte at de hadde både nedsatt funksjonsevne og varig sykdom. Til sammen oppga en andel på 11 prosent av studentene at de har nedsatt funksjonsevne. En andel på 29 prosent, eller vel en av fire studenter, har enten varig sykdom, helseproblem eller nedsatt funksjonsevne (Tabell 4.2).

Det er relativt små forskjeller mellom gruppene. 29 prosent av studentene har en varig sykdom eller nedsatt funksjonsevne, mot 30 prosent i befolkningen i samme aldersgruppe. Andelen med varig sykdom er lavest blant par med barn og blant studenter ved BI og Campus Kristiania, og litt høyere blant studenter med få semestre bak seg og blant enslige forsørgere. Den sistnevnte gruppen er det få av i utvalget, slik at den observerte forskjellen kan skyldes usikkerhet i utvalget. For mer informasjon om usikkerhet, se vedlegg.

Selv om 29 prosent av studentene har langvarig sykdom, helseproblem eller nedsatt funksjonsevne er det bare en tredel av disse, eller 9 prosent av alle studenter, som sier at sykdom, helseproblem eller nedsatt funksjonsevne medfører begrensninger i hverdagen. Spørsmålet lyder: "Skaper varig sykdom, helseproblemer eller nedsatt funksjonsevne begrensninger i å utføre vanlige hverdagsaktiviteter?" En litt lavere andel si er at dette er begrensninger som er av mer langvarig art. 7 prosent av

studentene oppgir at begrensningene har vart i seks måneder eller mer. På den annen side er det bare 1 prosent av alle studentene som sier at de opplever *store* begrensninger i å utføre vanlige hverdagsaktiviteter (Tabell 4.3).

Tabell 4.2. Andel med langvarig sykdom, helseproblemer eller nedsatt funksjonsevne, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre og utdanningsinstitusjon. Studenter 2010 og befolkningen 19-34 år 2009. Prosent

	Har langvarig sykdom, helseproblemer eller nedsatt funksjonsevne		Tallet på personer	
	Studenter	Befolkningen 19-34 år	Studenter	Befolkningen 19-34 år
Alle	29	30	2 178	1 320
Kjønn				
Menn	28	30	942	710
Kvinner	30	31	1 236	610
Alder				
19-21 år	31	32	716	228
22-24 år	29	33	863	221
25-34 år	27	29	599	871
Husholdningstype				
Enslige	29	33	1 255	452
Enslige som bor med foreldre	28	29	221	142
Enslige forsørgere	34	43	35	51
Par uten barn	30	27	544	282
Par med barn	26	28	123	393
Antall semestre				
1-3 semestre	33	.	469	.
4-6 semestre	29	.	895	.
7 eller flere 8 semestre	27	.	805	.
Uoppgitt	:	.	9	.
Utdanningsinstitusjon				
Universiteter	30	.	1 167	.
Høyskoler	28	.	836	.
BI og Campus Kristiania	26	.	175	.

Kilde: Levekår blant studenter 2010, og EU-SILC 2009, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.3. Studenter med varig sykdom eller nedsatt funksjonsevne med begrensninger i alminnelige hverdagsaktiviteter, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre og utdanningsinstitusjon. 2010. Prosent

	I alt med sykdom eller nedsatt funksjonsevne som skaper begrensninger i vanlige hverdagsaktiviteter	Begrensningene har vart i 6 måneder eller mer	Opplever begrensningene som store	Tallet på personer
Alle	9	7	1	2 178
Kjønn				
Menn	6	5	1	942
Kvinner	11	9	1	1 236
Alder				
19-21 år	9	7	1	716
22-24 år	9	8	1	863
25-34 år	9	7	1	599
Husholdningstype				
Enslige	8	7	1	1 255
Enslige som bor med foreldre	9	8	3	221
Enslige forsørgere	6	6	-	35
Par uten barn	9	8	1	544
Par med barn	10	8	2	123
Antall semestre				
1-3 semestre	10	9	1	469
4-6 semestre	8	7	1	895
7 eller flere semestre	8	7	1	805
Uoppgitt	:	:	:	9
Utdanningsinstitusjon				
Universiteter	9	8	1	1 167
Høyskoler	8	6	1	836
BI og Campus Kristiania	9	7	1	175

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Det ser ut til at kvinner i større grad enn menn har varig sykdom, helseproblemer eller nedsatt funksjonsevne som skaper begrensninger i å utføre vanlige hverdagsaktiviteter. Kvinner har også i større grad enn menn begrensninger som har vart i seks måneder. Det ikke er noen forskjell på menn og kvinner når det gjelder hvor mange som opplever *store* begrensninger i å utføre vanlige hverdagsaktiviteter. Blant enslige som bor med foreldre er det litt flere, 3 prosent, som opplever store begrensninger i å utføre vanlige hverdagsaktiviteter. Ellers er det små forskjeller mellom gruppene.

Sammenliknet med befolkningen i alderen 19-34 år ser det ut til at studentene i litt mindre grad opplever at sykdom eller nedsatt funksjonsevne skaper begrensninger i å utføre vanlige hverdagsaktiviteter. Det er også litt færre studenter som har opplevd at slike begrensninger har vart i 6 måneder eller mer. Forskjellene er små, men går i samme retning i alle aldersgrupper unntatt for de yngste 19-21 år, der det ikke er noen forskjell på studenter og befolkningen i samme alder. Det er også en liten, men konsistent, forskjell mellom studenter og befolkningen i alderen 19-34 år i andelen som opplever *store* begrensninger på grunn av sykdom eller nedsatt funksjonsevne har, se Tabell 4.21.

Om lag en av tjue studenter har hatt lange sykefravær

Studenter som har vært ute av stand til å følge undervisningen på grunn av sykdom eller skade i en eller flere perioder på minst 14 dager sammenhengende, kan søke Lånekassen om å få omgjort lånet til stipend. 6 prosent av alle studenter oppgir at de har hatt en eller flere slike sykdomsperioder siden semesterstart høsten 2009. Hver tiende student som har hatt lengre sykefravær, hadde søkt Lånekassen om få omgjort lån til stipend. Av de som hadde vært syke, men ikke benyttet seg av ordningen fra Lånekassen, sa de fleste at det var fordi de ikke kjente til ordningen (det gjaldt 80 prosent eller 81 av 101 studenter).

Litt flere kvinner enn menn har hatt lange sykefravær, 7 mot 5 prosent. Studenter ved høyskoler har mindre langtidsfravær enn studenter ved universiteter og ved BI/Campus Kristiania. Blant studenter i parforhold med barn oppgir 11 prosent at de har hatt minst ett langtidsfravær de siste to semestrene.

4.2. Psykisk helse

Studenter har omtrent like god psykisk helse som gjennomsnittsbefolkningen

Vel en av ti studenter har betydelige psykiske plager (13 prosent). Det er omtrent samme andel som i befolkningen i alderen 19-34 år (11 prosent). Andelen av studenter med psykiske plager er høyere blant kvinner enn blant menn, 17 mot 8 prosent. Det er også en høyere forekomst blant kvinner enn menn i samme alder i befolkningen, men forskjellen er langt mindre. 12 prosent av kvinnene og 9 prosent av mennene har betydelige psykiske plager. For nærmere beskrivelse av hvordan psykiske plager er målt i undersøkelsen, se tekstboks.

Litt flere med psykiske plager i 2010 enn i 2005

For å kunne sammenlikne den psykiske helsen til studentene i 2010 med hvordan forholdene var i 2005, må vi bruke et annet mål på psykisk helse enn det som er omtalt i tekstboksen. Dette målet er basert på 5 av de 25 spørsmålene i Hopkins liste (se tekstboks), og gir en litt høyere andel med betydelige psykiske plager enn når vi bruker hele skalaen. Dette målet tyder på at litt flere studenter har betydelige psykiske plager i 2010 enn det som var tilfellet i 2005, en økning på 3 prosentpoeng, se Tabell 4.22. Målt med de samme fem spørsmålene har også andelen med betydelige psykiske plager blant ungdom generelt i alderen 19-34 år økt i perioden 2005 til 2008, med 2 prosentpoeng.

Blant de yngste er det ingen forskjell mellom studenter og ungdom generelt

Bildet nyanseres ytterligere når vi ser ulike aldersgrupper for seg. I den yngste aldersgruppen, 19-21 år, er det ingen forskjell i andelen med betydelige psykiske vansker mellom studenter og unge generelt. I aldersgruppen 22-24 år er det flere i befolkningen enn blant studentene som har betydelige psykiske plager. Det ser imidlertid ut til at de mest voksne studentene, i alderen 25 til 34 år, har betydelige psykiske plager i litt større grad enn befolkningen i samme aldersgruppe, 14 mot 9 prosent. Mens det i befolkningen er færre sammenlignet med studentene som har betydelige psykiske plager når de er blitt unge voksne i alderen 25-34 år, holder andelen med betydelige psykiske plager seg på samme nivå for studentene også etter 25 års alder.

Mål på psykisk helse

Psykisk helse blir kartlagt via en samling spørsmål kalt "Hopkins liste", som er et internasjonalt måleinstrument for angst og depresjoner. Hopkins Symptom Check List (HSCL)-indeks består av spørsmål i et spørreskjema som studentene fyller ut etter selve intervjuet. De ti første spørsmålene er utformet for å fange opp angst, mens de 15 neste spørsmålene er utformet for å fange opp depresjon. Siden psykiske plager også kan gi kroppslig utslag i form av blant annet hodepine, skjelving og hjertebank er disse symptomene innarbeidet i spørsmålslisten. Spørsmålene finnes i dokumentasjonsrapporten (Wiggen 2011).

Alle spørsmålene inngår i et papirskjema som den enkelte fyller ut og sender inn etter at intervjuet er avsluttet. Det ble gitt fire ulike svaralternativer; "ikke plaget" (1), "litt plaget" (2), "ganske mye plaget" (3) og "veldig mye plaget" (4). Svarverdiene blir summert og dividert på antall svar, slik at en person som svarte 1 (ikke plaget) på alle spørsmålene får en gjennomsnittsverdi på $25/25=1$, mens en som hadde svart 4 (veldig mye plaget) på alle, ville få $100/25=4$ i gjennomsnitt. For å kunne sies å ha betydelige psykiske plager må den enkelte ha over 1,75 i gjennomsnittsverdi.

Tabell 4.4. Andel med betydelige psykiske plager (HSCL-25-score > 1,75), etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre og utdanningsinstitusjon. Studenter 2010 og befolkningen 20-34 år 2008. Prosent

	Andel med betydelige psykiske plager (HSCL-25 >1,75)		Tallet på personer	
	Studenter 2010	Befolkningen 19-34 år 2008	Studenter 2010	Befolkningen 19-34 år 2008
Alle¹	13	11	1890	858
Kjønn				
Menn	8	9	798	384
Kvinner	17	12	1092	474
Alder				
19-21 år	13	13	603	140
22-24 år	13	16	766	129
25-34 år	14	9	521	589
Husholdningstype				
Enslige	14		1084	
Enslige som bor med foreldre	10		182	
Enslige forsørgere	21		29	
Par uten barn	12		486	
Par med barn	15		109	
Antall semestre				
1-3 semestre	18	.	358	.
4-6 semestre	12	.	807	.
7 eller flere semestre	12	.	719	.
Uoppgitt	:	.	6	.
Utdanningsinstitusjon				
Universiteter	13	.	1043	.
Høyskoler	12	.	717	.
BI og Campus Kristiania	15	.	130	.

¹ Alle som har svart på selvutfyllingsskjemaet.

Kilde: Levekår blant studenter, 2010, og Levekårsundersøkelsen om helse, omsorg og sosial kontakt 2008, Statistisk sentralbyrå.

Det er færrest med betydelige psykiske plager blant enslige studenter som bor med foreldre eller som er i parforhold uten barn. Enslige forsørgere og par med barn har høyere andel med psykiske plager, men tallgrunnlaget for disse gruppene er spinkelt.

Ferske studenter har oftere psykiske plager enn dem som har holdt på en stund

Det er en klart høyere andel ferske studenter, som er i første, annet eller tredje semester på intervju tidspunktet, som har betydelige psykiske plager, 18 prosent, mot 12 prosent blant dem som hadde studert lengre. Dette kan tyde på at de første semestrene av utdanningen er en periode som kan være utfordrende for noen. En kartlegging av studiehverdagen (se kapittel 3) tyder imidlertid ikke på at nye studenter trives dårligere enn andre. Det er en noe høyere andel i denne gruppen som sier at de ikke kjenner noen av sine medstudenter eller forelesere, sammenlignet med de mer erfarne studentene. Det er også en høyere andel av de ferske studentene som ofte eller av og til føler seg ensomme, 32 mot 25 prosent blant mer viderekomne studenter. Se for øvrig kapittel 6 om sosial kontakt. I 2005 var det ingen slik forskjell i psykisk helse mellom nye og mer erfarne studenter.

Det tradisjonelle kjønnsrollemønsteret kan i liten grad forklare forskjellene mellom mannlige og kvinnelige studenter. Det er få som har barn (7 prosent), og kvinner og menn jobber omtrent like mye ved siden av studiene. Selv om studenttilværelsen på mange måter gir fleksibilitet og tid til samvær med andre, vil det også være en stressende situasjon med stadige innleveringer, eksamener, karakterpress og en usikkerhet i forhold til fremtidig forsørgelse og jobbsituasjon. Kvinner opplever i noe større grad negativt stress i studiesituasjonen enn menn, særlig i forhold til å stille spørsmål i undervisningssituasjonen, og til å ha muntlige presentasjoner i grupper (kapittel 3). Presset og usikkerheten i studiesituasjonen kan også være en del av forklaringen på hvorfor kvinnelige studenter ser ut til å ha dårligere psykisk helse enn unge kvinner generelt, som vist i Tabell 4.4. 17 prosent av kvinnelige studenter og 12 prosent av unge kvinner generelt har betydelige psykiske plager.

Det kan tenkes at spørsmålene som stilles i intervjuundersøkelser for å fange opp psykiske helseproblemer, i større grad treffer kvinners symptomer på psykisk uhelse (Mirowsky, J and Ross, C (2003)). Dette kan forklare noe av forskjellen i psykisk helse mellom kvinner og menn, men vi vet også at flere kvinner enn menn er sykemeldte og uførepensjonerte på grunn av psykiske lidelser.

De fleste er fornøyde med livet og studiesituasjonen

Selv om kvinnelige studenter i større grad enn menn har betydelige psykiske plager, er kvinnene fornøyd både med livet i alminnelighet og med studiesituasjonen i omtrent like stor grad som menn. Over 70 prosent av alle studenter sier at de svært fornøyde med livet, det vil si de plasserer seg med verdiene 8-10 på en skala fra 1 (svært misfornøyd) til 10 (svært fornøyd). Godt under 10 prosent, både blant menn og kvinner plasserer seg i den nedre halvdelen av skalaen. Over 50 prosent av studentene er også svært fornøyde med studiesituasjonen, og ytterligere en tredjedel plasserer seg i den positive enden av skalaen (verdiene 6-7 på skalaen). Hver sjettede student, eller 16 prosent, er mer eller mindre misfornøyd med studiesituasjonen sin (Tabell 4.5).

Tabell 4.5. Studenter etter hvor fornøyd de er med livet sånn i alminnelighet, og med studiesituasjonen, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og grad av psykiske plager. 2010. Prosent

	Fornøyd med livet på skala fra 1 (svært misfornøyd) til 10 (svært fornøyd)			Fornøyd med studiesituasjonen på skala fra 1 (svært misfornøyd) til 10 (svært fornøyd)			Tallet på personer
	1-5	6-7	8-10	1-5	6-7	8-10	
Alle¹	7	20	73	16	33	51	1 887
Kjønn							
Menn	6	21	72	16	34	49	798
Kvinner	8	18	74	16	32	52	1 089
Alder							
19-21 år	8	21	71	16	35	49	602
22-24 år	5	18	77	14	33	53	764
25-34 år	10	20	70	18	32	50	521
Husholdningstype							
Enslige	9	23	69	16	35	49	1 082
Enslige som bor med							
foreldre	8	20	71	19	26	55	182
Enslige forsørgere	14	21	66	17	24	59	29
Par uten barn	3	14	83	13	31	56	485
Par med barn	6	14	80	24	34	42	109
Antall semestre							
1-3 semestre	11	24	65	21	38	41	357
4-6 semestre	6	18	76	13	33	54	807
7 eller flere semestre	6	20	74	16	31	52	717
Uoppgitt	:	:	:	:	:	:	6
Utdanningsinstitusjon							
Universiteter	7	21	72	16	33	51	1 041
Høyskoler	7	17	76	15	34	51	716
BI og Campus Kristiania	6	23	71	18	31	51	130
Grad av psykiske plager (HSC-L-25)							
1,75 eller lavere	3	17	79	12	33	55	1 640
Over 1,75	32	36	32	41	36	22	247

¹ Alle som har svart på selvutfyllingsskjemaet.

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Flere med betydelige psykiske plager blant dem som har opplevd alvorlige livshendelser

I alderen fra 19 til 34 år opplever de aller fleste store endringer i livssituasjonen, fra å være barn i foreldrehjemmet til å flytte ut for å skaffe seg utdanning og arbeid, og etter hvert etablere sin egen husholdning, med eller uten partner og barn. For mange kan dette være en vanskelig overgangsperiode, med mange valg og få garantier for at man velger "riktig", eller lykkes med det man har valgt. Det er en periode med utfordringer og muligheter for de fleste. Den viktigste forskjellen mellom studenter og annen ungdom er kanskje at overgangsfasen mellom barn og etablert voksen kan bli mye lengre for dem som velger å ta høyere utdanning. Dette kan være noe av bakgrunnen for at psykiske plager ser ut til å være mer utbredt blant de eldste studentene når en sammenlikner med tilsvarende aldersgrupper i befolkningen.

Psykiske plager blant studenter er ikke nødvendigvis knyttet til studiesituasjonen. Forhold i oppveksten, familiesituasjonen og ulike livshendelser som kan ramme alle, innvirker også på studentenes psykiske helse. Vi har spurt studentene i utvalget om de noen gang i livet har opplevd mobbing, og om de har opplevd alvorlige hendelser som har påvirket dem negativt i de siste 12 månedene:

- Har du selv vært alvorlig syk eller skadet?
- Har du opplevd samlivsbrudd med en partner?
- Har du opplevd at et langvarig vennskap er brutt?
- Har du mistet noen som sto deg nær i dødsfall?
- Har du opplevd alvorlig sykdom eller skade hos noen som står deg nær?
- Har du opplevd samlivsbrudd hos foreldrene dine?
- Har du opplevd andre alvorlige hendelser som har påvirket deg negativt?

En av ti studenter har vært utsatt for plaging, utestengelse eller ubehagelig erting i løpet av livet. Vi vet ikke hvor mange som har opplevd at foreldrene skilte seg i løpet av oppveksten, men ganske få, 2 prosent, har opplevd at dette har skjedd i løpet av de siste 12 månedene. Noe flere, 9 prosent, har selv opplevd et samlivsbrudd siste år. Omtrent like mange, 10 prosent av alle studenter, har opplevd at et varig vennskapsforhold er brutt i løpet av det siste året.

I alt 6 prosent av studentene har opplevd at de selv har vært alvorlig syke eller skadet de siste 12 månedene. Langt flere, 32 prosent, har opplevd alvorlig sykdom hos noen som står dem nær siste år, og nesten en av fem studenter, 19 prosent, har mistet noen som står dem nær i dødsfall siste året.

Tabell 4.6. Andel med betydelige psykiske plager blant studenter som har opplevd alvorlige livshendelser siste 12 måneder, og blant de som noen gang har vært utsatt for mobbing. 2010. Prosent

Opplevd en eller flere alvorlige livshendelser?	Andel med betydelige psykiske plager	Tallet på personer
Alle studenter¹	13	1 890
Ingen	9	850
En	13	565
To eller flere	21	475
Noen gang har vært utsatt for plaging, utestengelse eller ubehagelig erting		
Ja	23	186
Nei	12	1 704

¹ Alle som har svart på selvutfyllingsskjemaet.

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Negative livshendelser kan gi psykiske plager på kortere eller lengre sikt. Mens i gjennomsnitt 13 prosent av alle studenter har betydelige psykiske plager, ser det ut til at andelen med psykiske plager er større blant dem som har opplevd to eller flere av disse livshendelsene siste år. Blant dem som ikke har opplevd noen av hendelsene er andelen med psykiske plager lavere, 9 prosent.

Vi har sammenlikningsdata for unge i befolkningen for noen typer livshendelser. Disse hendelsene, sykdom, samlivsbrudd, brudd i vennskapsrelasjoner og dødsfall blant nærstående, rammer studenter i omtrent samme grad som unge generelt. Det kan være at studenter har mer ustabile parforhold enn ungdom i befolkningen, men forskjellen kan også skyldes forskjeller i spørsmålsformuleringen i de to undersøkelsene. Spørsmålet om dødsfall i nær krets er heller ikke helt likt i de to undersøkelsene, men gir likevel en indikasjon på hvor mange som har opplevd dette siste år.

Tabell 4.7. Andel som har opplevd ulike typer alvorlige livshendelser siste 12 måneder. Studenter 2010 og befolkningen 19-34 år 2008. Prosent

Type livshendelse	Andel som har opplevd hendelsen siste 12 måneder	
	Studenter 2010	Befolkningen 19-34 år 2008
Opplevd å være alvorlig syk eller skadet	6	6
Opplevd samlivsbrudd	9	3
Opplevd at langvarig vennskap er brutt.....	10	10
Opplevd å miste noen som stod deg nær i dødsfall	19	24
Tallet på personer	2178	877

Kilde: Levekår blant studenter, 2010, og Levekårsundersøkelsen om helse, omsorg og sosial kontakt 2008, Statistisk sentralbyrå.

Åtte av ti har følt seg glade det meste av tiden

Studentene ble bedt om å angi hvor mye av tiden de har opplevd ulike sinnstemninger de siste fire ukene. Riktignok er det ikke alle som har følt seg fulle av tiltakslyst eller har hatt mye overskudd det meste av tiden, men det er heller ikke så mange som har følt seg trette og slitne mesteparten av tiden. De fleste, nesten 60 prosent, har følt seg rolige og harmoniske det meste av tiden, og nesten 80 prosent har tross alt følt seg glade det meste av tiden.

Like mange kvinner som menn har følt seg glade det meste av tiden. Derimot er det flere menn enn kvinner som har følt seg fulle av tiltakslyst, rolige og harmoniske og med mye overskudd. Færre menn enn kvinner sier at de har følt seg trette eller slitne mye av tiden.

Tabell 4.8. Studenter etter hvor mye av tiden de siste 4 ukene de har hatt ulike stemningsleier etter kjønn. 2010. Prosent

	Andel studenter som mye av tiden eller nesten hele tiden de siste 4 ukene har						Tallet på personer
	Følt seg full av tiltakslyst	Følt seg rolig og harmonisk	Hatt mye overskudd	Følt seg glad	Følt seg trett	Følt seg sliten	
Alle¹	41	58	44	80	30	28	1 890
Kjønn							
Menn	44	66	53	80	26	24	799
Kvinner ...	40	52	38	80	33	30	1 091

¹ Alle som har svart på selvutfyllingsskjemaet.

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Hver tiende student har hatt redusert arbeidsevne på grunn av psykiske problemer

13 prosent av studentene har hatt helt eller delvis redusert arbeidsevne på grunn av psykiske helseproblemer de siste 12 månedene. For de aller fleste er det snakk om delvis redusert arbeidsevne. Bare 1 prosent oppgir at arbeidsevnen har vært helt redusert. Mønsteret er det samme som for de som har psykiske problem, i det kvinner i større grad enn menn, og nye studenter i større grad enn de litt viderekomne har hatt redusert arbeidsevne på grunn av psykiske helseproblemer. I befolkningen 19-34 år er andelen som har hatt helt eller delvis nedsatt arbeidsevne på grunn av psykiske helseproblem litt lavere, 10 prosent, se Tabell 4.23.

Tabell 4.9. Studenter som har hatt helt eller delvis redusert arbeidsevne på grunn av psykiske helseproblemer siste 12 måneder, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre utdanningsinstitusjon og grad av psykiske plager. 2010. Prosent

	Redusert arbeidsevne på grunn av psykiske helseproblemer			Tallet på personer
	Ja, helt	Ja, delvis	Nei	
Alle¹	1	12	87	1884
Kjønn				
Menn	1	8	92	797
Kvinner	2	15	84	1087
Alder				
19-21 år	1	11	88	601
22-24 år	1	12	87	764
25-34 år	1	12	87	519
Husholdningstype				
Enslige	1	13	85	1081
Enslige som bor med foreldre	2	9	90	182
Enslige forsørgere	-	10	90	29
Par uten barn	0	10	89	485
Par med barn	2	6	93	107
Antall semestre				
1-3 semestre	2	14	85	356
4-6 semestre	1	11	88	805
7 eller flere semestre	1	11	88	717
Uoppgitt	:	:	:	6
Utdanningsinstitusjon				
Universiteter	1	13	86	1040
Høgskoler	1	10	90	714
BI og Campus Kristiania	1	12	88	130
Grad av psykiske plager (HSCL-25)				
1,75 eller lavere	1	7	92	1637
Over 1,75	6	43	52	246

¹ Alle som har svart på selvutfyllingsskjemaet.

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Ikke alle som har hatt nedsatt arbeidsevne på grunn av psykiske helseproblemer har betydelige psykiske plager (score over 1,75 på HSCL), og omvendt: Ikke alle med høy HSCL-score har hatt nedsatt arbeidsevne. 49 pst av studenter med score

1,75 eller høyere har hatt nedsatt arbeidsevne på grunn av psykiske problem, og 8 prosent av studentene med score under 1,75. Nesten halvparten av studentene som har betydelige psykiske plager, har altså hatt helt eller delvis redusert arbeidsevne det siste året på grunn av dette.

Studentene føler seg oftere trette og har søvn- og konsentrasjonsproblemer

Mange studenter, 40 prosent, har de siste tre månedene vært plaget av å være stadig trøtte og slappe. Av andre plager som er registrert i undersøkelsen var også hodepine, 27 prosent, søvnproblemer og konsentrasjonsproblemer, begge 23 prosent, ganske vanlig. Noe færre, 16 prosent, hadde vært plaget av smerter i kroppen, mens 11 prosent hadde følt seg irritable eller aggressive. Kvinner er mer plaget enn menn av alle disse symptomene. Det er små forskjeller mellom aldersgruppene. De ferske studentene ser ut til å være litt mer plaget med konsentrasjonsproblemer, søvnproblemer og tretthet enn mer erfarne studenter.

Studenter generelt er i større grad plaget med konsentrasjonsproblemer, søvnproblemer og tretthet enn ungdom generelt, og det samme gjelder hodepine/migrene. Andelen som er plaget av å være trett eller slapp er dobbelt så stor blant studentene som blant ungdom generelt, 40 mot 19 prosent, og det er også dobbelt så mange blant studentene som plages av konsentrasjonsvansker eller søvnproblemer, se Tabell 4.24.

Tabell 4.10. Studenter som de siste 3 månedene har vært plaget av ulike typer varige eller stadig tilbakevendende symptomer på helseproblemer, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre og utdanningsinstitusjon. 2010. Prosent

	Smerter i kroppen	Hodepine eller migrene	Å være irritable eller aggressiv	Konsentrasjonsproblemer	Søvnproblemer	Å være trett eller slapp	Tallet på personer
Alle	16	27	11	23	23	40	2178
Kjønn							
Menn	12	15	9	20	21	32	942
Kvinner	18	36	12	25	25	47	1236
Alder							
19-21 år	14	27	10	23	24	44	716
22-24 år	16	26	10	23	22	38	863
25-34 år	16	26	13	23	24	40	599
Husholdningstype							
Enslige	14	25	9	24	25	40	1255
Enslige som bor med foreldre	15	24	11	24	23	45	221
Enslige forsørgere	20	40	26	31	17	51	35
Par uten barn	18	31	11	20	20	38	544
Par med barn	23	29	16	24	19	45	123
Antall semestre							
1-3 semestre	18	25	12	29	27	48	469
4-6 semestre	16	29	10	22	23	39	895
7 eller flere semestre .	14	26	10	20	21	37	805
Uoppgitt	:	:	:	:	:	:	9
Utdanningsinstitusjon							
Universiteter	16	26	11	24	25	40	1167
Høyskoler	16	27	9	21	21	40	836
BI og Campus Kristiania	14	31	11	26	26	46	175

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Få har brukt beroligende medisin eller anti-depressiva

Bruk av beroligende medisiner og medisiner mot depresjon er ikke mer utbredt blant studentene enn i den unge befolkningen generelt. I begge grupper er det 1 prosent som har brukt beroligende medisin og 2 prosent som har brukt medisin mot depresjon daglig eller ukentlig i løpet av de siste fire ukene. Heller ikke for de fleste andre medisintypene vi har spurt om (smertestillende med og uten resept og sovemedisin) er bruk mer utbredt blant studenter enn blant andre. I alt 11 prosent av studentene har brukt medisiner mot allergi daglig eller ukentlig, mot 6 prosent av den unge befolkningen. Noe av denne forskjellen kan skyldes at studentene ble intervjuet i vårsemesteret, mens levekårsundersøkelsen for befolkningen ble

gjennomført i september til januar/februar. Også når det gjelder bruk av astma-medisin er det relativt liten forskjell mellom studenter og andre, i det 5 prosent av studentene har brukt astmamedisin mot 3 prosent av den unge befolkningen.

Tabell 4.11. Studenter som har brukt ulike medisiner daglig eller ukentlig de siste 4 ukene, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og grad av psykiske plager. 2010. Prosent

	Smerte- stillende medisin uten resept	Smerte- stillende medisin med resept	Sove- medisin	Berolig- ende medisin	Medisin mot depresjon	Allergi- medisin	Astma- medisin	Tallet på personer
Alle¹	10	2	2	1	2	11	5	1 874
Kjønn								
Menn	5	2	1	2	1	9	4	793
Kvinner	14	3	2	1	2	13	5	1 081
Alder								
19-21 år	11	3	2	1	2	11	6	600
22-24 år	10	2	1	1	1	12	5	758
25-34 år	9	3	2	2	3	10	3	516
Husholdningstype								
Enslige	9	2	2	1	2	11	5	1 074
Enslige som bor med foreldre	9	1	2	1	2	12	3	180
Enslige forsørgere	17	3	-	-	-	17	3	29
Par uten barn	11	3	1	0	1	11	4	482
Par med barn	15	3	3	2	3	8	4	109
Antall semestre								
1-3 semestre	12	3	3	2	2	11	5	357
4-6 semestre	10	2	2	1	1	12	5	798
7 eller flere semestre	9	2	1	1	2	11	4	713
Uoppgitt								6
Utdanningsinstitusjon								
Universiteter	9	3	2	1	2	11	5	1 036
Høyskoler	10	2	1	1	2	12	4	709
BI og Campus Kristiania	12	2	2	-	2	11	8	129
Grad av psykiske plager (HSCL-25)								
1,75 eller lavere	8	2	1	1	1	11	4	1 637
Over 1,75	23	6	4	2	6	15	7	246

¹ Alle som har svart på selvutfyllingsskjemaet.

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Andelen som bruker ulike medisiner er jevnt over høyere blant de som har betydelige psykiske plager enn blant andre studenter. Blant dem med betydelige psykiske plager er det ganske mange som oppgir at de bruker medisin mot depresjon ukentlig (6 prosent), og 2 prosent som bruker beroligende medisiner. Om lag hver fjerde student med betydelige psykiske plager bruker smertestillende medisin uten resept ukentlig, mot knapt hver tiende blant andre studenter.

4.3. Bruk av helsetjenester

Mange går til lege, men få går til psykolog

Vel tre av fire studenter har hatt kontakt med fastlege eller annen allmennlege på legekontor, legevakt, student- eller bedriftshelsetjeneste de siste 12 månedene. En av fire studenter har vært hos legespesialist i samme periode. 6 prosent har vært hos psykolog eller psykiater. Kvinner har i større grad enn menn hatt kontakt med alle tre typer helsetjenester. Ellers er det relativt små forskjeller mellom gruppene når det gjelder kontakt med lege- og psykologtjenester.

Fra levekårsundersøkelsen 2008 har vi opplysninger om bruk av helsetjenester for hele befolkningen. Studentene bruker fastlege eller annen allmennlege i omtrent samme grad som befolkningen i alderen 20-34 år. Kvinner oppsøker fastlege oftere enn menn, både blant studenter og i befolkningen. Kvinnelige studenter har vært hos fastlege like ofte som kvinner i den unge befolkningen, mens mannlige

studenter i mindre grad har vært i kontakt med fastlege enn menn i befolkningen (Tabell 4.26).

Tabell 4.12. Studenter som vært hos fastlege eller annen allmennlege, legespesialist eller psykolog/psykiater siste 12 måneder, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og grad av psykiske plager. 2010. Prosent

	Vært hos fastlege eller annen allmennlege siste 12 måneder	Kontakt med legespesialist siste 12 måneder	Vært hos psykolog/psykiater siste 12 måneder	Tallet på personer
Alle	78	26	6	2 178
Kjønn				
Menn	65	22	3	942
Kvinner	87	29	8	1 236
Alder				
19-21 år	78	23	4	716
22-24 år	78	27	6	863
25-34 år	77	29	8	599
Husholdningstype				
Enslige	77	25	7	1 255
Enslige som bor med foreldre	79	25	7	221
Enslige forsørgere	91	43	3	35
Par uten barn	78	26	5	544
Par med barn	83	34	6	123
Antall semestre				
1-3 semestre	75	25	6	469
4-6 semestre	79	27	6	895
7 eller flere semestre	78	27	7	805
Uoppgitt	:	:	:	9
Utdanningsinstitusjon				
Universiteter	77	26	6	1 167
Høgskoler	77	26	5	836
BI og Campus Kristiania	82	25	7	175
Grad av psykiske plager (HSCL-25)				
1,75 eller lavere	76	24	3	1 642
Over 1,75	87	36	23	248

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Studentene har i mindre grad enn den unge befolkningen vært i kontakt med legespesialist det siste året. Dette gjelder særlig i alderen 19-21 år. Det er også svært små forskjeller i andel som har vært hos psykolog eller psykiater mellom studentene og 20-34-åringene i befolkningen, se Tabell 4.26.

Studenter med betydelige psykiske plager ser ut til å bruke helsetjenester i noe større grad enn andre studenter. De oppsøker psykolog i langt større grad enn studenter uten psykiske plager. Nesten hver fjerde av dem med betydelige psykiske plager oppsøkte psykolog, mot færre enn 5 prosent av studenter uten psykiske plager. Studenter med betydelige psykiske plager bruker fastlege noe mer enn andre, i det 87 prosent av dem har vært hos fastlege, mot 76 prosent av studentene uten psykiske plager. Studentene som har psykiske plager, bruker også legespesialist mer enn andre. 36 prosent av dem med betydelige psykiske plager har vært hos legespesialist, mot 24 prosent av studentene uten psykiske plager.

En av fem som har vært hos allmennlege har oppsøkt studenthelsetjenesten

Av alle studenter som hadde vært hos fastlege eller annen allmennlege siste 12 måneder, var det knapt en av fem, eller 17 prosent, som hadde hatt denne kontakten med studenthelsetjenesten (Tabell 4.13). Kvinner har hatt kontakt med studenthelsetjenesten i noe større grad enn menn, og enslige studenter som bor for seg selv har i litt større grad enn andre hatt kontakt med studenthelsetjenesten. De enslige som bor med foreldre, og mer etablerte studenter med partner og/eller barn, vil trolig i større grad holde seg til sin vanlige fastlege, og dermed i mindre grad bruke studenthelsetjenesten. Det er også en klar forskjell mellom studenter ved universitetene, der 22 prosent har brukt studenthelsetjenesten da de var hos

allmennlege, og studenter ved høyskoler (utenom BI og Campus Kristiania), der 11 prosent hadde brukt lege ved studenthelsetjenesten.

To av fem som har vært hos psykolog har oppsøkt studenthelsetjenesten

Vi har sett at få studenter har vært hos psykolog eller psykiater i løpet av de siste 12 månedene (Tabell 4.5). De som har oppsøkt slike tjenester har imidlertid i ganske stor grad benyttet seg av studenthelsetjenestens tilbud. Dette gjelder nær 40 prosent av alle som har oppsøkt psykolog eller psykiater. Det er for få i utvalget som har vært hos psykolog/psykiater (132 personer i alt) til at tallene kan brytes ned som i Tabell 4.13, men det er en tydelig tendens til at universitetsstudenter i større grad enn andre velger studenthelsetjenesten når de oppsøker psykolog eller psykiater. Dette gjelder om lag halvparten av de 75 universitetsstudentene som har vært hos psykolog eller psykiater i 12-måneders-perioden før undersøkelsen.

Tabell 4.13. Andel som har hatt kontakt med studenthelsetjenesten, av studenter som har vært hos fastlege eller annen allmennlege siste 12 måneder, og av alle studenter, og etter kjønn, alder, familiefase, antall semestre og utdanningsinstitusjon. 2010. Prosent

	Av studenter som hadde vært hos fastlege/allmennlege	Av alle studenter	Tallet på personer
Alle	17	13	2178
Kjønn			
Menn	13	9	942
Kvinner	19	17	1236
Alder			
19-21 år	16	13	716
22-24 år	18	14	863
25-34 år	16	12	599
Husholdningstype			
Enslige	20	15	1255
Enslige som bor med foreldre	13	10	221
Enslige forsørgere	6	6	35
Par uten barn	16	13	544
Par med barn	6	5	123
Antall semestre			
1-3 semestre	11	8	469
4-6 semestre	17	14	895
7 eller flere semestre	20	15	805
Uoppgitt	50	33	9
Utdanningsinstitusjon			
Universiteter	22	17	1167
Høyskoler	11	8	836
BI og Campus Kristiania	16	13	175

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

En av ti studenter har ikke råd til å gå til tannlegen

Nesten seks av ti studenter har vært hos tannlege de siste 12 månedene. I løpet av de siste to årene har over 80 prosent vært hos tannlegen. Flere kvinner enn menn har vært hos tannlegen i løpet av de siste 12 månedene, 63 mot 53 prosent (Tabell 4.14). Av alle som hadde vært hos tannlege siste 12 måneder, var det 8 prosent som hadde vært hos en tannlege knyttet til studenthelsetjenesten. Dette tilsvarer 5 prosent av alle studenter. Studenter som bor hos foreldre, og studenter med barn, hadde i mindre grad enn andre brukt tannlege knyttet til studenthelsetjenesten, ellers var det små forskjeller mellom ulike grupper.

De som ikke hadde vært hos tannlege siste 12 måneder fikk spørsmålet: "Har du noen gang i løpet av de siste 12 måneder hatt behov for å gå til tannlege uten å gjøre det?" I alt 13 prosent av alle studenter hadde hatt behov for tannlegehjelp siste 12 måneder, men latt være å oppsøke tannlege. Selv om kvinner i større grad enn menn hadde vært hos tannlegen siste år, var det like mange av dem som av mennene som sa de hadde hatt behov, men latt være å gå til tannlege. Det var færre med udekket behov for tannlege blant de yngste studentene (19-21 år), blant enslige som bor hos foreldre og blant relativt ferske studenter (1-3 semestre).

Andelen med udekket tannlegebehov var størst blant par med barn, og blant studenter med lang fartstid (7 semestre eller mer).

De fleste som hadde et udekket behov for tannlegehjelp, om lag to av tre, oppga økonomiske årsaker til at de hadde latt være å gå. Andre grunner som ble oppgitt var at man ikke hadde tid på grunn av arbeid eller omsorgsforpliktelser, at man var redd for å gå til tannlege, eller at man ville vente og se om problemet gikk over av seg selv.

Sett i forhold til samtlige studenter var det 8 prosent som ikke hadde råd til nødvendig tannlegebehandling. Det var ingen forskjell mellom menn og kvinner (Tabell 4.14).

Tabell 4.14. Studenter etter når de sist var hos tannlege, andel med udekket behov for tannlegehjelp og andel med økonomiske grunner til udekket behov, etter kjønn, alder, familiefase, antall semestre og utdanningsinstitusjon. 2010. Prosent

	Mindre enn ett år siden	Ett til to år siden	Mer enn to år siden	Tallet på personer	Andel med udekket behov for tannlegehjelp	Andel med økonomiske grunner til udekket behov
Alle	58	23	18	2 178	12	8
Kjønn						
Menn	53	25	22	942	12	8
Kvinner	63	22	15	1 236	12	8
Alder						
19-21 år	63	29	9	716	9	5
22-24 år	54	22	24	863	14	10
25-34 år	59	19	22	599	13	9
Husholdningstype						
Enslige	57	25	18	1 255	12	8
Enslige som bor med foreldre	65	22	13	221	9	5
Enslige forsørgere	69	14	17	35	9	6
Par uten barn	57	22	21	544	13	9
Par med barn	60	19	21	123	15	11
Antall semestre						
1-3 semestre	64	27	9	469	8	6
4-6 semestre	58	24	19	895	13	8
7 eller flere semestre	57	21	23	805	13	10
Uoppgitt	:	:	:	9	:	:
Utdanningsinstitusjon						
Universiteter	58	24	18	1 167	11	7
Høgskoler	58	24	19	836	14	10
BI og Campus Kristiania ...	65	19	16	175	11	8

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Studenter skiller seg lite fra den unge befolkningen generelt når det gjelder bruk av tannlegetjenester. Det er litt færre blant studentene enn blant ungdom generelt som har vært hos tannlege siste 12 måneder, 58 mot 61 prosent, og litt flere studenter som ikke har vært hos tannlege de siste to årene, 18 mot 15 prosent, men forskjellene er ikke statistisk signifikante (Tabell 4.27). I begge grupper er det et forholdsvis klart skille mellom de yngste og de som er 22 år og eldre. Blant dem under 22 år er det færre enn 10 prosent som ikke har vært hos tannlege siste to år. I aldersgruppene over er det flere, særlig blant studentene, som ikke har vært hos tannlege. Det gjelder for eksempel 24 prosent av studentene og 12 prosent av ungdom generelt i alderen 22-24 år. Noe av forklaringen kan være at retten til gratis offentlig tannbehandling opphører når man fyller 21 år.

4.4. Levevaner

De fleste trener eller mosjonerer hver uke

Helsedirektoratet anbefaler voksne å trene eller mosjonere i gjennomsnitt 30 minutter per dag, med moderat fysisk aktivitet (for eksempel rask gange). Denne undersøkelsen registrerer ikke dette i detalj, men studentene ble spurt om hvor ofte

de vanligvis trener eller mosjonerer på fritiden. De som sa de trente ukentlig eller oftere, ble så spurt om hvor mange dager i uka de vanligvis trener eller mosjonerer. De aller fleste, 85 prosent av de spurte, sa de vanligvis trener minst en gang per uke. Bare 3 prosent sa de aldri trente. Andelen som trener ukentlig er litt høyere blant kvinner enn blant menn, og den ser ut til å avta med alderen. Blant studenter med barn er det færre, 70 prosent, som trener eller mosjonerer ukentlig.

Det er nesten ikke forskjell mellom studenter med lang og kort fartstid i andelen som trener ukentlig, om lag 85 prosent. Det ser ut til at universitetsstudentene trener eller mosjonerer litt mer enn studenter på BI, Campus Kristiania og andre høyskoler.

Tabell 4.15. Studenter etter mosjons- eller treningsaktivitet på fritiden i de siste 12 månedene, og etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre og utdanningsinstitusjon. 2010. Prosent

	Mosjonerer eller trener på fritiden			Tallet på personer
	Aldri	Sjeldnere enn en gang i uka	En gang i uka eller oftere	
Alle¹	3	12	85	1 868
Kjønn				
Menn	3	13	84	788
Kvinner	2	12	86	1 080
Alder				
19-21 år	3	10	87	596
22-24 år	2	12	86	753
25-34 år	3	15	82	519
Husholdningstype				
Enslige	3	10	88	1 067
Enslige som bor med foreldre	3	17	80	181
Enslige forsørgere	10	21	69	29
Par uten barn	1	13	86	481
Par med barn	5	22	74	110
Antall semestre				
1-3 semestre	4	12	85	355
4-6 semestre	2	12	86	795
7 eller flere semestre	3	13	85	712
Uoppgitt	:	:	:	6
Utdanningsinstitusjon				
Universiteter	3	11	87	1 029
Høyskoler	3	13	84	710
BI og Campus Kristiania	2	18	81	129

¹ Alle som har svart på selvutfyllingsskjemaet.

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Mange studenter mosjonerer ukentlig, 86 prosent. Dette er en høyere andel sammenliknet med befolkningen i alderen 19-34 år, der 74 prosent sier at de vanligvis trener eller mosjonerer en gang per uke eller oftere. Sammenhengen mellom kjønn, alder og treningsaktivitet er omtrent den samme i befolkningen som blant studentene. Også i den unge befolkningen er det litt flere kvinner enn menn som mosjonerer eller trener ukentlig. De yngste i befolkningen, i alderen 19-21 år, er mer aktive på dette området enn de litt eldre, i alderen 25-34 år.

Av studenter som vanligvis trener eller mosjonerer minst en gang per uke, er de fleste, om lag 70 prosent, aktive tre dager i uken eller mer. Nesten 30 prosent av dem som trener ukentlig trener så mye som 5 eller flere ganger i uka. Sett i forhold til *samtlig*e studenter vil det si at 60 prosent av dem vanligvis trener så ofte som 3 ganger i uka, og om lag 20 prosent trener 5 dager i uka eller oftere.

Litt flere menn enn kvinner trener så mye som 5 ganger per uke, 29 mot 24 prosent av dem som trener ukentlig. Hyppig trening er mindre vanlig blant studenter over 25 år enn blant de yngre studentene, og minst vanlig blant par med barn. 16 prosent av par med barn som trener ukentlig, trener så mye som fem eller flere dager per uke.

Tabell 4.16. Studenter som vanligvis trener hver uke, etter antall dager per uke de har mosjonert eller trent på fritiden i de siste 12 månedene, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre og utdanningsinstitusjon. 2010. Prosent

	Antall dager per uke			Tallet på personer
	1-2 dager	3-4 dager	5 eller flere dager	
Alle	29	45	26	1 591
Kjønn				
Menn	28	44	29	658
Kvinner	29	46	24	933
Alder				
19-21 år	25	49	26	520
22-24 år	28	43	29	647
25-34 år	34	44	22	424
Husholdningstype				
Enslige	28	45	27	934
Enslige som bor med foreldre	17	51	32	144
Enslige forsørgere	:	:	:	20
Par uten barn	32	44	24	412
Par med barn	35	49	16	81
Antall semestre				
1-3 semestre	25	50	26	301
4-6 semestre	27	45	29	683
7 eller flere semestre	33	44	23	602
Uoppgitt	:	:	:	5
Utdanningsinstitusjon				
Universiteter	29	46	25	890
Høgskoler	29	42	29	597
BI og Campus Kristiania	24	55	21	104

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Av de unge i befolkningen i alderen 20-34 år som vanligvis trener eller mosjonerer hver uke, er det om lag 60 prosent som trener tre dager per uke eller mer. Om lag 20 prosent av dem som trener hver uke, trener så mye som fem dager per uke eller mer. Sett i forhold til *hele* befolkningen i den aktuelle aldersgruppen er det knapt 45 prosent som trener tre dager per uke eller mer, og 17 prosent som trener så mye som fem dager per uke. Det er altså noen flere blant studentene som vanligvis trener eller mosjonerer tre dager eller mer ukentlig, 60 prosent, sammenliknet med den unge befolkningen, der 45 prosent trener så ofte. Blant studentene trener 30 prosent fem dager per uke, mens det altså er 17 prosent av befolkningen i alderen 20-34 år som trener så mye.

Studenter røyker klart mindre enn befolkningen

Andelen som røyker har gått jevnt nedover de siste 40 årene, både i befolkningen generelt og blant ungdom. Bare siden 1998 har andelen i den voksne befolkningen som røyker daglig gått ned fra vel 30 til under 20 prosent. Utviklingen for ungdom har vært den samme, men andelen dagligrøykere har hele tiden vært litt lavere blant ungdom i alderen 16-24 år. (Det finnes ikke tilsvarende tidsserier for bruk av snus.)

6 prosent av studentene røyker daglig og 20 prosent blant befolkningen i alderen 20-34 år. Det er litt flere kvinner enn menn som røyker daglig blant studentene, mens det ikke er noen forskjell mellom menn og kvinner i befolkningen i alderen 19-34 år, se Tabell 4.30.

Mer snus enn røyk blant studentene

Det er langt flere studenter som bruker snus enn som røyker. Dette gjelder mest for menn, der 19 prosent bruker snus daglig, mens bare 4 prosent er dagligrøykere. Men også blant kvinner er det flere som bruker snus enn som røyker daglig, henholdsvis 10 og 7 prosent. Det er også stor overvekt av snusbrukere blant de yngste studentene, der bare 3 prosent er dagligrøykere, mens 15 prosent bruker snus hver dag.

Daglig snusing er mer vanlig blant menn enn blant kvinner, både blant studenter og i den unge befolkningen. Mannlige studenter bruker snus daglig i omtrent samme

grad som unge menn i befolkningen generelt. Kvinnelige studenter bruker snus daglig i langt større grad enn kvinner i befolkningen i alderen 20-34 år, i det 10 prosent av de kvinnelige studentene snuser daglig, mot 3 prosent av unge kvinner generelt. Par med barn og enslige forsørgere er de eneste gruppene blant studentene der daglig røyking er mer utbredt enn daglig bruk av snus.

Nesten ingen både røyker og snuser daglig, men noen (19 prosent) av dem som snuser daglig, røyker av og til. Av dagligrøykerne er det om lag 15 prosent som snuser, av og til eller daglig. 65 prosent av studentene verken røyker eller bruker snus i det hele tatt.

Tabell 4.17. Studenter som røyker eller snuser, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre og utdanningsinstitusjon. 2010. Prosent

	Røyker			Snuser			Tallet på personer
	Ja, daglig	Ja, av og til	Nei	Ja, daglig	Ja, av og til	Nei	
Alle¹	6	11	84	14	10	76	1 891
Kjønn							
Menn	4	11	85	19	11	70	799
Kvinner	7	10	82	10	10	80	1 091
Alder							
19-21 år	3	8	89	15	10	75	603
22-24 år	6	11	83	14	10	77	766
25-34 år	9	13	78	14	10	76	521
Husholdningstype							
Enslige	6	11	83	16	11	73	1 083
Enslige som bor med foreldre ..	6	9	85	12	7	81	182
Enslige forsørgere	21	17	62	7	10	83	29
Par uten barn	4	8	88	12	11	78	487
Par med barn	8	16	76	7	5	88	110
Antall semestre							
1-3 semestre	4	9	87	18	10	73	359
4-6 semestre	7	11	83	14	10	76	807
7 eller flere semestre	6	12	83	12	10	77	719
Uoppgitt	:	:	:	:	:	:	5
Utdanningsinstitusjon							
Universiteter	5	10	85	13	10	78	1 044
Høgskoler	7	12	81	14	11	75	717
BI og Campus Kristiania	8	13	80	22	13	65	129

¹ Alle som har svart på selvutfyllingsskjemaet.

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Studenter drikker mer enn annen ungdom

Nesten fire av ti studenter drikker alkohol minst en gang per uke, sammenliknet med tre av ti i befolkningen 19-34 år. I den unge befolkningen synker andelen som drikker ukentlig klart med alder, men blant studentene ser det ut til å være mange som fortsetter å drikke ukentlig selv etter 25-årsalderen. I den unge befolkningen synker også andelen som drikker så mye at de har følt seg tydelig beruset klart med alderen. I befolkningen går andelen som har drukket seg beruset en gang per uke eller oftere, ned fra om lag 20 prosent i aldersgruppene 19-21 år til under 10 prosent i aldersgruppen 25-34 år, se Tabell 4.31. Blant studentene har rundt 38 prosent av 19-24-åringene drukket seg beruset minst to ganger per måned, og andelen er nesten like høy blant studentene i alderen 25-34 år, 33 prosent. Kvinner drikker sjeldnere enn menn, både blant studentene og i befolkningen. Men forskjellen mellom kvinner og menn er mindre blant studentene enn i befolkningen 19-34 år. Vel 30 prosent av de kvinnelige studentene drakk seg beruset to ganger i måneden eller oftere, mens dette gjelder under 20 prosent av kvinnene i befolkningen 19-34 år.

Det å drikke alkohol hver uke er mest utbredt blant enslige studenter som ikke bor med foreldre, 43 prosent av dem drikker så ofte. Daglig alkoholforbruk er minst utbredt blant par med barn, der 18 prosent drikker minst en gang per uke. Blant studentene ved BI og Campus Kristiania drikker nesten halvparten, 48 prosent, alkohol hver uke, sammenliknet med henholdsvis 34 og 39 prosent av studentene ved andre høyskoler og ved universitetene.

Tabell 4.18. Studenter som har drukket alkohol eller følt seg tydelig beruset de siste 12 månedene, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre og utdanningsinstitusjon. 2010. Prosent

	Drukket noen form for alkohol				Følt seg tydelig beruset				Tallet på personer
	Ingen ganger	En gang i mnd eller sjeldnere	2-3 ganger i mnd	En gang per uke eller oftere	Ingen ganger	En gang i mnd eller sjeldnere	2-3 ganger i mnd	En gang per uke eller oftere	
Alle¹	6	23	34	38	19	45	22	15	1890
Kjønn									
Menn	7	19	31	44	15	42	25	19	800
Kvinner	5	26	36	33	21	47	19	12	1090
Alder									
19-21 år	7	24	35	35	17	45	21	17	603
22-24 år	6	20	35	39	17	45	23	15	765
25-34 år	5	27	30	38	22	45	20	13	522
Husholdningstype									
Enslige	5	18	34	43	15	42	25	19	1085
Enslige som bor med foreldre	15	21	35	29	27	44	15	14	182
Enslige forsørgere	3	48	24	24	28	62	7	3	29
Par uten barn	4	28	35	33	17	53	20	10	484
Par med barn	11	46	26	18	47	38	12	2	110
Antall semestre									
1-3 semestre	6	24	35	35	17	42	22	19	358
4-6 semestre	7	24	35	35	19	46	21	14	807
7 eller flere semestre	5	21	32	41	19	45	22	14	719
Uoppgitt	:	:	:	:	:	:	:	:	6
Utdanningsinstitusjon									
Universiteter	6	21	34	39	17	46	22	15	1044
Høgskoler	6	26	34	34	20	46	20	14	716
BI og Campus Kristiania	5	17	30	48	16	33	28	23	130

¹ Alle som har svart på selvutfyllingsskjemaet.

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

De ferske studentene drikker ikke oftere enn dem som har studert 4 eller flere semestre, men det er litt flere av dem som drikker så mye at de føler seg tydelig beruset. Vel 40 prosent av de ferske studentene drikker seg tydelig beruset to ganger i måneden eller mer, det samme gjelder om lag 35 prosent av de mer erfarne studentene, se Tabell 4.18.

4.5. Vedleggstabeller til kapittel 4

Tabell 4.19. Egenvurdert helse etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre og utdanningsinstitusjon. Studenter 19-34 år. 2005. Prosent

	Egenvurdert helse			Tallet på personer
	God	Verken god eller dårlig	Dårlig	
Alle	89	9	2	1 895
Kjønn				
Menn	90	8	2	807
Kvinner	88	9	3	1 088
Alder				
19-21 år	91	7	2	517
22-24 år	92	6	2	707
25-34 år	85	12	3	671
Antall semestre				
1-3 semestre	87	11	3	495
4-6 semestre	91	7	2	688
7 eller flere	89	9	2	712

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.20. Befolkningen 19-34 år etter egenvurdert helse og alder. 2009. Prosent

	God	Verken god eller dårlig	Dårlig	Tallet på personer
Alle	86	12	3	1 320
Kjønn				
Menn	86	12	3	710
Kvinner	86	12	3	610
Alder				
19-21 år	86	12	2	228
22-24 år	86	11	3	221
25-34 år	85	12	3	871
Husholdningstype				
Enslige	85	13	2	452
Enslige som bor med foreldre	92	7	1	142
Enslige forsørgere	76	20	4	51
Par uten barn	88	10	2	282
Par med barn	85	12	3	393

Kilde: EU-SILC 2009, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.21. Personer 19-34 år med varig sykdom eller nedsatt funksjonsevne med begrensninger i alminnelige hverdagsaktiviteter som følge av dette, etter kjønn, alder og husholdningstype. 2009. Prosent

	I alt med sykdom eller nedsatt funksjonsevne som skaper begrensninger i vanlige hverdagsaktiviteter	Begrensningene har vart i 6 måneder eller mer	Opplever begrensningene som store	Tallet på personer
Alle	10	9	2	1 320
Kjønn				
Menn	9	8	2	710
Kvinner	12	11	2	610
Alder				
19-21 år	9	7	2	228
22-24 år	10	9	3	221
25-34 år	11	10	2	871
Husholdningstype				
Enslige	12	11	3	452
Enslige som bor med foreldre ..	8	6	1	142
Enslige forsørgere	18	18	6	51
Par uten barn	8	7	2	282
Par med barn	10	9	2	393

Kilde: EU-SILC 2009, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.22. Andel med betydelige psykiske plager etter kjønn, alder og antall semestre. Studenter 2010 og 2005. Prosent

	Studenter 2010		Studenter 19-34 år 2005	
	Andel med betydelige psykiske plager, HSCL-5	Tallet på personer	Andel med betydelige psykiske plager, HSCL-5	Tallet på personer
Alle	17	1 891	14	1 895
Kjønn				
Menn	12	798	9	807
Kvinner	20	1 093	17	1 088
Alder				
19-21 år	18	604	10	771
22-24 år	15	766	16	453
25-34 år	17	521	15	671
Antall semestre				
1-3 semestre	23	359	11	495
4-6 semestre	16	807	15	688
7 eller flere semestre	15	719	14	712
Uoppgitt	:	6	-	-

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.23. Befolkningen 19-34 år som har hatt redusert arbeidsevne på grunn av psykiske helseproblemer siste 12 måneder, etter kjønn og alder. 2008. Prosent

	Redusert arbeidsevne på grunn av psykiske helseproblemer			Tallet på personer
	Ja, helt	Ja, delvis	Nei	
Alle	2	8	89	858
Kjønn				
Menn	2	6	91	384
Kvinner	2	10	87	474
Alder				
19-21 år	1	9	89	140
22-24 år	2	11	86	129
25-34 år	2	7	89	589

Kilde: Levekårsundersøkelsen om helse, omsorg og sosial kontakt 2008, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.24. Befolkningen 19-34 år som de siste 3 månedene har vært plaget av ulike typer varige eller stadig tilbakevendende symptomer på helseproblemer, etter kjønn og alder. 2008. Prosent

	Smertesmerter i kroppen	Hodepine eller irritabel eller migrene	Å være eller aggressiv	Konsentrasjonsproblemer	Søvnproblemer	Å være trett eller slapp	Tallet på personer
Alle	15	19	8	9	11	19	1 478
Kjønn							
Menn	13	14	7	8	8	15	738
Kvinner	17	23	8	10	13	23	740
Alder							
19-21 år	16	21	7	11	11	18	282
22-24 år	12	18	6	10	13	20	249
25-34 år	15	18	8	8	10	19	947

Kilde: Levekårsundersøkelsen om helse, omsorg og sosial kontakt 2008, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.25. Befolkningen 19-34 år som har brukt ulike medisiner daglig eller ukentlig de siste 4 ukene, etter kjønn og alder. 2008. Prosent

	Smertestillende medisin uten resept	Smertestillende medisin med resept	Sovemedisin	Beroligende medisin	Medisin mot depresjon	Allergi-medisin	Astma-medisin	Tallet på personer
Alle	10	3	1	1	2	6	3	813
Kjønn								
Menn	5	3	1	2	2	5	2	365
Kvinner	14	3	-	1	2	6	3	448
Alder								
19-21 år ...	10	2	-	2	2	5	1	134
22-24 år ...	10	1	-	-	3	9	2	121
25-34 år ...	10	3	1	1	2	5	4	558

Kilde: Levekårsundersøkelsen om helse, omsorg og sosial kontakt 2008, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.26. Befolkningen 19-34 år som vært hos fastlege eller annen allmennlege, legespesialist eller psykolog/psykiater siste 12 måneder, etter alder. 2008. Prosent

	Vært hos fastlege eller annen allmennlege siste 12 måneder	Kontakt med legespesialist siste 12 måneder	Vært hos psykolog/psykiater siste 12 måneder	Tallet på personer (uvedid)
Alle 19-34 år	80	31	6	1 478
Kjønn				
Menn	74	25	5	738
Kvinner	87	37	7	740
Alder				
19-21 år	81	32	4	282
22-24 år	81	29	6	249
25-34 år	80	31	7	947

Kilde: Levekårsundersøkelsen om helse, omsorg og sosial kontakt 2008, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.27. Befolkningen 19-34 år etter når de sist var hos tannlege. 2008. Andel med udekket behov for tannlegehjelp og andel med økonomiske grunner til udekket behov, etter alder. 2009. Prosent

	2008 (LKU)				2009 (EU-SILC)		
	Mindre enn ett år siden	Ett til to år siden	Mer enn to år siden	Tallet på personer (uvedid)	Andel med udekket behov for tannlegehjelp	Andel med økonomiske grunner til udekket behov	Tallet på personer (uvedid)
Alle	61	24	15	1 383	12	7	1 320
Kjønn							
Menn	59	22	18		10	6	710
Kvinner	63	25	11		13	7	610
Alder							
19-21 år	65	27	7	267	15	7	228
22-24 år	55	32	12	169	15	10	221
25-34 år	61	21	18	947	10	6	871
Husholdningstype							
Enslig					12	8	452
Enslig som bor med foreldre					9	5	142
Enslig forsørger					18	12	51
Par uten barn					15	7	282
Par med barn					9	4	393

Kilde: Levekårsundersøkelsen om helse, omsorg og sosial kontakt 2008 og EU-SILC 2009, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.28. Befolkningen 19-34 år etter mosjons- eller treningsaktivitet på fritiden i de siste 12 månedene, og etter kjønn og alder. 2008. Prosent

	Mosjonerer eller trener på fritiden				Tallet på personer
	Aldri	Sjeldnere enn en gang i uka	En gang i uka eller mer	Uoppgitt	
Alle	9	16	74	0	1 473
Kjønn					
Menn	10	17	73	0	734
Kvinner	8	15	76	0	739
Alder					
19-21 år	7	13	79	1	282
22-24 år	5	16	79	0	248
25-34 år	11	17	72	0	943

Kilde: Levekårsundersøkelsen om helse, omsorg og sosial kontakt 2008, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.29. Befolkningen 19-34 år som vanligvis trener hver uke, etter antall dager per uke de har mosjonert eller trent på fritiden i de siste 12 månedene, etter kjønn og alder. 2008. Prosent

	Trener eller mosjonerer vanligvis hver uke			Tallet på personer
	1-2 dager	3-4 dager	5 eller flere dager	
Alle	41	37	22	1 096
Kjønn				
Menn	42	36	23	533
Kvinner	39	39	22	563
Alder				
19-21 år	27	46	27	223
22-24 år	39	37	24	196
25-34 år	45	35	20	677

Kilde: Levekårsundersøkelsen om helse, omsorg og sosial kontakt 2008, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.30. Befolkningen 19-34 år etter om de røyker eller snuser, etter kjønn og alder. 2008. Prosent

	Røyker			Snuser			I alt	Tallet på personer
	Ja, daglig	Ja, av og til	Nei	Ja, daglig	Ja, av og til	Nei		
Alle	20	15	64	11	9	80	100	1 473
Kjønn								
Menn	20	17	62	19	13	68	100	734
Kvinner	20	14	66	3	5	92	100	739
Alder								
19-21 år	21	19	60	14	13	73	100	282
22-24 år	23	11	66	11	11	78	100	248
25-34 år	19	16	65	10	7	83	100	943

Kilde: Levekårsundersøkelsen om helse, omsorg og sosial kontakt 2008, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 4.31. Befolkningen 19-34 år etter hvor ofte de har drukket alkohol eller følt seg tydelig beruset de siste 12 månedene, etter kjønn og alder. 2008. Prosent

	Drukket noen form for alkohol				Følt seg tydelig beruset				Tallet på personer
	Ingen ganger	En gang i mnd eller sjeldnere	2-3 ganger i mnd	En gang per uke eller mer	Ingen ganger	En gang i mnd eller sjeldnere	2-3 ganger i mnd	En gang per uke eller mer	
Alle	8	30	32	30	27	44	16	11	831
Kjønn									
Menn	5	21	35	39	16	44	21	18	374
Kvinner	10	37	31	22	36	44	13	6	457
Alder									
19-21 år	6	20	38	36	15	38	26	21	138
22-24 år	7	27	35	30	24	37	23	15	123
25-34 år	9	32	31	28	31	48	13	8	570

Kilde: Levekårsundersøkelsen om helse, omsorg og sosial kontakt 2008, Statistisk sentralbyrå.

5. Boforhold og nærmiljø

- 15 prosent av studentene bor i studentbolig, like mange som i 2005
- Lav husleie vanligste årsak til valg av studentbolig
- At man vil bo med noen man kjenner og liten plass vanligste årsaker til å velge annet boalternativ
- Studenter bor trangere enn andre, men ikke trangere enn i 2005
- Halvparten av studentene deler kjøkken og bad med andre
- Studenter som bor i studentboliger er mer utsatt for støy fra naboer enn andre
- Knappt halvparten reiser kollektivt, en større andel enn i 2005

For å få kunnskap om hvordan studentene bor ble det i undersøkelsen stilt en rekke spørsmål om generelle boligstandard, boligøkonomi og boligmiljø. I dette kapitlet gis det et innblikk i generelle boforhold og boligstandard. Temaet vil bli ytterligere utdypet i en etterfølgende rapport fra undersøkelsen, da med en nærmere beskrivelse og analyse om boligøkonomi, bo- og gjeldsbelastning. Studenter som eier egen bolig er derfor ikke omtalt i særlig grad i denne rapporten.

De fleste studenter er i startfasen for etablering på boligmarkedet. Studenter flest har begrenset økonomi og det å etablere seg på boligmarkedet er en betydelig investering. Vi ser også at flertallet av studentene leier bolig. 56 prosent av studentene bor i leid hybel, leilighet eller hus og 15 prosent bor i studentbolig (Tabell 5.1). Et mindretall eier bolig eller bor hjemme hos foreldrene, henholdsvis 17 og 9 prosent. Vi ser også at 21 prosent av studentene i denne undersøkelsen oppgir at deres boligsituasjon er midlertidig. Med midlertidig boligsituasjon menes at boformen sannsynligvis vil endres i løpet av to måneder. Sammenlignet med 2005 er det ingen forskjeller i hvordan studentene bor (Tabell 5.16).

Det er noen flere menn enn kvinner som bor hjemme hos foreldrene, 11 mot 8 prosent, og vi finner de samme kjønnsforskjellene i 2005. Det er derimot like stor andel kvinner og menn som leier bolig, men menn bor i større grad i studentbolig og kvinner i annen leid bolig. Kvinner bor også i noe større grad i eid bolig enn menn, henholdsvis 18 mot 16 prosent. Vi ser imidlertid at det er større andel av kvinnene som svarer at boligsituasjonen er midlertidig, henholdsvis 23 av kvinnene og 19 prosent av mennene.

Yngre studenter bor oftere enn eldre hos familie eller i studentbolig. Blant studenter under 22 år bor 16 prosent hos familie, andelen synker til 7 prosent for studenter i alderen 22-24 år, og ytterligere til 5 prosent for studenter 25 år og over. 19 prosent av de yngste studentene bor i studentbolig, mens denne andelen synker til henholdsvis 14 og 12 prosent blant de eldre studentene. 38 prosent av studentene i alderen 25-34 år eier sin egen leilighet, hybel eller hus. Dette er en klart større andel enn blant de yngre studentene. Kun 6 prosent av studentene i alderen 19- 21 år og 13 prosent av studentene i alderen 22-24 år eier egen bolig.

Det er også forskjeller mellom studentene ved de ulike utdanningsinstitusjonene. Andelen som bor i studentbolig er størst blant universitetsstudenter. 17 prosent av disse studentene bor i studentbolig. Det samme gjelder 14 prosent av høyskolestudentene og bare 9 prosent av BI/Campus Kristiania-studentene. Vi ser også at færrest universitetsstudenter bor hos foreldrene. En mer enn dobbelt så stor andel blant BI/Campus Kristiania-studentene bor hjemme. Undersøkelsen viser også at andelen som eier sin egen bolig er høyest blant BI/Campus Kristiania-studentene. 23 prosent av studentene ved BI/Campus Kristiania eier egen bolig, mens dette gjelder 19 prosent av høyskolestudentene og 15 prosent av universitetsstudentene.

Tabell 5.1 Studentenes boform etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Bolig dette semesteret						Midler-tidig	Antall svar
	I samme bygning som foreldre	Student-bolig	Leier	Eier	Låner	Disponerer på annen måte		
I alt	9	15	56	17	1	1	21	2 178
Kjønn								
Menn	11	16	55	16	1	2	19	942
Kvinner	8	14	58	18	1	1	23	1 236
Alder								
19-21 år	16	19	57	6	0	2	16	716
22-24 år	7	14	64	13	1	1	26	863
25-34 år	5	12	44	38	0	2	21	599
Husholdningstype								
Enslige	0	19	70	8	1	2	24	1 255
Enslige som bor hos foreldre	100	-	-	-	-	-	22	1 185
Enslige forsørgere	6	17	31	43	-	3	23	35
Par uten barn	1	10	56	31	1	1	18	544
Par med barn	2	5	24	68	1	1	6	123
Antall semestre								
1-3 semestre	19	19	52	8	0	2	14	469
4-6 semestre	9	14	61	14	1	1	22	895
7 semestre el. mer	5	13	54	26	0	1	24	805
Utdanningsinstitusjon								
Universiteter	8	17	58	15	1	2	18	1 167
Høgskoler	10	14	56	19	0	1	26	836
BI og Campus Kristiania	19	9	47	23	1	2	18	175
Studiebrøk								
Heltid	9	15	57	16	1	1	21	2 070
Deltid	12	8	35	44	-	1	21	108

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

1 36 studenter har svart inkonsistent på spørsmål om bolig og er derfor utelatt fra tabellen

Studenter som bor hjemme

Her ser vi på studenter som bor i samme bygning som foreldrene. En av ti studenter i denne undersøkelsen bor hjemme hos foreldrene sine (Tabell 5.1) og av disse betaler 16 prosent husleie (Tabell 5.3). De studentene som betaler husleie for å bo hjemme betaler i gjennomsnitt 2 300 kroner i måneden. Dette er betydelig lavere enn det andre studenter som leier betaler (Tabell 5.3 og Tabell 5.5). Sett i forhold til hva studentene svarte i 2005 er andelen som betaler for å bo hjemme økt med tre prosentpoeng, men beløpet er uendret. I 2005 betalte de 13 prosentene som betalte husleie for å bo hjemme gjennomsnittlig 2 300 kroner i måneden i 2010-kroner (Tabell 5.17).

Tabell 5.2 Studenter som bor i samme bygning som foreldrene etter kjønn, alder husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent og kroner

	Betaler for å bo hos foreldrene	Gjennomsnittlig beløp per måned	Samme leilighet som foreldre	Felles inngang	Antall svar
I alt	16	2 335	91	84	204
Kjønn					
Menn	19	1 600	92	84	104
Kvinner	12	3 558	90	85	100
Alder					
19-21 år	10	2 067	95	88	116
22-24 år	19	2 091	90	83	59
25-34 år	31	2 989	79	72	29
Antall semestre					
1-3 semestre	9	1 913	94	90	88
4-6 semestre	21	2 525	91	78	78
7 semestre el. mer	21	2 375	84	84	38
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	18	2 000	90	81	91
Høgskoler	15	2 725	94	89	80
BI og Campus Kristiania	12	2 500	88	82	33
Studiebrøk					
Heltid	16	2 357	91	84	191
Deltid

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Det er en høyere andel menn enn kvinner som betaler for å bo hjemme, men vi finner at kvinner i gjennomsnitt har mer i husleie når de først betaler. Andelen som betaler for å bo hjemme er økende med alder og 31 prosent av studenter i alderen 25-34 år som bor hjemme betaler husleie. Dette gjelder bare 10 prosent av dem i alderen 19-21 år og 19 prosent av dem i alderen 22-24 år. Her må det nevnes at det er mindre vanlig å bo hjemme med økende alder. Vi ser også at andelen som bor i samme leilighet eller har felles inngang med foreldrene er mindre blant de eldste studentene. Dette betyr at en større andel av de eldste studentene som bor hjemme, bor i en adskilt boenhet. Det vil derfor være mer naturlig å betale husleie og husleien en betaler er større enn hvis en bodde i samme boenhet.

Studenter som leier

Tabell 5.3 og Tabell 5.4 omfatter studenter som leier bolig, unntatt de som leier studentbolig. Mer enn halvparten (56 prosent) av studentene leier bolig, når vi ikke regner med de som leier studentbolig. Gjennomsnittlig husleie for disse studentene er 4 600 kroner i måneden (Tabell 5.3). Dette er 1 000 kroner mer i husleie sammenlignet med hva studentene svarte i 2005 og 650 kroner mer hvis en tar hensyn til prisøkning (Tabell 5.18). Sammenlignet med befolkningen som helhet, betaler studentene som leier bolig, noe mer enn gjennomsnittet i befolkningen. I 2009 var den gjennomsnittlige månedlige husleien 4 450 kroner for alle leiere og 4 400 kroner for aleneboende under 35 år. Justert for prisøkning blir disse forskjellene mindre (Epland m.fl 2011).

15 prosent av studentene som leier har også avtaler om tjenester i tillegg til husleie, og 45 prosent leier møblert. Av dem som leier svarer 19 prosent at de egentlig ønsker å bo i studentbolig hvis det var mulig. Dette er en høyere andel enn det undersøkelsen fra 2005 viser. Da svarte 14 prosent at de egentlig kunne tenke seg å bo i studentbolig (Tabell 5.18).

Kvinner betaler gjennomsnittlig noe mer i husleie og leier i noe mindre grad møblert enn menn. Menn som leier har i større grad avtale om tjenester i tillegg til husleien. Husleien øker med alder. Studenter i alderen 19-21 år betaler i gjennomsnitt 4 400 kroner i måneden, 22-24 åringene betaler 4 600 kroner, mens de eldste studentene i alderen 25-34 år betaler drøyt 4 800 kroner i husleie i måneden. Halvparten av de yngste studentene leier møblert, og dette gjelder i mindre grad for eldre studenter. 35 prosent av studentene i alderen 25-34 år og 45 prosent av studentene i alderen 22-24 år leier møblert.

Det er en større andel blant de yngste studentene, som leier annen bolig i dag, som egentlig kunne tenke seg å bo i studentbolig hvis det var mulig. 24 prosent av studentene i alderen 19-21 år kunne tenke seg å bo i studentbolig. Tilsvarende svarer 16 prosent av 22-24 åringene og 17 prosent av 25-34 åringene at de skulle ønske at de bodde i studentbolig. Det er også særlig blant de yngste studentene at det er en større andel som kunne tenke seg studentbolig i 2010 sammenlignet med 2005. I 2005 svarte 14 prosent av studentene i alderen 19-21 år som leide bolig at de egentlig ønsket å bo i studentbolig. Denne andelen har økt til 24 prosent i 2010 for samme aldersgruppe. Blant studenter i andre aldersgrupper ser vi ikke den samme økningen (Tabell 5.18).

Tabell 5.1 viser at det er størst andel som leier blant enslige (70 prosent). Enslige har også klart lavere gjennomsnittlig husleie sammenlignet med studenter i andre husholdningstyper. Dette henger trolig sammen med at de sannsynligvis leier mindre leiligheter enn par og studenter med forsørgeransvar. 57 prosent av enslige disponerer ett rom. Kun 9 prosent av par uten barn og 1 prosent blant par med barn og enslige forsørgere bor på ett rom. Den andre studentgruppen som i relativt stor grad leier bolig er studenter i parforhold uten barn. Disse har i gjennomsnitt 6 500 kroner i husleie i måneden, mot 3 900 kroner for enslige. Her må vi også ta i betraktning at det er to personer som skal dele på husleien. Halvparten av enslige studenter som leier bolig leier møblert, dette gjelder 32 prosent av par som leier bolig.

BI/Campus Kristiania-studenter har høyest gjennomsnittlig husleie med 5 000 kroner i måneden. Høyskole studenter betaler 4 700 kroner, mens universitetsstudentene gjennomsnittlig betaler 4 500 kroner i måneden. Videre er andelen som egentlig ønsker å bo i studentbolig størst blant universitetsstudentene med 21 prosent. 18 prosent av høyskole studentene og 15 prosent av BI/Campus Kristiania studentene hadde foretrukket studentbolig hvis det var mulig.

Tabell 5.3 Studenter som leier bolig etter kjønn, alder husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent og kroner

	Gjennomsnittlig husleie	Leier møblert	Foretrekker egentlig studentbolig	Avtaler om tjenester i tillegg til husleie	Antall svar
I alt	4 599	45	19	15	1 226
Kjønn					
Menn	4 529	49	24	17	513
Kvinner	4 650	41	16	13	713
Alder					
19-21 år	4 410	51	24	15	408
22-24 år	4 623	45	16	13	555
25-34 år	4 848	35	17	18	263
Husholdningstype					
Enslige	3 857	50	21	13	875
Enslige forsørgere	5 621	18	27	33	11
Par uten barn	6 532	32	14	16	302
Par med barn	6 457	14	24	29	29
Antall semestre					
1-3 semestre	4 643	53	25	17	243
4-6 semestre	4 371	44	20	13	543
7 semestre el. mer	4 835	41	16	16	433
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	4 501	49	21	14	674
Høyskoler	4 661	38	18	17	471
BI og Campus Kristiania	5 042	44	15	10	81
Studiebrøk					
Heltid	4 583	44	19	15	1 188
Deltid	5 089	53	24	13	38

Kilde: Studenter levekår, 2010. Statistisk sentralbyrå

Tabell 5.4. Boligeier blant studenter som leier etter kjønn, alder husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Foreldre, slektninger eller venner	Privat gårdeier eller et utleiefirma	Privatperson	Andre	Antall svar
I alt	16	32	51	1	1 228
Kjønn					
Menn	15	34	50	1	514
Kvinner	17	30	52	1	714
Alder					
19-21 år	17	29	54	1	409
22-24 år	16	33	50	1	556
25-34 år	14	35	50	1	263
Husholdningstype					
Enslige	15	33	51	1	875
Enslige forsørgere	9	18	73	.	11
Par uten barn	18	30	50	2	304
Par med barn	17	28	52	3	29
Antall semestre					
1-3 semestre	16	31	53	.	245
4-6 semestre	16	29	53	2	543
7 semestre el. mer	15	37	48	1	433
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	15	33	51	0	674
Høyskoler	14	30	53	2	472
BI og Campus Kristiania	27	32	40	1	82
Studiebrøk					
Heltid	16	32	51	1	1 190
Deltid	8	45	47	.	38

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Halvparten av studentene som leier bolig, leier av en privatperson de ikke kjenner. 32 prosent leier av et utleiefirma, mens 16 prosent leier bolig av noen de kjenner eller er i familie med (Tabell 5.4). Det kan se ut til at det er mer vanlig å leie fra privat gårdeier eller utleiefirma i 2010 sammenlignet med 2005. I 2005 svarte 19 prosent at boligen ble eid av et privat utleiefirma, 57 prosent leide av en privatperson og 18 prosent av familie eller venner (Tabell 5.19).

Menn leier i noe større grad enn kvinner fra en privat gårdeier eller utleiefirma, det samme gjør eldre studenter sammenlignet med yngre studenter. BI/Campus Kristiania-studenter leier i større grad bolig av foreldre, slektninger eller venner, sammenlignet med andre studenter. 27 prosent av BI/Campus Kristiania-studentene, mot 14-15 prosent av høyskole- og universitetsstudentene leier bolig av noen de kjenner eller er i slekt med.

Studenter som bor i studentbolig

Studenter som bor i studentbolig betaler i gjennomsnitt 3 900 kroner i måneden (Tabell 5.5). Siden 2005 har den gjennomsnittlige husleien studentene betaler for å bo i studentbolig økt med 800 kroner, eller 400 kroner når vi tar hensyn til prisstigningen (Tabell 5.20). Sammenlignet med studenter som leier annen type bolig betaler de 700 kroner mindre i gjennomsnitt i måneden (Tabell 5.5). 74 prosent av studentene som bor i studentbolig er enslige og vi ser at de betaler en del mindre enn studenter i parforhold uten barn. Gjennomsnittlig betaler enslige studenter i studentbolig 3 400 kroner i måneden, 2 200 kroner mindre enn studenter i parforhold. Vi må her huske at dette er samlet husleie og studenter i parforhold er to om husleia. 84 prosent av studentene som bor i studentbolig leier denne av Studentskipnaden.

Tabell 5.5. Studenter som leier studentbolig etter kjønn, alder husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent og kroner

	Månedlig husleie	Utleier av studentboligen			Antall svar
		Student-samskipnaden	Studentbolig-stiftelse	Vet ikke	
I alt	3 874	84	14	2	327
Kjønn					
Menn	3 752	85	15	.	151
Kvinner	3 977	84	14	3	176
Alder					
19-21 år	3 817	81	17	2	134
22-24 år	3 747	88	12	1	122
25-34 år	4 204	85	14	1	71
Husholdningstype					
Enslige	3 417	82	17	1	243
Enslige forsørgere
Par uten barn	5 650	91	7	2	57
Par med barn
Antall semestre					
1-3 semestre	3 804	85	15	.	89
4-6 semestre	3 676	81	16	3	129
7 semestre el. mer	4 180	86	13	1	107
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	3 782	84	15	1	199
Høyskoler	3 951	90	8	2	113
BI og Campus Kristiania
Studiebrøk					
Heltid	3 855	85	14	1	318
Deltid

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Bytter bolig ofte?

35 prosent av studentene i denne undersøkelsen har bodd i samme bolig under studietiden. 38 prosent har flyttet 1-2 ganger, 21 prosent 3-4 ganger og 6 prosent har flyttet mer enn 5 ganger. I gjennomsnitt har alle studentene som er med i undersøkelsen flyttet 2 ganger. Siden studentene er i ulike faser av studieløpet vil antallet ganger man har flyttet nødvendigvis variere med hvor lenge man har vært

student. Når vi tar hensyn til antall semestre de har studert har studenter som har studert 1-3 semestre gjennomsnittlig byttet bolig 0 ganger og de som har studert 4-6 semestre 1 gang. Studenter som har studert 7 semestre eller mer har i gjennomsnitt byttet bolig 3 ganger. I denne gruppen er det kun 14 prosent som ikke har byttet bolig i løpet av studietiden.

Tabell 5.6. Hvor ofte studentene har byttet bolig i løpet av studietiden etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent og gjennomsnitt

	0	1-2 ganger	3-4 ganger	5 eller flere ganger	Gjennom- snittlig antall ganger	Antall svar
I alt	35	38	21	6	2	2 177
Kjønn						
Menn	37	38	20	5	1	941
Kvinner	33	38	22	7	2	1 236
Alder						
19-21 år	56	37	6	1	1	716
22-24 år	26	43	27	5	2	863
25-34 år	22	32	30	15	2	598
Husholdningstype						
Enslige	33	41	21	5	2	1 255
Enslige som bor hos foreldre	64	22	12	2	1	221
Enslige forsørgere	37	43	17	3	1	35
Par uten barn	26	39	26	10	2	543
Par med barn	33	36	19	12	2	123
Antall semestre						
1-3 semestre	76	21	2	0	0	469
4-6 semestre	32	51	15	2	1	894
7 semestre el. mer	14	33	38	15	3	805
Utdanningsinstitusjon						
Universiteter	32	37	23	8	2	1 167
Høyskoler	36	40	19	6	2	836
BI og Campus Kristiania	48	35	16	1	1	174
Studiebrøk						
Heltid	35	38	21	6	2	2 069
Deltid	25	38	29	8	2	108

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

5.1. Studentbolig

Tilbud om studentbolig er en viktig del av studentvelferden. Tilbudet skal bidra til et rimelig og forutsigbart botilbud for studenter. Tilgang på et rimelig sted å bo kan bidra til å gjøre det mulig for unge å velge høyere utdanning uavhengig av egen eller foreldres økonomi. 15 prosent av studentene i denne undersøkelsen opplyser at de bor i studentbolig (Tabell 5.1). Gjennomsnittlig botid ligger på 18 måneder.

Gunstig husleie er den vanligste og viktigste årsaken til at en har valgt å bo i studentbolig, og 75 prosent oppgir dette som årsak til at de valgte å bo i studentbolig (Tabell 5.7). 53 prosent oppgir at nærhet til lærestedet var en viktig begrunnelse for valg av studentbolig. Dette er den nest viktigste begrunnelsen. Videre svarte 33 prosent at de ville ha et trygt leieforhold, 35 prosent sa at det var vanskelig å finne annen bolig, 22 prosent ville bli kjent med andre studenter og 19 prosent oppga at det var viktig å bo alene.

Det ser ut til at det å ha gunstig husleie er viktigere for eldre studenter enn yngre. 79 prosent i alderen 25-34 år oppgir dette som årsak til valg av studentbolig, tilsvarende svarer 72 prosent av de i alderen 19-21 år og 77 prosent av de i alderen 22-24 år det samme. Yngre studenter legger større vekt på det å bli kjent med andre studenter når de velger å bo i studentbolig enn eldre studenter. 30 prosent av studentene i alderen 19-21 år oppgir dette som årsak. Tilsvarende for studenter i alderen 22-24 år er 22 prosent, og for de aller eldste studentene oppgir bare 9 prosent at dette er en årsak til valg av studentbolig.

Det er ikke store kjønnsforskjeller i hva studentene oppgir som årsak til valg av studentbolig. Det kan likevel se ut til at menn i større grad enn kvinner legger vekt på å bli kjent med andre når de velger å bo i studentbolig, henholdsvis 25 mot 20 prosent.

Blant studenter som bor i studentbolig, er det størst andel blant universitetsstudentene som oppgir at gunstig husleie er årsak til valg av boligform. 78 prosent av universitetsstudentene svarte dette, mot 72 prosent av høyskolestudentene og 67 prosent av BI/Campus Kristiania studentene.

Tabell 5.7. Årsak til valg av studentbolig etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Gunstig husleie	Ville ha et trygt leieforhold	Ville bo nær lærestedet	Ville bli kjent med andre studenter	Vanskelig å finne annen bolig	Ville bo alene	Andre årsaker	Antall svar
I alt	75	33	53	22	25	19	5	327
Kjønn								
Menn	76	32	54	25	24	19	5	151
Kvinner	74	35	52	20	26	19	6	176
Alder								
19-21 år	72	31	60	30	25	19	7	134
22-24 år	77	35	51	22	24	20	3	122
25-34 år	79	35	44	9	27	18	6	71
Husholdningstype								
Enslige	72	32	55	27	25	18	4	243
Enslige som bor hos foreldre	73	47	33	27	20	13	13	15
Enslige forsørgere	67	17	67	.	17	17	17	6
Par uten barn	95	40	49	5	25	25	5	57
Par med barn	50	17	33	.	50	17	17	6
Antall semestre								
1-3 semestre	73	30	54	30	28	15	9	89
4-6 semestre	74	32	54	26	25	19	3	129
7 semestre el. mer	79	37	51	11	23	23	5	107
Utdanningsinstitusjon								
Universiteter	78	30	57	21	29	18	4	199
Høyskoler	72	41	44	22	20	22	6	113
BI og Campus Kristiania ..	67	27	67	47	13	13	13	15
Studiebrøk								
Heltid	76	34	54	22	25	20	5	318
Deltid	44	22	33	44	22	.	.	9

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Nesten hver femte student har bodd i studentbolig

18 prosent av studentene som ikke bodde i studentbolig på intervju tidspunktet hadde tidligere bodd i studentbolig (Tabell 5.8). I gjennomsnitt hadde oppholdet vart i 13 måneder. Vi finner ingen forskjeller mellom kjønnene i hvor stor andel som hadde bodd i studentbolig, men det kan se ut til at mannlige studenter har lengre gjennomsnittlig botid. Naturlig nok ser vi også at det er større andel og gjennomsnittlig lengre botid for eldre studenter sammenlignet med yngre studenter. Hver fjerde student i alderen 25-34 år har bodd i studentbolig, mens dette gjelder rundt hver tiende av de yngre studentene. Det er størst andel blant universitetsstudentene og lavest andel blant BI/Campus Kristiania-studentene som tidligere har bodd i studentbolig. 20 prosent av universitets-, 17 prosent av høyskole- og 11 prosent av BI/Campus Kristiania-studentene oppgir at de på et tidligere tidspunkt har bodd i studentbolig.

Tabell 5.8. Om en tidligere har bodd i studentbolig og botid etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent og gjennomsnitt

	Har tidligere bodd i studentbolig	Antall måneder i gjennomsnitt en bodde i studentbolig	Antall svar
I alt	18	13	1 851
Kjønn			
Menn	18	15	791
Kvinner	18	13	1 060
Alder			
19-21 år	10	9	582
22-24 år	19	12	741
25-34 år	26	16	528
Husholdningstype			
Enslige	18	13	1 012
Enslige som bor hos foreldre	12	14	206
Enslige forsørgere	21	13	29
Par uten barn	21	14	487
Par med barn	16	12	117
Antall semestre			
1-3 semestre	4	9	380
4-6 semestre	14	10	766
7 semestre el. mer	29	16	698
Utdanningsinstitusjon			
Universiteter	20	14	968
Høyskoler	17	12	723
BI og Campus Kristiania	11	12	160
Studiebrøk			
Heltid	18	13	1 752
Deltid	23	19	99

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Studentene vil bo med noen de kjenner

Studenter som ikke bor i studentbolig ble også spurt om de tidligere hadde bodd eller prøvd å få tilgang til en studentbolig. 25 prosent av studentene sa at de tidligere hadde forsøkt å få seg studentbolig. De som ikke tidligere hadde bodd, og heller ikke hadde hatt noe ønske om å bo, i studentbolig ble videre spurt om årsakene til dette.

Den hyppigste årsaken til at studentene ikke ønsket å bo i studentbolig var at man ønsket å bo med noen man kjenner. 43 prosent av studentene svarte dette (Tabell 5.9). Dernest mener 30 prosent av studentene at det er for liten plass i en studentbolig. Videre var det tilnærmet like mange som oppga at de ikke ville dele kjøkken eller bad og at de ønsket å eie bolig selv som begrunnelse, henholdsvis 17, 19 og 18 prosent. 15 prosent mener at det er for høy husleie og 13 prosent ville bo nærmere sentrum.

Vi finner svært små alders- og kjønnsforskjeller i hvorfor studentene ikke vil bo i studentbolig. Det kan likevel se ut til at en større andel av de kvinnelige studentene ikke ønsker å dele kjøkken eller bad med andre. Vi ser også at enslige og par uten barn i større grad velger bort studentbolig for å bo med noen de kjenner, sammenlignet med studenter med forsørgeransvar og enslige som bor hjemme hos foreldrene. Studenter i parforhold legger også større grad vekt på at de ikke ønsker å dele kjøkken eller bad.

Vi ser at de som har studert lengst legger mer vekt på at de ønsker å eie egen bolig eller ville bo med noen de kjenner. De samme studentene sier også at de ikke ønsker å bo i studentbolig fordi det er for liten plass. Hver femte student som har studert inntil tre semestre mener at det er for høy husleie eller for liten plass som er årsaken til at de ikke vil bo i studentbolig. Disse studentene legger imidlertid mindre vekt på sentrumsnærhet, at de må dele kjøkken eller bad med andre eller at de ønsker å eie egen bolig.

Tabell 5.9. Årsak til at man ikke velger studentbolig etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	For høy husleie	For liten plass	Ville bo nærmere lærestedet	Ville bo nærmere sentrum	Ville bo med noen jeg kjenner	Ville ikke dele kjøkken med andre	Ville ikke dele bad med andre	For dårlig tilgang til Internett	Ønsket å eie egen bolig	Andre årsaker	Antall svar
I alt	15	30	7	13	43	17	19	1	18	24	1 135
Kjønn											
Menn	16	30	9	13	43	15	16	2	17	22	488
Kvinner	14	30	6	13	42	19	21	1	18	25	647
Alder											
19-21 år	20	30	8	11	40	16	17	1	10	27	376
22-24 år	13	31	8	17	49	18	20	1	14	21	452
25-34 år	10	29	5	11	36	18	20	1	33	24	307
Husholdningstype											
Enslige	11	34	9	17	51	15	16	1	12	22	579
Enslige som bor hos foreldre	41	21	6	6	26	14	14	1	8	34	160
Enslige forsørgere	10	25	.	.	15	10	15	.	50	30	20
Par uten barn	11	31	6	13	44	26	28	1	25	18	291
Par med barn	5	20	1	4	20	14	14	.	41	37	85
Antall semestre											
1-3 semestre	20	21	6	9	38	13	17	2	14	33	265
4-6 semestre	14	35	8	15	42	20	20	1	15	23	498
7 semestre el. mer	12	30	7	14	47	18	18	1	24	20	368
Utdanningsinstitusjon											
Universiteter	14	32	8	14	45	15	16	1	16	26	540
Høgskoler	15	29	7	11	41	20	21	2	18	22	472
BI og Campus Kristiania ...	15	24	6	17	42	19	23	1	22	22	123
Boforhold											
Hos foreldre	42	20	6	6	26	14	14	1	9	34	163
Eier	7	20	2	7	28	12	17	1	61	23	261
Leier	11	36	9	17	52	20	21	1	4	22	711
Studiebrøk											
Heltid	15	31	7	13	43	18	19	1	17	23	1 069
Deltid	6	18	9	9	38	14	/15	.	30	33	66

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Blant studenter som leier bolig svarer over halvparten at de ikke ønsker å bo i studentbolig fordi de ønsker å bo med noen de kjenner, videre svarer 36 prosent av de samme studentene at det er for liten plass. Det er også størst andel i denne gruppen som ikke vil bo i studentbolig fordi de ønsket å bo mer sentrumsnært. 42 prosent av studenter som bor hjemme hos foreldrene mener at årsaken til at de ikke bor i studentbolig er at det er for dyrt. Dette gjelder bare 7 prosent av dem som eier egen bolig og 11 prosent av dem som leier.

5.2. Boligstandard

I levekårsundersøkelsene er det vanlig å definere trangboddhet slik: en person bor trangt hvis personen bor alene på ett rom eller i flerpersonhusholdninger med flere personer enn det er beboelsesrom. Kjøkken, bad, entre eller små rom under 6 kvm regnes ikke som beboelsesrom. 42 prosent av studentene bor trangt etter denne definisjonen (Tabell 5.10). I befolkningen sett under ett er den tilsvarende andelen på rundt 8 prosent. Studenter bor altså mye trangere enn den generelle befolkningen. Dette er ikke spesielt oppsiktsvekkende siden alder og økonomi henger nært sammen med trangboddhet. En mer sammenlignbar gruppe med studentene er aleneboende under 35 år. I denne befolkningsgruppen bodde 24 prosent trangt i 2009, som er en betydelig større andel enn befolkningen sett under ett, men likevel fremdeles en langt lavere andel enn det vi finner blant studentene (42 prosent). Motsatt ser vi også at kun 4 prosent av studentene bor svært romslig, tilsvarende i hele befolkningen er rundt 30 prosent og 12 prosent blant aleneboende under 35 år (Epland m.fl 2011). Det er en like høy andel studenter som bor trangt i 2010 som i 2005. I 2005 rapporterte 41 prosent av studentene at de bodde trangt og 3 prosent at de bodde romslig (Tabell 5.21).

Unge studenter bor oftere trangt enn eldre studenter. 53 prosent av studentene i alderen 19-21 år bor trangt, mot 42 prosent av studentene i alderen 22-24 år og 27 prosent av studentene i alderen 25-34 år. Vi ser også at det er store forskjeller i trangboddhet mellom ulike husholdningstyper. Kun 3 prosent av enslige forsørgere og 9 prosent av studenter som bor i parforhold uten barn bor trangt. Tilsvarende bor 47 prosent av enslige studenter, 49 prosent av enslige som bor hos foreldrene og 22 prosent av par med barn trangt. Fordelt etter boligtype ser vi at det er desidert størst andel som bor trangt blant studenter som bor i studentboliger, 77 prosent. Studenter som eier egen bolig har på den annen side lavest andel som bor trangt, 12 prosent.

Halvparten deler kjøkken og bad

Rundt halvparten av studentene svarer at de enten deler kjøkken, toalett eller baderom med andre. Vi ser at yngre studenter i større grad enn eldre deler slike fasiliteter. Det er også i hovedsak enslige som deler kjøkken, toalett eller baderom med andre, og dette gjelder lave andeler blant enslige forsørgere og studenter i parforhold med eller uten barn. Vi ser også at dette henger sammen med boligtype. Studenter som eier egen bolig deler i liten grad toalett eller baderom med dusj eller badekar med andre (13 prosent). Tilsvarende gjelder dette rundt 60 prosent av studentene som leier bolig og mellom 63 og 48 prosent av studentene som bor i studentbolig.

Tabell 5.10. Boligstandard etter kjønn, alder husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Bor trangt ¹	Bor svært romslig	Deler kjøkken med andre ²	Deler toalett med andre ²	Deler baderom med dusj/badekar med andre ²	Fukt eller råte	Kaldt og vanskelig å varme opp	Antall svar
I alt	42	4	51	48	48	13	11	2 176
Kjønn								
Menn	43	3	55	52	52	11	10	940
Kvinner	41	4	48	46	46	14	12	1 236
Alder								
19-21 år	53	3	67	61	61	10	11	716
22-24 år	42	3	55	52	52	14	13	863
25-34 år	27	6	30	30	30	15	10	597
Husholdningstype								
Enslige	57	2	76	72	72	15	14	1 254
Enslige som bor hos foreldre	49	12	-	-	-	2	3	221
Enslige forsørgere	3	14	9	9	9	20	9	35
Par uten barn	9	4	5	5	5	13	9	543
Par med barn	22	7	1	1	1	12	5	123
Antall semestre								
1-3 semestre	53	3	63	56	56	10	9	469
4-6 semestre	42	4	57	54	54	14	11	895
7 semestre el. mer	34	4	39	38	38	13	12	803
Utdanningsinstitusjon								
Universiteter	43	4	54	51	51	13	12	1 165
Høgskoler	40	4	47	43	44	14	11	836
BI og Campus Kristiania	37	4	54	51	51	7	9	175
Boforhold								
Hos foreldre	44	14	-	-	-	1	3	204
Studentbolig	77	.	64	48	48	10	6	327
Eier	12	6	13	13	13	6	4	373
Leier	41	2	59	59	59	18	16	1 272
Studiebrøk								
Heltid	42	4	52	49	49	13	12	2 068
Deltid	27	9	33	30	31	15	7	108

¹ En person bor trangt hvis personen bor alene på ett rom eller i flerpersonhusholdning med flere personer enn beboelsesrom. Kjøkken, bad, entre eller små rom under 6 kvm regnes ikke som beboelsesrom.

² Studenter som bor hos foreldrene har ikke fått dette spørsmålet.

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Studenter i nedslitte boliger?

Et mål på boligstandard er om det er fuktskader eller råte og om leiligheten er kald og vanskelig å varme opp. 13 prosent av studentene svarer at de bor i en bolig med sopp eller fuktskader (Tabell 5.10), 2 prosentpoeng færre enn i 2005 (Tabell 5.21). I befolkningen som helhet svarer tilsvarende 8 prosent det samme (Epland m.fl. 2011). Det er ulik spørsmålsformulering i den nasjonale levekårsundersøkelsen og i levekårsundersøkelsen blant studenter. I den nasjonale levekårsundersøkelsen blir man spurt om man *har problemer med* sopp eller råte, mens studentene er spurt *om det er* fukt eller råte i boligen. Med en slik ulik spørsmålsformulering kan en forvente at en noe større andel blant studentene vil svare positivt på spørsmålet. Det er spesielt studenter som leier bolig som rapporterer om fukt eller råte, og en av fem studenter som leier bolig oppgir at et eller flere beboelsesrom har råte-, mugg eller soppskader. Tilsvarende svarer 10 prosent av studentene som bor i studentbolig, 6 prosent av de som eier egen bolig og bare 1 prosent av de som bor hjemme det samme.

Studentene fikk også spørsmål om noen av oppholdsrommene er kalde og vanskelige å varme opp. 11 prosent rapporterer at alle oppholdsrommene kalde. Dette er 2 prosentpoeng mer enn i 2005 (Tabell 5.21). Igjen ser vi at det er studenter som leier som i størst grad har det kaldt. Blant disse studentene bor 16 prosent i boliger der alle beboelsesrommene er kalde og vanskelige å varme opp. Tilsvarende svarer 3 prosent av de som bor hos foreldrene, 4 prosent av studentene som eier egen bolig og 6 prosent av dem som bor i studentbolig det samme.

5.3. Bomiljø

Hver fjerde student opplever at de daglig er utsatt for støy fra gate eller vei når de oppholder seg i boligen. En enda større andel, 28 prosent, svarer at de vanligvis blir utsatt for støy fra naboer, trappegang, vannrør og lignende. Vi ser at kvinner i større grad enn menn opplever at de er utsatt for støy. Det å være utsatt for støy henger sammen med både boligstandard, beliggenhet og boligtype. Vi ser også at det er studenter som bor i studentbolig som i størst grad opplever at de er utsatt for støy fra selve boligen. 40 prosent av studentene som bor i studentbolig rapporterer at de vanligvis er utsatt for støy fra naboer, trappeoppgang eller vannrør og lignende. Også studenter som leier har en relativt stor andel som opplever denne typen støy, 30 prosent. Bare 6 prosent av studenter som bor hos foreldrene og 19 prosent av studentene som eier egen bolig er utsatt for støy fra naboer og lignende. Det er også studenter som leier bolig og som bor i studentbolig som opplever mest daglig støy fra gate og vei, henholdsvis 28 og 23 prosent. 7 prosent av studentene som bor hjemme og 19 prosent av studentene som eier egen bolig er utsatt for daglig støy fra gate eller vei når de oppholder seg i boligen.

Vold, trusler, tyveri og skadeverk i nærmiljøet

Studentene ble spurt om de har vært utsatt for vold eller alvorlige trusler i sitt bomiljø de siste 12 månedene. Bare en mindre andel av studentene, 2 prosent, har vært utsatt for vold eller alvorlige trusler (Tabell 5.12). Dette er samme andel som i 2005 (Tabell 5.22). Det er ingen signifikante forskjeller mellom de ulike gruppene av studenter. Det er lignende spørsmål i levekårsundersøkelsen som omfatter hele befolkningen, men spørsmålet er stilt på en annen måte slik at man ikke kan sammenligne resultatene fra den generelle levekårsundersøkelsen med studentundersøkelsen.

Studentene ble også spurt om de var urolige for å bli utsatt for vold eller trusler når de går alene der de bor. Det er svært få studenter som er *svært* urolige for dette, kun 1 prosent. Det ser ikke ut til at det er noen grupper som er mer urolig enn andre. En noe større andel blant enslige forsørgere svarer at de er *svært* urolige, men dette er en liten gruppe og dette er ikke statistisk signifikante forskjeller. Andelen som er *noe* urolig er større. 9 prosent av studentene sier at de er noe urolige for å bli utsatt for vold eller trusler når de går ute i nærmiljøet. Her finner vi klare forskjeller mellom kjønnene. Mer enn tre ganger så mange kvinner sier de er urolige sammenlignet med

menn, henholdsvis 13 mot 4 prosent. Andelen som oppgir at de er noe urolig for vold eller trusler har gått ned sammenlignet med 2005, hvor 13 prosent svarte dette (Tabell 5.22). Det er først og fremst blant kvinner det har vært en nedgang i andelen som er urolig for å bli utsatt for vold eller trusler i nærmiljøet. Andelen kvinnelige studenter som var svært og noe urolig for å bli utsatt for vold eller trusler var 6 prosentpoeng høyere i 2005 sammenlignet med 2010.

Tabell 5.11. Utsatt for støy etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon, boforhold og studiebrøk. 2010. Prosent

	Utsatt for støy fra naboer, trappeoppgang eller vannrør o.l	Daglig utsatt for støy fra gate eller vei når en oppholder seg i boligen	Antall svar
I alt	28	24	2 178
Kjønn			
Menn	22	20	942
Kvinner	32	27	1 236
Alder			
19-21 år	30	24	716
22-24 år	29	26	863
25-34 år	23	20	599
Husholdningstype			
Enslige	32	29	1 255
Enslige som bor hos foreldre ...	10	6	221
Enslige forsørgere	29	17	35
Par uten barn	28	20	544
Par med barn	15	19	123
Antall semestre			
1-3 semestre	27	23	469
4-6 semestre	28	26	895
7 semestre el. mer	28	22	805
Utdanningsinstitusjon			
Universiteter	30	23	1 167
Høyskoler	25	25	836
BI og Campus Kristiania	24	24	175
Boforhold			
Hos foreldre	6	7	204
Studentbolig	40	23	327
Eier	19	19	375
Leier	30	28	1 272
Studiebrøk			
Heltid	28	24	2 070
Deltid	19	19	108

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

I undersøkelsen er det også spørsmål om studenten selv eller en eventuell samboer/ektefelle er blitt utsatt for tyveri eller skadeverk de siste 12 måneder. 14 prosent av studentene har vært utsatt for tyveri eller skadeverk, dette er 4 prosentpoeng lavere enn hva studentene rapporterte i 2005 (Tabell 5.22). Vi ser at studenter med forsørgeransvar og studenter som bor hjemme i mindre grad enn andre studenter er utsatt for tyveri eller skadeverk. Eldre studenter rapporterer i noe større grad enn yngre om at de har vært utsatt for tyveri eller skadeverk. Det kan se ut som om studenter som gruppe er mer utsatt for tyveri og skadeverk enn befolkningen som helhet. I 2007 svarte 10 prosent av hele befolkningen at de hadde vært utsatt for tyveri eller skadeverk (<http://www.ssb.no/vold/>). Studentene i denne undersøkelsen er en avgrenset aldersgruppe og sammenlignet med 16-24 åringene i befolkningen som helhet ser man at studentene er mindre utsatt. 16 prosent av unge i alderen 16-24 år har vært utsatt for tyveri eller skadeverk, sammenlignet med 14 prosent av studentene i alderen 19-24 år.

Tabell 5.12. Urolig for å bli utsatt for og utsatt for vold og trusler eller tyveri og skadeverk etter kjønn, alder husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Urolig for å bli utsatt for vold eller trusler i nærmiljøet			Utsatt for vold eller alvorlige trusler	Utsatt for tyveri eller skadeverk	Antall svar
	Svært urolig	Noe urolig	Ikke urolig			
I alt	1	9	90	2	14	2 178
Kjønn						
Menn	0	4	96	2	14	942
Kvinner	2	13	85	2	15	1 236
Alder						
19-21 år	1	10	90	2	13	716
22-24 år	1	9	90	2	15	863
25-34 år	1	8	91	2	16	599
Husholdningstype						
Enslige	1	9	90	2	15	1 255
Enslige som bor hos foreldre	7	93	1	9	221
Enslige forsørgere	3	6	91	3	11	35
Par uten barn	2	9	89	3	16	544
Par med barn	1	9	90	1	11	123
Antall semestre						
1-3 semestre	1	8	91	2	12	469
4-6 semestre	1	11	89	2	16	895
7 semestre el. mer	1	8	91	2	15	805
Utdanningsinstitusjon						
Universiteter	1	8	91	2	13	1 167
Høyskoler	1	9	90	2	15	836
BI og Campus Kristiania ..	1	13	86	4	21	175
Boforhold						
Hos foreldre	5	95	1	8	204
Studentbolig	1	6	93	1	13	327
Eier	2	9	90	2	14	375
Leier	1	11	89	3	16	1 272
Studiebrøk						
Heltid	1	9	90	2	15	2 070
Deltid	2	7	91	3	10	108

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Halvparten av studentene bor sentralt

Studentene ble spurt om de mente at boligens beliggenhet var sentral, middels sentral eller usentral i forhold til studiestedet. Halvparten av studentene mener at boligen ligger sentralt i forhold til studiested, 36 prosent mener den ligger middels sentralt og 16 prosent mener boligen ligger usentralt i forhold til studiestedet (Tabell 5.13). Sammenlignet med 2005 kan det se ut til at studentene mener de bor noe mer sentralt i 2010. I 2005 svarte 44 prosent at de bodde sentralt, 37 prosent at de bodde mindre sentralt og 19 prosent at boligen lå usentralt i forhold til studiestedet (Tabell 5.23).

Enslige studenter som bor hos foreldrene, enslige forsørgere og par med barn bor i større grad usentralt, mens enslige studenter og studenter i parforhold uten barn bor mest sentralt. Fordelt etter studiested ser vi at studenter ved BI/Campus Kristiania bor mest sentralt. 57 prosent av disse mener de bor sentralt i forhold til studiestedet. Videre svarer 51 prosent av universitetsstudentene at de bor sentralt, mens det er lavest andel blant høyskolestudentene, 44 prosent. Det er også høyest andel blant studentene som bor i studentbolig som mener de bor sentralt. I denne studentgruppa er det bare 6 prosent som mener de bor usentralt.

Studentene er også spurt om strekningen mellom boligen og undervisningsstedet er dekket av kollektivtilbud både morgen og ettermiddag. Flesteparten av studentene har tilgang til kollektivtransport for å komme seg til studiestedet. Det er bare 15 prosent som sier at de ikke har dette tilbudet. Ut fra undersøkelsen i 2005 kan det se ut til at kollektivtilbudet er blitt noe bedre. 23 prosent av studentene i 2005 svarte at strekningen mellom bolig og studiestedet ikke var dekket av kollektivtilbud (Tabell 5.23). Det er ikke store forskjeller på de ulike studentgruppene når det gjelder kollektivtilbud.

Tabell 5.13. Boligens beliggenhet i forhold til studiestedet og kollektivtilbud etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Boligens beliggenhet i forhold til studiestedet			Strekningen mellom bolig og studiested er dekket av kollektivtilbud	Antall svar
	Sentral	Middels sentral	Usentral		
I alt	49	36	16	85	2 177
Kjønn					
Menn	50	38	12	84	941
Kvinner	48	34	18	86	1 236
Alder					
19-21 år	47	40	13	85	716
22-24 år	51	34	16	85	863
25-34 år	48	34	18	83	598
Husholdningstype					
Enslige	56	33	11	84	1 254
Enslige som bor hos foreldre ...	17	51	32	90	221
Enslige forsørgere	49	26	26	86	35
Par uten barn	49	34	16	86	544
Par med barn	26	43	31	76	123
Antall semestre					
1-3 semestre	44	41	15	85	469
4-6 semestre	49	35	16	84	894
7 semestre el. mer	51	34	15	85	805
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	51	35	14	83	1 167
Høyskoler	44	38	19	87	835
BI og Campus Kristiania	57	31	12	89	175
Boforhold					
Hos foreldre	15	51	34	89	204
Studentbolig	61	33	6	84	327
Eier	45	34	22	86	375
Leier	52	35	13	84	1 271
Studiebrøk					
Heltid	49	36	15	85	2 069
Deltid	37	33	30	80	108

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

De fleste reiser kollektivt

Knapt halvparten av studentene bruker vanligvis kollektiv transport til og fra studiestedet, 30 prosent går, 15 prosent kjører privatbil og 8 prosent sykler (Tabell 5.14). Sammenlignet med undersøkelsen i 2005 kan det se ut til at en større andel av studentene nå reiser kollektivt, mens færre kjører privatbil. I 2005 kjørte 22 prosent privatbil og 37 prosent reiste kollektivt til studiestedet (Tabell 5.24). Andelen som syklet eller gikk til studiestedet var uendret mellom 2005 og 2010.

Vi ser at andelen som reiser kollektivt avtar og andelen som kjører privatbil øker med alder. Studenter med forsørgeransvar kjører privatbil i større grad enn andre studenter. Vi finner de største andelen som går eller sykler blant universitetsstudentene. BI/Campus Kristiania studentene har den største andelen som reiser kollektivt, mens høyskolestudentene i større grad kjører egen bil. Hvordan en kommer seg til studiestedet er nødvendigvis avhengig av både hvor en bor og hvilke transporttilbud som finnes.

De fleste studentene bruker inntil en halvtime på å komme seg til studiestedet fra der de bor. 78 prosent bruker inntil en halvtime, 17 prosent mellom en halv time og en time og 5 prosent bruker mer enn en time fra boligen sin til studiestedet. Igjen ser vi at studenter som bor hjemme og studenter med forsørgeransvar har større andeler som bruker lang tid til studiestedet. Dette stemmer overens med at det er de samme studentgruppene som rapporterer at de bor mindre sentralt i forhold til studiestedet (Tabell 5.13).

Tabell 5.14. Transportmåte og reisetid til studiestedet, etter kjønn, alder husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Transportmåte til studiested					Hvor lang tid fra boligen til undervisningsstedet ditt én vei			Antall svar
	Går	Sykler	Kjører kollektivt buss/tog/båt	Kjører privatbil	Annet	Inntil ½ time	½ - 1 time	Mer enn 1 time	
I alt	30	8	46	15	1	78	17	5	2 178
Kjønn									
Menn	32	10	41	16	1	84	13	3	942
Kvinner	28	6	49	15	1	74	21	6	1 236
Alder									
19-21 år	29	7	52	12	1	80	17	3	716
22-24 år	33	8	44	13	1	79	17	4	863
25-34 år	26	9	40	23	2	75	17	8	599
Husholdningstype									
Enslige	38	10	43	9	1	86	13	1	1 255
Enslige som bor hos foreldre	8	3	62	25	3	48	39	14	221
Enslige forsørgere ...	11	6	37	46	0	66	17	17	35
Par uten barn	26	7	50	16	1	79	15	6	544
Par med barn	11	2	29	54	3	50	34	16	123
Antall semestre									
1-3 semestre	28	4	56	12	0	76	21	4	469
4-6 semestre	30	9	42	17	1	80	16	4	895
7 semestre el. mer ...	32	8	44	15	2	78	17	6	805
Utdanningsinstitusjon									
Universiteter	34	10	44	11	1	80	16	4	1 167
Høgskoler	26	7	44	22	2	75	20	5	836
BI og Campus Kristiania	21	3	63	12	1	78	15	6	175
Boforhold									
Hos foreldre	7	3	60	28	3	42	42	16	204
Studentbolig	42	7	44	7	1	95	5	0	327
Eier	18	7	41	32	2	70	21	10	375
Leier	34	9	45	11	1	82	15	3	1 272
Studiebrøk									
Heltid	31	8	46	15	1	79	17	4	2 070
Deltid	19	7	43	26	6	58	27	15	108

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Studentene har også svart på hvor mye de betaler i måneden til bruk av offentlige transportmidler. Gjennomsnittlig bruker studentene 440 kroner på transport i måneden. Dette er en del lavere enn det studentene i 2005 brukte. Da var de gjennomsnittlige transportutgiftene 700 kroner i måneden i 2010-kroner (Tabell 5.24).

Vi ser at eldre studenter bruker mer på transport enn yngre, og at kvinner bruker mer enn menn. Utgifter til transport henger naturlig nok sammen med hvor man bor, og vi ser at de studentene som bor sentralt bruker mindre enn de som bor mindre sentralt. Gjennomsnittlig bruker studenter som bor usentralt i forhold til studiestedet 270 kroner mer i måneden enn studenter som bor sentralt.

Tabell 5.15. Gjennomsnittlige utgifter til transport i måneden etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Gjennomsnittlige utgifter til transport i måneden	Antall svar
I alt	440	2 168
Kjønn		
Menn	404	939
Kvinner	467	1 229
Alder		
19-21 år	393	709
22-24 år	428	860
25-34 år	513	599
Husholdningstype		
Enslige	346	1 252
Enslige som bor hos foreldre	452	219
Enslige forsørgere	903	35
Par uten barn	627	540
Par med barn	424	122
Antall semestre		
1-3 semestre	441	466
4-6 semestre	384	889
7 semestre el. mer	502	804
Utdanningsinstitusjon		
Universiteter	411	1 162
Høgskoler	429	833
BI og Campus Kristiania	688	173
Boforhold		
Hos foreldre	468	203
Studentbolig	398	326
Eier	533	375
Leier	418	1 264
Bostedsstrøk		
Sentral	384	1 057
Middels sentral	422	772
Usentral	657	338

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

5.4. Vedleggstabeller til kapittel 5

Tabell 5.16. Studentenes boform etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Bolit dette semesteret						Antall svar
	Hjemme hos foreldre	Studentbolig	Eier	Leier	Disponerer på annen måte	Midlertidig	
I alt	9	16	18	55	2	21	1 895
Kjønn							
Menn	11	19	15	54	2	20	807
Kvinner	7	14	21	56	2	22	1 088
Alder							
19-21 år	15	15	5	64	1	23	517
22-24 år	8	18	12	60	2	23	707
25-34 år	4	15	35	43	2	18	671
Antall semestre							
1-3 semestre	15	15	11	57	2	20	495
4-6 semestre	8	18	15	57	1	22	688
7 semestre el. mer	4	15	26	52	2	21	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 5.17. Studenter som bor hos foreldre etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent og kroner

	Betaler for å bo hos foreldre	Gjennomsnittlig beløp per måned	2010-kroner ¹	Antall svar
I alt	13	2 091	2 340	164
Kjønn				
Menn	14	1 792	2 005	85
Kvinner	13	2 450	2 742	79
Alder				
19-21 år	9	1 786	1 999	79
22-24 år	16	1 778	1 990	55
25-34 år	20	2 917	3 264	30
Antall semestre				
1-3 semestre	15	1 818	2 034	74
4-6 semestre	14	2 563	2 868	58
7 semestre el. mer	9	1 833	2 051	32

¹ Omregnet ved hjelp av konsumprisindeksen.

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 5.18. Studenter som leier bolig etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent og kroner

	Månedlig husleie	2010-kroner ¹	Leier møblert	Foretrekker egentlig studentbolig	Avtaler om tjenester i tillegg til husleie	Antall svar
I alt	3 525	3 944	48	14	12	1 031
Kjønn						
Menn	3 462	3 874	51	16	14	427
Kvinner	3 568	3 993	46	12	12	604
Alder						
19-21 år	3 068	3 433	55	14	15	326
22-24 år	3 517	3 936	47	15	12	419
25-34 år	4 056	4 539	41	11	11	286
Antall semestre						
1-3 semestre	3 506	3 923	53	18	18	278
4-6 semestre	3 355	3 754	44	13	12	387
7 semestre el. mer	3 718	4 160	48	11	9	366

¹ Omregnet ved hjelp av konsumprisindeksen.

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 5.19. Boligeier blant studenter som leier etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Foreldre, slektninger eller venner	Annen privatperson	Privat gårdeier eller et gårdselskap	Andre	Antall svar
I alt	18	57	19	5	985
Kjønn					
Menn	21	52	22	6	400
Kvinner	16	61	18	5	585
Alder					
19-21 år	17	60	17	6	310
22-24 år	17	56	22	4	401
25-34 år	20	56	18	6	274
Antall semestre					
1-3 semestre	19	52	21	7	264
4-6 semestre	17	61	16	6	370
7 semestre el. mer	17	57	22	4	351

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 5.20. Gjennomsnittlig husleie for studenter som bor i studentbolig etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Kroner

	Månedlig husleie	2010-kroner	Antall svar
I alt	3 077	3 443	306
Kjønn			
Menn	2 904	3 250	150
Kvinner	3 245	3 631	156
Alder			
19-21 år	2 985	3 340	76
22-24 år	2 974	3 328	126
25-34 år	3 271	3 660	104
Antall semestre			
1-3 semestre	2 971	3 325	75
4-6 semestre	3 071	3 436	124
7 semestre el. mer	3 160	3 536	107

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 5.21. Boligstandard etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Bor trangt	Bor svært romslig	Fukt eller råte	Kaldt og vanskelig å varme opp	Antall svar
I alt	41	3	15	9	1 731
Kjønn					
Menn	46	2	12	7	722
Kvinner	37	4	17	11	1 009
Alder					
19-21 år	51	3	19	12	438
22-24 år	45	2	15	8	652
25-34 år	30	5	12	8	641
Antall semestre					
1-3 semestre	45	2	18	10	421
4-6 semestre	44	4	14	9	630
7 semestre el. mer	36	4	13	9	680

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 5.22. Usatt for støy, vold eller trusler, tyveri eller skadeverk og urolig for vold og trusler etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Daglig utsatt for støy fra gata/vei	Urolig for vold/trusler på stedet		Utsatt for vold/trusler	Utsatt for tyveri eller skadeverk	Antall svar
		Svært urolig	Noe ikke urolig			
I alt	23	1	13	86	2	1 895
Kjønn						
Menn	22	0	5	95	3	807
Kvinner	24	2	19	79	2	1 088
Alder						
19-21 år	22	1	13	86	2	517
22-24 år	27	1	15	84	2	707
25-34 år	20	1	11	88	3	671
Antall semestre						
1-3 semestre	22	1	11	89	1	495
4-6 semestre	25	2	15	84	2	688
7 semestre el. mer	22	1	13	86	2	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 5.23. Boligbeliggenhet og kollektivtilbud etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Boligens beliggenhet i forhold til studiested			Strekningen mellom bolig og studiested dekket av kollektivtilbud	Antall svar
	Sentral	Middels sentral	Usentral		
I alt	44	37	19	77	1 895
Kjønn					
Menn	50	32	18	78	807
Kvinner	40	40	20	76	1 088
Alder					
19-21 år	41	40	19	76	517
22-24 år	48	37	15	81	707
25-34 år	43	33	24	73	671
Antall semestre					
1-3 semestre	42	40	18	74	495
4-6 semestre	43	35	22	77	688
7 semestre el. mer ...	47	36	17	78	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 5.24. Transportmåte, tid på studievei og gjennomsnittlige transportutgifter etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Transport til/fra undervisningssted					Tid fra bolig til undervisningssted			Antall svar
	Går	Sykler	Kjører kollektivt	Kjører privatbil	Annet	Inntil ½ time	½ - 1 time	Mer enn 1 time	
I alt	30	9	37	22	2	75	17	8	1 895
Kjønn									
Menn	31	11	36	20	2	78	16	6	807
Kvinner	29	7	37	23	2	72	18	10	1 088
Alder									
19-21 år	34	5	41	18	1	79	17	4	517
22-24 år	33	11	36	19	1	78	16	6	707
25-34 år	24	9	34	29	4	67	18	14	671
Antall semestre									
1-3 semestre	32	6	39	23	0	76	17	7	495
4-6 semestre	28	8	37	25	3	75	17	8	688
7 semestre el. mer .	31	11	36	18	3	73	17	10	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 5.25. Gjennomsnittlige utgifter til transport i måneden etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Kroner

	Gjennomsnittlige transportutgifter i måneden	2010-kroner	Antall svar
I alt	634	709	1 895
Kjønn			
Menn	433	485	807
Kvinner	783	876	1 088
Alder			
19-21 år	584	653	517
22-24 år	405	453	707
25-34 år	914	1 023	671
Antall semestre			
1-3 semestre	612	685	495
4-6 semestre	711	796	688
7 semestre el. mer	574	642	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

6. Husholdning, familiesituasjon og sosial kontakt

- Tre av ti studenter har ektefelle eller samboer
- En av tre studenter deler boliggifter med andre
- Seks av ti studenter har daglig samvær med venner
- Få studenter er ofte ensomme, men flere ensomme enn for fem år siden
- Nesten alle studenter har noen fortrolige å snakke med

6.1. Husholdningskartlegging

Det er gjort en kartlegging av studentenes husholdninger, for å få kunnskap om hvem de bor sammen med, deres familier og hvilke krav og betingelser de lever under. Disse rammene kan ha betydning for andre aktiviteter.

8 prosent bor sammen med begge foreldrene

8 prosent av studentene bor sammen med begge sine foreldre, 2 prosent bor bare sammen med sin mor og 1 prosent bor sammen med bare far (Tabell 6.1). Yngre studenter bor i større grad sammen med sine foreldre enn eldre studenter gjør. Blant enslige studenter som bor hos sine foreldre bor 72 prosent sammen med begge foreldrene, 18 prosent bor hos bare mor og 10 prosent bor bare hos far. En større andel av BI/Campus Kristiania-studentene bor hos sine foreldre enn studenter ved andre utdanningsinstitusjoner.

Tabell 6.1. Andelen studenter som bor sammen med sine foreldre etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Begge foreldre	Mor	Far	Ingen av foreldrene	Antall svar
Alle	8	2	1	89	2 178
Kjønn					
Menn	10	2	1	88	942
Kvinner	6	2	1	91	1 236
Alder					
19-21 år	14	3	1	82	716
22-24 år	6	2	1	92	863
25-34 år	3	2	1	94	599
Husholdningstype					
Enslige	100	1 255
Enslige som bor hos foreldre	72	18	10	.	221
Enslige forsørgere	3	3	.	94	35
Par uten barn	0	0	0	99	544
Par med barn	3	.	.	97	123
Antall semestre					
1-3 semestre	15	2	2	81	469
4-6 semestre	8	2	1	89	895
7 semestre el. mer	3	1	1	94	805
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	6	2	1	92	1 167
Høgskoler	9	2	1	88	836
BI og Campus Kristiania	16	3	1	80	175
Studiebrøk					
Heltid	8	2	1	90	2 070
Deltid	9	3	3	85	108

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

I 2005 bodde 6 prosent av studentene sammen med begge foreldrene (Tabell 6.20). 2 prosent bodde sammen med bare mor og under en halv prosent bodde sammen med bare far. 91 prosent bodde ikke sammen med foreldrene. Dette er tilnærmet samme fordeling som i 2010.

Tre av ti studenter har ektefelle eller samboer

Tabell 6.2 viser at 4 prosent av studentene har ektefelle (registrert partner er ikke medregnet), 26 prosent har samboer, og 69 prosent har verken ektefelle eller samboer. Kvinner har i større grad ektefelle eller samboer enn menn. Andelen studenter som har ektefelle øker betydelig med alderen. Blant dem som bor i

parforhold uten barn er 8 prosent gift. Blant dem som har barn er 41 prosent gift. Det er liten forskjell i om studenter har ektefelle eller samboer sammenlignet med hva slags utdanningsinstitusjon de studerer ved. Deltidsstuderende har i betydelig større grad ektefelle eller samboer enn de som studerer på heltid.

Tabell 6.2. Har ektefelle eller samboer som de bor sammen med etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Ektefelle	Samboer	Verken ektefelle eller samboer	Antall svar
Alle	4	26	69	2 178
Kjønn				
Menn	3	23	73	942
Kvinner	5	29	66	1 236
Alder				
19-21 år	0	18	82	716
22-24 år	3	28	69	863
25-34 år	10	35	55	599
Husholdningstype				
Enslige	100	1 255
Enslige som bor hos foreldre	100	221
Enslige forsørgere	100	35
Par uten barn	8	92	.	544
Par med barn	41	59	.	123
Antall semestre				
1-3 semestre	3	15	82	469
4-6 semestre	3	24	73	895
7 semestre el. mer	6	35	59	805
Utdanningsinstitusjon				
Universiteter	4	25	71	1 167
Høgskoler	5	29	67	836
BI og Campus Kristiania	4	21	75	175
Studiebrøk				
Heltid	4	26	70	2 070
Deltid	11	36	53	108

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Blant studentene var det i 2005 8 prosent som hadde ektefelle, 25 prosent hadde samboer og 67 prosent hadde verken ektefelle eller samboer (Tabell 6.21). Tallene viser at det var en noe større andel gifte studenter i 2005 enn i 2010. Særlig var andelen høyere blant personer i alderen 25-34 år. Det tilsvarende gjelder for dem som har studert lenge.

19 av 20 studenter er ugift

95 prosent av studentene er ugift og 4 prosent er gift eller har registrert partner. 5 prosent av kvinnene og 3 prosent av mennene er gift eller har registrert partner (Tabell 6.3). Mens 4 prosent av studentene i alderen 22-24 år er gift eller har registrert partner, er andelen 10 prosent blant dem som er 25-34 år. I den aldersgruppen er i tillegg 3 prosent skilt fra ektefelle eller partner. Blant studenter som er enslige forsørgere er 9 prosent separert og 17 prosent skilt. 95 prosent av dem som studerer på heltid er ugift, mot 89 prosent av dem som studerer på deltid.

I 2005 var 90 prosent av universitets- og høyskolestudentene ugift, mot 95 prosent i 2010 (Tabell 6.22). 9 prosent var i 2005 gift eller med registrert partner, mens under en halv prosent av utvalget var enke/enkemann, separert eller skilt. I 2010 var 4 prosent gift eller med registrert partner. Ellers var tallene de samme som i 2005. Ut fra dette er det grunnlag for å si at det var en noe større andel av studentene som var ugift eller uten registrert partner i 2010 enn 5 år tidligere. I de ulike aldersgruppene var andelen ugifte omtrent like stor i 2005 som i 2010, med unntak av gruppen 25-34 år, da andelen var noe høyere i 2010. Den generelle nedgangen skyldes derfor endring i denne gruppen. Forholdet mellom kjønnene er omtrent det samme i de to åra.

Tabell 6.3. Studentenes sivilstatus etter kjønn, alder, familiefase, utdanningsinstitusjon og registrert studietid. 2010. Prosent

	Ugift	Gift/ registrert partner	Enke/enkemann/ gjenlevende partner	Separert/ separert partner	Skilt/skilt partner	Antall svar
Alle	95	4	0	0	0	2 178
Kjønn						
Menn	96	3	0	0	0	942
Kvinner	94	5	.	0	1	1 236
Alder						
19-21 år	100	0	.	.	.	716
22-24 år	96	4	0	0	.	863
25-34 år	87	10	.	1	2	599
Husholdningstype						
Enslige	99	.	0	0	0	1 255
Enslige som bor hos foreldre ...	100	0	.	.	.	221
Enslige forsørgere	74	.	.	9	17	35
Par uten barn	92	8	.	.	0	544
Par med barn	59	41	.	.	.	123
Antall semestre						
1-3 semestre	97	3	.	0	0	469
4-6 semestre	96	3	0	0	0	895
7 semestre el. mer	92	7	.	0	1	805
Utdanningsinstitusjon						
Universiteter	95	4	0	0	0	1 167
Høgskoler	94	5	.	0	1	836
BI og Campus Kristiania	95	4	.	.	1	175
Studiebrøk						
Heltid	95	4	0	0	0	2 070
Deltid	89	11	.	.	.	108

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

En av tre deler mat- eller boutgifter med andre

Tabell 6.4 viser at 29 prosent av studentene i 2010 bodde sammen og delte mat- eller boutgifter med andre enn egen familie og foreldre. Dette gjelder i like stor grad menn som kvinner og i større grad yngre studenter enn eldre studenter. Mest vanlig er dette blant enslige studenter og heltidsstudenter.

Tabell 6.4. Andel studenter som bor sammen med og deler mat- eller boutgifter med andre enn egen familie og foreldre, og antall man bor sammen med etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Andel som bor sammen med andre		Antall andre man bor sammen med som man deler mat- eller boutgifter med					Antall svar
	Andel	Antall svar	En	To	Tre	Fire	Minst fem	
Alle	29	2 178	41	28	21	5	5	637
Kjønn								
Menn	30	942	36	31	23	5	5	284
Kvinner	29	1 236	45	26	20	5	4	353
Alder								
19-21 år	33	716	42	26	20	6	6	237
22-24 år	33	863	39	29	23	5	4	283
25-34 år	20	599	46	31	19	3	2	117
Husholdningstype								
Enslige	48	1 255	41	27	22	5	5	597
Enslige som bor hos foreldre ..	.	221	:	:	:	:	:	0
Enslige forsørgere	9	35	:	:	:	:	:	3
Par uten barn	6	544	42	45	12	.	.	33
Par med barn	3	123	:	:	:	:	:	4
Antall semestre								
1-3 semestre	31	469	41	23	22	5	10	145
4-6 semestre	32	895	42	28	22	5	2	288
7 semestre el. mer	25	805	39	33	19	5	4	201
Utdanningsinstitusjon								
Universiteter	30	1 167	38	32	19	6	5	346
Høgskoler	27	836	45	22	25	3	5	229
BI og Campus Kristiania	35	175	48	27	19	3	2	62
Studiebrøk								
Heltid	30	2 070	40	29	21	5	5	618
Deltid	18	108	:	:	:	:	:	19

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

41 prosent av dem som bor sammen med andre, bor sammen med bare en person som de deler mat- eller boutgifter med. Det er helst menn og enslige som bor sammen med flere enn en person som de deler mat- eller boutgifter med.

7 prosent av studentene bor sammen med barn

Tabell 6.5 viser at 7 prosent av studentene bor sammen med egne barn. I befolkningen i alderen 16 år og eldre, er andelen som bor sammen med egne barn på 38 prosent (Levekårsundersøkelsen 2008).

Kvinner bor i noe større grad sammen med barn enn menn gjør. Andelen øker kraftig med alderen. Studenter ved høyskoler bor i større grad sammen med barn enn dem som går på universiteter. Mens 6 prosent av dem som studerer på heltid bor sammen med barn, er andelen 22 prosent blant dem som studerer på deltid.

Tabell 6.5. Andel av studentene som bor sammen med barn etter kjønn, alder, familiefase, utdanningsinstitusjon og registrert studietid. 2010. Prosent

	Bor sammen med egne barn	Bor sammen med stebarn	Bor ikke sammen med barn	Antall svar
Alle	7	0	93	2 178
Kjønn				
Menn	5	0	95	942
Kvinner	8	0	91	1 236
Alder				
19-21 år	1	.	99	716
22-24 år	3	0	97	863
25-34 år	20	1	79	599
Husholdningstype				
Enslige	100	1 255
Enslige som bor hos foreldre	100	221
Enslige forsørgere	100	.	.	35
Par uten barn	100	544
Par med barn	93	7	.	123
Antall semestre				
1-3 semestre	2	0	97	469
4-6 semestre	6	0	94	895
7 semestre el. mer	10	1	89	805
Utdanningsinstitusjon				
Universiteter	5	0	94	1 167
Høyskoler	9	1	90	836
BI og Campus Kristiania	5	.	95	175
Studiebrøk				
Heltid	6	0	94	2 070
Deltid	22	2	76	108

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

I 2005 bodde 12 prosent av universitets- og høyskolestudentene sammen med egne barn, mens 1 prosent bodde sammen med stebarn. 88 prosent bodde ikke sammen med barn (Tabell 6.23). Tallene for de samme gruppene i 2010 var henholdsvis 7 prosent, 0 prosent og 93 prosent. Det har altså vært en nedgang i andelen studenter som bor sammen med egne barn i denne perioden.

I 2010 hadde 62 prosent av studentene som har barn ett barn. 28 prosent har to barn, 8 prosent har tre barn og 2 prosent har firebarn eller flere (Tabell 6.6). Menn har litt flere barn enn kvinner. Enslige forsørgere har i langt større grad bare ett barn enn det par med barn har. Heltidsstudenter har i større grad bare ett barn enn det deltidsstudenter har.

I 2010 var det flere studenter som bodde sammen med bare ett barn sammenlignet med 2005. I 2010 bodde 62 prosent sammen med ett barn, 28 prosent med to barn. I 2005 var det 57 prosent av dem som bodde sammen med barn som bodde sammen med bare ett barn (Tabell 6.24). 35 prosent bodde sammen med to barn, 8 prosent bodde sammen med tre barn og under en halv prosent bodde sammen med fire barn eller flere.

Tabell 6.6. Studenter som bor sammen med barn fordelt etter antall barn de bor sammen med etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Ett barn	To barn	Tre barn	Fire barn eller flere	Antall svar
Alle	62	28	8	2	158
Kjønn					
Menn	59	27	10	4	51
Kvinner	64	29	7	1	107
Alder					
19-21 år	:	:	:	:	6
22-24 år	:	:	:	:	24
25-34 år	56	34	9	2	128
Husholdningstype					
Enslige forsørgere	83	11	6	.	35
Par med barn	56	33	8	2	123
Antall semestre					
1-3 semestre	:	:	:	:	12
4-6 semestre	53	40	5	2	57
7 semestre el. mer	70	19	8	2	88
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	64	28	6	1	67
Høyskoler	60	29	8	2	83
BI og Campus Kristiania	:	:	:	:	8
Studiebrøk					
Heltid	64	27	7	2	132
Deltid	50	38	12	.	26

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Tre av fire har regelmessig tilsyn med små barn

Blant dem som hadde barn i husholdningen som var født i 2000 eller seinere, var det 73 prosent som hadde regelmessig tilsyn med barna i barnehage, hos dagmamma osv. i 2010 (Tabell 6.7). Det var flere kvinner enn menn som hadde regelmessig tilsyn og flere blant enslige forsørgere enn blant studenter som levde i parforhold. I 2005 var andelen med regelmessig tilsyn på 77 prosent (Tabell 6.25).

Tabell 6.7. Andel studenter med barn i husholdningen som er født i 2000 eller seinere, som har regelmessig tilsyn og type tilsynsordning etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Regelmessig tilsyn		Type tilsynsordning					Antall svar
	Andel	Antall svar	Studentbarnehage	Annen type barnehage	Dagmamma	Skolefritidsordning	Andre tilsynsordninger	
Alle	73	147	20	65	2	18	6	108
Kjønn								
Menn	70	47	27	61	3	15	6	33
Kvinner	75	100	17	67	1	19	5	75
Alder								
19-21 år	:	6	:	:	:	:	:	2
22-24 år	:	22	:	:	:	:	:	13
25-34 år	78	119	18	66	2	20	5	93
Husholdningstype								
Enslige forsørgere	88	33	21	55	.	28	3	29
Par med barn	69	114	20	68	3	14	6	79
Antall semestre								
1-3 semestre	:	11	:	:	:	:	:	8
4-6 semestre	79	53	19	69	.	26	5	42
7 semestre el. mer	70	83	22	60	3	14	5	58
Utdanningsinstitusjon								
Universiteter	76	63	23	67	2	8	10	48
Høyskoler	72	76	16	64	2	27	2	55
BI og Campus Kristiania	:	8	:	:	:	:	:	5
Studiebrøk								
Heltid	75	123	23	61	1	18	7	92
Deltid	:	24	:	:	:	:	:	16

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

85 prosent bruker barnehage

85 prosent av dem som hadde regelmessig tilsynsordning for barnet eller barna sine, som brukte barnehage i 2010. 20 prosent brukte studentbarnehage og 65 prosent brukte annen type barnehage (Tabell 6.7). 2 prosent brukte dagmamma, 18 prosent brukte skolefritidsordning, og 6 prosent brukte andre tilsynsordninger. Årsaken til at tallene summerer til mer enn 100 prosent, skyldes at det kan være aktuelt med mer enn én form for tilsynsordning til et enkelt barn, eller at det er flere barn i husholdningen som man har tilsynsordning for.

Menn brukte i større grad studentbarnehage enn det kvinner gjorde. Andelen som brukte barnehage totalt sett var likevel nokså lik mellom menn og kvinner, 88 prosent for menn og 84 prosent for kvinner. Bruk av barnehage har vært økende fra 2005 til 2010. I 2005 hadde 74 prosent av universitets- og høyskolestudenter med barn 10 år eller yngre tilsynsordning for disse barna, mot 85 i 2010 (Tabell 6.25).

Tabell 6.8 viser at de studentene som hadde regelmessig tilsyn med barna sine i alt hadde tilsyn i gjennomsnitt 33 timer per uke. Dette varierer lite mellom ulike grupper. Månedlige utgifter var i gjennomsnitt 2430 kroner. Par med barn hadde noe større utgifter enn enslige forsørgere har. Dette kan henge sammen med hvor mange barn som hadde regelmessig tilsyn i familien.

Tabell 6.8. Gjennomsnittlig timer per uke barn har regelmessig tilsyn og utgifter sammenlagt per måned til tilsynet etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Timer per uke	Månedlige utgifter i kr	Antall svar
Alle	33	2 430	148
Kjønn			
Menn	32	2 361	48
Kvinner	34	2 460	100
Alder			
19-21 år	:	:	6
22-24 år	:	:	22
25-34 år	33	2 510	120
Husholdningstype			
Enslige forsørgere	32	2 052	33
Par med barn	34	2 565	115
Antall semestre			
1-3 semestre	:	:	11
4-6 semestre	35	2 813	53
7 semestre el. mer	32	2 237	83
Utdanningsinstitusjon			
Universiteter	35	2 158	63
Høyskoler	32	2 661	77
BI og Campus Kristiania	:	:	8
Studiebrøk			
Heltid	32	2 343	124
Deltid	:	:	24

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Blant universitets- og høyskolestudenter brukte foreldre med barn 10 år eller yngre gjennomsnittlig 34 timer per uke på å ha tilsyn til barna sine i 2005 (Tabell 6.26). I 2010 var tallet 33 timer. Denne forskjellen er for liten til at vi kan si at det er en reell forskjell i tiden brukt til tilsyn mellom 2005 og 2010. I 2005 brukte disse studentene gjennomsnittlig 2563 kroner per måned til tilsynsordningene, mot 2430 kroner i 2010. Tar vi hensyn til kroneverdien slik den generelle konsumprisindeksen viser, ville 2005-summen vært 2868 kroner i 2010. Det har derfor, ifølge disse tallene, vært en nedgang i utgifter til barnetilsyn for studentene mellom 2005 og 2010. Dette må sees i sammenheng med makspris i barnehagene, som ble innført første gang i 2004 og som har medført lavere priser på barnehageopphold de senere årene.

6.2. Sosial kontakt

For mange, også studenter, kan kontakt med andre mennesker i hverdagen ha positiv betydning for både helse og velvære. I undersøkelsen er det stilt noen spørsmål om studentenes sosiale kontakt, både med egen familie og med venner.

52 prosent ser sin far sjeldnere enn hver måned

Det kan se ut som om studentene hadde noe mer kontakt med sin far i 2005 enn i 2010. Blant dem som ikke bor sammen med sin far og der faren fremdeles er i live, er det 2 prosent som treffer han omtrent daglig, 19 prosent omtrent hver uke, 27 prosent som treffer han omtrent hver måned, 48 prosent som treffer han noen ganger i året og 4 prosent som treffer han sjeldnere enn hvert år i 2010 (Tabell 6.9). Mannlige og kvinnelige studenter ser faren sin omtrent like ofte. Studenter som har barn ser far oftere enn gjennomsnittet. Universitetsstudenter ser sin far sjeldnere enn det høyskolestudenter gjør.

I 2005 var det 44 prosent av studenter som ikke bodde sammen med sin far som så faren sin sjeldnere enn hver måned (Tabell 6.27). 28 prosent så han omtrent daglig eller hver uke.

Tabell 6.9. Hvor ofte studentene treffer sin far, hvis de ikke bor sammen etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. Tall for dem med far i live. 2010. Prosent

	Omtrent daglig	Omtrent hver uke	Omtrent hver måned	Noen ganger i året	Sjeldnere enn hvert år	Antall svar
Alle	2	19	27	48	4	1 861
Kjønn						
Menn	3	18	24	52	3	793
Kvinner	2	19	29	45	4	1 068
Alder						
19-21 år	2	18	29	48	3	575
22-24 år	2	19	27	50	3	771
25-34 år	3	20	25	47	5	515
Husholdningstype						
Enslige	2	17	26	51	4	1 208
Enslige forsørgere	4	37	30	22	7	27
Par uten barn	1	19	29	47	3	516
Par med barn	11	32	25	26	5	110
Antall semestre						
1-3 semestre	2	16	29	49	4	370
4-6 semestre	3	19	27	48	4	763
7 semestre el. mer	2	21	26	48	3	719
Utdanningsinstitusjon						
Universiteter	2	16	24	54	4	1 017
Høyskoler	3	21	30	43	3	709
BI og Campus Kristiania	4	27	32	33	4	135
Studiebrøk						
Heltid	2	18	27	49	4	1 776
Deltid	7	31	25	33	5	85

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

2 prosent ser sin far omtrent daglig og 10 prosent sier de har daglig kontakt med sin far på telefon, e-post eller andre måter når de ikke bor sammen med ham (Tabell 6.10). Det er liten forskjell i hyppigheten av denne formen for kontakt med far uansett kjønn og alder og studietid. Par med barn har i noe større grad daglig kontakt med far enn det andre har.

Tabell 6.10. Hvor ofte studentene har kontakt med sin far på telefon, e-post eller på andre måter, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. Tall for dem med far i live. 2010. Prosent

	Omtrent daglig	Omtrent hver uke	Omtrent hver måned	Noen ganger i året	Sjeldnere enn hvert år	Antall svar
Alle	11	53	26	6	3	1 852
Kjønn						
Menn	10	56	27	6	2	788
Kvinner	12	52	26	7	3	1 064
Alder						
19-21 år	13	56	23	6	3	574
22-24 år	11	52	27	7	3	770
25-34 år	10	53	28	7	2	508
Husholdningstype						
Enslige	11	53	27	7	3	1 203
Enslige forsørgere	11	63	15	4	7	27
Par uten barn	10	55	27	5	3	513
Par med barn	18	54	17	8	2	109
Antall semestre						
1-3 semestre	11	56	25	4	4	370
4-6 semestre	13	52	26	7	2	763
7 semestre el. mer	10	53	27	7	3	719
Utdanningsinstitusjon						
Universiteter	10	53	27	7	3	1 013
Høyskoler	12	55	25	5	3	704
BI og Campus Kristiania	22	48	20	7	3	135
Studiebrøk						
Heltid	11	53	26	6	3	1 768
Deltid	14	58	21	6	.	84

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

46 prosent ser sin mor sjeldnere enn hver måned

En mindre andel av studentene traff sin mor ofte i 2010 enn i 2005. Blant de studentene som ikke bor sammen med sin mor, og der moren fremdeles er i live, er det 3 prosent som treffer henne omtrent daglig, 22 prosent omtrent hver uke, 28 prosent omtrent hver måned, 45 prosent noen ganger i året og 1 prosent sjeldnere enn hvert år (Tabell 6.11).

Tabell 6.11. Hvor ofte studentene treffer sin mor hvis de ikke bor sammen, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. Tall for dem med mor i live. 2010. Prosent

	Omtrent daglig	Omtrent hver uke	Omtrent hver måned	Noen ganger i året	Sjeldnere enn hvert år	Antall svar
Alle	3	22	28	45	1	1 932
Kjønn						
Menn	2	21	27	49	1	818
Kvinner	3	23	30	43	1	1 114
Alder						
19-21 år	3	19	32	45	1	590
22-24 år	3	22	28	47	1	789
25-34 år	2	26	25	44	2	553
Husholdningstype						
Enslige	2	20	28	49	1	1 234
Enslige forsørgere	3	44	25	25	3	32
Par uten barn	3	21	30	45	0	534
Par med barn	7	42	21	25	5	114
Antall semestre						
1-3 semestre	2	18	32	47	0	386
4-6 semestre	4	24	27	44	2	788
7 semestre el. mer	2	23	28	47	1	749
Utdanningsinstitusjon						
Universiteter	2	20	26	51	1	1 061
Høyskoler	4	25	30	40	1	733
BI og Campus Kristiania	1	31	38	30	.	138
Studiebrøk						
Heltid	3	22	29	46	1	1 839
Deltid	5	35	25	32	2	93

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Det er nokså liten forskjell mellom mannlige og kvinnelige studenter i hvor ofte man treffer mor. Studenter som er enslige forsørgere og de som lever i parforhold og med barn, treffer sin mor betydelig oftere enn studenter uten barn. Universitetsstudenter treffer mor sjeldnere enn studenter ved andre utdanningsinstitusjoner. Deltidsstudenter har også betydelig større kontakt med sin mor enn det heltidsstudenter har.

11 prosent av studenter som ikke bor sammen med sin mor ser henne daglig og 21 prosent sier de har daglig kontakt med henne via telefon, e-post eller på andre måter. Det er høyere andeler som har daglig kontakt med mor enn med far (Tabell 6.11).

I 2005 var det blant de studentene som ikke bor sammen med sin mor, og der moren fremdeles er i live, 6 prosent som traff henne omtrent daglig og 26 prosent omtrent hver uke, til sammen 32 prosent (Tabell 6.28).

Kvinnelige studenter har oftere slik kontakt med sin mor enn det mannlige studenter har. Unge studenter har også noe mer kontakt enn det de eldre studentene har. Enslige forsørgere har også mer daglig kontakt med sin mor enn det andre studenter har. Det samme gjelder studenter ved BI/Campus Kristiania i forhold til studenter ved andre utdanningsinstitusjoner.

Tabell 6.12. Hvor ofte studentene har kontakt med sin mor på telefon, e-post eller på andre måter, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. Tall for dem med mor i live. 2010. Prosent

	Omtrent daglig	Omtrent hver uke	Omtrent hver måned	Noen ganger i året	Sjeldnere enn hvert år	Antall svar
Alle	21	64	14	1	0	1 923
Kjønn						
Menn	11	68	19	1	0	813
Kvinner	29	60	9	1	0	1 110
Alder						
19-21 år	25	64	11	1	.	589
22-24 år	21	63	14	2	0	788
25-34 år	18	64	16	2	0	546
Husholdningstype						
Enslige	20	65	14	2	0	1 229
Enslige som bor hos foreldre	:	:	:	:	:	18
Enslige forsørgere	41	47	9	.	3	32
Par uten barn	22	63	14	1	.	531
Par med barn	24	63	9	4	.	113
Antall semestre						
1-3 semestre	20	66	13	1	.	386
4-6 semestre	24	62	13	2	0	788
7 semestre el. mer	19	65	15	1	0	749
Utdanningsinstitusjon						
Universiteter	20	63	15	2	.	1 057
Høyskoler	20	66	12	1	0	728
BI og Campus Kristiania	33	55	9	2	.	138
Studiebrøk						
Heltid	21	64	14	1	0	1 831
Deltid	24	68	7	1	.	92

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Hver fjerde student treffer søsken minst en gang i uka

Tabell 6.13 viser at det også er få som treffer sine søsken daglig. Det er omtrent hver fjerde student som har søsken som treffer dem minst en gang i uka og mer enn halvparten treffer søsken minst en gang i måneden. Svært få treffer sine søsken sjeldnere enn hvert år.

Det er liten forskjell mellom menn og kvinner og om man er ung eller eldre student i hvor ofte man treffer sine søsken. Det er derimot tydelig at de som er enslige som bor hos foreldre, de som er enslige forsørgere og de som er deltidsstudenter treffer sine søsken oftere enn andre studenter.

I overkant av hver tiende student som har søsken som de ikke bor sammen med har kontakt med dem via telefon, e-post eller på annen måte omtrent daglig (Tabell 6.14). Mer enn 50 prosent har slik kontakt minst hver uke. Det er særlig kvinnelige studenter som har daglig kontakt med sine søsken. Det er derimot liten forskjell i graden av kontakt med søsken mellom studenter i ulike aldre.

Tabell 6.13. Hvor ofte studentene treffer noen av sine søsken hvis de ikke bor sammen, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. Tall for dem med søsken. 2010. Prosent

	Omtrent daglig	Omtrent hver uke	Omtrent hver måned	Noen ganger i året	Sjeldnere enn hvert år	Antall svar
Alle	5	21	29	43	2	1 672
Kjønn						
Menn	5	19	27	47	2	703
Kvinner	5	22	30	41	2	969
Alder						
19-21 år	4	18	31	45	1	524
22-24 år	5	22	28	44	1	678
25-34 år	5	23	28	41	3	470
Husholdningstype						
Enslige	4	17	29	48	1	1 015
Enslige som bor hos foreldre	10	38	25	24	4	72
Enslige forsørgere	7	41	21	28	3	29
Par uten barn	4	24	30	40	2	451
Par med barn	9	26	31	30	4	105
Antall semestre						
1-3 semestre	3	17	33	46	1	362
4-6 semestre	7	22	29	40	2	668
7 semestre el. mer	4	22	26	45	2	642
Utdanningsinstitusjon						
Universiteter	3	18	28	48	2	904
Høyskoler	7	22	30	40	2	635
BI og Campus Kristiania	6	33	32	29	.	133
Studiebrøk						
Heltid	4	21	28	45	2	1 591
Deltid	12	27	40	20	1	81

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 6.14. Hvor ofte studentene har kontakt med sine søsken på telefon, e-post eller på andre måter, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. Tall for dem med søsken. 2010. Prosent

	Omtrent daglig	Omtrent hver uke	Omtrent hver måned	Noen ganger i året	Sjeldnere enn hvert år	Antall svar
Alle	12	43	34	8	3	1 672
Kjønn						
Menn	9	42	37	9	3	703
Kvinner	15	43	31	8	3	969
Alder						
19-21 år	13	44	31	8	4	523
22-24 år	13	42	34	9	2	678
25-34 år	11	42	35	8	3	471
Husholdningstype						
Enslige	13	40	35	9	2	1 015
Enslige som bor hos foreldre	22	49	13	7	10	72
Enslige forsørgere	14	48	28	10	.	29
Par uten barn	9	46	34	8	3	451
Par med barn	14	44	34	5	3	105
Antall semestre						
1-3 semestre	11	44	34	8	4	361
4-6 semestre	13	42	33	9	3	668
7 semestre el. mer	12	42	34	9	2	643
Utdanningsinstitusjon						
Universiteter	11	40	35	10	3	905
Høyskoler	13	45	33	7	3	634
BI og Campus Kristiania	15	50	27	8	.	133
Studiebrøk						
Heltid	12	42	34	9	3	1 591
Deltid	22	51	23	2	1	81

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Enslige som bor hos sine foreldre har mer slik kontakt med sine søsken enn det andre studenter har. Det samme gjelder deltidsstudenter i forhold til heltidsstudenter.

Seks av ti har daglig samvær med venner

Omtrent seks av ti studenter har omtrent daglig samvær med gode venner (Tabell 6.15). Nesten alle er sammen med venner ukentlig. Daglig samvær med venner er noe mer vanlig blant menn enn kvinner og mer vanlig blant studenter under 25 år enn blant de eldre. Det er særlig enslige studenter som er mye sammen med venner. Blant enslige forsørgere og par med barn er det færre som har daglig samvær med venner. Det er også slik at heltidsstudenter i større grad har daglig omgang med venner enn det deltidsstudenter har.

Tabell 6.15. Hvor ofte studentene er sammen med gode venner, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Omtrent daglig	Omtrent hver uke	Omtrent hver måned	Noen ganger i året	Sjeldnere enn hvert år	Antall svar
Alle	61	36	3	1	.	2 038
Kjønn						
Menn	63	34	3	1	.	869
Kvinner	59	37	3	1	.	1 169
Alder						
19-21 år	68	30	2	0	.	683
22-24 år	64	33	3	0	.	829
25-34 år	45	48	6	1	.	526
Husholdningstype						
Enslige	70	28	2	0	.	1 207
Enslige som bor hos foreldre	55	40	4	1	.	205
Enslige forsørgere	21	59	17	3	.	29
Par uten barn	48	48	4	0	.	498
Par med barn	27	59	11	3	.	99
Antall semestre						
1-3 semestre	68	31	2	0	.	436
4-6 semestre	63	33	3	1	.	857
7 semestre el. mer	53	42	4	1	.	745
Utdanningsinstitusjon						
Universiteter	63	34	3	0	.	1 095
Høgskoler	56	39	4	1	.	781
BI og Campus Kristiania	64	33	2	.	.	162
Studiebrøk						
Heltid	61	35	3	1	.	1 950
Deltid	42	49	8	1	.	88

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Alle studenter har noen de stoler på når store problemer oppstår

Ni av ti studenter har mer enn to personer som står dem så nær at de kan regne med dem hvis de får store personlige problemer (Tabell 6.16). Mer enn halvparten av studentene har mer enn fem personer de kan regne med i en slik situasjon. I befolkningen 16 år og over har 22 prosent to eller færre personer de kan regne med hvis de får store problemer. I aldersgruppen 16-24 år er andelen 14 prosent og i gruppen 25-44 år er andelen 17 prosent (Levekårsundersøkelsen 2008). Blant studentene (alder 19-34 år) er andelen 9 prosent.

Det kan synes som om kvinnelige studenter har noen flere å støtte seg til enn mannlige studenter. Enslige forsørgere har færre å støtte seg til når de får store personlige problemer enn det den gjennomsnittlige student har.

Tabell 6.16. Hvor mange står studentene så nær at de kan regne med dem hvis de får store personlige problemer, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Ingen	1-2	3-5	Flere enn 5	Antall svar
Alle	0	9	34	57	2 166
Kjønn					
Menn	0	11	36	53	936
Kvinner	0	8	33	60	1 230
Alder					
19-21 år	0	6	38	55	714
22-24 år	10	31	59	861
25-34 år	0	11	34	54	591
Husholdningstype					
Enslige	0	9	34	57	1 248
Enslige som bor hos foreldre	12	35	52	221
Enslige forsørgere	9	46	46	35
Par uten barn	7	35	57	541
Par med barn	17	27	56	121
Antall semestre					
1-3 semestre	0	7	37	56	469
4-6 semestre	0	10	34	55	893
7 semestre el. mer	0	9	32	58	804
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	0	10	35	55	1 161
Høgskoler	9	34	57	831
BI og Campus Kristiania	6	29	65	174
Studiebrøk					
Heltid	0	9	34	57	2 059
Deltid	9	39	51	107

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Over halvparten mener andre viser stor interesse for det de gjør

Mer enn halvparten av studentene mener at andre viser stor interesse for hva de gjør (Tabell 6.17). Godt over 90 prosent mener at andre viser stor eller noe interesse. Kun 1 prosent av studentene mener at andre viser liten eller ingen interesse for det de gjør. I befolkningen 16 år og over er det 3 prosent som mener at andre viser liten eller ingen interesse for det de gjør (Levekårsundersøkelsen 2008). En mindre andel mannlige enn kvinnelige studenter mener at andre viser stor interesse for det de gjør.

Tabell 6.17. Hvor stor interesse viser andre for det du gjør, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Stor interesse	Noe interesse	Verken stor eller liten interesse	Liten interesse	Ingen interesse	Antall svar
Alle	54	40	4	1	0	2 165
Kjønn						
Menn	46	47	6	1	0	936
Kvinner	61	35	3	1	0	1 229
Alder						
19-21 år	55	38	5	1	0	714
22-24 år	54	42	3	1	.	860
25-34 år	53	41	4	2	0	591
Husholdningstype						
Enslige	54	41	4	1	0	1 248
Enslige som bor hos foreldre	52	41	5	2	.	221
Enslige forsørgere	54	43	3	.	.	35
Par uten barn	55	40	4	1	0	540
Par med barn	56	38	3	2	.	121
Antall semestre						
1-3 semestre	57	38	5	1	.	469
4-6 semestre	52	42	4	1	0	892
7 semestre el. mer	55	40	4	1	0	804
Utdanningsinstitusjon						
Universiteter	53	41	5	1	0	1 160
Høgskoler	57	39	3	1	.	831
BI og Campus Kristiania	52	43	5	1	.	174
Studiebrøk						
Heltid	54	41	4	1	0	2 058
Deltid	55	36	5	4	.	107

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Få studenter er ensomme, men aleneboende er mer ensomme enn andre

På spørsmål om hvor ofte man føler seg ensom, viser tabell 6.18 at svært få føler seg ensomme ofte. Omtrent en av fire føler seg ensomme ofte eller av og til, 46 prosent sjelden og 28 prosent føler seg aldri ensomme. Det er liten forskjell mellom menn og kvinner i hvor ofte de føler seg ensomme. Likevel er det flere av mennene enn av kvinnene som aldri føler seg ensomme. En mindre andel av studentene følte seg ensomme i 2005 enn fem år seinere. Flere menn føler seg ensomme i 2010 enn i 2005.

Tabell 6.18. Hvor ofte man føler seg ensom, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon, studiebrøk og boform. 2010. Prosent

	Ofte	Av og til	Sjelden	Aldri	Antall svar
Alle	2	24	46	28	2 178
Kjønn					
Menn	2	22	42	34	942
Kvinner	2	26	48	24	1 236
Alder					
19-21 år	2	27	43	27	716
22-24 år	2	21	49	28	863
25-34 år	3	24	44	29	599
Husholdningstype					
Enslige	2	27	46	25	1 255
Enslige som bor hos foreldre	4	25	41	30	221
Enslige forsørgere	11	34	34	20	35
Par uten barn	1	18	48	33	544
Par med barn	1	21	42	36	123
Antall semestre					
1-3 semestre	3	29	41	27	469
4-6 semestre	2	23	47	28	895
7 semestre el. mer	2	23	47	29	805
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	3	26	46	25	1 167
Høyskoler	2	22	45	31	836
BI og Campus Kristiania	1	18	47	33	175
Studiebrøk					
Heltid	2	24	46	28	2 070
Deltid	3	21	40	36	108
Boform					
I bofellesskap	1	23	50	27	637
Aleneboende	4	31	42	24	658
Andre boformer	2	21	46	32	883

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Hvilken husholdningstype studentene tilhører ser ut til å ha betydning for hvor ofte de føler seg ensomme. Enslige forsørgere føler seg oftere ensomme enn dem som lever i et parforhold, enten de har barn eller ikke. 45 prosent av de studentene som er enslige forsørgere føler seg ofte eller av og til ensomme. Blant studenter som lever i et parforhold uten barn er andelen 19 prosent.

Det er en litt større gruppe av dem som bor alene som føler seg ensomme ofte eller av og til, enn dem som ikke bor alene. Likevel er det en noe mindre andel av dem som bor alene eller i kollektiv som aldri føler seg ensomme enn blant dem som har andre boformer.

Blant universitets- og høyskolestudenter var det 2 prosent som ofte følte seg ensomme og 17 prosent som følte seg ensomme av og til i 2005 (Tabell 5.29). I 2010 var disse andelene henholdsvis 2 prosent og 24 prosent.

Nesten alle har noen fortrolige å snakke med

Tabell 6.19 viser at hele 98 prosent av studentene har noen fortrolige utenom egen familie å snakke med. Svarene er nokså likt fordelt mellom ulike undergrupper. Flere av studentene i 2010 hadde en fortrolig venn enn gjennomsnittet for befolkningen i 2008.

Ifølge Levekårsundersøkelsen 2008 var det 5 prosent av befolkningen i alderen 16-79 år som ikke hadde noen fortrolig venn å snakke med, 7 prosent av mennene og 3 prosent av kvinnene.

Tabell 6.19. Har noen man kan snakke fortrolig med (utenom egen familie), har gode venner på studiestedet sitt (utenom familie) eller gode venner andre steder, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon, studiebrøk og boform. 2010. Prosent

	Noen å snakke fortrolig med	Venner på studiestedet	Antall svar	Gode venner andre steder	Antall svar
Alle	98	94	2 178	96	127
Kjønn					
Menn	97	93	942	94	66
Kvinner	99	95	1 236	98	61
Alder					
19-21 år	98	96	716	90	31
22-24 år	99	96	863	100	32
25-34 år	98	89	599	97	64
Husholdningstype					
Enslige	98	97	1 255	93	40
Enslige som bor hos foreldre	96	93	221	:	16
Enslige forsørgere	97	83	35	:	6
Par uten barn	99	92	544	98	43
Par med barn	99	81	123	:	22
Antall semestre					
1-3 semestre	99	93	469	91	33
4-6 semestre	98	96	895	97	36
7 semestre el. mer	99	93	805	98	58
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	98	94	1 167	94	65
Høyskoler	99	94	836	98	50
BI og Campus Kristiania	98	93	175	:	12
Studiebrøk					
Heltid	98	95	2 070	95	108
Deltid	99	82	108	:	19
Boform					
I bofellesskap	99	97	637	:	21
Aleneboende	97	96	658	88	26
Andre boformer	99	91	883	98	80

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Andelen som hadde noen som sto dem nær og som de kunne snakke fortrolig med, utenom egen familie, var svært høy både i 2005 og 2010: henholdsvis 95 prosent og 98 prosent (Tabell 6.29).

Ni av ti har venner på studiestedet

I likhet med i 2005 (Tabell 6.29) sier nærmere 94 prosent av studentene at de har venner på studiestedet i 2010. Det er en mindre andel som har venner på studiestedet blant dem som er 25-34 år enn blant yngre studenter. De som bor i et parforhold med barn og enslige forsørgere har i mindre grad venner på studiestedet enn enslige. Derimot ser det ut til at de som bor alene eller i kollektiv i noe større grad hadde venner på studiestedet enn dem som hadde andre boformer. De som svarte at de ikke har noen gode venner på studiestedet, ble spurt om de hadde noen gode venner andre steder. 96 prosent svarte at de hadde det. I alle undergrupper har mer enn 90 prosent gode venner andre steder, bortsett fra studenter som bor alene.

6.3. Vedleggstabeller til kapittel 6

Tabell 6.20. Andelen studenter som bor sammen med sine foreldre etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Begge foreldre	Mor	Far	Ingen av foreldrene	Antall svar
Alle	6	2	0	91	1 895
Kjønn					
Menn	8	2	0	89	807
Kvinner	5	1	1	93	1 088
Alder					
19-21 år	13	2	0	85	517
22-24 år	5	2	1	92	707
25-34 år	3	1	1	96	671
Registrert studietid					
1-3 semestre	11	3	1	85	495
4-6 semestre	6	2	1	92	688
7 semestre el. mer	4	1	0	96	712

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 6.21. Har ektefelle eller samboer som de bor sammen med etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Ektefelle	Samboer	Verken ektefelle eller samboer	Antall svar
Alle	8	25	67	1 895
Kjønn				
Menn	6	21	72	807
Kvinner	9	27	64	1 088
Alder				
19-21 år	1	16	83	517
22-24 år	4	26	70	707
25-34 år	18	30	52	671
Registrert studietid				
1-3 semestre	4	21	75	495
4-6 semestre	7	23	70	688
7 semestre el. mer	11	30	59	712

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 6.22. Studentenes sivilstatus etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Ugift	Gift/registrert partner	Enke/enkemann/gjenlevende partner	Separert/separert partner	Skilt/skilt partner	Antall svar
Alle	90	9	0	0	0	1 895
Kjønn						
Menn	92	7	.	0	0	807
Kvinner	89	10	0	1	1	1 088
Alder						
19-21 år	99	1	.	0	.	517
22-24 år	95	5	.	0	.	707
25-34 år	79	19	0	1	1	671
Registrert studietid						
1-3 semestre	95	4	.	1	.	495
4-6 semestre	91	9	0	0	0	688
7 semestre el. mer	87	12	.	0	1	712

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 6.23. Andel av studentene som bor sammen med barn etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Bor sammen med egne barn	Bor sammen med stebarn	Bor ikke sammen med barn	Antall svar
Alle	12	1	88	1 895
Kjønn				
Menn	7	1	93	807
Kvinner	15	0	85	1 088
Alder				
19-21 år	1	.	99	517
22-24 år	4	0	96	707
25-34 år	27	1	72	671
Registrert studietid				
1-3 semestre	7	0	93	495
4-6 semestre	12	1	88	688
7 semestre el. mer	14	1	86	712

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 6.24. Studenter som bor sammen med barn fordelt etter hvor mange barn de bor sammen med etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Ett barn	To barn	Tre barn	Fire barn eller flere	Antall svar
Alle	57	35	8	0	221
Kjønn					
Menn	54	34	13	.	56
Kvinner	58	36	6	1	165
Alder					
19-21 år	:	:	:	:	4
22-24 år	90	10	.	.	29
25-34 år	51	40	9	1	188
Registrert studietid					
1-3 semestre	61	31	8	.	36
4-6 semestre	58	36	6	.	83
7 semestre el. mer	54	36	9	1	102

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 6.25. Andel studenter som har regelmessig tilsyn av barn i husholdningen som er født i 1995 eller seinere og type tilsynsordning etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Regelmessig tilsyn		Type tilsynsordning					Antall svar
	Andel	Antall svar	Barnehage	Dagmamma	Familiebarnehage	Skolefritidsordning	Andre tilsynsordninger	
Alle	77	209	74	6	2	23	13	160
Kjønn								
Menn	60	55	76	6	3	27	6	33
Kvinner	82	154	73	6	2	21	15	127
Alder								
19-21 år	:	4	:	:	:	:	:	2
22-24 år	76	29	:	:	:	:	:	22
25-34 år	77	176	75	4	1	26	14	136
Registrert studietid								
1-3 semestre	82	34	79	7	.	11	11	28
4-6 semestre	74	77	67	7	4	26	14	57
7 semestre el. mer	77	98	77	5	1	24	13	75

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 6.26. Gjennomsnittlig timer per uke barn har regelmessig tilsyn og utgifter sammenlagt per måned til tilsynet etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Timer per uke	Månedlige utgifter i kr	Antall svar
Alle	34	2 563	209
Kjønn			
Menn	41	2 716	55
Kvinner	32	2 527	154
Alder			
19-21 år	:	:	4
22-24 år	31	2 342	29
25-34 år	35	2 585	176
Registrert studietid			
1-3 semestre	34	2 869	34
4-6 semestre	31	2 367	77
7 semestre el. mer	36	2 593	98

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 6.27. Hvor ofte studentene treffer sin far, hvis de ikke bor sammen etter kjønn, alder og registrert studietid. Tall for dem med far i live. 2005. Prosent

	Omtrent daglig	Omtrent hver uke	Omtrent hver måned	Noen ganger i året	Sjeldnere enn hvert år	Antall svar
Alle	6	22	28	40	4	1 679
Kjønn						
Menn	5	22	28	42	3	699
Kvinner	6	23	28	39	5	980
Alder						
19-21 år	5	22	31	40	2	433
22-24 år	4	22	30	41	3	646
25-34 år	7	22	23	40	7	600
Registrert studietid						
1-3 semestre	7	18	32	38	4	421
4-6 semestre	5	26	26	40	3	606
7 semestre el. mer	5	22	26	42	5	652

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 6.28. Hvor ofte treffer studentene sin mor etter kjønn, alder og registrert studietid. Tall for dem med mor i live. 2005. Prosent

	Omtrent daglig	Omtrent hver uke	Omtrent hver måned	Noen ganger i året	Sjeldnere enn hvert år	Antall svar
Alle	6	26	27	40	2	1 690
Kjønn						
Menn	4	24	28	42	1	703
Kvinner	7	27	26	38	2	987
Alder						
19-21 år	6	25	30	39	0	426
22-24 år	5	24	30	40	1	645
25-34 år	8	27	22	40	3	619
Registrert studietid						
1-3 semestre	7	24	31	35	2	413
4-6 semestre	6	29	25	39	2	620
7 semestre el. mer	5	24	26	44	2	657

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 6.29. Hvor ofte man føler seg ensom, om man har gode venner på studiestedet sitt (utenom familie) og om man har noen man kan snakke fortrolig med (utenom egen familie) etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Hvor ofte man føler seg ensom				Venner på studiestedet	Noen å snakke fortrolig med	Antall svar
	Ofte	Av og til	Sjelden	Aldri			
Alle	2	17	45	36	93	95	1 895
Kjønn							
Menn	1	14	42	43	93	93	807
Kvinner	2	19	48	31	93	97	1 088
Alder							
19-21 år	2	16	48	34	95	96	517
22-24 år	1	16	46	37	95	96	707
25-34 år	2	20	42	36	89	94	671
Registrert studietid							
1-3 semestre	2	19	45	35	93	94	495
4-6 semestre	2	17	46	35	93	95	688
7 semestre el. mer	1	17	45	37	93	96	712

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

7. Fritidsvaner og organisasjonstilknytning

- *Synkende kinobesøk blant studentene*
- *Fire av fem studenter har vært på konsert siste år*
- *Kvinnelige studenter går mest ut for å danse*
- *Seks av ti har vært på studentarrangementer siste 12 måneder*
- *Ni av ti studenter har lest bøker på fritiden siste 12 måneder*
- *Bare 3 prosent av studentene er meget interessert i studentpolitikk*

7.1. Fritidsvaner

For studenter og for andre unge er fritidsaktivitetene en viktig sosial arena, både for avkobling fra en kanskje hektisk studiehverdag, men også som et sted hvor det er mulig å treffe andre unge på frivillig basis.

Studenter er ivrige kinogjengere

Blant studentene var det bare 4 prosent som ikke hadde vært på kino i løpet av de siste 12 månedene i 2010. Det betyr at hele 96 prosent har vært på kino i dette tidsrommet. 4 prosent har vært på kino mer enn 20 ganger. (Se Tabell 7.1). Sammenligner vi dette med den norske befolkningen i alderen 16-79 år (Mediebruksundersøkelsen 2010), ligger studentene betydelig over. 67 prosent av befolkningen hadde vært på kino siste 12 måneder.

Tabell 7.1. Antall ganger på kino siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	4	17	51	24	3	1	2 174
Kjønn							
Menn	4	16	48	27	4	1	941
Kvinner	3	18	53	23	2	1	1 233
Alder							
19-21 år	4	12	53	28	3	1	714
22-24 år	3	17	52	24	3	1	862
25-34 år	5	21	49	21	3	1	598
Husholdningstype							
Enslige	3	16	52	25	3	1	1 253
Enslige som bor hos foreldre	6	17	45	28	4	0	220
Enslige forsørgere	3	34	49	14	.	.	35
Par uten barn	2	15	54	27	2	1	544
Par med barn	12	32	44	11	1	.	122
Antall semestre							
1-3 semestre	4	14	47	31	3	1	468
4-6 semestre	4	17	54	22	2	1	893
7 semestre el. mer	3	17	52	24	3	0	804
Utdanningsinstitusjon							
Universiteter	4	16	50	25	3	1	1 165
Høyskoler	3	18	52	23	2	1	835
BI og Campus Kristiania	2	13	56	24	5	.	174
Studiebrøk							
Heltid	3	17	51	25	3	1	2 066
Deltid	7	17	51	20	4	1	108

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Det er liten forskjell blant studentene mellom menn og kvinner i antall kinobesøk. Blant menn hadde 96 prosent vært på kino siste 12 måneder, og blant kvinner hadde 97 prosent vært på kino. 5 prosent av mennene og 3 prosent av kvinnene hadde vært på mer enn 20 kinoforestillinger siste 12 måneder. Det er de yngste studentene som i størst grad går på kino. Blant dem som er 19-21 år er det 16 prosent som har vært på færre enn tre kinoforestillinger siste 12 måneder. Dette gjelder for 26 prosent av dem som er i alderen 25-34 år.

Enslige studenter, enslige som bor hos foreldre og par uten barn er de mest aktive kinogjengerne. 97 prosent av de enslige hadde vært på kino i løpet av de siste 12 månedene, 94 prosent av de enslige som bor hos foreldre og 98 prosent av dem

som lever i et parforhold uten barn. Studenter som lever i parforhold med barn var de minst aktive. Blant dem var det 88 prosent som hadde vært på kino i løpet av de siste 12 måneder. Mens 29 prosent av de enslige hadde vært minst 10 ganger på kino siste 12 måneder, var andelen 12 prosent blant par med barn.

Ser vi på universitets- og høyskolestudentene, har andelen som har vært på kino endret seg lite fra 2005 til 2010. (Tabell 7.21). Antallet besøk har likevel gått ned. Andelen som hadde vært på kino minst 10 ganger siste 12 måneder sank fra 42 prosent til 28 prosent i løpet av 5 års perioden.

To av tre har vært på teater, revy eller opera siste år

62 prosent av studentene har vært på teater, musikal, revy, opera eller operette i løpet av de siste 12 måneder i 2010 (Tabell 7.2). Og 20 prosent hadde vært på et slikt arrangement minst tre ganger i løpet av perioden. Sammenligner vi dette med befolkningen i alderen 16-79 år (Kultur- og mediebruksundersøkelsen 2008), finner vi at 54 prosent hadde vært på en slik sceneforestilling i løpet av et år og 18 prosent hadde vært det minst 3 ganger i den perioden. Det kan se ut som om studenter er ivrigere til å bruke denne typen kulturtilbud enn befolkningen generelt.

Tabell 7.2. Antall ganger på teater/revy/opera siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	38	42	18	2	0	0	2 174
Kjønn							
Menn	45	39	14	2	0	0	941
Kvinner	32	44	21	2	0	0	1 233
Alder							
19-21 år	37	44	17	2	0	0	714
22-24 år	38	40	18	2	0	0	862
25-34 år	37	41	19	1	0	0	598
Husholdningstype							
Enslige	37	41	19	3	0	0	1 253
Enslige som bor hos foreldre	47	38	14	1	0	.	220
Enslige forsørgere	43	43	14	.	.	.	35
Par uten barn	33	46	19	1	0	0	544
Par med barn	45	43	11	1	1	.	122
Antall semestre							
1-3 semestre	37	43	18	2	.	0	468
4-6 semestre	40	41	17	2	0	.	893
7 semestre el. mer	35	42	19	2	0	0	804
Utdanningsinstitusjon							
Universiteter	35	44	20	2	0	0	1 165
Høyskoler	40	39	17	3	0	0	835
BI og Campus Kristiania	46	40	13	1	.	1	174
Studiebrøk							
Heltid	38	42	18	2	0	0	2 066
Deltid	37	40	22	1	.	.	108

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Som for befolkningen generelt er denne typen kulturtilbud mest brukt blant kvinner også når det gjelder studenter (Vaage, 2008). 68 prosent av kvinnene som studerer hadde vært på slike sceneforestillinger i løpet av de siste 12 månedene, mot 55 prosent av mannlige studenter. 23 prosent av kvinnene og 16 prosent av mennene så tre eller flere slike forestillinger i løpet av en 12 måneders periode. Det var ikke store forskjeller mellom aldersgruppene i bruken av denne typen kulturtilbud.

Enslige studenter har i størst grad vært på teater, musikal, revy, opera eller operette (63 prosent). 55 prosent av dem som lever i parforhold med barn hadde gått på slike forestillinger i løpet av en 12-måneders periode. Blant dem som er enslige og bor hos foreldrene var andelen 53 prosent. Blant dem som lever i parforhold uten barn var andelen 67 prosent.

65 prosent av universitetsstudenter hadde vært på et slikt kulturtilbud i løpet av 12 måneder, mot 60 prosent blant høyskolestudenter. Ser vi på andelen i disse gruppene som hadde vært 10 ganger eller mer på denne typen kulturtilbud, er det liten forskjell.

Det har vært liten endring fra 2005 til 2010. Tabell 7.22 viser at 65 prosent av studentene hadde vært på slike kulturtilbud siste 12 måneder i 2005. Tallet for 2010 var 62 prosent. Både i 2005 og 2010 brukte kvinner slike tilbud i større grad enn menn. Studenter i ulike aldersgrupper bruker tilbudene i om lag like stor grad.

Studenter er ivrige konsertgjengere - fire av fem har vært på konsert siste år

83 prosent av studentene hadde vært på en eller annen form for konsert i løpet av de siste 12 månedene i 2010 (Tabell 7.3). 17 prosent hadde vært på denne typen kulturtilbud 10 ganger eller mer i denne perioden. Til sammenligning hadde 63 prosent i befolkningen generelt vært på konsert siste år og 11 prosent hadde vært på et slikt kulturtilbud minst 10 ganger i perioden (Kultur- og mediebruksundersøkelsen 2004).

Tabell 7.3. Antall ganger vært på konsert siste 12 måneder. 2010 etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. Prosent

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	17	30	36	12	3	2	2 174
Kjønn							
Menn	15	29	36	13	4	3	941
Kvinner	18	32	36	10	2	2	1 233
Alder							
19-21 år	17	31	37	12	2	1	714
22-24 år	16	31	36	12	4	2	862
25-34 år	19	29	36	10	3	3	598
Husholdningstype							
Enslige	14	26	41	13	3	3	1 253
Enslige som bor hos foreldre	24	39	26	9	2	0	220
Enslige forsørgere	40	31	20	9	.	.	35
Par uten barn	17	34	33	10	3	2	544
Par med barn	31	39	25	2	1	1	122
Antall semestre							
1-3 semestre	19	31	35	12	2	1	468
4-6 semestre	17	31	35	11	3	2	893
7 semestre el. mer	15	29	37	12	3	3	804
Utdanningsinstitusjon							
Universiteter	15	27	39	13	2	2	1 165
Høyskoler	17	34	32	10	4	3	835
BI og Campus Kristiania	26	34	34	5	2	.	174
Studiebrøk							
Heltid	17	31	36	11	3	2	2 066
Deltid	18	21	39	15	5	3	108

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Mens 44 prosent av mennene hadde vært på konsert to ganger eller mindre siste 12 måneder, gjaldt det 50 prosent av kvinnene. Mannlige studenter går litt flere ganger enn kvinnene på konsert. Det er ingen klar forskjell mellom yngre og eldre studenter når det gjelder konsertbesøk.

Det er klare forskjeller i konsertbesøk når vi ser på studenter i forskjellige husholdningstyper. De mest aktive studentene på dette feltet er enslige. 19 prosent av dem hadde vært minst 10 ganger på konsert siste 12 måneder. På motsatt side av skalaen ligger enslige forsørgere og par med barn. Blant studenter med små barn hadde bare 4 prosent vært på konsert 10 ganger eller oftere siste 12 måneder.

Studenter ved universitetene er noe mer aktive konsertgjengere enn studenter ved de andre utdanningsinstitusjonene. Blant universitetsstudentene hadde 15 prosent ikke vært på konsert siste 12 måneder, og 17 prosent hadde vært på mer enn 10

konserter. Blant BI-studentene og studenter ved Campus Kristiania var tallene henholdsvis 26 og 7 prosent.

Blant studentene har andelen som har vært på konsert siste 12 måneder endret seg lite over tid. I 2005 var andelen 83 prosent (Tabell 7.23), samme andel som i 2010. Andelen som har vært minst 10 ganger på konsert siste 12 måneder gikk fra 21 prosent til 17 prosent i samme periode.

En av ti studenter er selv aktive med musikk

13 prosent av studentene hadde deltatt i kor, orkester, sang- eller musikkgruppe i løpet av de 12 siste månedene i 2010 (Tabell 7.4). 9 prosent hadde deltatt 10 ganger eller mer. Blant mannlige studenter har 12 prosent vært aktive 10 ganger eller mer siste 12 måneder. Blant kvinner var andelen på 6 prosent. Det var liten forskjell mellom aldersgruppene.

Tabell 7.4. Antall ganger deltatt i kor, orkester, sang- eller musikkgruppe siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	87	3	2	2	2	5	2 175
Kjønn							
Menn	85	3	1	4	2	6	942
Kvinner	89	3	2	1	1	4	1 233
Alder							
19-21 år	86	4	2	3	2	4	715
22-24 år	87	2	2	2	2	5	862
25-34 år	89	2	1	2	1	5	598
Husholdningstype							
Enslige	84	3	2	3	2	5	1 253
Enslige som bor hos foreldre	94	2	0	0	2	1	221
Enslige forsørgere	94	6	35
Par uten barn	89	1	2	1	2	5	544
Par med barn	95	1	.	1	1	2	122
Antall semestre							
1-3 semestre	86	4	1	4	2	3	468
4-6 semestre	87	3	2	2	2	4	894
7 semestre el. mer	88	1	2	2	1	6	804
Utdanningsinstitusjon							
Universiteter	86	3	2	3	1	4	1 166
Høyskoler	86	2	2	2	2	6	835
BI og Campus Kristiania	96	1	.	1	1	1	174
Studiebrøk							
Heltid	87	3	2	2	2	5	2 067
Deltid	91	2	2	1	.	5	108

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Enslige var noe mer aktive på dette feltet enn studenter som bor i andre husholdningstyper. BI-studenter og studenter ved Campus Kristiania var litt mindre aktive enn studenter ved andre høyskoler og universitet.

Tallene fra 2005 (Tabell 7.24) viser at 83 prosent av studentene den gang ikke hadde deltatt i kor, orkester, sang- eller musikkgruppe siste 12 måneder, mot 87 prosent i 2010. Dette viser at det snarere er en nedgang enn en økning i denne typen aktiviteter blant studentene. Forskjellen er likevel så liten at det ikke er riktig å slå fast at det har vært en reell nedgang.

Kvinnelige studenter går mest ut for å danse

57 prosent av studentene hadde gått ut for å danse siste 12 måneder i 2010 (Tabell 7.5), og 33 prosent hadde gått ut for å danse minst 10 ganger. Kvinner gikk mer på dans enn menn. Mens 70 prosent av kvinnene hadde gått ut for å danse siste 12 måneder, var andelen 40 prosent blant mennene.

Tabell 7.5. Antall ganger gått ut for å danse siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	43	8	16	18	8	7	2174
Kjønn							
Menn	60	9	10	11	6	4	941
Kvinner	30	8	21	23	9	9	1233
Alder							
19-21 år	41	6	14	21	9	9	714
22-24 år	41	8	17	17	9	7	862
25-34 år	49	10	19	14	5	3	598
Husholdningstype							
Enslige	38	8	16	20	9	9	1253
Enslige som bor hos foreldre	51	5	12	15	8	10	221
Enslige forsørgere	49	20	20	6	3	3	35
Par uten barn	45	9	20	17	5	4	543
Par med barn	66	14	15	4	2	.	122
Antall semestre							
1-3 semestre	47	5	12	18	8	10	468
4-6 semestre	39	9	17	19	9	7	893
7 semestre el. mer	45	9	18	17	6	5	804
Utdanningsinstitusjon							
Universiteter	43	9	17	18	7	7	1165
Høgskoler	43	8	17	19	8	6	835
BI og Campus Kristiania	49	5	13	10	11	11	174
Studiebrøk							
Heltid	43	8	16	18	8	7	2066
Deltid	45	12	19	10	3	10	108

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Andelen som hadde gått ut for å danse synker noe med økende alder. Blant studenter i alderen 19-21 år var det 59 prosent som hadde gått ut for å danse siste 12 måneder, og 39 prosent hadde vært 10 ganger eller mer på dans. Blant dem som er i alderen 25-34 år hadde 51 prosent gått ut for å danse i det samme tidsrommet, og 22 prosent hadde gått ut for å danse 10 ganger eller mer.

Enslige går mest ut for å danse. Blant dem hadde 38 prosent vært på dans minst 10 ganger siste 12 måneder. Blant studenter som lever i parforhold med barn hadde 6 prosent gått ut for å danse like ofte. Studenter som går på høyskoler eller universitet hadde i noe større grad gått ut for å danse enn BI-studenter og studenter ved Campus Kristiania.

I 2005 hadde 67 prosent av studentene gått ut for å danse siste 12 måneder og 39 prosent hadde gjort det 10 ganger eller mer (Tabell 7.25). I 2010 sank tallene til 57 prosent og 33 prosent. Både i 2005 og 2010 var det en overvekt av kvinner og yngre studenter som i størst grad hadde gått ut for å danse.

Seks av ti har vært på studentarrangementer

I 2010 hadde 63 prosent av studentene hadde vært på sosiale, kulturelle eller faglige arrangementer i regi av en studentforening siste 12 måneder (Tabell 7.6). Blant menn hadde 68 prosent vært på slike arrangementer i løpet av året, og 60 prosent av kvinnene.

Yngre studenter går atskillig mer på slike arrangementer enn eldre studenter. Blant de som er 19-21 år hadde 68 prosent vært på en slikt arrangement siste 12 måneder. Blant dem som er 25-34 år hadde 54 prosent deltatt.

Det er også store forskjeller mellom studenter i ulike husholdningstyper når det gjelder deltakelse på studentarrangementer. Blant enslige studenter hadde 69 prosent vært på et slikt arrangement siste 12 måneder, og 20 prosent hadde vært på minst 10 arrangementer. Blant enslige forsørgere hadde 31 prosent deltatt, og blant dem som lever i parforhold med barn var det 32 prosent. For begge disse siste gruppene var det ingen som hadde vært på minst 10 slike arrangementer siste 12 måneder.

Tabell 7.6. Antall ganger vært på sosiale, kulturelle eller faglige arrangementer i regi av en studentforening siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	37	21	26	12	3	2	2172
Kjønn							
Menn	32	23	26	14	3	2	941
Kvinner	40	20	25	11	3	1	1231
Alder							
19-21 år	32	22	28	14	3	1	712
22-24 år	34	21	27	12	3	3	862
25-34 år	46	21	21	10	2	0	598
Husholdningstype							
Enslige	31	20	29	15	3	2	1252
Enslige som bor hos foreldre	43	26	20	10	1	0	221
Enslige forsørgere	69	31	35
Par uten barn	38	22	26	10	3	1	542
Par med barn	68	22	10	.	.	.	122
Antall semestre							
1-3 semestre	36	20	29	12	2	1	467
4-6 semestre	35	24	25	12	3	1	892
7 semestre el. mer	38	19	25	12	3	2	804
Utdanningsinstitusjon							
Universiteter	32	19	28	16	3	2	1164
Høgskoler	44	23	23	7	2	0	834
BI og Campus Kristiania	32	28	24	12	3	2	174
Studiebrøk							
Heltid	35	21	26	13	3	2	2064
Deltid	58	18	16	4	3	2	108

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Mens 68 prosent av studentene ved universiteter og ved BI og Campus Kristiania hadde vært på sosiale, kulturelle eller faglige arrangementer i regi av en studentforening siste 12 måneder, hadde 56 prosent av studentene ved høyskoler vært på slike arrangementer siste 12 måneder.

Blant heltidsstudenter var det 65 prosent som hadde vært på slike arrangementer siste 12 måneder. Blant deltidsstudenter var andelen adskilling lavere, 42 prosent.

Det kan se ut som om flere deltar på studentarrangementer i 2010 sammenlignet med 2007. 58 prosent var på slike studentarrangementer siste 12 måneder i 2005 og 14 prosent hadde deltatt 10 ganger eller mer (Tabell 7.26). I 2010 var disse tallene henholdsvis 63 prosent og 17 prosent.

En av fire studenter har vært minst 40 ganger på kafé, restaurant per år

Nesten alle både mannlige og kvinnelige studenter hadde vært på pub, kafé eller restaurant i løpet av en 12 måneders periode. Kun 2 prosent av studentene hadde ikke vært på restaurant, pub, kafé eller lignende siste 12 måneder i 2010. 26 prosent vært på et slikt sted minst 40 ganger (Tabell 7.7).

Eldre studenter gikk noe oftere på slike serveringssteder enn yngre. 29 prosent av dem som er 25-34 år hadde vært minst 40 ganger på slike etablissemeter siste 12 måneder, mot 21 prosent av dem som er 19-21 år. Det er de enslige studentene som var mest aktive, mens de som er enslige forsørgere og de som er i parforhold med barn var de minst aktive. Studenter ved BI og Campus Kristiania var noe oftere på slike steder enn andre studenter.

Både i 2005 (Tabell 7.27) og i 2010 hadde 98 prosent av universitets- og høyskolestudentene vært på restaurant, pub, kafé og lignende. Andelen som går ofte på slike typer tilbud har sunket noe blant studenter de siste fem åra. Men mens 38 prosent hadde vært der minst 40 ganger i 2005, var andelen 26 prosent i 2010.

Tabell 7.7. Antall ganger gått på restaurant, pub, kafé eller lignende siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent (Ikke besøk i studentkantine eller studentkafé, studentpub eller lignende)

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	2	3	17	32	20	26	2173
Kjønn							
Menn	2	4	19	30	20	25	940
Kvinner	1	3	16	34	21	26	1233
Alder							
19-21 år	2	4	20	32	21	21	713
22-24 år	1	3	15	33	20	27	862
25-34 år	2	4	17	31	18	29	598
Husholdningstype							
Enslige	1	2	15	31	21	29	1252
Enslige som bor hos foreldre	4	5	19	33	16	23	221
Enslige forsørgere	9	3	31	34	6	17	35
Par uten barn	1	3	18	35	21	23	543
Par med barn	2	10	29	28	17	15	122
Antall semestre							
1-3 semestre	2	2	19	32	19	25	468
4-6 semestre	2	4	17	35	20	23	892
7 semestre el. mer	1	2	17	29	21	30	804
Utdanningsinstitusjon							
Universiteter	2	3	17	32	21	26	1164
Høyskoler	2	4	19	34	18	24	835
BI og Campus Kristiania	1	2	11	25	26	34	174
Studiebrøk							
Heltid	2	3	17	33	20	25	2065
Deltid	2	5	19	23	16	36	108

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

En av to studenter går på museer eller kunstutstillinger

I 2010 hadde 53 prosent av studentene vært på museum eller kunstutstilling siste 12 måneder. 6 prosent hadde vært på slike kulturtilbud 10 ganger eller mer (Tabell 7.8). Tall for befolkningen i alderen 16-79 år for 2008, viser at 59 prosent hadde vært på slike tilbud siste år, og 6 prosent hadde vært der minst 10 ganger (Kultur- og mediebruksundersøkelsen 2008). Hva med samme aldersgruppe i befolkningen? Det er ikke så stor andel blant studenter i forhold til befolkningen generelt som går på museer og kunstutstillinger, men andelen som går mye på slike kulturtilbud er den samme i de to gruppene.

Det var en viss forskjell mellom mannlige og kvinnelige studenter i bruken av slike kulturtilbud. Blant menn hadde 48 prosent brukt et slikt tilbud siste år, blant kvinner var andelen 57 prosent. Yngre studenter var noe mindre aktive enn eldre studenter. Blant studenter 19-21 år var det 43 prosent som hadde vært på museer eller kunstutstillinger siste 12 måneder, blant 25-34-åringene var andelen 63 prosent.

Det var også forskjeller mellom studenter i ulike husholdningstyper. Andelen som har vært på slike kulturtilbud siste 12 måneder var lavest blant studenter ved BI og Campus Kristiania, mens andelen er høyere blant studenter ved høyskoler og universiteter.

Det har vært en liten nedgang i studenters besøk på museer og kunstutstillinger. I 2005 var det 61 prosent av studentene som hadde vært på museum eller kunstutstilling siste 12 måneder (Tabell 7.28). 10 prosent hadde vært på slike kulturtilbud minst ti ganger i denne perioden. I 2010 var tallene henholdsvis 53 prosent og 6 prosent.

Tabell 7.8. Antall ganger gått på museum eller kunstutstilling siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	47	29	19	5	1	0	2175
Kjønn							
Menn	52	26	17	5	1	0	941
Kvinner	43	31	20	4	1	0	1234
Alder							
19-21 år	57	27	13	2	0	0	715
22-24 år	45	29	21	4	1	0	862
25-34 år	37	30	23	8	1	1	598
Husholdningstype							
Enslige	47	29	19	4	1	0	1253
Enslige som bor hos foreldre	60	25	12	2	0	0	221
Enslige forsørgere	43	29	23	3	3	.	35
Par uten barn	41	29	21	6	1	1	544
Par med barn	48	24	22	5	1	1	122
Antall semestre							
1-3 semestre	58	24	14	3	0	0	469
4-6 semestre	51	29	16	2	1	0	893
7 semestre el. mer	36	30	25	8	1	0	804
Utdanningsinstitusjon							
Universiteter	41	30	22	6	1	0	1165
Høyskoler	51	29	16	4	0	0	836
BI og Campus Kristiania	64	21	14	.	1	1	174
Studiebrøk							
Heltid	47	29	19	4	1	0	2067
Deltid	44	26	21	7	1	.	108

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Tre av fem studenter bruker folkebibliotek

61 prosent av studentene hadde vært på folkebibliotek, medregnet filial og bokbuss, siste 12 måneder (Tabell 7.9). Og 20 prosent hadde vært der 10 ganger eller mer. I befolkningen i alderen 16-79 år var det i 2008 49 prosent som hadde vært på folkebibliotek siste 12 måneder, og 14 prosent hadde vært der mer enn 10 ganger (Kultur- og mediebruksundersøkelsen 2008). Hva med samme aldersgruppe i befolkningen? Det kan se ut til at studentene bruker folkebibliotek i betydelig større grad enn gjennomsnittet i befolkningen.

Kvinner og eldre studenter bruker biblioteket mest. Mens 51 prosent av mannlige studenter hadde vært på folkebibliotek siste år, var andelen 68 prosent blant kvinnene. Blant studenter som er i alderen 25-34 år hadde 64 prosent brukt folkebibliotek siste år, mens 24 prosent av dem hadde vært der 10 ganger eller mer i den perioden. Blant dem som er 19-21 år er disse tallene henholdsvis 55 og 16 prosent.

Det er særlig enslige forsørgere og studenter som lever i parforhold med barn som benytter seg av tilbudet på folkebiblioteket. 77 prosent av enslige forsørgere hadde vært på folkebibliotek siste 12 måneder i 2010, mens bare 56 prosent av enslige studenter som bor hos sine foreldre hadde vært på biblioteket. Blant enslige hadde 41 prosent vært på folkebibliotek og 20 prosent hadde vært der 10 ganger eller mer siste 12 måneder. Blant dem som lever i parforhold med barn var andelen som hadde vært på biblioteket kun 29 prosent.

Studenter ved høyskolene er flittigere brukere folkebiblioteksbrukere enn andre studenter. 66 prosent av dem hadde brukt dette kulturtilbudet siste 12 måneder og 25 prosent hadde vært der 10 ganger eller mer. Blant BI-studentene og studenter ved Campus Kristiania hadde 38 prosent vært på folkebibliotek i løpet av året, og 9 prosent hadde vært der 10 ganger eller mer.

Det har vært en nedgang i bruk av folkebiblioteket blant studentene. Nedgangen gjelder særlig de yngste studentene. For dem har andelen som har vært på bibliotek siste 12 måneder gått ned fra 73 prosent til 55 prosent i løpet av disse åra.

Tabell 7.9. Antall ganger besøkt et folkebibliotek, medregnet filial og bokbuss siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent (Ikke fag- og forskningsbibliotek)

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	39	19	21	11	4	5	2173
Kjønn							
Menn	49	17	18	8	3	5	941
Kvinner	32	21	24	14	4	5	1232
Alder							
19-21 år	45	19	19	9	3	4	713
22-24 år	36	19	23	12	4	5	862
25-34 år	36	19	21	13	4	7	598
Husholdningstype							
Enslige	41	20	20	11	4	5	1252
Enslige som bor hos foreldre	44	21	21	6	1	7	220
Enslige forsørgere	23	3	31	17	9	17	35
Par uten barn	38	19	22	13	4	5	544
Par med barn	29	16	26	18	7	4	122
Antall semestre							
1-3 semestre	49	18	17	9	3	3	467
4-6 semestre	37	20	22	12	4	6	893
7 semestre el. mer	36	19	23	12	4	6	804
Utdanningsinstitusjon							
Universiteter	39	20	22	11	4	4	1164
Høyskoler	34	19	22	13	5	7	835
BI og Campus Kristiania	62	16	13	5	2	2	174
Studiebrøk							
Heltid	40	19	21	11	4	5	2065
Deltid	22	26	26	13	7	6	108

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

72 prosent av universitets- og høyskolestudenter hadde besøkt et folkebibliotek i løpet av de siste 12 måneder i 2005 (Tabell 7.29). I 2010 var andelen sunket til 61 prosent. I 2005 hadde 30 prosent av studentene vært på folkebibliotek 10 ganger eller mer. I 2010 var andelen 20 prosent.

En av tre har vært på religiøst møte

30 prosent av studentene hadde vært på gudstjeneste eller religiøst møte siste 12 måneder (Tabell 7.11). 11 prosent hadde vært på slike tilstelninger 3 ganger eller mer. I befolkningen i alderen 16-79 år hadde 37 prosent vært på gudstjeneste eller religiøst møte siste 12 måneder i 2008 (Kultur- og mediebruksundersøkelsen 2008), og 19 prosent hadde vært der 3 ganger eller mer. Studentene ser dermed ut til å bruke denne typen kulturtilbud i like stor grad som andre.

Andelen som deltar på gudstjenester eller andre religiøse møter varierer lite mellom kvinner og menn og aldersgrupper. Det er heller ikke store forskjeller mellom studenter i ulike husholdningstyper. Enslige forsørgere skiller seg likevel ut ved at bare 17 prosent har vært på slike arrangementer siste 12 måneder. Det er ikke store forskjeller mellom studenter ved ulike utdanningsinstitusjoner når det gjelder denne typen aktiviteter. Om studentene studerer heltid eller deltid har heller ingen betydning i denne sammenhengen.

Det kan se ut til at det har vært en liten nedgang i andelen som har vært på gudstjeneste eller andre religiøse møter over tid. I 2005 hadde 35 prosent av universitets- og høyskoleelevene vært på gudstjeneste eller andre religiøse møter siste 12 måneder (Tabell 7.30). I 2010 var andelen 30 prosent. I 2005 hadde 9 prosent vært på slike møter 10 ganger eller mer. I 2010 var andelen 6 prosent.

Tabell 7.10. Antall ganger vært på gudstjeneste eller religiøst møte siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent (Ikke dåp, konfirmasjon, bryllup eller begravelse)

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	70	18	5	2	2	2	2175
Kjønn							
Menn	73	15	6	2	1	3	941
Kvinner	68	20	5	3	2	2	1234
Alder							
19-21 år	68	19	6	3	1	2	715
22-24 år	70	18	5	2	2	3	862
25-34 år	72	17	5	2	1	3	598
Husholdningstype							
Enslige	69	18	6	3	2	3	1253
Enslige som bor hos foreldre	72	19	4	3	1	1	221
Enslige forsørgere	83	14	3	.	.	.	35
Par uten barn	71	20	4	2	2	2	544
Par med barn	74	11	5	2	3	4	122
Antall semestre							
1-3 semestre	72	15	5	4	2	3	469
4-6 semestre	69	18	6	2	1	2	893
7 semestre el. mer	70	20	4	2	2	3	804
Utdanningsinstitusjon							
Universiteter	69	19	6	2	2	2	1165
Høgskoler	71	18	5	3	1	3	836
BI og Campus Kristiania	75	16	5	2	2	1	174
Studiebrøk							
Heltid	70	18	5	2	2	3	2067
Deltid	71	19	5	2	2	1	108

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Studentene er aktive i sport og idrett

Tabell 7.11 viser at 94 prosent av studentene hadde drevet med sport, idrett eller mosjonert i løpet av de siste 12 måneder i 2010. 73 prosent hadde vært aktive 40 ganger eller mer. Blant befolkningen i alderen 16-79 år hadde 92 prosent vært aktive på dette feltet siste 12 måneder (Levekårsundersøkelsen 2007).

Tabell 7.11. Antall ganger drevet med sport og idrett eller mosjonert på annen måte siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	6	1	3	8	9	73	2175
Kjønn							
Menn	5	1	3	8	9	74	941
Kvinner	7	1	3	8	9	72	1234
Alder							
19-21 år	6	1	3	7	9	75	715
22-24 år	6	1	3	8	8	73	862
25-34 år	8	1	3	9	9	71	598
Husholdningstype							
Enslige	6	1	2	7	8	76	1253
Enslige som bor hos foreldre	8	1	5	8	9	70	221
Enslige forsørgere	17	.	3	9	11	60	35
Par uten barn	5	1	3	8	10	73	544
Par med barn	12	1	6	17	7	57	122
Antall semestre							
1-3 semestre	7	1	4	5	9	74	469
4-6 semestre	7	1	2	9	8	72	893
7 semestre el. mer	5	1	3	8	9	74	804
Utdanningsinstitusjon							
Universiteter	5	1	3	8	8	75	1165
Høgskoler	7	1	3	9	9	70	836
BI og Campus Kristiania	9	2	3	5	7	74	174
Studiebrøk							
Heltid	6	1	3	8	8	73	2067
Deltid	8	.	3	9	15	65	108

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Blant studentene er det svært liten forskjell mellom menn og kvinner når det gjelder deltakelse i sport og idrett. Det er heller ikke store forskjeller mellom aldersgruppene eller mellom ulike husholdningstyper. Likevel er det slik at 76 prosent av enslige og 73 prosent av dem som lever i parforhold uten barn trener 40 ganger eller mer per år, mens andelen er 60 prosent blant enslige forsørgere. Studenter ved ulike utdanningsinstitusjoner skiller seg ikke mye fra hverandre på dette området.

Det har vært liten endring i treningsaktiviteten blant studenter de siste 5 åra. Dette gjelder både menn og kvinner og studenter i alle aldersgrupper. I 2005 hadde 95 prosent av universitets- og høyskolestudentene drevet med sport og idrett eller mosjonert på en eller annen måte siste 12 måneder (Tabell 7.31). I 2010 var andelen 94 prosent. I 2005 hadde 75 prosent vært aktive på dette feltet minst 40 ganger siste 12 måneder. I 2010 var andelen 73 prosent.

Mange på fotturer og skiturer

91 prosent av studentene hadde vært på fotturer eller skiturer i skog og mark eller på fjellet siste 12 måneder (Tabell 7.12). 20 prosent hadde vært på 40 turer eller mer. Blant befolkningen i alderen 16-79 år hadde 82 prosent vært på fotturer eller skiturer i skog og mark eller på fjellet siste 12 måneder i 2007 (Levekårsundersøkelsen 2007). Dette viser at studentene er mer aktive på dette feltet.

På samme måte som for sport og idrett generelt, er det ikke så store forskjeller i aktivitetsnivået for fotturer og skiturer mellom menn og kvinner. Menn ser likevel ut til å være litt mer aktive. Det er ikke store forskjeller mellom aldersgruppene.

Tabell 7.12. Antall ganger gått fotturer eller skiturer i skog og mark eller på fjellet siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	9	6	21	30	14	20	2172
Kjønn							
Menn	12	6	22	29	13	19	940
Kvinner	7	5	21	30	15	21	1232
Alder							
19-21 år	11	5	24	32	12	17	713
22-24 år	8	6	21	29	16	20	862
25-34 år	10	5	18	27	16	24	597
Husholdningstype							
Enslige	10	6	21	30	15	19	1251
Enslige som bor hos foreldre	14	7	24	24	12	19	221
Enslige forsørgere	15	.	21	35	6	24	34
Par uten barn	6	5	21	30	14	23	544
Par med barn	7	5	20	30	15	25	122
Antall semestre							
1-3 semestre	13	6	22	32	9	18	467
4-6 semestre	9	5	22	29	15	20	892
7 semestre el. mer	8	6	19	28	17	21	804
Utdanningsinstitusjon							
Universiteter	9	6	21	29	14	21	1165
Høyskoler	8	5	20	31	15	21	833
BI og Campus Kristiania	12	9	26	29	10	13	174
Studiebrøk							
Heltid	9	6	21	29	15	20	2064
Deltid	7	5	22	37	6	23	108

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Det er visse forskjeller i aktivitetsnivået på dette området mellom studenter i ulike husholdningstyper. Aktiviteten er særlig høy blant dem som lever i parforhold både med og uten barn. Blant dem hadde over 90 prosent vært på fottur eller skitur siste 12 måneder, og over 20 prosent hadde vært på tur minst 40 ganger. På den motsatte siden av skalaen finner vi enslige som bor hos foreldre. Blant dem hadde 86 prosent vært på slik tur siste 12 måneder, og 19 prosent hadde vært på tur minst 40 ganger. Blant studenter i ulike utdanningsinstitusjoner hadde BI-studentene i minst

grad vært på fottur eller skitur siste 12 måneder. Men også blant dem var aktivitetsnivået relativt høyt.

Studentene har i liten grad endret sine fot- og skiturvaner. Blant universitets- og høyskolestudenter hadde 93 prosent gått på fot- eller skitur siste 12 måneder i 2005 (Tabell 7.32), mens andelen var 95 prosent i 2010. Andelen som hadde vært på slike turer 40 ganger eller mer var 22 prosent i 2005 og 20 prosent i 2010.

Tre av fire studenter på treningsstudio

I 2010 ble det stilt spørsmål om studenters trening på treningsstudio eller helsesenter siste 12 måneder. 75 prosent hadde vært aktive på dette området (Tabell 7.13), og 54 prosent hadde trent 40 ganger eller mer siste år. Det var liten forskjell mellom menn og kvinner. De yngre trente mer enn de eldre studentene. Enslige studenter trente betydelig mer enn studentene med barn.

Tabell 7.13. Antall ganger trent på treningsstudio eller helsesenter siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	25	2	4	8	8	54	2174
Kjønn							
Menn	27	2	4	8	6	52	941
Kvinner	23	2	5	7	9	55	1233
Alder							
19-21 år	19	2	5	7	6	61	714
22-24 år	24	2	5	8	8	54	862
25-34 år	33	1	4	8	8	45	598
Husholdningstype							
Enslige	20	2	4	8	8	58	1252
Enslige som bor hos foreldre	32	2	1	6	5	55	221
Enslige forsørgere	40	3	14	6	6	31	35
Par uten barn	25	2	6	9	8	50	544
Par med barn	48	2	3	6	6	35	122
Antall semestre							
1-3 semestre	22	3	4	8	7	57	468
4-6 semestre	24	2	4	8	7	56	893
7 semestre el. mer	27	1	6	8	9	50	804
Utdanningsinstitusjon							
Universiteter	24	2	4	8	7	54	1165
Høyskoler	26	2	5	7	8	52	835
BI og Campus Kristiania	17	1	3	7	6	64	174
Studiebrøk							
Heltid	24	2	4	8	8	54	2066
Deltid	31	3	4	9	9	44	108

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Mens 83 prosent av studenter på BI og Campus Kristiania har trent på treningsstudio eller helsesenter siste 12 måneder, har 76 prosent av dem som studerer på universitet og 74 prosent av dem som går på høyskoler trent innendørs på treningsstudio eller helsesenter. Heltidsstudentene hadde vært på slikt senter i noe større grad enn deltidsstudenter.

To av tre har vært tilskuer til idrett

65 prosent av studentene hadde vært tilskuere til et idrettsarrangement siste 12 måneder (Tabell 7.14). 17 prosent hadde vært på et slikt arrangement minst 10 ganger. Blant befolkningen generelt i alderen 16-79 år hadde 54 prosent vært tilskuer til et idrettsarrangement siste 12 måneder i 2008, og 20 prosent hadde vært på et slikt arrangement minst 10 ganger (Kultur- og mediebruksundersøkelsen 2008). Disse tallene viser at studenter i noe større grad er innovent i slike arrangementer i løpet av året enn det befolkningen generelt er. Det er likevel ikke flere som er svært aktive på dette feltet blant studentene enn det er i befolkningen generelt.

Tabell 7.14. Antall ganger vært tilskuer til et idrettsarrangement siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	39	19	25	12	3	2	2173
Kjønn							
Menn	33	19	27	16	3	2	940
Kvinner	43	20	24	9	3	2	1233
Alder							
19-21 år	33	20	27	13	4	2	713
22-24 år	36	20	26	13	3	2	862
25-34 år	49	18	20	10	2	1	598
Husholdningstype							
Enslige	36	20	28	13	3	2	1253
Enslige som bor hos foreldre	41	18	18	14	4	5	221
Enslige forsørgere	57	20	6	17	.	.	35
Par uten barn	41	19	24	11	2	1	542
Par med barn	52	16	19	8	4	1	122
Antall semestre							
1-3 semestre	35	19	24	15	4	3	467
4-6 semestre	36	19	27	13	2	3	893
7 semestre el. mer	44	19	23	10	3	1	804
Utdanningsinstitusjon							
Universiteter	40	20	25	10	3	1	1164
Høgskoler	38	18	26	13	3	3	835
BI og Campus Kristiania	34	20	21	18	3	4	174
Studiebrøk							
Heltid	38	19	25	12	3	2	2065
Deltid	47	21	18	8	4	2	108

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Det er en nokså klar forskjell mellom menn og kvinner i andelen som går på idrettsarrangementer (Tabell 7.14). 67 prosent av mennene hadde vært på et slikt arrangement siste 12 måneder, og 21 prosent hadde vært der minst 10 ganger. For kvinnene er disse tallene henholdsvis 57 prosent og 14 prosent. Blant de yngste studentene er det en større andel som går på slike arrangementer enn blant dem som eldre. 67 prosent av dem som er i alderen 19-21 år hadde vært tilskuer til et idrettsarrangement siste 12 måneder. Blant dem som er 25-34 år var andelen 51 prosent.

Blant enslige studenter hadde 64 prosent vært tilskuer til idrettsarrangement siste 12 måneder, mens andelen var 48 prosent blant dem som lever i parforhold med barn. Blant enslige forsørgere var andelen 43 prosent.

Blant universitets- og høyskolestudenter hadde 66 prosent vært tilskuer til et idrettsarrangement siste 12 måneder i 2005 (Tabell 7.33). I 2010 var andelen 61 prosent. 23 prosent hadde vært på slike arrangementer minst 10 ganger siste 12 måneder i 2005, mot 17 prosent i 2010. Forskjellen mellom tallene for disse to åra er såpass liten at det ikke er riktig å påstå at det har skjedd noen betydelig forandring i denne aktiviteten blant studentene i denne perioden.

Ni av ti studenter leser bøker på fritiden

88 prosent av studentene hadde lest minst en bok på fritiden siste 12 måneder i 2010 (Tabell 7.15). Fagbøker lest i forbindelse med studier eller arbeid skulle ikke tas med. 23 prosent hadde lest minst 10 bøker i denne perioden.

Kvinnelige studenter er noe mer aktive boklesere enn menn. Mens 25 prosent av kvinnene hadde lest minst 10 bøker siste 12 måneder, var andelen 18 prosent for menn. Det er liten forskjell mellom ulike aldersgrupper.

Det er ikke store forskjeller i boklesing mellom studenter i ulike husholdningstyper. Enslige studenter som bor hos sine foreldre er likevel noe mindre aktive enn studenter i andre familiefaser. Tallene for enslige forsørgere er nokså usikre på grunn av få personer i utvalget, men tallene tyder på at det både er en stor gruppe

av dem som ikke leser bøker og en stor gruppe som leser mange bøker. Studenter ved BI og Campus Kristiania skiller seg ut fra studenter ved andre utdanningsinstitusjoner ved at en større andel av dem leser få eller ingen bøker i løpet av en 12-måneders periode.

Det kan se ut som om det har vært en liten nedgang i boklesingsaktiviteten over tid. 90 prosent av universitets- og høyskoleelevene hadde lest bøker på fritiden siste 12 måneder i 2005 (Tabell 7.34). I 2010 var andelen 87 prosent. 12 prosent hadde lest minst 20 bøker siste 12 måneder i 2005, mens andelen var 8 prosent i 2010.

Tabell 7.15. Antall bøker lest i fritiden siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent (Ikke fagbøker lest i forbindelse med studium eller arbeid)

	Ingen	1-2	3-4	5-9	10-19	20 eller flere	Antall svar
Alle	13	23	19	23	15	8	2 175
Kjønn							
Menn	17	25	20	20	12	6	941
Kvinner	10	21	18	25	16	9	1 234
Alder							
19-21 år	15	24	19	22	13	7	715
22-24 år	11	24	19	24	15	7	862
25-34 år	14	19	18	24	16	9	598
Husholdningstype							
Enslige	12	21	20	24	15	8	1 253
Enslige hos foreldre	20	28	18	17	11	5	221
Enslige forsørgere	23	17	11	14	11	23	35
Par uten barn	10	24	19	24	15	7	544
Par med barn	18	23	18	20	13	7	122
Antall semestre							
1-3 semestre	17	26	20	16	14	7	469
4-6 semestre	13	24	18	24	13	7	893
7 semestre el. mer	10	19	20	26	17	8	804
Utdanningsinstitusjon							
Universiteter	12	19	18	27	16	8	1 165
Høyskoler	12	26	21	20	13	8	836
BI og Campus Kristiania	24	28	17	16	12	3	174
Studiebrøk							
Heltid	13	23	19	23	15	7	2 067
Deltid	11	23	19	22	14	11	108

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

7.2. Deltakelse i organisasjonslivet

Studenters deltakelse i organisasjonslivet viser om de er aktivt med i samfunnet ellers, eller om de holder seg for seg selv på siden av det samfunnet de er en del av. Studentene skal spille en viktig rolle som samfunnsdeltakere i arbeidslivet og på fritiden på et senere stadium i livet.

Få studenter partipolitisk aktive

6 prosent av studentene deltok i partipolitiske studentlag og 8 prosent deltok i andre partipolitiske organisasjoner i 2010 (Tabell 7.16). Tall fra 2007 viser at 8 prosent av befolkningen i alderen 16-79 år var medlemmer i en politisk organisasjon (Levekårsundersøkelsen 2007). Det ser derfor ut som studentene ligger på samme nivå som befolkningen generelt når det gjelder politisk aktivitet. I alle grupper av studenter er den politiske aktiviteten nokså lav, enten vi ser på kjønn, alder, husholdningstype eller utdanningsinstitusjon. Aktiviteten varierer heller ikke særlig i forhold til antall semestre de har studert.

35 prosent av studentene var med i faglige studentforeninger i 2010, menn i noe større grad enn kvinner, og yngre mer enn eldre studenter. Mens 14 prosent av enslige forsørgere og 20 prosent av dem som lever i parforhold med barn deltok, var andelen 39 prosent blant enslige. Deltakelsen var høyere på universiteter enn på andre utdanningsinstitusjoner.

Tabell 7.16. Andel studenter som deltar partipolitisk lag, faglig studentforening og religiøse lag/foreninger etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Partipolitisk studentlag	Annen partipolitisk organisasjon	Faglig studentforening	Religiøst studentlag	Annen religiøs forening	Antall svar
Alle	6	8	35	3	5	2 178
Kjønn						
Menn	6	8	38	3	6	942
Kvinner	6	8	32	3	5	1 236
Alder						
19-21 år	6	8	39	2	5	716
22-24 år	7	8	36	4	6	863
25-34 år	4	7	29	3	6	599
Husholdningstype						
Enslige	6	8	39	3	6	1 255
Enslige hos foreldre	4	4	22	2	5	221
Enslige forsørgere	3	11	14	0	0	35
Par uten barn	6	8	35	3	5	544
Par med barn	2	7	20	6	6	123
Antall semestre						
1-3 semestre	6	9	33	3	6	469
4-6 semestre	5	7	36	3	5	895
7 semestre el. mer	6	8	35	3	6	805
Utdanningsinstitusjon						
Universiteter	5	8	41	3	6	1 167
Høyskoler	6	7	27	4	6	836
BI og Campus Kristiania	9	9	31	1	2	175
Studiebrøk						
Heltid	6	8	36	3	5	2 070
Deltid	4	7	18	3	8	108

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Få studenter er religiøst engasjert

3 prosent av studentene var medlemmer av religiøst studentlag i 2010, og 5 prosent var medlemmer av en annen religiøs forening. I befolkningen i alderen 16-79 år var 7 prosent medlemmer av en religiøs forening i 2007 (Levekårsundersøkelsen 2007). Det ser derfor ut til at studenter er engasjert i religiøse foreninger omtrent på samme nivå som befolkningen generelt.

Det er ingen grupper som peker seg svært mye ut i forhold til andre grupper når det gjelder religiøst engasjement. De gruppene som i noen grad peker seg ut som mindre engasjerte enn andre er enslige forsørgere og BI/Campus Kristiania-studenter. Det har ikke vært endringer i medlemsandelen i religiøse foreninger eller i partipolitiske organisasjoner fra 2005 til 2010. Deltakelsen i faglige studentforeninger ser derimot å ha økt noe, fra 27 prosent i 2005 til 35 prosent i 2010.

2005 var 4 prosent av universitets- og høyskolestudentene medlemmer av religiøse studentlag (Tabell 7.35), omtrent samme andelen som 5 år seinere. Forholdet var omtrent det samme for andre religiøse foreninger.

I 2005 var 5 prosent av universitets- og høyskolestudentene medlemmer av et partipolitisk studentlag/organisasjon, og 8 prosent var medlemmer av en annen partipolitisk organisasjon. I 2010 var disse andelene henholdsvis 6 prosent og 8 prosent.

23 prosent av studentene var medlemmer av studentidrettslag i 2010, og 25 prosent var medlemmer av andre idrettslag (Tabell 7.17). I befolkningen i alderen 16-79 år var 26 prosent medlemmer av idrettslag i 2007 (Levekårsundersøkelsen 2007). Menn er i større grad enn kvinner medlemmer i både studentidrettslag og i andre idrettslag i 2010. Studentidrettslagene trekker i særlig grad til seg de yngre studentene, mens aldersfordelingen er mer jevn for andre idrettslag.

Tabell 7.17. Andel studenter som er medlem av idrettslag, friluftslivsorganisasjoner og musikkor-, korps-, teatergrupper og kunstforeninger for studenter etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Student- idretts- lag	Andre idretts- lag	Friluftslivsorg. for studenter	Andre friluftslivsorg.	Musikkfor- ening o.l. for Studenter	Andre musikkfor- eninger o.l.	Antall svar
Alle	23	25	4	12	5	6	2 178
Kjønn							
Menn	27	33	4	14	6	7	942
Kvinner	19	18	4	10	4	6	1 236
Alder							
19-21 år	26	24	4	11	5	6	716
22-24 år	22	24	4	11	5	7	863
25-34 år	19	26	4	12	4	5	599
Husholdningstype							
Enslige	28	23	5	12	6	7	1 255
Enslige hos foreldre	9	34	1	8	1	4	221
Enslige forsørgere	3	23	3	3	3	9	35
Par uten barn	20	25	3	13	3	6	544
Par med barn	13	23	1	11	3	3	123
Antall semestre							
1-3 semestre	23	23	3	11	3	6	469
4-6 semestre	22	26	5	12	5	7	895
7 semestre el. mer	24	24	3	11	5	6	805
Utdanningsinstitusjon							
Universiteter	29	23	4	13	5	6	1 167
Høgskoler	16	26	4	11	4	7	836
BI og Campus Kristiania .	11	26	3	9	3	3	175
Studiebrøk							
Heltid	23	25	4	12	5	6	2 070
Deltid	11	22	4	11	3	6	108

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Det er særlig enslige som er aktive i studentidrettslagene. De som har barn, både de enslige og de som lever i parforhold og enslige som bor hos foreldre er i langt mindre grad engasjert i studentidrett. De siste var derimot i stor grad engasjert i andre idrettslag.

4 prosent av studentene er med i friluftslivsorganisasjoner for studenter, og 11 prosent er med i andre friluftslivsorganisasjoner. I befolkningen i alderen 16-79 år er 14 prosent medlemmer av friluftslivsorganisasjoner (Levekårsundersøkelsen 2007). Engasjementet på dette feltet blant studenter og blant befolkningen generelt er altså nokså likt.

Det er kun små forskjeller mellom de ulike studentgruppene når det gjelder deltakelse i friluftslivsorganisasjoner. Blant enslige som bor hos sine foreldre er andelen som er medlemmer i friluftslivsorganisasjoner generelt lavere enn for studenter i andre husholdningstyper.

5 prosent av studentene er medlem av musikkforeninger, kor-, korps-, teatergrupper og kunstforeninger for studenter i 2010. 6 prosent er deltakere i andre musikkforeninger og lignende. Mens 6 prosent av enslige er deltakere/medlem i musikkforeninger og lignende for studenter, er andelen 1 prosent for enslige som bor hos foreldre.

Det kan se ut til at det har vært en liten nedgang i andelen som er medlemmer i andre idrettslag fra 2005 til 2010. I 2005 var 24 prosent av universitets- og høyskolestudentene medlemmer i studentidrettslag, og 29 prosent var medlemmer i andre idrettslag (Tabell 7.36). I 2010 var andelen henholdsvis 23 prosent og 25 prosent. Forskjellen er liten, og det er derfor usikkert om denne nedgangen er reell. Både i 2005 og i 2010 var det 4 prosent som var medlemmer i friluftslivsorganisasjoner for studenter, og 11 prosent var medlemmer i andre friluftslivsorganisasjoner, omtrent det samme som i 2010. Det har heller ikke vært noen betydelig endring i deltakelsen i musikkforeninger og lignende for studenter. Andelen var 5 prosent i 2005 og 6 prosent i 2010.

En av tre er medlem av fag/bransje/nærings/yrkesorganisasjon

33 prosent av studentene er medlemmer av fag-, bransje-, nærings- eller yrkesorganisasjon (Tabell 7.18). Det er ikke stor forskjell mellom mannlige og kvinnelige studenter i deltakelsen i slike organisasjoner, men deltakelsen øker betydelig med alderen. Deltakelsen er høyere blant dem som lever i parforhold og som har barn enn for studenter i andre husholdningstyper. Den er også høyere for deltidsstudenter enn for heltidsstudenter. Deltakelsen er dessuten lavere blant studenter ved BI/Campus Kristiania enn ved andre utdanningsinstitusjoner.

Tabell 7.18. Andel studenter som er medlem i fag-/yrkesorganisasjoner, miljøvernorganisasjoner, internasjonale freds-/menneskerettsorganisasjoner eller andre organisasjoner etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Fag-/bransje-/ nærings-/yrkes- organisasjon	Miljøvern- organisasjon	Internasjonal freds- eller menneskeretts- organisasjon	Andre organisa- sjoner	Antall svar
Alle	33	6	19	12	2 178
Kjønn					
Menn	36	5	15	12	942
Kvinner	31	6	22	11	1 236
Alder					
19-21 år	22	5	17	10	716
22-24 år	35	6	18	10	863
25-34 år	43	6	23	16	599
Husholdningstype					
Enslige	32	7	21	11	1 255
Enslige hos foreldre	22	3	13	9	221
Enslige forsørgere	26	3	14	14	35
Par uten barn	38	4	17	12	544
Par med barn	46	5	22	15	123
Antall semestre					
1-3 semestre	20	4	18	10	469
4-6 semestre	31	5	17	11	895
7 semestre el. mer	43	6	22	13	805
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	32	7	21	12	1 167
Høyskoler	37	4	17	10	836
BI og Campus Kristiania	22	3	12	12	175
Studiebrøk					
Heltid	33	5	19	11	2 070
Deltid	41	6	28	17	108

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

6 prosent av studentene var med i en miljøvernorganisasjon i 2010. Enslige i noe større grad enn andre studenter. Deltakelsen er noe høyere blant universitetsstudenter enn blant studenter ved andre utdanningsinstitusjoner. Videre er 19 prosent med i internasjonale freds- eller menneskerettsorganisasjoner. Enslige studenter og studenter i parforhold med barn er i større grad med i slikt arbeid enn studenter i andre husholdningstyper. Dessuten er universitetsstudenter mer aktive enn studenter ved andre utdanningsinstitusjoner.

12 prosent var med i andre organisasjoner. Her var deltakelsen størst blant de eldste studentene, og den var større blant dem som studerte på deltid enn blant heltidsstudentene.

Andelen med medlemskap i en fag-, miljøvern- eller fredsorganisasjoner er lite forandret på fem år. Blant universitets- og høyskolestudentene var 29 prosent medlemmer i en fagforening, bransje-, nærings- eller yrkesorganisasjon i 2005 (Tabell 7.37). I 2010 var andelen medlemmer på 33 prosent. I 2005 var 5 prosent av studentene medlemmer av en miljøvernorganisasjon. Tallet var 6 prosent i 2010. 13 prosent var medlemmer av en internasjonal freds- og menneskerettsorganisasjon i 2005. Dette var 19 prosent fem år seinere.

7.3. Deltakelse i studentpolitikk

Spiren til politisk aktivitet i voksen alder kan oppstå og utvikles i studietiden. Studentenes deltakelse i studentpolitikken er også med på å bestemme forholdene på studiestedet, slik som studentenes arbeidssituasjon i studietiden og sosiale og personlige behov på studiestedet ellers.

Liten interesse for studentpolitikk

Undersøkelsen viser at kun 3 prosent av studentene sier at de er meget interessert i studentpolitikk i 2010. 16 prosent sier at de er ganske interessert (Tabell 7.19). 27 prosent svarte at de ikke er interessert i det hele tatt. En noe større andel av mannlige studenter var overhodet ikke interessert enn andelen blant kvinnelige studenter. Det samme gjelder studenter som bor i parforhold med barn i forhold til studenter i andre husholdningstyper. Det gjelder også deltidsstudenter i forhold til heltidsstudenter.

Tabell 7.19. Studenters interesse for studentpolitikk etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Meget interessert	Ganske interessert	Lite interessert	Over-hodet ikke interessert	Antall svar
Alle	3	16	54	27	2 175
Kjønn					
Menn	3	15	52	30	941
Kvinner	3	17	55	24	1 234
Alder					
19-21 år	3	16	55	26	715
22-24 år	4	18	54	25	862
25-34 år	3	15	52	30	598
Husholdningstype					
Enslige	3	17	53	27	1 253
Enslige hos foreldre	4	8	58	31	221
Enslige forsørgere	17	60	23	35
Par uten barn	4	18	56	22	544
Par med barn	2	19	41	38	122
Antall semestre					
1-3 semestre	3	14	53	30	469
4-6 semestre	3	18	53	26	893
7 semestre el. mer	3	16	54	26	804
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	3	16	54	27	1 165
Høgskoler	3	17	53	27	836
BI og Campus Kristiania	5	17	53	25	174
Studiebrøk					
Heltid	3	17	54	26	2 067
Deltid	4	8	50	38	108

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

Det er ingen stor forskjell i interessen for studentpolitikk verken i forhold til hva slags utdanningsinstitusjon studentene studerte ved, eller etter hvor lenge de hadde studert.

Interessen for studentpolitikk endret seg lite i løpet av disse fem åra. Blant universitets- og høyskolestudenter var 3 prosent meget interessert og 20 prosent ganske interessert i studentpolitikk i 2005 (Tabell 7.38). Det var de samme tallene som i 2010.

15 prosent av studentene hatt studentpolitiske verv i 2010 (Tabell 7.20). Det er ingen store forskjeller mellom de ulike gruppene av studenter når det gjelder denne typen aktiviteter, men andelen som har deltatt øker noe med økt studietid.

Tabell 7.20. Andelen som har stemt ved det siste studentpolitiske valget på studiestedet og andelen som noen gang har hatt et studentpolitisk verv etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Stemte ved det siste studentpolitiske valget	Har hatt studentpolitisk verv	Antall svar
Alle	30	15	2 178
Kjønn			
Menn	31	15	942
Kvinner	29	15	1 236
Alder			
19-21 år	27	10	716
22-24 år	33	16	863
25-34 år	29	20	599
Husholdningstype			
Enslige	31	16	1 255
Enslige hos foreldre	25	8	221
Enslige forsørgere	20	17	35
Par uten barn	31	17	544
Par med barn	23	16	123
Antall semestre			
1-3 semestre	20	9	469
4-6 semestre	33	14	895
7 semestre el. mer	32	20	805
Utdanningsinstitusjon			
Universiteter	32	13	1 167
Høyskoler	30	19	836
BI og Campus Kristiania	13	17	175
Studiebrøk			
Heltid	30	15	2 070
Deltid	22	20	108

Kilde: Levekår blant studenter 2010, Statistisk sentralbyrå.

30 prosent av studentene stemte ved siste studentpolitiske valg i 2010. Det var liten forskjell mellom ulike grupper, men andelen var lavere blant BI/Campus Kristiania-studenter enn blant studenter ved universiteter og høyskoler. Andelen var også lavere blant deltidsstudenter enn blant heltidsstudenter. Forskjellene er små, men kan tyde på en liten økning i interessen for studentpolitikk blant studentene. I 2005 var det 27 prosent av universitets- og høyskolestudentene som hadde stemt ved siste studentpolitiske valg (Tabell 7.39). I 2010 var andelen 30 prosent. I 2005 var det 10 prosent som hadde hatt studentpolitiske verv. Dette økte til 15 prosent i 2010.

7.4. Vedleggstabeller til kapittel 7

Tabell 7.21. Antall ganger på kino siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	5	13	41	31	9	2	1 895
Kjønn							
Menn	4	11	39	33	10	2	807
Kvinner	6	14	42	29	8	2	1 088
Alder							
19-21 år	4	12	41	33	9	1	517
22-24 år	3	10	42	33	9	2	707
25-34 år	8	15	39	27	8	3	671
Registrert studietid							
1-3 semestre	4	17	40	31	8	1	495
4-6 semestre	6	12	44	29	7	2	688
7 semestre el. mer	5	10	38	33	11	3	712

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 7.22. Antall ganger på teater/revy/opera siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	34	41	21	3	1	0	1 895
Kjønn							
Menn	41	39	18	2	1	0	807
Kvinner	29	43	23	5	0	0	1 088
Alder							
19-21 år	33	42	21	4	1	0	517
22-24 år	35	41	21	4	0	0	707
25-34 år	34	41	21	3	1	0	671
Registrert studietid							
1-3 semestre	35	42	20	3	0	0	495
4-6 semestre	38	40	19	3	1	0	688
7 semestre el. mer	30	42	24	4	1	0	712

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 7.23. Antall ganger vært på konsert siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	17	26	35	15	4	2	1 895
Kjønn							
Menn	14	21	37	19	6	3	807
Kvinner	19	29	34	12	4	2	1 088
Alder							
19-21 år	15	26	38	13	5	3	517
22-24 år	13	26	37	17	5	3	707
25-34 år	23	25	32	14	4	2	671
Registrert studietid							
1-3 semestre	18	26	37	14	4	2	495
4-6 semestre	18	27	34	14	5	3	688
7 semestre el. mer	16	24	36	16	4	3	712

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 7.24. Antall ganger deltatt i kor, orkester, sang- eller musikkgruppe siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	83	3	3	3	2	6	1 895
Kjønn							
Menn	82	3	3	3	2	7	807
Kvinner	83	3	3	2	2	5	1 088
Alder							
19-21 år	79	4	5	4	2	6	517
22-24 år	83	4	3	3	3	5	707
25-34 år	85	2	2	2	1	7	671
Registrert studietid							
1-3 semestre	79	4	5	5	2	5	495
4-6 semestre	84	3	3	2	2	6	688
7 semestre el. mer	84	3	3	3	2	6	712

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 7.25. Antall ganger gått ut for å danse siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	33	10	17	20	10	9	1 895
Kjønn							
Menn	51	8	13	15	7	7	807
Kvinner	21	10	21	24	14	10	1 088
Alder							
19-21 år	31	6	14	21	18	10	517
22-24 år	33	8	17	20	11	11	707
25-34 år	37	13	20	20	6	5	671
Registrert studietid							
1-3 semestre	35	7	16	19	15	8	495
4-6 semestre	33	8	16	18	13	11	688
7 semestre el. mer	33	12	19	21	7	6	712

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 7.26. Antall ganger vært på sosiale, kulturelle eller faglige arrangementer i regi av en studentforening siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	42	19	25	10	2	2	1 895
Kjønn							
Menn	39	19	27	11	3	1	807
Kvinner	45	20	23	9	2	2	1 088
Alder							
19-21 år	36	21	26	12	3	2	517
22-24 år	36	21	28	11	3	2	707
25-34 år	54	17	20	7	1	1	671
Registrert studietid							
1-3 semestre	41	23	24	8	2	1	495
4-6 semestre	45	17	23	11	2	2	688
7 semestre el. mer	41	19	27	10	3	1	712

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 7.27. Antall ganger gått på restaurant, pub, kafé eller lignende siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	2	3	12	24	22	38	1 895
Kjønn							
Menn	2	3	11	22	21	41	807
Kvinner	1	2	13	26	22	36	1 088
Alder							
19-21 år	1	3	13	26	25	33	517
22-24 år	1	1	9	21	20	47	707
25-34 år	3	3	15	25	21	33	671
Registrert studietid							
1-3 semestre	1	4	15	23	22	34	495
4-6 semestre	2	3	12	25	22	37	688
7 semestre el. mer	2	1	10	23	21	42	712

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 7.28. Antall ganger gått på museum eller kunstutstilling siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	39	27	24	8	1	1	1 895
Kjønn							
Menn	41	28	23	6	1	1	807
Kvinner	37	27	25	9	1	0	1 088
Alder							
19-21 år	47	25	22	5	1	0	517
22-24 år	40	28	22	8	1	1	707
25-34 år	31	29	28	9	2	1	671
Registrert studietid							
1-3 semestre	45	29	20	4	1	0	495
4-6 semestre	45	25	21	7	1	1	688
7 semestre el. mer	29	28	30	11	2	1	712

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 7.29. Antall ganger besøkt et folkebibliotek, medregnet filial eller bokbuss siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	28	14	28	19	6	5	1 895
Kjønn							
Menn	36	14	26	15	5	4	807
Kvinner	21	14	30	23	7	5	1 088
Alder							
19-21 år	27	14	29	21	4	5	517
22-24 år	30	15	29	19	5	3	707
25-34 år	25	14	27	19	9	7	671
Registrert studietid							
1-3 semestre	26	15	29	20	6	5	495
4-6 semestre	28	14	29	19	5	4	688
7 semestre el. mer	28	13	27	19	7	5	712

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 7.30. Antall ganger vært på gudstjeneste eller religiøst møte siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent (ikke dåp, konfirmasjon, bryllup eller begravelse)

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	65	19	6	3	2	4	1 895
Kjønn							
Menn	67	17	6	4	2	4	807
Kvinner	63	21	7	2	2	5	1 088
Alder							
19-21 år	63	19	8	3	3	4	517
22-24 år	65	20	5	3	3	4	707
25-34 år	66	18	7	3	1	5	671
Registrert studietid							
1-3 semestre	63	20	7	4	2	4	495
4-6 semestre	66	18	6	3	3	4	688
7 semestre el. mer	65	19	7	3	2	4	712

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 7.31. Antall ganger drevet med sport og idrett eller mosjonert på annen måte siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	5	1	3	7	9	75	1 895
Kjønn							
Menn	4	1	2	7	9	76	807
Kvinner	5	1	3	8	9	74	1 088
Alder							
19-21 år	5	1	3	5	10	77	517
22-24 år	4	1	3	8	7	76	707
25-34 år	6	2	3	8	10	71	671
Registrert studietid							
1-3 semestre	6	2	3	6	9	73	495
4-6 semestre	5	1	4	8	8	74	688
7 semestre el. mer	4	1	2	8	9	76	712

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 7.32. Antall ganger gått fotturer eller skiturer i skog og mark eller på fjellet siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	7	6	21	29	15	22	1 895
Kjønn							
Menn	10	6	23	28	14	19	807
Kvinner	5	6	19	30	15	24	1 088
Alder							
19-21 år	9	8	24	28	13	18	517
22-24 år	8	6	22	29	14	21	707
25-34 år	6	5	18	29	17	26	671
Registrert studietid							
1-3 semestre	9	7	24	29	12	19	495
4-6 semestre	8	6	19	29	14	24	688
7 semestre el. mer	5	5	20	29	18	22	712

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 7.33. Antall ganger vært tilskuert til et idrettsarrangement siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Ingen ganger	1-2 ganger	3-9 ganger	10-20 ganger	21-39 ganger	40 ganger eller mer	Antall svar
Alle	34	18	25	16	4	3	1 895
Kjønn							
Menn	27	16	26	21	6	4	807
Kvinner	39	19	24	12	2	3	1 088
Alder							
19-21 år	27	18	28	18	5	4	517
22-24 år	30	20	25	18	4	3	707
25-34 år	43	16	22	13	4	3	671
Registrert studietid							
1-3 semestre	34	16	25	18	4	4	495
4-6 semestre	32	18	26	16	5	3	688
7 semestre el. mer	34	18	25	16	4	3	1 895

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 7.34. Antall bøker lest i fritiden siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent (Ikke fagbøker lest i forbindelse med studium eller arbeid)

	Ingen	1-2	3-4	5-9	10-19	20 eller flere	Antall svar
Alle	10	17	19	24	19	12	1 895
Kjønn							
Menn	13	19	20	22	16	9	807
Kvinner	7	16	18	25	20	14	1 088
Alder							
19-21 år	9	19	20	25	18	8	517
22-24 år	11	17	18	25	18	12	707
25-34 år	9	15	19	22	20	15	671
Registrert studietid							
1-3 semestre	9	21	20	23	18	9	495
4-6 semestre	13	18	18	23	16	11	688
7 semestre el. mer	7	13	18	25	21	15	712

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 7.35. Andel studenter som deltar partipolitisk lag, faglig studentforening og religiøse lag/foreninger etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Partipolitisk studentlag	Annen partipolitisk organisasjon	Faglig studentforening	Religiøst studentlag	Annen religiøs forening	Antall svar
Alle	5	8	27	4	6	1 895
Kjønn						
Menn	5	9	30	4	6	807
Kvinner	5	8	24	3	6	1 088
Alder						
19-21 år	5	11	29	4	8	517
22-24 år	6	7	30	4	6	707
25-34 år	4	8	21	3	5	671
Registrert studietid						
1-3 semestre	5	9	22	4	8	495
4-6 semestre	4	8	27	4	6	688
7 semestre el. mer	6	9	29	3	5	712

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 7.36. Andel studenter som deltar i idrettslag, friluftslivsorganisasjoner og musikk-, kor-, korps-, teatergrupper og kunstforeninger for studenter etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Student-idrettslag	Andre idrettslag	Friluftslivsorg. for studenter	Andre friluftslivsorg.	Musikkforening o.l. for studenter	Antall svar
Alle	24	29	4	11	5	1 895
Kjønn						
Menn	30	35	6	14	5	807
Kvinner	20	24	3	9	6	1 088
Alder						
19-21 år	27	34	4	8	6	517
22-24 år	30	26	5	11	65	707
25-34 år	17	28	4	12	5	671
Registrert studietid						
1-3 semestre	22	31	6	8	6	495
4-6 semestre	25	29	3	11	5	688
7 semestre el. mer	25	28	5	13	5	712

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 7.37. Andel studenter som deltar i fag-/yrkesorganisasjoner, miljøvernorganisasjoner, internasjonale freds-/menneskerettighetsorganisasjoner eller andre organisasjoner etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Fag-/bransje-/nærings-/yrkesorganisasjon	Miljøvernorganisasjon	Internasjonal freds- eller menneskerettsorganisasjon	Andre organisasjoner	Antall svar
Alle	29	5	13	17	1 895
Kjønn					
Menn	31	7	11	16	807
Kvinner	27	4	14	18	1 088
Alder					
19-21 år	17	5	13	16	517
22-24 år	28	6	12	15	707
25-34 år	39	5	13	20	671
Registrert studietid					
1-3 semestre	18	4	14	16	495
4-6 semestre	26	5	10	15	688
7 semestre el. mer	39	7	14	21	712

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 7.38. Studenters interesse for studentpolitikk etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Meget interessert	Ganske interessert	Lite interessert	Overhodet ikke interessert	Antall svar
Alle	3	16	52	29	1 895
Kjønn					
Menn	4	16	50	30	807
Kvinner	3	17	53	27	1 088
Alder					
19-21 år	2	16	53	28	517
22-24 år	3	16	53	28	707
25-34 år	4	17	49	30	671
Registrert studietid					
1-3 semestre	2	13	55	31	495
4-6 semestre	3	16	51	30	688
7 semestre el. mer	4	19	51	26	712

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

Tabell 7.39. Andelen som har stemt ved det siste studentpolitiske valget på studiestedet og andelen som noen gang har hatt et studentpolitisk verv etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent

	Stemte ved siste studentpolitiske valget	Har hatt studentpolitisk verv	Antall svar
Alle	27	10	1 895
Kjønn			
Menn	29	12	807
Kvinner	26	9	1 088
Alder			
19-21 år	26	6	517
22-24 år	30	9	707
25-34 år	26	13	671
Registrert studietid			
1-3 semestre	24	6	495
4-6 semestre	27	9	688
7 semestre el. mer	30	13	712

Kilde: Studenters levekår 2005, Statistisk sentralbyrå.

8. Økonomi og finansiering

- *Syv av ti har stipend og lån som viktigste kilde til livsopphold*
- *Ni av ti tror de vil bruke hele studielånet*
- *Hver fjerde student får regelmessig penger fra familien*
- *De eldste studentene får mest penger fra familien*
- *Enslige studenter er mest økonomisk sårbare*

For å få kunnskap om studentenes økonomiske situasjon fikk de en rekke spørsmål om studiefinansiering, gjeld, overføring fra familie og økonomisk sårbarhet. I dette kapitlet gis det et innblikk i studiefinansiering, overføringer fra familie og økonomisk sårbarhet. En nærmere analyse og utdyping av dette tema vil finne sted i en senere rapport om boforhold, arbeid og økonomi. Her vil det også bli brukt opplysninger som er koblet på fra inntektsregisteret.

8.1. Ulike kilder til livsopphold

Lån skal i prinsippet ikke defineres som inntekt. For studentene er likevel studielånet en såpass viktig kilde til livsopphold at det må inkluderes for å gi et riktig bilde av studentenes økonomi. For enkelhets skyld omtaler vi heretter studielån som en inntekt på linje med andre inntektsformer.

På spørsmål om hva studentene opplever som viktigste inntektskilde svarer 71 prosent studielån og stipend fra Lånekassen, mens 20 prosent oppgir inntekt av eget arbeid (Tabell 8.1). De færreste, 2 til 3 prosent, har penger fra ektefelle eller samboer, trygd eller stønad eller penger fra foreldre som hovedinntektskilde. Vi ser små forskjeller i hva som er hovedinntektskilde når vi sammenligner med Levekårsundersøkelsen blant studenter fra 2005 (Tabell 8.6). I 2010 undersøkelsen ble det lagt til et ekstra svaralternativ i spørsmålet om hovedinntektskilde, trygd eller stønad, som kan ha påvirket svarene i de to undersøkelsene.

Hvordan studentenes økonomi er sammensatt er sannsynligvis påvirket av størrelsen på stipend og lån fra Lånekassen. I studieåret 2010/2011 var det samlede beløpet fra Lånekassen til en enslig borteboer i høyere utdanning 89 000 kroner. Når vi skal se på endring fra undersøkelsen om studenters levekår i 2005 bør vi ha utviklingen til den samlede støtten fra Lånekassen med i totalbildet. I studieåret 2004/2005 var den tilsvarende støtten 80 000 kroner. Omregnet til 2010-kroner er dette 90 944 kroner, altså var realverdien av støtten fra Lånekassen større i 2005 sammenlignet med 2010 (www.lanekassen.no).

I en analyse av registeropplysninger om inntektsdata for studenter finner man også at stipend og lån fra Lånekassen utgjør en stadig mindre andel av norske studenters økonomi (Epland og Gladhaug 2011). Dette er en analyse som tar utgangspunkt i registeropplysninger om inntekt for alle personer i privathusholdninger ved utgangen av året. Dette skiller seg likevel på flere områder fra survey-undersøkelsen som vi beskriver her i denne rapporten. Noen momenter man kan ta med seg er at definisjonen av hvem som er med i utvalget ikke er identisk. Inntektsregisteret omfatter all inntekt gjennom hele året, som sommerjobber, fulltidsjobb ett semester, studenter som ikke har studielån med mere. I undersøkelsen som vi beskriver i denne rapporten er det egenvurdering av hovedinntektskilde i inneværende semester som ligger til grunn.

Eldre studenter har i større grad inntekt av arbeid som hovedinntektskilde

Andelen som har studielån som hovedinntektskilde er litt lavere blant menn enn kvinner, 69 mot 72 prosent. Videre er det en høyere andel menn enn kvinner som har inntekt av eget arbeid, 23 mot 17 prosent. Kvinner har i større grad enn menn penger fra ektefelle/samboer som sin hovedinntektskilde, 4 mot 1 prosent, mens menn i større grad har penger fra foreldre som inntektskilde, 4 mot 2 prosent.

Vi finner en klar tendens til at yngre studenter i større grad enn eldre har studielån og stipend fra Lånekassen som hovedinntektskilde. 79 prosent av studentene under 22 år, og 76 prosent av studentene i alderen 22-24 år har studielån og stipend fra Lånekassen som hovedinntektskilde. For studenter over 24 år gjelder dette bare halvparten. Når vi ser på inntekt av eget arbeid som hovedinntektskilde, finner vi motsatt tendens. 14 prosent av studenter under 22 år har inntekt av eget arbeid som hovedinntektskilde, andelen stiger til 18 prosent blant studenter i alderen 22-24 år og ytterligere til 29 prosent for studenter 25 år og over. Det er også mer vanlig med økonomisk støtte fra ektefelle eller samboer, eller trygd eller stønad som hovedinntektskilde blant de eldste studentene.

Åtte av ti enslige studenter har studielån og stipend som viktigste inntektskilde

Hvilken type husholdning studentene tilhører ser ut til å ha stor betydning for hva som er hovedinntektskilde. Åtte av ti enslige studenter har studielån og stipend fra Lånekassen som hovedinntektskilde, mens dette gjelder drøyt fire av ti enslige som bor hos foreldre. De som bor hjemme oppgir langt oftere foreldre som hovedinntektskilde sammenliknet med enslige, henholdsvis 12 mot 2 prosent. Hovedinntektskilde for par uten barn er hovedsakelig studielån og stipend fra Lånekassen og dernest inntekt av eget arbeid, henholdsvis 71 og 20 prosent.

Hovedinntektskilde for studenter i parforhold med barn ser ut til å komme fra ulike kilder. 36 prosent i denne studentgruppen har studielån som sin hovedinntektskilde. Videre er andelen som oppgir både inntekt av eget arbeid og penger fra ektefelle/samboer på 30 prosent hver. Her er det ingen som oppgir foreldre som hovedinntektskilde, mens 4 prosent oppgir trygd og stønad.

Enslige forsørgere skiller seg ut fra resten av husholdningene hvor 66 prosent oppgir trygd eller stønad som sin hovedinntektskilde. Dette skyldes nok i stor grad at de mottar ulike typer stønader hvor formålet er å finansiere videre- eller etterutdanning. Videre har bare 23 prosent av enslige forsørgere studielån og stipend fra Lånekassen og 11 prosent inntekt fra eget arbeid som hovedinntektskilde.

Tabell 8.1 Hovedinntektskilde under studie etter kjønn, alder, husholdningstype, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Studielån og stipend fra Lånekassen	Inntekt av eget arbeid	Penger fra ektefelle/samboer	Penger fra foreldre	Trygd eller stønad	Annen hovedinntekt	Antall svar
I alt	71	20	3	2	3	1	2 175
Kjønn							
Menn	69	23	1	4	2	2	940
Kvinner	72	17	4	2	3	1	1 235
Alder							
19-21 år	79	14	1	4	0	1	715
22-24 år	76	18	2	1	1	1	862
25-34 år	52	29	7	2	7	2	598
Husholdningstype							
Enslige	80	15	0	2	1	1	1 253
Enslige som bor hos foreldre	43	40	.	12	1	4	221
Enslige forsørgere	23	11	.	.	66	.	35
Par uten barn	71	20	5	1	2	1	544
Par med barn	36	30	30	.	4	.	122
Antall semestre							
1-3 semestre	77	14	2	5	2	2	469
4-6 semestre	75	18	2	1	3	1	892
7 semestre el. mer	63	26	4	3	3	2	805
Utdanningsinstitusjon							
Universiteter	73	18	2	3	2	2	1 165
Høyskoler	70	21	4	2	4	1	835
BI og Campus Kristiania ..	65	25	3	4	2	1	175
Studiebrøk							
Heltid	74	17	3	3	3	1	2 068
Deltid	18	68	5	2	6	2	107

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Andelen som har studielån og stipend fra Lånekassen som hovedinntektskilde avtar noe med antall semestre. 77 prosent av de som har studert mindre enn fire semestre og 75 prosent av de som har studert fire til seks semestre har studielån og stipend fra Lånekassen som hovedinntektskilde, videre synker andelen til 63 prosent for de som har studert mer enn seks semestre. Vi ser da også at de som har studert lengst i større grad har egen arbeidsinntekt som hovedinntektskilde. 26 prosent av studentene som har studert 7 semestre eller mer lever først og fremst av inntekt fra eget arbeid. Andelen synker til 18 prosent for de med 4-6 semestre og ytterligere til 14 prosent for de aller ferskeste studentene.

BI/Campus Kristiania- studenter har i minst grad studielån og stipend fra Lånekassen som hovedinntektskilde. 65 prosent disse studentene oppgir dette. Tilsvarende har 70 prosent av høyskolestudentene og 73 prosent av universitetsstudentene lån og stipend fra Lånekassen som hovedinntektskilde. BI/Campus Kristiania- studenter har den største andelen som har inntekt fra eget arbeid som sin hovedinntektskilde, 25 prosent. Dette samsvarer godt med det man fant i analysen av inntektsdata blant studenter, hvor BI-studentene jobbet mest ved siden av studiene og hadde flest med høye yrkesinntekter (Epland og Gladhaug 2011). 21 prosent av høyskolestudentene og 18 prosent av universitetsstudentene hadde inntekt av eget arbeid som sin viktigste inntektskilde.

74 prosent av heltidsstudentene har studielån og stipend fra Lånekassen, og bare 17 prosent har inntekt av eget arbeid, som hovedinntektskilde. Blant deltidsstudenter ser vi den motsatte fordelingen, bare 17 prosent studielån og stipend fra Lånekassen som hovedinntektskilde, mens 68 prosent har inntekt av eget arbeid.

De aller fleste bruker hele støtten fra Lånekassen

Studentene fikk spørsmål om hvor stor del av beløpet de mottok inneværende semester fra Lånekassen, som de regnet med de ville bruke opp. Av dem som mottar penger fra Lånekassen antar 88 prosent at de vil bruke opp hele beløpet de har fått inneværende semester. 8 prosent svarer at de kommer til å bruke om lag halvparten og 4 prosent tror de kommer til å bruke under halvparten av beløpet fra Lånekassen (Tabell 8.2). Vi ser at andelen som antar at de vil bruke hele beløpet er større blant kvinnelige studenter enn blant mannlige, 90 mot 85 prosent. Sammenligner vi med undersøkelsen fra 2005 kan det se ut til at flere bruker hele beløpet fra Lånekassen i 2010. I 2005 svarte 83 prosent at de ville bruke opp hele beløpet, 11 prosent om lag halvparten og 6 prosent ville bruke under halve beløpet (Tabell 8.7). Det er spesielt de kvinnelige studentene som i større grad sier de vil bruke hele beløpet de mottar fra Lånekassen.

Andelen som tror de vil bruke hele beløpet er stigende med alder. 92 prosent av studentene i alderen 25-34 år antar å bruke alle pengene de får av Lånekassen, tilsvarende andel er 89 prosent for studentene i alderen 22-24 år og 82 prosent blant de yngste studentene (Tabell 8.2). Vi finner de samme aldersforskjellene i undersøkelsen fra 2005 (Tabell 8.7). Noe av forklaringen på disse aldersforskjellene kan være at eldre studenter har en del år med studielån bak seg og vet av erfaring hvor lenge et studielån holder, mens unge studenter ikke har samme erfaringen og tror at de skal spare mer. På samme måte som vi ser når vi fordeler på alder er også andelen som tror at hele beløpet fra Lånekassen vil bli brukt opp stigende med antall semestre. 91 prosent av studentene som har studert i 7 semester eller mer, 88 prosent av de med mellom fire og seks semestre og 81 prosent av de med mindre enn 4 semestre svarer dette.

Enslige som bor hos foreldre skiller seg vesentlig fra de andre husholdstypene når vi spør om hvor stor andel av beløpet fra Lånekassen de antar å bruke. 57 prosent svarer at de vil bruke opp hele beløpet, mens 43 prosent svarer at de enten vil bruke opp halvparten eller under halvparten av beløpet fra Lånekassen. Blant de andre husholdstypene svarer rundt 90 prosent at de vil bruke opp hele beløpet fra Låne-

kassen. Ser vi på utdanningsinstitusjon kan det se ut til at BI/Campus Kristiania-studentene i noe større grad ønsker å spare en del av beløpet de får fra Lånekassen.

Tabell 8.2 Andel av beløpet fra Lånekassen som antas å bli brukt etter kjønn, alder, husholdningstype, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Hele beløpet	Omlag halvparten av beløpet	Under halvparten av beløpet	Antall svar
I alt	88	8	4	1 894
Kjønn				
Menn	85	10	6	794
Kvinner	90	8	3	1 100
Alder				
19-21 år	82	11	6	645
22-24 år	89	8	3	794
25-34 år	92	5	3	455
Husholdningstype				
Enslige	90	8	3	1 173
Enslige som bor hos foreldre	57	17	26	132
Enslige forsørgere	97	.	3	29
Par uten barn	89	9	2	474
Par med barn	93	5	2	86
Antall semestre				
1-3 semestre	81	12	7	413
4-6 semestre	88	8	4	816
7 semestre el. mer	91	6	3	657
Utdanningsinstitusjon				
Universiteter	87	8	5	1 013
Høgskoler	89	8	3	729
BI og Campus Kristiania	82	12	6	152
Studiebrøk				
Heltid	88	8	4	1 853
Deltid	81	10	10	41

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

8.2. Overføringer fra familie

Studentene er spurt om de har mottatt noen form for økonomisk hjelp eller bidrag fra den nærmeste familie³ de siste 12 måneder. Fire av ti studenter har fått hjelp fra den nærmeste familien til å dekke løpende utgifter⁴ hvor det gjennomsnittlige beløpet for studentene var 14 400 kroner i løpet av de siste 12 månedene. Videre har 28 prosent har fått hjelp av familien til å dekke andre utgifter, og her oppga studentene i gjennomsnitt 10 100 kroner (Tabell 8.3). Det er en noe større andel kvinnelige studenter enn blant mannlige som har mottatt hjelp til løpende utgifter, 41 mot 38 prosent. Gjennomsnittlig var denne hjelpen 14 600 for kvinner og 14 200 kroner for menn. Motsatt finner vi at en marginalt større andel menn har mottatt økonomiske bidrag fra familien til andre utgifter, 29 mot 27 prosent, men at kvinner mottok i gjennomsnitt mer. Gjennomsnittlig var denne hjelpen 10 200 for kvinner og 10 000 kroner for menn.

I 2005 var det en mindre andel av studentene som fikk økonomisk hjelp fra nærmeste familie. Da svarte 35 prosent av studentene at de hadde mottatt økonomiske bidrag til å dekke løpende utgifter og 21 prosent hadde fått bidrag til å dekke andre utgifter (Tabell 8.8). Det er særlig en økning i andelen kvinnelige og eldre studenter som har mottatt bidrag fra nærmeste familie til å dekke løpende utgifter i forhold til i 2005. Beløpene studentene har mottatt til slike bidrag i de to undersøkelsene er imidlertid ikke sammenlignbare. I 2005 ble studentene spurt om de hadde mottatt noen form for økonomisk hjelp eller bidrag *hittil i år*, mens de i 2010 ble spurt om de hadde mottatt slike bidrag *de siste 12 måneder*. Siden tidsrammen er betraktelig forskjellig er det ikke mulig å sammenligne beløpene.

³ Med nærmeste familie menes personer utenfor bohusholdningen til studenten.

⁴ Med løpende utgifter menes husleie og utgifter til mat

De eldste studentene får mest penger hjemmefra

Undersøkelsen viser at andelen som har mottatt hjelp fra nærmeste familie for å dekke løpende utgifter er størst blant de yngste studentene. Drøyt 40 prosent av studentene under 25 år har mottatt bidrag for å dekke husleie eller utgifter til mat. For studentene over 24 år er den tilsvarende andelen 35 prosent. Undersøkelsen viser imidlertid at blant de studentene som mottar slike bidrag er det gjennomsnittlige beløpet høyere med stigende alder. Studenter over 24 år mottok i gjennomsnitt 3 500 kroner mer enn studenter i alderen 22-24 år og 2 700 kroner mer enn de yngste studentene. Også når det gjelder bidrag til å dekke andre utgifter har de eldste studentene i gjennomsnitt mottatt større bidrag enn de yngre studentene. Studenter i alderen 25-34 år mottok i gjennomsnitt 13 300 kroner, mens 19-21 åringene mottok 9 300 og 22-24 åringene mottok 8 800 kroner av familie i løpet av de siste 12 månedene til å dekke utgifter utenom husleie eller utgifter til mat. Sammenlignet med 2005 er det en større andel blant de eldste studentene som mottar ulike økonomiske bidrag fra nærmest familie, mens det mindre forskjeller mellom 2005 og 2010 for yngre studenter. Andelen som har fått bidrag til å dekke løpende utgifter er 10 prosentpoeng og andre utgifter 11 prosentpoeng høyere i 2010 sammenlignet med 2005 blant studentene i alderen 25-34 år (Tabell 8.9).

Det kan se ut til at andelen som mottar en eller annen form for støtte fra nærmeste familie er lavere blant studenter med forsørgeransvar enn blant studenter uten barn. Andelen som mottok bidrag til å dekke løpende utgifter var 29 prosent blant enslige forsørgere og 22 prosent blant studenter i parforhold med barn. Motsatt ser vi at 48 prosent av enslige studenter og 35 prosent av studenter i parforhold uten barn har mottatt slike bidrag det seneste året. Vi ser de samme tendensene for bidrag til utgifter ellers. Når det gjelder det gjennomsnittlige beløpet studentene mottar ser vi at studenter i parforhold med barn mottar størst enkeltbeløp, mens enslige som bor hjemme har de laveste enkeltbidragene.

Høyskolestudenter får sjeldnere økonomisk støtte fra familien

Det er også noen forskjeller mellom studenter ved de ulike utdanningsinstitusjonene når det gjelder andelen og størrelsen på de økonomiske bidragene. 43 prosent av BI/Campus Kristiania-studentene, 41 prosent av universitetsstudenter og 38 prosent av høyskolestudentene mottar bidrag fra familien for å dekke løpende utgifter. Når vi ser på størrelsen på bidraget de mottar, får BI/Campus Kristiania-studentene også mest med 17 600 kroner. Selv om det er en større andel blant universitetsstudentene sett i forhold til høyskolestudentene som har mottatt bidrag, har høyskolestudentene i gjennomsnitt mottatt høyere beløp, 15 500 mot 13 200 kroner til sammen de siste 12 måneder.

Vi finner tilsvarende forskjeller i beløp mellom utdanningsinstitusjonene når vi ser på hvorvidt studentene får økonomisk hjelp til å dekke utgifter ellers. BI/Campus Kristiania-studenter rapporterer å få en del mer i støtte enn høyskolestudenter og universitetsstudenter. Og vi ser at de 17 300 kronene BI/Campus Kristiania-studentene har fått i økonomiske bidrag er bortimot dobbelt så mye som universitetsstudenter rapporterer om. Andelen som har fått økonomisk bidrag for å dekke utgifter ellers er størst blant universitetsstudentene, deretter høyskole- og til sist BI/Campus Kristiania-studentene, henholdsvis 30, 26 og 22 prosent.

Tabell 8.3. Økonomisk hjelp eller bidrag fra nærmeste familie utenfor husholdningen etter kjønn, alder, husholdningstype, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Har mottatt bidrag fra nærmeste familie til å dekke løpende utgifter		Har mottatt bidrag fra nærmeste familie til å dekke utgifter ellers		Antall svar
	Andel	Gjennomsnittlig beløp	Andel	Gjennomsnittlig beløp	
I alt	40	14 435	28	10 089	2 175
Kjønn					
Menn	38	14 166	29	9 977	940
Kvinner	41	14 624	27	10 180	1 235
Alder					
19-21 år	42	14 125	27	9 257	714
22-24 år	41	13 322	30	8 773	862
25-34 år	35	16 808	26	13 313	599
Husholdningstype					
Enslige	48	13 869	31	8 814	1 253
Enslige som bor hos foreldre	17	11 815	13	8 033	220
Enslige forsørgere	29	12 100	17	10 500	35
Par uten barn	35	16 211	28	11 943	544
Par med barn	22	18 648	19	21 478	123
Antall semestre					
1-3 semestre	43	11 623	22	9 642	469
4-6 semestre	39	15 625	29	9 095	892
7 semestre el. mer	38	14 846	30	11 343	805
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	41	13 238	30	8 995	1 165
Høyskoler	38	15 506	26	10 689	835
BI og Campus Kristiania	43	17 587	22	17 257	175
Studiebrøk					
Heltid	40	14 371	28	10 052	2 067
Deltid	26	16 304	17	11 324	108

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Hver fjerde student får penger fra familien regelmessig

Studenter over 20 år som ikke bor hjemme hos foreldrene er også spurt om de hadde mottatt *regelmessig økonomisk støtte* etter at de fylte 20 år. 25 prosent av studentene oppgir å motta regelmessig støtte fra nærmeste familie, 4 prosentpoeng mer enn i 2005 (Tabell 8.4 og Tabell 8.9). I gjennomsnitt mottok studentene 20 000 kroner årlig i økonomisk støtte i 2010. Selv om andelen av studentene som mottok regelmessig støtte fra familien var høyere i 2010, har de ikke fått mer i støtte. Gjennomsnittlig mottok studenten i 2005 20 800 årlig. Sett i forhold til 2010-kroner fikk de studentene som mottok regelmessige økonomiske bidrag 3 300 kroner mer i 2005 enn i 2010.

Det er nærmest like store andeler kvinnelige som mannlige studenter som mottar regelmessig økonomisk støtte, men kvinnelige studenter mottar gjennomsnittlig noe mer i støtte, 20 200 mot 19 700 kroner i 2010. I 2005 mottok større andeler blant de mannlige studentene regelmessige bidrag fra familien, 23 mot 19 prosent, men det økonomiske bidraget var i gjennomsnitt likt for både kvinnelige og mannlige studenter (Tabell 8.9).

Fordelt etter alder er andelen som mottar regelmessige bidrag fra familien lik for de ulike aldersgruppene, men de eldste studentene får likevel mest penger i regelmessig økonomisk støtte hjemmefra. De yngste studentene mottok i gjennomsnitt 17 700 kroner i året, studenter i alderen 22-24 år rapporterte om 19 800 kroner, mens studentene over 24 år mottok i gjennomsnitt 21 600 kroner i året i regelmessige økonomiske bidrag fra familien. Sammenlignet med 2005 er det en større andel blant de eldste studentene som mottar regelmessige økonomiske bidrag fra nærmeste familie, mens det er mindre forskjeller mellom de to undersøkelsene for yngre studenter. Andelen som har fått regelmessige økonomiske bidrag er 8 prosentpoeng høyere i 2010 sammenlignet med 2005 blant studentene i alderen 25-34 år. Denne gruppen mottar mer i regelmessige bidrag i 2010 enn i 2005, når en regner om til 2010-kroner. I realverdi mottok de eldste studentene 1 700 kroner

mer, mens studenter i alderen 22-24 år mottok 6 100 kroner og de yngste studentene 4 400 kroner mindre i regelmessig støtte fra familien i 2010 sammenlignet med 2005 (Tabell 8.9).

26 prosent av både enslige studenter og studenter i parforhold uten barn mottar regelmessige bidrag fra familien, mens 16 prosent av studenter i parforhold med barn og 12 prosent av enslige forsørgere gjør det samme. Enslige studenter mottar gjennomsnittlig mest penger hjemmefra og oppgir at de årlig har mottatt 20 800 kroner. Enslige forsørgere har det nest høyeste beløpet med 20 500 kroner, studenter i parforhold uten barn oppgir 18 600 kroner, mens studenter i parforhold med barn rapporterer om det laveste regelmessige beløpet på 17 300 kroner.

BI/Campus Kristiania- studentene mottar mer i regelmessige økonomiske bidrag, sammenlignet med studenter fra andre utdanningsinstitusjoner. 35 prosent av disse studentene får regelmessige bidrag fra nærmeste familie og i gjennomsnitt mottar de 22 900 kroner i året. 26 prosent av universitetsstudentene får regelmessige økonomiske bidrag og denne studentgruppa mottar i gjennomsnitt 20 800 kroner i året. Andelen som mottar regelmessige økonomiske bidrag er lavest blant høyskolestudentene, 23 prosent og de som mottar en slik støtte får også mindre i gjennomsnitt, 18 000 kroner. Noe av forskjellen kan nok skyldes at det er relativt få BI/Campus Kristiania -studenter i utvalget slik at usikkerheten rundt gjennomsnittsbeløpene er større enn for de andre studentene, men BI/Campus Kristiania -studenter har langt høyere utgifter til utdanning i og med at de må betale en studieavgift.

Ser vi på alle de tre spørsmålene om økonomiske bidrag samlet⁵, svarer 37 prosent av alle studentene at de ikke har fått noen som helst økonomisk støtte fra familien i 2010-undersøkelsen. 6 prosent av studentene har mottatt alle de tre typene økonomiske bidrag fra familien, mens 12 prosent svarer at de har fått både bidrag til å dekke løpende utgifter og utgifter ellers men da ikke regelmessige økonomiske bidrag. Samlet var de gjennomsnittlige økonomiske bidragene fra nærmeste familie til studentene på 20 500 kroner i året.

Tabell 8.4. Studenter over 20 år som ikke bor hjemme som har mottatt regelmessig bidrag fra nærmeste familie etter fylte 20 år etter kjønn, alder, husholdningstype, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Andel	Gjennomsnittlig beløp	Antall svar
I alt	25	20 001	1 651
Kjønn			
Menn	26	19 745	718
Kvinner	25	20 208	933
Alder			
20-21 år	26	17 707	296
22-24 år	25	19 790	791
25-34 år	25	21 609	564
Husholdningstype			
Enslige	26	20 847	1 012
Enslige som bor hos foreldre
Enslige forsørgere	12	20 500	33
Par uten barn	26	18 588	489
Par med barn	16	17 306	117
Antall semestre			
1-3 semestre	20	15 433	167
4-6 semestre	26	20 715	716
7 semestre el. mer	26	20 051	759
Utdanningsinstitusjon			
Universiteter	26	20 802	876
Høyskoler	23	17 957	658
BI og Campus Kristiania	35	22 872	117
Studiebrøk			
Heltid	25	19 957	1 561
Deltid	27	20 717	90

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

⁵ Økonomisk hjelp eller bidrag til løpende utgifter, økonomisk hjelp eller bidrag til andre utgifter og regelmessige økonomiske bidrag.

8.3. Økonomisk sårbarhet

For å kartlegge studentenes økonomiske situasjon ble det stilt en del spørsmål til studentene som ikke bodde hjemme hos foreldrene om hvorvidt de har problemer med å betale løpende utgifter og om de hadde klart en uforutsett regning på 5 000 kroner (Tabell 8.5). Funnene tyder på at de fleste studentene har en brukbar økonomi og at den er en del bedre i 2010 sammenlignet med 2005. 69 prosent av studentene svarer at de aldri har hatt problemer med å klare løpende utgifter. Dette er 21 prosentpoeng mer enn hva studentene svarte i 2005 (Tabell 8.10). 14 prosent svarer at de en sjelden gang har problemer, og her ser vi at andelen som svarte dette var en god del høyere i 2005, 25 prosent. De færreste, 6 prosent, svarer at de ofte har problemer, og 12 prosent svarer at de av og til har problemer med å klare løpende utgifter i denne undersøkelsen. I 2005 hadde 8 prosent ofte og 19 av og til vanskeligheter med å klare løpende utgifter. 60 prosent av studentene svarer også at de hadde klart en uforutsett regning på 5 000 kroner, i 2005 mente 51 prosent av studentene det samme.

72 prosent av mennene i undersøkelsen svarer at de aldri har problemer med å klare løpende utgifter. Dette er 6 prosentpoeng mer enn kvinnelige studenter. 4 prosent av mennene og 8 prosent av kvinnene hadde ofte vansker med å betale løpende utgifter. Imidlertid finner vi større forskjeller når vi ser på hvem som klarer å betale en uforutsett regning på 5 000 kroner. Andelen er 65 prosent for menn og 56 prosent for kvinner. Ut fra dette ser det ut til at mennene i mindre grad enn kvinner har problemer med å betale en uforutsett regning. Det er små forskjeller i økonomisk sårbarhet mellom de ulike aldersgruppene.

Tabell 8.5. Økonomisk sårbarhet kjønn, alder, husholdningstype, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent

	Har hatt vansker med å klare løpende utgifter				Hadde klart en regning på 5 000 kroner	Antall svar
	Ofte	Av og til	En sjelden gang	Aldri		
I alt	6	12	14	69	60	1 944
Kjønn						
Menn	4	10	14	72	65	826
Kvinner	8	13	13	66	56	1 118
Alder						
19-21 år	6	11	12	72	61	588
22-24 år	7	13	15	65	58	791
25-34 år	6	12	13	69	61	565
Husholdningstype						
Enslige	7	12	14	67	56	1 253
Enslige forsørgere	9	9	12	70	52	33
Par uten barn	3	11	13	72	68	539
Par med barn	6	13	13	68	71	119
Antall semestre						
1-3 semestre	6	9	11	75	65	380
4-6 semestre	7	14	16	63	53	795
7 semestre el. mer	5	11	13	71	65	760
Utdanningsinstitusjon						
Universiteter	6	11	14	69	62	1 068
Høyskoler	6	14	13	68	57	736
BI og Campus Kristiania .	6	14	14	66	58	140
Studiebrøk						
Heltid	6	12	13	69	59	1 852
Deltid	5	9	20	66	71	92

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Studenter i parforhold uten barn minst økonomisk sårbare

Enslige både med og uten barn ser ut til å være noe mer økonomisk sårbare. 56 prosent av enslige studenter og 52 prosent av enslige forsørgere sier de hadde klart en uforutsett regning på 5 000 kroner. Andelen blant studenter i parforhold med og uten barn er henholdsvis 71 og 68 prosent. Det er små forskjeller i hvor stor andel som har vanskeligheter med å klare løpende utgifter. Mest sårbare er enslige og studenter i parforhold med barn. 29 prosent av begge disse gruppene studenter har ofte eller av og til vansker med å klare løpende utgifter. Andelen som aldri har problemer med løpende utgifter er bare marginalt høyere for enslige forsørgere og

par uten barn, hvor henholdsvis 70 og 72 prosent aldri har slike økonomiske problemer. Ser vi på studentene som svarer at de ofte eller av og til har vansker med å klare løpende utgifter, skiller kun studenter i parforhold seg marginalt positivt ut. 14 prosent av studenter i parforhold uten barn har ofte eller av og til slike problemer, mens dette gjelder 18-19 prosent av de andre studentgruppene.

8.4. Vedleggstabeller til kapittel 8

Tabell 8.6. Hovedinntektskilde dette semesteret etter, kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Studielån og stipend fra Lånekassen	Inntekt av eget arbeid	Penger fra ektefelle/samboer	Penger fra foreldre	Annen hovedinntektskilde	Antall svar
I alt	72	18	2	2	5	1 895
Kjønn						
Menn	72	22	1	2	4	807
Kvinner	73	16	3	2	7	1 088
Alder						
19-21 år	84	11	0	4	1	517
22-24 år	80	15	2	1	2	707
25-34 år	55	27	4	2	12	671
Antall semestre						
1-3 semestre	78	14	2	2	5	495
4-6 semestre	74	16	1	2	7	688
7 semestre el. mer	67	24	3	2	5	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 8.7. Andel av beløpet fra Lånekassen som antas brukt etter, kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Hele beløpet	Omlag halvparten av beløpet	Under halvparten av beløpet	Antall svar
I alt	83	11	6	1 627
Kjønn				
Menn	83	11	7	690
Kvinner	84	11	5	937
Alder				
19-21 år	80	14	7	474
22-24 år	82	12	5	657
25-34 år	88	7	5	496
Antall semestre				
1-3 semestre	79	14	7	438
4-6 semestre	84	11	5	611
7 semestre el. mer	86	9	6	578

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 8.8. Andel som har mottatt økonomisk bidrag fra familien etter, kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Løpende utgifter	Utgifter ellers	Antall svar
I alt	35	21	1 895
Kjønn			
Menn	35	20	807
Kvinner	34	21	1 088
Alder			
19-21 år	43	25	517
22-24 år	38	23	707
25-34 år	25	15	671
Antall semestre			
1-3 semestre	38	22	495
4-6 semestre	36	22	688
7 semestre el. mer	32	18	712

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 8.9. Studenter over 20 år som ikke bor hjemme som har mottatt regelmessig bidrag fra nærmeste familie etter, kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent og kroner

	Andel	Gjennomsnittlig beløp	2010-kroner ¹	Antall svar
I alt	21	20 841	23 321	1 522
Kjønn				
Menn	23	20 809	23 285	655
Kvinner	19	20 869	23 352	867
Alder				
20-21 år	24	19 747	22 097	229
22-24 år	24	23 156	25 912	652
25-34 år	17	17 809	19 928	641
Antall semestre				
1-3 semestre	21	18 965	21 222	252
4-6 semestre	21	20 902	23 389	590
7 semestre el. mer	21	21 397	23 943	680

¹ Omregnet ved hjelp av konsumprisindeksen.

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 8.10. Økonomisk sårbarhet etter, kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Vansker med løpende utgifter siste 12 måneder				Hadde klart en regning på 5 000 kroner	Antall svar
	Ofte	Av og til	En sjelden gang	Aldri		
I alt	8	19	25	47	51	1 731
Kjønn						
Menn	6	19	25	50	58	722
Kvinner	10	19	25	46	47	1 009
Alder						
19-21 år	9	20	30	42	44	438
22-24 år	7	19	24	50	53	652
25-34 år	10	19	23	49	55	641
Antall semestre						
1-3 semestre	11	22	24	44	48	421
4-6 semestre	8	22	28	42	47	630
7 semestre el. mer	8	15	23	54	58	680

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

9. Studier og arbeid

- *Seks av ti jobber ved siden av studiet*
- *Flertallet jobber fordi støtten fra Lånekassen ikke strekker til*
- *Mindretallet har en relevant jobb i forhold til studiet*
- *Flertallet jobber i helgene og på kvelds- og nattetid på hverdager*
- *Ønske om å være heltidsstudent er viktigste årsak til at en ikke jobber*

For mange studenter er ikke studielån og stipend nok til å dekke de nødvendige utgiftene. Yrkesdeltagelse kan både være nødvendig og vil være en viktig kilde til økt levestandard for de fleste. For å få kunnskap om studenters yrkesdeltagelse fikk studentene en rekke spørsmål om inntektsgivende arbeid og generelle arbeidsforhold. I dette kapitlet gis det en oversikt over forhold som nevnt over, men en nærmere analyse og utdyping av dette tema, samt boforhold og økonomi vil finne sted i en senere rapport.

Mer enn halvparten jobber ved siden av studiene

60 prosent av studentene har arbeid ved siden av studiene og av disse har 30 prosent mer enn ett arbeidsforhold (Tabell 9.1). Dette er en marginalt høyere andel enn i 2005, hvor 57 prosent rapporterte at de arbeidet ved siden av studiene og 29 prosent hadde mer enn ett arbeidsforhold (Tabell 9.7). Det er særlig kvinner og eldre studenter som har en økning i andelen som arbeider ved siden av studiene og som har mer enn ett arbeidsforhold, fra 2005 til 2010.

I gjennomsnitt arbeider studentene som har jobb 8 timer per uke og de har en gjennomsnittlig inntekt i måneden på 6 200 kroner. Sammenlignet med 2005 arbeider studentene i gjennomsnitt like mye og tjener gjennomsnittlig det samme når man tar hensyn til prisøkningen i 2010 (Tabell 9.7).

En større andel kvinnelige enn mannlige studenter arbeider ved siden av studiene, 63 mot 57 prosent. Det er også en større andel blant kvinnene som jobber som har mer enn ett arbeidsforhold. Både menn og kvinner jobber gjennomsnittlig 8 timer per uke, men menn tjener i gjennomsnitt mer enn kvinner. Menn har en gjennomsnittlig inntekt på 7 200 kroner. Dette er 1 600 kroner mer i måneden enn kvinner som tjener 5 600 kroner i måneden. Vi finner de samme kjønnsforskjellene i inntekt i 2005 (Tabell 9.7).

Vi ser at en mindre andel unge studenter arbeider og at de arbeider færre timer per uke sammenlignet med eldre studenter. 51 prosent av studentene i alderen 19-21 år jobber, mens 65 prosent i både 22-24 års- og 25-35 års alderen gjør det. De yngste studentene jobber i gjennomsnitt 5 timer per uke, studenter i alderen 22-24 år jobber 8 timer mens studentene i alderen 25-34 år jobber 10 timer per uke. De eldste studentene har også høyest månedsinntekt med 8 800 kroner, 22-24 åringene tjener i gjennomsnitt 5 500 kroner mens de yngste studentene har en månedsinntekt på 4 600 kroner.

Enslige forsørgere har i minst grad arbeid ved siden av studiene. I denne studentgruppen jobber 31 prosent av studentene. Det er høyest andel blant enslige som bor hos foreldrene og studenter i parforhold som arbeider ved siden av studiene, henholdsvis 67 og 65 prosent. Par med barn har flest arbeidstimer og har høyest inntekt per måned. I snitt arbeider studenter i parforhold med barn 12 timer per uke og har en månedsinntekt på 11 500. Nest etter par med barn tjener enslige forsørgere mest, 9 400 kroner i måneden. Vi ser at studenter med forsørgeransvar har en forholdsvis høyere inntekt enn de andre studentgruppene. Studenter i parforhold uten barn tjener i snitt 6 500, enslige studenter som bor hjemme tjener 6 100, mens enslige studenter har i snitt 5 500 kroner i måneden.

Andelen av studentene som arbeider ved siden av studiene varierer med boforhold. De som eier egen bolig arbeider i størst grad og de som bor i studentbolig arbeider i

minst grad. De som eier bolig har også høyest månedsinntekt i snitt og tjener rundt 4 000 kroner mer i måneden enn studenter som leier og bor i studentbolig.

De som har studert lengst jobber i størst grad ved siden av studiene

Andelen som har arbeid ved siden av studiene øker med antall semestre en har studert. 47 prosent av studentene som har studert 1-3 semester har jobb. Videre har 61 prosent av dem som har studert 4-6 semestre og 67 prosent av dem som har studert mer enn 7 semestre arbeid ved siden av studiene. De samme tendensene finner vi for arbeidstimer i uken og inntekt per måned. Studenter med mer enn 6 semestre jobber 9 timer i uka, dette er 2 timer mer enn studenter med 4-6 semestre og 4 timer mer enn studenter med mindre enn 4 semestre. I snitt tjener de samme studentgruppene henholdsvis 7 400, 5 600 og 5 100 kroner i måneden.

BI/Campus Kristiania- og høyskolestudenter har den høyeste andelen som arbeider ved siden av studiene, henholdsvis 67 og 64 prosent, mens 57 prosent av universitetsstudentene jobber. I snitt jobber BI/Campus Kristiania studentene 10 timer, høyskolestudentene 8 timer og universitetsstudentene 5 timer per uke. Dette gjenspeiles også i inntekten hvor BI/Campus Kristiania-studenter har en månedsinntekt på 7 300 kroner, mens høyskole- og universitetsstudenter tjener 6 100 kroner.

Ikke overraskende har flere deltidsstudenter enn heltidsstudenter arbeid ved siden av studiene. 59 prosent av heltidsstudentene og 82 prosent av deltidsstudentene jobber. Deltidsstudentene arbeider i snitt 22 timer i uka, mens det tilsvarende timetallet er 7 timer i uka for heltidsstudenter. Videre har deltidsstudenter en månedsinntekt på 14 600 kroner i måneden, mens heltidsstudentene har 5 600 kroner i inntekt i måneden.

Tabell 9.1. Yrkesdeltagelse og inntekt etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon, boforhold og studiebrøk. 2010. Prosent, gjennomsnittlig antall og kroner

	Arbeid ved siden av studiene			Mer enn ett arbeidsforhold	Har permisjon fra arbeid	Arbeidstimer per uke	Inntekt i måneden	Antall svar
	Har arbeid	Har hatt arbeid	Har ikke arbeid					
I alt	60	4	35	30	2	8	6 221	2 178
Kjønn								
Menn	57	5	38	27	2	8	7 188	942
Kvinner	63	4	33	32	2	8	5 545	1 236
Alder								
19-21 år	51	4	45	24	1	5	4 648	716
22-24 år	65	4	31	31	1	8	5 455	863
25-34 år	65	5	30	35	3	10	8 786	599
Husholdningstype								
Enslige	58	5	37	30	2	7	5 531	1 255
Enslige som bor hos foreldre	67	4	29	36	2	9	6 080	221
Enslige forsørgere	31	11	57	30	3	5	9 398	35
Par uten barn	65	4	31	28	2	9	6 544	544
Par med barn	59	2	39	25	3	12	11 524	123
Antall semestre								
1-3 semestre	47	5	49	23	2	5	5 063	469
4-6 semestre	61	4	34	30	2	7	5 551	895
7 semestre el. mer	68	4	28	32	2	9	7 369	805
Utdanningsinstitusjon								
Universiteter	57	4	39	29	1	7	6 090	1 167
Høyskoler	64	5	32	32	3	8	6 136	836
BI og Campus Kristiania ...	67	5	28	25	3	10	7 342	175
Boforhold								
Studentbolig	48	5	47	34	2	6	5 612	327
Eier	71	4	25	28	4	12	9 690	375
Leier	59	5	36	29	2	7	5 166	1 272
Studiebrøk								
Heltid	59	5	36	30	2	7	5 608	2 070
Deltid	82	2	16	30	3	22	14 582	108

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Støtten fra Lånekassen strekker ikke til

Den vanligste årsaken som oppgis for å jobbe ved siden av studiene er at støtten fra Lånekassen ikke strekker til. 65 prosent oppgir dette som årsak, mens 12 prosent ønsker arbeiderfaring og 10 prosent svarer at de ikke ønsker så høyt studielån (Tabell 9.2). I undersøkelsen fra 2005 ble også studentene spurt om hvorfor de arbeidet ved siden av studiene. I denne undersøkelsen var det færre svarkategorier enn i 2010, noe som kan påvirke svarene. I 2005 oppga en lavere andel at støtten fra Lånekassen ikke strakk til, 51 prosent. 8 prosentpoeng flere av studentene sa at de arbeidet ved siden av studiene fordi de ikke ønsket et høyt studielån (Tabell 9.8).

En noe høyere andel kvinnelige studenter enn mannlige oppgir at støtten fra Lånekassen ikke strekker til. Hele 70 prosent av studentene som har arbeid i alderen 22-24 år jobber ved siden av studiet av denne grunnen. 58 prosent av studentene i alderen 25-34 år og 64 prosent av 19-24 åringene svarer det samme. Vi finner ingen forskjeller mellom aldersgrupper i forhold til andelen som svarer at de ikke ønsker så høyt studielån eller at de ønsker arbeiderfaring.

Det er størst andel som arbeider ved siden av studiene fordi de ikke ønsker et høyt studielån blant enslige studenter som bor hjemme og 21 prosent av disse studentene oppgir dette som årsak (Tabell 9.2). Tilsvarende svarer 12 og 4 prosent av henholdsvis studenter i parforhold uten barn, enslige og studenter i parforhold med barn det samme. Å arbeide ved siden av studiene fordi man ønsker arbeiderfaring ser ut til å være mer utbredt blant studenter som bor hos foreldrene. Dette gjelder ikke i samme grad for de andre studentgruppene. Mens hele 71 prosent av enslige studenter og 69 prosent av studenter i parforhold uten barn i arbeid svarer at de jobber ved siden av studiet fordi støtten fra Lånekassen ikke strekker til, gjelder dette bare 29 prosent av studentene som bor hjemme hos foreldrene. Det er også en forholdsmessig stor andel, 56 prosent, av studentene i parforhold med barn som oppgir at støtten fra Lånekassen ikke strekker til.

Vi finner ikke store forskjeller i hvilken årsak studentene oppgir for å jobbe ved siden av studiene fordelt etter hvor lenge man har studert. Det er likevel en liten forskjell på hva de ferskeste studentene oppgir som årsaker sammenlignet med dem som har studert lenger. Studenter som har studert inntil 3 semestre har høyere andeler som svarer at de ikke ønsker høyt studielån og andre årsaker, sammenlignet med studenter som har studert lenger. Heller ikke utdanningsinstitusjon ser ut til å ha særlig betydning for hva studentene oppgir som årsak til at de jobber. Vi kan likevel trekke frem at en større andel blant BI/Campus Kristiania- studentene sier de arbeider for å få arbeiderfaring.

Studenter som svarte at de arbeidet ved siden av studiene fordi studielånet ikke strakk til fikk oppfølgingsspørsmål om hva de mente de trengte ekstra penger til. 63 prosent sier de trenger mer penger for å dekke nødvendige utgifter til mat og bolig. Videre svarer 35 prosent at de trenger penger for å dekke et sosialt studentliv, mens bare 2 prosent trenger penger for å dekke utgifter til studie-materiell. Vi ser at andelen som arbeider for å dekke utgifter til mat og bolig øker med alder. 72 prosent av de eldste studentene svarer dette. Motsatt mønster finner vi blant studentene som arbeider ved siden av studiet for å dekke utgifter til et sosialt studentliv. Her finner vi de største andelene blant de yngste studentene. Det går et relativt markant skille mellom enslige studenter og studenter i parforhold. Blant studenter i parforhold med og uten barn oppgir henholdsvis 93 og 74 prosent at de arbeider ved siden av studiene for å dekke nødvendige utgifter til mat og bolig. Dette gjelder for 57 prosent av enslige studenter og 42 prosent av enslige som bor hjemme hos foreldrene. Å arbeide for å dekke utgifter til et sosialt liv gjelder 47 prosent av enslige som bor hos foreldrene og 40 prosent av andre enslige studenter. Dette er ikke motivasjonen i samme grad for studenter i parforhold. 26 prosent av studenter i parforhold og bare 8 prosent av studenter i parforhold med barn oppgir dette som grunn til at de jobber.

Tabell 9.2. Årsak til arbeid ved siden av studiene etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon, boforhold og studiebrøk. 2010. Prosent

	Årsak til arbeid ved siden av studie					Antall svar
	Ønsker ikke høyt studielån	Støtten fra lånekassen strekker ikke til	Ønsker arbeidserfaring	Regner seg hovedsakelig som yrkesaktiv	Andre årsaker	
I alt	10	65	12	4	9	1 314
Kjønn						
Menn	11	60	13	6	10	538
Kvinner	10	68	11	3	8	776
Alder						
19-21 år	11	64	12	1	13	365
22-24 år	10	70	12	1	6	558
25-34 år	10	58	11	11	10	391
Husholdningstype						
Enslige	9	71	11	2	7	728
Enslige som bor hos foreldre ..	21	29	22	5	24	148
Enslige forsørgere
Par uten barn	11	69	10	4	7	355
Par med barn	4	56	6	21	14	72
Antall semestre						
1-3 semestre	14	58	11	1	16	219
4-6 semestre	10	68	13	3	7	548
7 semestre el. mer	10	64	12	6	9	543
Utdanningsinstitusjon						
Universiteter	12	64	12	3	10	664
Høgskoler	9	68	11	4	8	532
BI og Campus Kristiania	6	57	18	9	11	118
Studiebrøk						
Heltid	10	67	12	2	9	1 225
Deltid	15	35	11	26	14	89

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 9.3. Hva studenten trenger ekstra penger til etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon, boforhold og studiebrøk. 2010. Prosent

	Arbeider fordi støtten fra lånekassen ikke strekker til og trenger penger til å:			Antall svar
	dekke nødvendige utgifter til mat og bolig	dekke utgifter til studiemateriell	dekke utgifter til et sosialt studentliv	
I alt	63	2	35	849
Kjønn				
Menn	63	2	35	324
Kvinner	63	3	34	525
Alder				
19-21 år	54	2	45	233
22-24 år	64	2	34	390
25-34 år	72	3	25	226
Husholdningstype				
Enslige	57	3	40	518
Enslige som bor hos foreldre	42	12	47	43
Enslige forsørgere
Par uten barn	74	1	26	243
Par med barn	93	.	8	40
Antall semestre				
1-3 semestre	52	2	47	127
4-6 semestre	64	2	34	373
7 semestre el. mer	66	3	31	346
Utdanningsinstitusjon				
Universiteter	61	3	36	421
Høgskoler	65	2	34	361
BI og Campus Kristiania	67	.	33	67
Studiebrøk				
Heltid	63	2	35	818
Deltid	71	.	29	31

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Mindretallet har arbeid som er relevant for studiene

Studentene ble spurt om de mente at det inntektsgivende arbeidet de har er relevant for studiet. 35 prosent av studentene i arbeid vurderte jobben som svært relevant, 24 prosent som noe relevant og 41 prosent mente at arbeidet ikke var relevant i det hele tatt i forhold til studiet de gikk på (Tabell 9.4). Sammenlignet med 2005 finner vi kun små forskjeller i hvordan svarene fordeler seg. Det var en noe mindre andel av de som jobbet i 2005 som mente at arbeidet var svært relevant, 32 prosent, og en noe større andel som mente at arbeidet ikke var relevant, 44 prosent (Tabell 9.10).

Alder ser ut til å ha større betydning for hvorvidt arbeidet er relevant for studiet. Blant de yngste studentene har 29 prosent arbeid som er relevant for studiet, mens halvparten ikke har relevant arbeid. Blant studenter i alderen 22-24 år mener 33 prosent at de har et svært relevant arbeid og 43 prosent at arbeidet ikke er relevant i det hele tatt. I underkant av halvparten av de eldste studentene mener at arbeidet er svært relevant for studiet, mens 32 prosent mener at arbeidet ikke er relevant for studiet. Når en har studert lenger er det nok lettere å få en relevant jobb relatert til det man studerer. Ser man på hvor lenge de har studert er det en sammenheng mellom antall semestre og om man har en relevant jobb eller ikke. Alder har i mange tilfeller også sammenheng med antall semestre og vi ser at vi finner de samme mønstrene for både alder og antall semestre en har studert.

Tabell 9.4. Hvorvidt inntektsgivende arbeid er relevant for studiet blant studenter med jobb etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon, boforhold og studiebrøk. 2010. Prosent

	Svært relevant	Noe relevant	Ikke relevant	Antall svar
I alt	35	24	41	1 315
Kjønn				
Menn	35	22	44	539
Kvinner	36	26	39	776
Alder				
19-21 år	29	24	47	365
22-24 år	33	24	43	558
25-34 år	44	24	32	392
Husholdningstype				
Enslige	33	25	42	729
Enslige som bor hos foreldre	32	24	45	148
Enslige forsørgere
Par uten barn	38	22	39	355
Par med barn	49	22	29	72
Antall semestre				
1-3 semestre	21	20	59	219
4-6 semestre	35	26	39	548
7 semestre el. mer	41	24	35	544
Utdanningsinstitusjon				
Universiteter	30	22	48	664
Høgskoler	42	25	34	533
BI og Campus Kristiania	37	31	31	118
Studiebrøk				
Heltid	34	24	42	1 226
Deltid	53	19	28	89

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Andelen som har en relevant jobb er størst blant høyskolestudenter

Det er størst andel blant høyskolestudentene som har relevant arbeid i forhold til studiene. 41 prosent av høyskolestudentene, 37 prosent av BI/Campus Kristiania-studentene og 30 prosent av universitetsstudentene har svært relevant arbeid i forhold til studiet de går på. Vi ser også at universitetsstudentene skiller seg fra høyskole- og BI/Campus Kristiania-studentene når det gjelder å ha en jobb som ikke er relevant i det hele tatt. Nesten halvparten av universitetsstudentene som har arbeid mener at jobben ikke er relevant i det hele tatt. Dette gjelder tilsvarende 34 prosent av høyskole- og 31 prosent av BI/Campus Kristiania-studentene. Dette kan nok henge sammen med at høyskoler i stor grad er yrkesrelaterte og rettet mot yrker der det er mulig å jobbe uten ferdig yrkeskompetanse. Her tenker vi hovedsakelig på helse- og undervisningssektoren. Det er også klart flere deltidsstudenter med relevant arbeid sammenliknet med heltidsstudenter. Dette skyldes nok i stor

grad at mange deltidsstudenter har permisjon eller redusert stilling fra sitt arbeid for å ta videreutdanning eller fordypning innenfor det området de har utdanning på eller jobber med.

9.1. Arbeidssituasjon

I undersøkelsen er det spurt fire separate ganger om arbeidstid. Studentene er spurt om en arbeider på dagtid på hverdager, på kvelds- eller nattetid på hverdager, i helgene eller turnus- eller skiftarbeid. Studentene kan derfor svare ja på flere av arbeidstidsspørsmålene, og på denne måten vil kategoriene i flere tilfeller være overlappende i Tabell 9.5 og tabellen summerer seg ikke opp til hundre prosent for arbeidstid. Helgejobbing er mest vanlig blant studenter som arbeider ved siden av studiene og åtte av ti studenter oppgir dette, det samme som i 2005 (Tabell 9.5 og Tabell 9.11). Videre arbeider seks av ti på kvelds- eller nattetid i ukedagene, mens halvparten jobber på dagtid på hverdagene. Tre av ti oppgir videre at de har en jobb hvor det er turnus- eller skiftarbeid. Dette er det samme mønsteret som i 2005.

Vi finner noen, om ikke store, forskjeller mellom kvinnelige og mannlige studenter. En større andel av kvinnene arbeider turnus- eller skiftarbeid og i helgene, mens andelen som arbeider på dagtid på hverdager er større blant mannlige studenter. Vi finner mange av de samme kjønnsforskjellene i 2005. Kvinner jobbet også i 2005 oftere i turnus- eller skiftarbeid enn i 2010, 38 mot 31 prosent. Det var også en litt større andel som jobbet dagtid på hverdager blant mannlige studenter. I tillegg finner vi at mannlige studenter i arbeid jobbet i større grad enn kvinner på kvelds- eller nattetid på hverdager, 68 og 54 prosent. Denne kjønnsforskjellen finner vi ikke i undersøkelsen fra 2010 (Tabell 9.11).

Andelen som arbeider på dagtid på hverdager og i turnus- eller skiftarbeid øker med alder. 57 prosent av studentene i alderen 25-34 år som arbeider, arbeider dagtid på hverdager. Dette er 10 prosentpoeng høyere enn blant studenter i alderen 19-21 år. Videre arbeider 40 prosent av studentene alderen 25-34 år, som er i jobb, i turnus- eller skiftarbeid. Andelen som har turnus- eller skiftarbeid er 30 prosent blant studenter i alderen 22-24 år og 33 prosent i alderen 19-21 år. Motsatt er andelen som arbeider i helgene større blant de yngste studentene. 81 prosent av studentene under 25 år arbeider i helgene. Den tilsvarende andelen blant 25-34 åringene er 77 prosent. Det samme mønsteret finner vi også i undersøkelsen fra 2005.

Studenter i parforhold med barn er den studentgruppen som har størst andel som arbeider dagtid på hverdager. 67 prosent av de som jobber i denne studentgruppen, arbeider dagtid på hverdager. Enslige studenter har lavest andel som arbeider på dagtid. 45 prosent av enslige som bor hos foreldrene og 51 prosent av andre enslige studenter jobber dagtid på hverdager. Videre har enslige i arbeid som bor hos foreldrene høyest andel som arbeider kvelds- eller nattetid på hverdager, 69 prosent. Videre jobber 65 prosent av studenter i parforhold (både med og uten barn) kveld/natt, mens dette gjelder 59 prosent av enslige studenter og bare 36 prosent av enslige forsørgere. Blant studenter som jobber er det enslige studenter som oftest arbeider i helgene. 87 prosent av enslige studenter som bor hos foreldrene og 81 prosent av andre enslige studenter jobber i helgene. Studenter med forsørgeransvar har lavest andel som jobber i helgene og 76 prosent av studenter i parforhold uten barn og 73 prosent av enslige forsørgere jobber i helgene. Når det gjelder turnus- eller skiftarbeid finner vi den høyeste andelen blant studenter i parforhold uten barn, mens enslige forsørgere og studenter i parforhold uten barn, som arbeider, har de laveste andelen med turnus/skiftarbeid.

Andel som jobber dagtid på hverdager øker med antall semestre

Det er vanligere å jobbe på dagtid blant de studentene som har studert lengst. Blant dem som har studert kortest er det 42 prosent som jobber dagtid på hverdager, etterfulgt av de med 4-6 semestre, 48 prosent, og studenter med mer enn 6 semestre hvor andelen er 60 prosent.

Det er kun små forskjeller mellom studentgruppene som har studert 6 semestre eller mindre når vi ser på hvorvidt de jobber kvelds- eller nattetid på hverdager. Andelen ligger her på 65 og 63 prosent. Andelen synker noe, til 59 prosent, for studenter med mer enn 6 semestre. Det er også mest vanlig å jobbe i helgene for studenter med færrest semestre. Andelen ligger på 86 prosent, etterfulgt av 82 og 76 prosent for studenter med henholdsvis 4-6 og mer enn 6 semestre. Vi finner små forskjeller for turnus- eller skiftarbeid etter hvor lenge studentene har studert. Det er ikke skjedd noen endringer når man sammenligner med 2005 når det gjelder arbeidstid og antall semestre. Også i 2005 var det mest vanlig å arbeide på dagtid blant de studentene som hadde studert lengst og mest vanlig å arbeide i helgene blant dem som hadde studert kortest (Tabell 9.11).

Blant heltidsstudenter er det mest vanlig å jobbe i helgene og minst vanlig med turnus- eller skiftarbeid, henholdsvis 81 og 33 prosent. Ellers er det 61 prosent som jobber kvelds- eller nattetid på hverdager, og 49 prosent som jobber dagtid på hverdager. Derimot er det mest vanlig å jobbe dagtid på hverdager blant deltidsstudenter hvor andelen er 87 prosent. Ellers er det 67 prosent som jobber i helgene og 69 prosent på kvelds- eller nattetid på hverdager. 42 prosent av deltidsstudentene har turnus- eller skiftarbeid.

Tabell 9.5. Arbeidssituasjon til studenter med inntektsgivende arbeid etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon, boforhold og studiebrøk. 2010. Prosent

	Dagtid på hverdager	Kvelds- eller nattetid på hverdager	Helgene	Turnus- eller skiftarbeid	Antall svar
I alt	52	62	80	34	1 315
Kjønn					
Menn	54	62	78	30	539
Kvinner	50	61	82	37	776
Alder					
19-21 år	47	65	81	33	365
22-24 år	52	59	81	30	558
25-34 år	57	62	77	40	392
Husholdningstype					
Enslige	51	59	81	36	729
Enslige som bor hos foreldre	45	69	87	30	148
Enslige forsørgere
Par uten barn	54	65	77	29	355
Par med barn	67	65	76	42	72
Antall semestre					
1-3 semestre	42	65	86	36	219
4-6 semestre	48	63	82	35	548
7 semestre el. mer	60	59	76	32	544
Utdanningsinstitusjon					
Universiteter	53	59	76	32	664
Høyskoler	49	65	85	38	533
BI og Campus Kristiania	59	63	80	26	118
Studiebrøk					
Heltid	49	61	81	33	1 226
Deltid	87	69	67	42	89

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Mange av de som ikke jobber vil være heltidsstudent

De studentene som ikke har arbeid ble spurt om årsaken til at de ikke jobbet ved siden av studiet. Drøyt en tredel av disse ønsker å være heltidsstudent og velger av den grunn å ikke arbeide ved siden av studiene. Ytterligere 20 prosent arbeider ikke fordi de opplever at det er vanskelig å kombinere jobb og studier og 18 prosent fordi de ikke har tid. 10 prosent av studentene har en tilfredsstillende økonomi og trenger derfor ikke å jobbe ved siden av studiene. Kun 4 prosent oppgir at de ikke klarer å skaffe seg jobb, mens 6 prosent ikke arbeider fordi de har omsorg for barn. Det er kun små andeler som oppgir at de ikke arbeider ved siden av studiene på grunn av Lånekassens inntektsgrense, at de mottar trygd eller stønad eller egen sykdom.

I 2005 ble også studentene spurt om hvorfor de ikke arbeidet ved siden av studiene. Spørsmålet hadde noen færre svaralternativer enn i 2010. At de ikke jobbet fordi de mottok trygd eller stønad, hadde omsorg for barn eller egen sykdom var ikke med som svaralternativer i 2005 undersøkelsen. Det er ikke store forskjeller mellom de to undersøkelsene, men vi ser at det er en noe mindre andel som mente at det var vanskelig å kombinere jobb og studier i 2005 sammenlignet med 2010, 17 mot 20 prosent. Det var også en noe større andel som mente at de hadde en tilfredsstillende økonomi eller at det var vanskelig og å finne jobb (Tabell 9.9).

Vi finner noen kjønnsforskjeller i hvorfor man ikke arbeider ved siden av studiene i 2010. Menn har i større grad tilfredsstillende økonomi. 15 prosent av mennene i motsetning til 6 prosent av kvinnene svarer at de ikke trenger å jobbe fordi de har tilfredsstillende økonomi. Kvinner på sin side har i større grad omsorg for barn. 10 prosent av de kvinnelige studentene oppgir at de ikke arbeider ved siden av studiene fordi de har omsorg for barn. Dette gjelder bare 1 prosent av mennene. Ellers er det ikke store forskjeller mellom hva kvinnelige og mannlige studenter oppgir som hovedårsak til at de ikke jobber. I 2005 var det en større andel mannlige studenter som oppga at de ikke jobbet fordi de ønsket å være heltidsstudent, men denne kjønnsforskjellen finner vi ikke i 2010-undersøkelsen.

Yngre studenter synes i større grad at det er vanskelig å kombinere jobb og studier

Vi finner også noen aldersforskjeller på hvorfor studentene ikke ønsker å jobbe. De eldste studentene oppgir i større grad at de har omsorg for barn. 16 prosent av studentene i alderen 25-34 år har dette som hovedårsak til at de ikke arbeider ved siden av studiene. Dette gjelder bare 1 prosent av studentene i alderen 19-21 år og 4 prosent av studentene i alderen 22-24 år. Yngre studenter mener i større grad at de ikke har tid eller at det er vanskelig å kombinere jobb og studier.

Tabell 9.6. Hovedgrunn for ikke å ha inntektsgivende arbeid i studietiden etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon, boforhold og studiebrøk. 2010. Prosent

	Ønsker å være heltidsstudent	Har en tilfredsstillende økonomi	Finner ikke inntektsgivende arbeid	Vanskelig å kombinere jobb og studie	Har i kke tid	Pga låne-kassens inntektsgrense	Mottar trygd eller stønad	Omsorg for barn	Egen sykdom	Annet	Antall svar
I alt	35	10	4	20	18	1	2	6	2	3	861
Kjønn											
Menn	34	15	6	19	18	1	2	1	1	3	402
Kvinner	35	6	2	21	18	1	2	10	2	3	459
Alder											
19-21 år	35	12	6	20	22	1	1	1	1	2	351
22-24 år	35	10	2	25	17	1	2	4	1	4	303
25-34 år	33	6	3	13	15	2	6	16	3	4	207
Husholdningstype											
Enslige	36	12	4	20	21	1	2	.	1	3	526
Enslige som bor hos foreldre	34	4	9	21	20	.	1	.	4	7	71
Enslige forsørgere
Par uten barn	41	10	3	24	15	1	3	.	2	2	189
Par med barn	6	4	.	6	8	2	6	67	2	.	51
Antall semestre											
1-3 semestre	32	14	7	18	21	1	1	2	2	3	250
4-6 semestre	36	9	3	24	15	1	4	6	1	3	345
7 semestre el. mer	36	7	2	17	19	2	2	10	2	4	261
Utdanningsinstitusjon											
Universiteter	34	9	4	21	20	1	2	5	2	3	502
Høgskoler	36	9	3	20	17	1	3	7	1	3	302
BI og Campus Kristiania ..	30	19	9	16	16	.	4	2	.	5	57
Studiebrøk											
Heltid	35	10	4	20	19	1	2	5	1	3	842
Deltid

Kilde: Levekår blant studenter, 2010. Statistisk sentralbyrå.

Studenter med forsørgeransvar arbeider ikke ved siden av studiet først og fremst fordi de har omsorg for barn. 63 prosent av enslige forsørgere og 67 prosent av studenter i parforhold med barn oppgir dette som hovedårsak til at de ikke jobber. Blant studenter uten forsørgeransvar er det ønsket om å være heltidsstudent som er viktigste årsak til at de ikke jobber. 41 prosent av studentene i parforhold uten barn, 36 prosent av enslige studenter og 34 prosent av enslige studenter som bor hjemme svarer at de ikke har arbeid ved siden av studiene fordi de ønsker å være heltidsstudent. Bare 4 prosent av enslige forsørgere og par med barn oppgir at de har en tilfredsstillende økonomi og derfor ikke behøver å jobbe. Blant enslige og par uten barn oppgir henholdsvis 45 og 10 prosent dette som årsak til at de ikke arbeider ved siden av studiene. Enslige som bor hos foreldrene oppgir i større grad at de ikke finner inntektsgivende arbeid. 9 prosent i denne studentgruppen oppgir dette. Tilsvarende er dette årsak til at de ikke arbeider for 4 prosent av enslige med og uten barn og 3 prosent av studenter i parforhold uten barn. Det er størst andeler blant studenter i parforhold uten barn og enslige (også inkludert dem som bor hos foreldrene) som oppgir at de syns det ville vært vanskelig å kombinere jobb og studier, henholdsvis 25, 21 og 20 prosent. Bare 6 prosent av studenter i parforhold med barn og 4 prosent av enslige forsørgere oppgir samme grunn for ikke å arbeide. De samme forskjellene mellom husholdstypene finner vi for dem som oppgir at de ikke arbeider fordi de ikke har tid. Det er i noen grad forskjell på hvilke grupper som ikke jobber fordi de mottar trygd eller stønad. Samlet er det kun 2 prosent som har dette som årsak til at de ikke arbeider. Fordelt etter husholdningstype ser vi at det er noen forskjeller. Studenter med forsørgeransvar har i større grad dette som grunn til at de ikke jobber. 8 prosent av enslige forsørgere og 6 prosent av studenter i parforhold uten barn mottar trygd eller stønad og arbeider derfor ikke ved siden av studiene. Dette gjelder bare 3 prosent av par uten barn, 2 prosent av enslige studenter og 1 prosent av studenter som bor hjemme hos foreldrene.

9.2. Vedleggstabeller til kapittel 9

Tabell 9.7. Yrkesdeltagelse og inntekt etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent, gjennomsnittlig antall og kroner

	Arbeid ved siden av studiene			Mer enn ett arbeidsforhold	Har permisjon fra arbeid	Arbeidstimer per uke	Inntekt i måneden	2010-kroner ¹	Antall svar
	Har arbeid	Har hatt arbeid	Har ikke arbeid						
I alt	57	6	38	29	2	8	5 552	6 212	1 895
Kjønn									
Menn	56	6	38	31	3	8	6 396	7 157	807
Kvinner	58	5	37	28	2	8	4 940	5 528	1 088
Alder									
19-21 år	50	5	45	25	1	5	3 660	4 096	517
22-24 år	59	7	34	30	1	7	4 770	5 338	707
25-34 år	59	5	36	31	5	11	7 621	8 528	671
Antall semestre									
1-3 semestre	47	5	48	23	3	5	4 577	5 121	495
4-6 semestre	57	6	37	27	2	7	4 924	5 510	688
7 semestre el. mer .	64	5	31	34	2	10	6 582	7 365	712

¹ Omregnet ved hjelp av konsumprisindeksen.

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 9.8. Årsak til arbeid ved siden av studiene etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Ønsker ikke høyt studielån	Støtten fra lånekassen strekker ikke til	Andre årsaker	Antall svar
I alt	18	51	31	1 078
Kjønn				
Menn	16	50	34	451
Kvinner	19	51	30	627
Alder				
19-21 år	21	50	29	260
22-24 år	16	56	27	420
25-34 år	18	45	37	398
Antall semestre				
1-3 semestre	23	45	32	233
4-6 semestre	18	55	28	389
7 semestre el. mer	16	50	34	456

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 9.9. Hovedgrunn for ikke å ha inntektsgivende arbeid i studietiden etter kjønn, alder og antall. 2005. Prosent

	Ønsker å være heltidsstudent	Har en tilfredsstillende økonomi	Finner ikke inntektsgivende arbeid	Vanskelig å kombinere jobb og studie	Har ikke tid	Pga lånekassens inntektsgrense	Annet	Antall svar
I alt	33	13	7	17	18	1	11	817
Kjønn								
Menn	36	18	7	16	13	1	9	356
Kvinner	32	8	6	18	21	1	13	461
Alder								
19-21 år	36	13	7	19	20	1	4	257
22-24 år	37	13	8	17	16	0	9	287
25-34 år	28	11	5	15	17	3	21	273
Antall semestre								
1-3 semestre	32	11	10	18	16	1	12	262
4-6 semestre	35	14	6	17	16	1	9	299
7 semestre el. mer	33	12	4	16	20	2	14	256

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 9.10. Hvorvidt inntektsgivende arbeid er relevant for studiet blant studenter med jobb etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Svært relevant	Noe relevant	Ikke relevant	Antall svar
I alt	32	24	44	1 078
Kjønn				
Menn	30	23	47	451
Kvinner	33	25	43	627
Alder				
19-21 år	20	22	59	260
22-24 år	28	27	46	420
25-34 år	43	23	34	398
Antall semestre				
1-3 semestre	21	24	55	233
4-6 semestre	29	24	47	389
7 semestre el. mer	39	24	37	456

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Tabell 9.11. Arbeidssituasjon til studenter med inntektsgivende arbeid etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent

	Dagtid på hverdager	Kvelds- eller nattetid på hverdager	Helgene	Turnus- eller skiftarbeid	Antall svar
I alt	49	63	79	35	1 078
Kjønn					
Menn	51	68	79	31	451
Kvinner	48	59	80	38	627
Alder					
19-21 år	35	69	88	41	260
22-24 år	46	60	80	31	420
25-34 år	61	62	72	36	398
Antall semestre					
1-3 semestre	36	64	86	40	233
4-6 semestre	45	66	81	34	389
7 semestre el. mer	59	60	74	33	456

Kilde: Studenters levekår, 2005. Statistisk sentralbyrå.

Referanser

Epland, Gladhaug, Kirkeberg, Normann og Strøm (2011): *Økonomi og levekår for ulike lavinntektsgrupper 2010*. Rapporter 2/2011. Statistisk sentralbyrå

Epland, Jon og Mona F. Gladhaug (2011): Yrkesinntekter viktigere enn lån og stipend. I: *Samfunnsspeilet 1/2011*. Statistisk sentralbyrå

Kultur- og mediebruksundersøkelsen (2008), spesialkjørte tall, Statistisk sentralbyrå

Levekårsundersøkelsen 2008. Helse, omsorg og sosial kontakt, Statistisk sentralbyrå

Mirowsky, J and Ross, C (2003) "Social Causes of Psychological Distress". Walter de Gruyter, Inc. New York.

St. meld. nr. 27 (2000-2001): *Gjør din plikt – Krev din rett. Kvalitetsreform av høyere utdanning*. Det kongelige kirke-, utdannings- og forskningsdepartement

Vaage, Odd Frank (2009): Norsk kulturbarometer 2008, SA 107, Statistisk sentralbyrå

Wiggen, Kjersti (2011): Levekårsundersøkelsen blant studenter 2010/2011. Dokumentasjonsrapport. I serien Notater (43/2011). Statistisk sentralbyrå

Vedlegg A: Overlapp mellom ulike grupper

Tabellen viser overlapp mellom ulike grupper i utvalget.

	Alle studenter																				Antall svar			
	Menn	Kvinner	19-21 år	22-24 år	25-34 år	Enslige	Enslige som bor hos foreldre	Enslige forsørgere	Par uten barn	Par med barn	1-3 semestre	4-6 semestre	7 semestre el. mer	Universiteter	Høyskoler	BI og Campus Kristiania	Heltid	Deltid	Hos foreldre	Studentbolig		Eier	Leier	
Alle studenter ...	100	43	57	33	40	28	58	10	2	25	6	22	41	37	54	38	8	95	5	9	15	17	58	2 178
Menn	100	100	.	31	39	31	61	12	1	22	5	22	41	37	54	37	9	95	5	11	16	16	57	942
Kvinner	100	.	100	35	40	25	55	9	2	27	6	22	42	37	53	39	7	95	5	8	14	18	60	1 236
19-21 år	100	40	60	100	.	.	65	17	0	17	1	54	46	0	57	33	11	99	2	16	19	6	59	716
22-24 år	100	43	57	.	100	.	61	8	0	29	3	7	51	42	51	41	8	97	4	7	14	13	66	863
25-34 år	100	48	52	.	.	100	45	5	5	29	16	4	21	75	53	42	5	89	11	5	12	38	46	599
Enslige	100	46	54	37	42	21	100	24	43	33	57	35	8	97	3	0	19	8	72	1 255
Enslige som bor hos foreldre	100	51	49	56	32	13	.	100	.	.	.	39	44	18	42	43	15	93	7	87	7	1	5	221
Enslige forsørgere	100	17	83	3	6	91	.	.	100	.	.	6	37	57	40	60	.	97	3	6	17	43	34	35
Par uten barn	100	38	62	22	45	32	.	.	.	100	.	14	37	49	54	40	7	95	5	1	11	31	57	544
Par med barn	100	37	63	4	18	78	100	8	36	55	43	50	7	80	20	2	5	68	25	123
1-3 semestre	100	43	57	82	13	5	63	18	0	16	2	100	.	.	55	33	12	98	2	19	19	8	54	469
4-6 semestre	100	43	57	37	50	14	60	11	2	23	5	.	100	.	47	45	9	97	3	9	14	14	63	895
7 semestre el. mer	100	44	56	0	45	55	51	5	3	33	8	.	.	100	61	34	5	91	9	5	13	26	56	805
Uoppgitt	100	56	44	11	11	78	56	.	.	33	11	.	.	.	44	56	.	89	11	.	22	.	78	9
Universiteter	100	43	57	35	38	27	61	8	1	25	5	22	36	42	100	.	.	96	4	8	17	15	60	1 167
Høyskoler	100	42	58	28	42	30	53	11	3	26	7	18	48	33	.	100	.	95	6	10	14	19	58	836
BI og Campus Kristiania	100	49	51	43	39	18	55	19	.	21	5	33	45	22	.	.	100	93	7	19	9	23	50	175
Heltid	100	43	57	34	40	26	59	10	2	25	5	22	42	36	54	38	8	100	.	9	15	16	60	2 070
Deltid	100	44	56	10	28	62	38	14	1	24	23	9	25	65	45	43	12	.	100	12	8	44	36	108
Hos foreldre	100	51	49	57	29	14	2	95	1	2	1	43	38	19	45	39	16	94	6	100	.	.	.	204
Studentbolig	100	46	54	41	37	22	74	5	2	17	2	27	39	33	61	35	5	97	3	.	100	.	.	327
Eier	100	40	60	11	29	60	28	1	4	46	22	10	34	57	47	42	11	88	13	.	.	100	.	375
Leier	100	42	58	33	45	22	71	1	1	25	2	20	44	35	55	38	7	97	3	.	.	.	100	1 272

Vedlegg B: Utvalgsvarians

Resultater som baserer seg på opplysninger om et utvalg av den populasjonen som den enkelte undersøkelse dekker, vil alltid ha en viss usikkerhet knyttet til seg. Denne usikkerheten kalles utvalgsvarians. Når utvalget blir trukket etter reglene for tilfeldig utvalg, er det mulig å beregne hvor stor utvalgsvariansen kan ventes å bli.

Et hyppig brukt mål på usikkerheten i resultatet for et kjennemerke, er standardavviket til den observerte verdien av dette kjennemerket. Størrelsen på dette standardavviket avhenger av tallet på observasjoner i utvalget, måten utvalget er trukket på og av fordelingen til det aktuelle kjennemerket i populasjonen. Fordelingen i populasjonen kjenner vi ikke, men det er mulig å anslå standardavviket i utvalgsfordelingen ved hjelp av antall observasjoner i utvalget.

Tabell B1. viser størrelsen på standardavviket for observerte prosentandeler ved ulike utvalgsstørrelser for et utvalg som er trukket tilfeldig i ett trinn. Levekår blant studenter 2010 er trukket i to trinn, det er derfor lagt inn en designeffekt på 1,5 i beregningen av standardavviket. Designeffekt er forholdet mellom variansen ved enkelt tilfeldig utvalg og variansen ved den utvalgsplanen, «designet», som faktisk er brukt. Av tabellen går det fram at usikkerheten øker når antall observasjoner minker. Og når prosenttallet nærmer seg 50, for eksempel andelen menn/kvinner. Vi har samme usikkerhet for p prosent som for $(100-p)$ prosent.

Formelen for å beregne standardavviket til p er:

$$d = \sqrt{\frac{p(100-p)}{n}} \cdot D$$

Hvor p = sannsynlighet, n = utvalgsstørrelse og D = designvekt.

Tabell B1. Forventet standardavvik for observerte prosentandeler (p) ved ulike utvalgsstørrelser (n). Designeffekt = 1,5

Antall observasjoner	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	35/65	40/60	50/50
25	5,3	7,3	8,7	9,8	10,6	11,2	11,7	12,0	12,2
50	3,8	5,2	6,2	6,9	7,5	7,9	8,3	8,5	8,7
100	2,7	3,7	4,4	4,9	5,3	5,6	5,8	6,0	6,1
200	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,1	4,2	4,3
300	1,5	2,1	2,5	2,8	3,1	3,2	3,4	3,5	3,5
416	1,3	1,8	2,1	2,4	2,6	2,8	2,9	2,9	3,0
500	1,2	1,6	2,0	2,2	2,4	2,5	2,6	2,7	2,7
1000	0,8	1,2	1,4	1,5	1,7	1,8	1,8	1,9	1,9
1200	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,7	1,8
1500	0,7	0,9	1,1	1,3	1,4	1,4	1,5	1,5	1,6
1762	0,6	0,9	1,0	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,5
2000	0,6	0,8	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,3	1,4
2178	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,3
2500	0,5	0,7	0,9	1,0	1,1	1,1	1,2	1,2	1,2
3000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1

Ved hjelp av standardavviket er det mulig å beregne et intervall som med en bestemt sannsynlighet inneholder den sanne verdi av en beregnet størrelse (den verdien vi ville ha fått dersom vi hadde foretatt en totaltelling i stedet for en utvalgsundersøkelse). Slike intervaller kalles konfidensintervaller hvis de er konstruert på en bestemt måte: L og M ($n * p$) være utvalgsresultat og S være et anslag for standardavviket til M . For å finne konfidensintervall som med 95 prosent sannsynlighet inneholder den sanne verdien i populasjonen, legger vi til to standardavvik på hver av M . Konfidensintervall: $M \pm 2s$.

Gruppen vi studerer i denne rapporten, studentene, består av 2178 personer. Og når vi analyserer på undergrupper, slik som kjønn, alder og antall semestre, minsker utvalget, noe som gir økt usikkerhet. Dette kan illustreres ved et eksempel. Hvis vi

observerer at 90 prosent av studentene oppgir at de har god helse, kan vi ved hjelp av standardavviket beregne et konfidensintervall som med en bestemt sannsynlighet inneholder den sanne verdien. Vi finner i tabellen under at anslaget på standardavviket til det observerte prosenttallet 90 er 0,8 når antallet observasjoner er 2178. Konfidensintervallet for den sanne verdien går fra 88,4 til 91,6 prosent ($90 \pm 2 * 0,8$). Det vil si at intervallet som strekker seg fra 88,4 til 91,6 prosent med 95 prosents sannsynlighet inneholder den tallstørrelsen en ville fått om hele populasjonen hadde vært med i undersøkelsen. Ser vi derimot på et mindre utvalg, så øker standardavviket jo mindre utvalget blir. Hvis 90 prosent av alle studenter i alderen 25 til 34 år forteller om god helse, her representert med 599 personer, ville konfidensintervallet vist at den sanne verdien strekker seg fra 87 til 93 prosent.

Ofte er det ønskelig å sammenlikne prosenttall for flere grupper. Når to usikre tall sammenliknes, vil usikkerheten på forskjellen mellom dem vanligvis bli større enn usikkerheten knyttet til hvert enkelt tall. Standardavviket til forskjeller mellom to prosenttall er lik kvadratrotten av summen av kvadratene av standardavvikene til enkelttallene. Når en har anslag for standardavviket til slike forskjeller, kan en konstruere konfidensintervall for den sanne verdi på samme måte som beskrevet ovenfor.

Det er også mulig å benytte ferdig utregnede standardavvik for de mest kjente bakgrunnsvariablene i denne undersøkelsen, slik som antall semestre studert og antall universitetsstudenter. Se tabell B2.

Tabell B2. Forventet standardavvik for observerte prosentandeler ved ulike hyppig brukte delutvalgs-størrelser. Designeffekt = 1,5

Antall observasjoner	5/95	10/90	15/85	20/80	25/75	30/70	35/65	40/60	50/50
35	4,5	6,2	7,4	8,3	9,0	9,5	9,9	10,1	10,4
123	2,4	3,3	3,9	4,4	4,8	5,1	5,3	5,4	5,5
175	2,0	2,8	3,3	3,7	4,0	4,2	4,4	4,5	4,6
221	1,8	2,5	2,9	3,3	3,6	3,8	3,9	4,0	4,1
469	1,2	1,7	2,0	2,3	2,4	2,6	2,7	2,8	2,8
544	1,1	1,6	1,9	2,1	2,3	2,4	2,5	2,6	2,6
599	1,1	1,5	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5
716	1,0	1,4	1,6	1,8	2,0	2,1	2,2	2,2	2,3
805	0,9	1,3	1,5	1,7	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2
836	0,9	1,3	1,5	1,7	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1
863	0,9	1,3	1,5	1,7	1,8	1,9	2,0	2,0	2,1
895	0,9	1,2	1,5	1,6	1,8	1,9	2,0	2,0	2,0
942	0,9	1,2	1,4	1,6	1,7	1,8	1,9	2,0	2,0
1167	0,8	1,1	1,3	1,4	1,6	1,6	1,7	1,8	1,8
1236	0,8	1,0	1,2	1,4	1,5	1,6	1,7	1,7	1,7
1255	0,8	1,1	1,2	1,4	1,5	1,6	1,6	1,7	1,7
2178	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,3

Vedlegg C: Oversikt over utdanningsinstitusjoner

Studentutvalget er trukket i to trinn. I første trinn trekkes lærestedene etter landsdel, institusjonstype (universitet, vitenskapelig høgskole og høgskole) og eieform (statlig og privat). I andre trinn trekkes studentene blant de utvalgte lærestedene. Antallet studenter ved hvert lærested er proporsjonalt med fordelingen av alle studenter i Norge.

Landsdel	Lærested
Universitet	
Oslo og Akershus	Universitetet i Oslo
Oslo og Akershus	Universitetet for miljø- og biovitenskap
Agder og Rogaland	Universitetet i Stavanger
Agder og Rogaland	Universitetet i Agder
Vestlandet	Universitetet i Bergen
Trøndelag	Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
Nord-Norge	Universitetet i Tromsø
Statlig vitenskapelig høgskole	
Oslo og Akershus	Norges musikkhøgskole
Vestlandet	Norges Handelshøgskole
Privat vitenskapelig høgskole	
Oslo og Akershus	Det teologiske Menighetsfakultet
Oslo og Akershus	Handelshøgskolen BI Oslo
Sør-Østlandet	Handelshøgskolen BI Drammen
Agder og Rogaland	Handelshøgskolen BI Stavanger
Vestlandet	Handelshøgskolen BI Bergen
Trøndelag	Handelshøgskolen BI Trondheim
Statlig høgskole	
Oslo og Akershus	Høgskolen i Oslo
Hedmark og Oppland	Høgskolen i Lillehammer
Sør-Østlandet	Høgskolen i Vestfold
Agder og Rogaland	Høgskolen Stord/Haugesund
Vestlandet	Høgskolen i Bergen
Trøndelag	Høgskolen i Sør-Trøndelag
Nord-Norge	Høgskolen i Bodø ⁶
Privat høgskole	
Oslo og Akershus	Campus Kristiania, Markedshøgskolen
Agder og Rogaland	Diakonhjemmet Høgskole, Sandnes
Vestlandet	Norsk lærerakademi, Lærerhøgskolen
Trøndelag	Dronning Mauds Minne Høgskole

⁶ Byttet status til universitet 1. januar 2011, men er i denne analysen sortert under høgskole.

Tabellregister

1.1. Bruttoutvalg, nettoutvalg, frafall og differanse mellom netto- og bruttoutvalg fordelt på kjønn, alder, landsdel og utdanningsinstitusjon. Hovedundersøkelsen og tilleggsundersøkelsen samlet. Prosent.....	10
2.1 Studenter som har en utdanningsplan og hvorvidt utdanningsplanen blir fulgt opp etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	12
2.2 Studenter som følger et studieprogram etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	13
2.3 Hvor ofte studentene rådfører seg med sin faglige kontaktperson etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent.....	14
2.4 Antall oppgaveinnleveringer i inneværende semester etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent.....	15
2.5 Type oppgaveinnlevering blant de som har levert oppgave, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent.....	16
2.6 Antall valgfrie studiepoeng etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent.....	17
2.7 Antall eksamener inneværende semester etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent.....	17
2.8. I hvilken grad studentene følger obligatorisk og valgfri undervisning etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent.....	18
2.9. Bruk av IKT ved studiet etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent.....	19
2.10. Personer som har planer om eller som har hatt utenlandsopphold etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent.....	21
2.11. Personer med gjennomført utenlandsopphold etter om det var en del av et utviklingsprogram og når i studieløpet det ble gjennomført etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent.....	21
2.12. Målsetting for utdanningen etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent.....	23
2.13. Viktigste begrunnelse for valg av utdanning etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent.....	24
2.14. Gjennomførte studiepoeng etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent.....	25
2.15. Opphold i studiene etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent.....	27
2.16. Studenter med opphold i studiene, etter årsak til opphold i studiene. 2010. Prosent ..	27
2.17. Studenter som har en utdanningsplan og følger et studieprogram etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent.....	28
2.18. Hvor ofte studentene rådfører seg med sin faglige kontaktperson etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent.....	28
2.19. I hvilken grad studentene obligatorisk og valgfri undervisning etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent.....	28
2.20. Bruk av IKT ved studiet etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent	29
2.21. Planer og personer som har hatt utenlandsopphold etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent	29
2.22. Personer med gjennomført utenlandsopphold etter om det var en del av et utviklingsprogram og hvor i studieløpet det ble gjennomført etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent.....	29
2.23. Målsetting for utdanningen etter kjønn, alder og antall semestre. 2005 Prosent	30
2.24. Viktigste begrunnelse for valg av utdanning etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent	30
2.25. Gjennomførte studiepoeng etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent.....	30
2.26. Opphold i studiene etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent	31
2.27. Studenter med opphold i studiet, etter årsak til opphold i studiene. 2005. Prosent	31
3.1. Fysisk arbeidsmiljø etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent.....	33
3.2. I hvilken grad lærere er tilgjengelige for spørsmål og veiledning etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent.....	34
3.3. I hvilken grad studentene er blitt kjent med foreleserne etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent...	34
3.4. Hyppighet i kontakt med faglærer/foreleser/gruppeleder for faglige spørsmål etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	35

3.5. Typer tilbakemeldinger til studentene etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	36
3.6. Hyppighet på innleveringer og tilbakemelding fra faglærer eller gruppeleder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	38
3.7. Grad av opplevd nyttig tilbakemeldinger på innleverte arbeider etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	38
3.8. Timer brukt på organisert undervisning, selvstudium og kollokvie per uke etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Gjennomsnitt.....	39
3.9. I hvilken grad studentene har tilstrekkelig tid til å arbeide med studiene på egen hånd etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	40
3.10. Hvor ofte studentene er tilstede ved studiestedet etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	41
3.11. Sett i forhold til egeninnsats, synspunkt på karakteren ved siste eksamen eller innlevering etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	42
3.12. Faglig utbytte av kontakt med medstudenter og i hvilken grad lærere oppmuntrer til elevsamarbeid etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	43
3.13. Trivsel ved studiestedet og kontakt med medstudenter etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	44
3.14. Opplevelse av negativt stress etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	47
3.15. Fysisk arbeidsmiljø etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent.....	47
3.16. I hvilken grad lærere er tilgjengelige for spørsmål og veiledning etter kjønn, alder, og antall semestre. 2005. Prosent.....	48
3.17. I hvilken grad studentene er blitt kjent med foreleserne etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent	48
3.18. Hvor ofte studentene har kontakt med faglærer/foreleser/gruppeleder for faglige spørsmål etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent	48
3.19. Typer tilbakemeldinger til studentene etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent	49
3.20. Hvor ofte leverer studentene inn utkast til oppgave til en faglærer eller gruppeleder og får den tilbake med kommentarer etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent	49
3.21. I hvilken grad opplever studentene at de får konstruktive tilbakemeldinger på innleverte arbeider etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent	49
3.22. Timer brukt på organisert undervisning, selvstudie og kollokvie per uke etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Gjennomsnitt	50
3.23. I hvilken grad føler studentene at de har tilstrekkelig tid til å arbeide med studiene på egen hånd etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent	50
3.24. Hvor ofte studentene er tilstedet ved studiestedet etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent	50
3.25. Sett i forhold til egeninnsats, hva synes studentene om karakteren ved siste eksamen eller innlevering etter kjønn, alder, og antall semestre. 2005. Prosent.....	51
3.26. Faglig utbytte av kontakt med medstudenter og i hvilken grad lærere oppmuntrer til elevsamarbeid etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent.....	51
3.27. Trivsel ved studiestedet og kontakt med medstudenter etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent	51
4.1. Egenvurdert helse etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre og utdanningsinstitusjon. 2010. Prosent.....	53
4.2. Andel med langvarig sykdom, helseproblemer eller nedsatt funksjonsevne, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre og utdanningsinstitusjon. Studenter 2010 og befolkningen 19-34 år 2009. Prosent.....	54
4.3. Studenter med varig sykdom eller nedsatt funksjonsevne med begrensninger i alminnelige hverdagsaktiviteter, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre og utdanningsinstitusjon. 2010. Prosent	54
4.4. Andel med betydelige psykiske plager (HSCL-25-score > 1,75), etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre og utdanningsinstitusjon. Studenter 2010 og befolkningen 20-34 år 2008. Prosent	56
4.5. Studenter etter hvor fornøyd de er med livet sånn i alminnelighet, og med studiesituasjonen, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og grad av psykiske plager. 2010. Prosent	58
4.6. Andel med betydelige psykiske plager blant studenter som har opplevd alvorlige livshendelser siste 12 måneder, og blant de som noen gang har vært utsatt for mobbing. 2010. Prosent	59

4.7. Andel som har opplevd ulike typer alvorlige livshendelser siste 12 måneder. Studenter 2010 og befolkningen 19-34 år 2008. Prosent	59
4.8. Studenter etter hvor mye av tiden de siste 4 ukene de har hatt ulike stemningsleier etter kjønn. 2010. Prosent	60
4.9. Studenter som har hatt helt eller delvis redusert arbeidsevne på grunn av psykiske helseproblemer siste 12 måneder, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre utdanningsinstitusjon og grad av psykiske plager. 2010. Prosent.....	60
4.10. Studenter som de siste 3 månedene har vært plaget av ulike typer varige eller stadig tilbakevendende symptomer på helseproblemer, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre og utdanningsinstitusjon. 2010. Prosent.....	61
4.11. Studenter som har brukt ulike medisiner daglig eller ukentlig de siste 4 ukene, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og grad av psykiske plager. 2010. Prosent	62
4.12. Studenter som vært hos fastlege eller annen allmennlege, legespesialist eller psykolog/psykiater siste 12 måneder, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og grad av psykiske plager. 2010. Prosent.....	63
4.13. Andel som har hatt kontakt med studenthelsetjenesten, av studenter som har vært hos fastlege eller annen allmennlege siste 12 måneder, og av alle studenter, og etter kjønn, alder, familiefase, antall semestre og utdanningsinstitusjon. 2010. Prosent	64
4.14. Studenter etter når de sist var hos tannlege, andel med udekket behov for tannlegehjelp og andel med økonomiske grunner til udekket behov, etter kjønn, alder, familiefase, antall semestre og utdanningsinstitusjon. 2010. Prosent.....	65
4.15. Studenter etter mosjons- eller treningsaktivitet på fritiden i de siste 12 månedene, og etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre og utdanningsinstitusjon. 2010. Prosent	66
4.16. Studenter som vanligvis trener hver uke, etter antall dager per uke de har mosjonert eller trent på fritiden i de siste 12 månedene, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre og utdanningsinstitusjon. 2010. Prosent.....	67
4.17. Studenter som røyker eller snuser, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre og utdanningsinstitusjon. 2010. Prosent	68
4.18. Studenter som har drukket alkohol eller følt seg tydelig beruset de siste 12 månedene, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre og utdanningsinstitusjon. 2010. Prosent.....	69
4.19. Egenvurdert helse etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre og utdanningsinstitusjon. Studenter 19-34 år. 2005. Prosent.....	70
4.20. Befolkningen 19-34 år etter egenvurdert helse og alder. 2009. Prosent	70
4.21. Personer 19-34 år med varig sykdom eller nedsatt funksjonsevne med begrensninger i alminnelige hverdagsaktiviteter som følge av dette, etter kjønn, alder og husholdningstype. 2009. Prosent	70
4.22. Andel med betydelige psykiske plager etter kjønn, alder og antall semestre. Studenter 2010 og 2005. Prosent.....	71
4.23. Befolkningen 19-34 år som har hatt redusert arbeidsevne på grunn av psykiske helseproblemer siste 12 måneder, etter kjønn og alder. 2008. Prosent	71
4.24. Befolkningen 19-34 år som de siste 3 månedene har vært plaget av ulike typer varige eller stadig tilbakevendende symptomer på helseproblemer, etter kjønn og alder. 2008. Prosent	71
4.25. Befolkningen 19-34 år som har brukt ulike medisiner daglig eller ukentlig de siste 4 ukene, etter kjønn og alder. 2008. Prosent.....	71
4.26. Befolkningen 19-34 år som vært hos fastlege eller annen allmennlege, legespesialist eller psykolog/psykiater siste 12 måneder, etter alder. 2008. Prosent ..	72
4.27. Befolkningen 19-34 år etter når de sist var hos tannlege. Andel med udekket behov for tannlegehjelp og andel med økonomiske grunner til udekket behov, etter alder. 2009. Prosent	72
4.28. Befolkningen 19-34 år etter mosjons- eller treningsaktivitet på fritiden i de siste 12 månedene, og etter kjønn og alder. 2008. Prosent	72
4.29. Befolkningen 20-34 år som vanligvis trener hver uke, etter antall dager per uke de har mosjonert eller trent på fritiden i de siste 12 månedene, etter kjønn og alder. 2008. Prosent	73
4.30. Befolkningen 20-34 år etter om de røyker eller snuser, etter kjønn og alder. 2008. Prosent	73
4.31. Befolkningen 19-34 år etter hvor ofte de har drukket alkohol eller følt seg tydelig beruset de siste 12 månedene, etter kjønn og alder. 2008. Prosent	73
5.1 Studentenes boform etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	75
5.2 Studenter som bor i samme bygning som foreldrene etter kjønn, alder husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent og kroner.....	75
5.3 Studenter som leier bolig etter kjønn, alder husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent og kroner.....	77
5.4. Boligeier blant studenter som leier etter kjønn, alder husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	77

5.5. Studenter som leier studentbolig etter kjønn, alder husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent og kroner	78
5.6. Hvor ofte studentene har byttet bolig i løpet av studietiden etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent og gjennomsnitt.....	79
5.7. Årsak til valg av studentbolig etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	80
5.8. Om en tidligere har bodd i studentbolig og botid etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent og gjennomsnitt.....	81
5.9. Årsak til at man ikke velger studentbolig etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	82
5.10. Boligstandard etter kjønn, alder husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	83
5.11. Utsatt for støy etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon, boforhold og studiebrøk. 2010. Prosent	85
5.12. Urolig for å bli utsatt for og utsatt for vold og trusler eller tyveri og skadeverk etter kjønn, alder husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	86
5.13. Boligens beliggenhet i forhold til studiestedet og kollektivtilbud etter kjønn, alder husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	87
5.14. Transportmåte og reisetid til studiestedet, etter kjønn, alder husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent.....	88
5.15. Gjennomsnittlige utgifter til transport i måneden etter kjønn, alder husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	89
5.16. Studentenes boform etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent.....	89
5.17. Studenter som bor hos foreldre etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent og kroner	90
5.18. Studenter som leier bolig etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent og kroner	90
5.19. Boligeier blant studenter som leier etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent.....	90
5.20. Gjennomsnittlig husleie for studenter som bor i studentbolig etter kjønn, alder og antall semester. 2005. Kroner	91
5.21. Boligstandard etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent	91
5.22. Usatt for støy, vold eller trusler, tyveri eller skadeverk og urolig for vold og trusler etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent.....	91
5.23. Boligbeliggenhet og kollektivtilbud etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent	92
5.24. Transportmåte, tid på studievei og gjennomsnittlige transportutgifter etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent.....	92
5.25. Gjennomsnittlige utgifter til transport i måneden etter kjønn, alder og antall semester. 2005. Kroner	92
6.1. Andelen studenter som bor sammen med sine foreldre etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	93
6.2. Har ektefelle eller samboer som de bor sammen med etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	94
6.3. Studentenes sivilstatus etter kjønn, alder, familiefase, utdanningsinstitusjon og registrert studietid. 2010. Prosent.....	95
6.4. Andel studenter som bor sammen med og deler mat- eller boutgifter med andre enn egen familie og foreldre, og antall man bor sammen med etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	95
6.5. Andel av studentene som bor sammen med barn etter kjønn, alder, familiefase, utdanningsinstitusjon og registrert studietid. 2010. Prosent	96
6.6. Studenter som bor sammen med barn fordelt etter antall barn de bor sammen med etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	97
6.7. Andel studenter med barn i husholdningen som er født i 2000 eller seinere, som har regelmessig tilsyn og type tilsynsordning etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent.....	97
6.8. Gjennomsnittlig timer per uke barn har regelmessig tilsyn og utgifter sammenlagt per måned til tilsynet etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	98
6.9. Hvor ofte studentene treffer sin far, hvis de ikke bor sammen etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. Tall for dem med far i live. 2010. Prosent.....	99

6.10. Hvor ofte studentene har kontakt med sin far på telefon, e-post eller på andre måter, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. Tall for dem med far i live. 2010. Prosent	100
6.11. Hvor ofte studentene treffer sin mor hvis de ikke bor sammen, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. Tall for dem med mor i live. 2010. Prosent.....	100
6.12. Hvor ofte studentene har kontakt med sin mor på telefon, e-post eller på andre måter, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. Tall for dem med mor i live. 2010. Prosent	101
6.13. Hvor ofte studentene treffer noen av sine søsken hvis de ikke bor sammen, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. Tall for dem med søsken. 2010. Prosent.....	102
6.14. Hvor ofte studentene har kontakt med sine søsken på telefon, e-post eller på andre måter, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. Tall for dem med søsken. 2010. Prosent.....	102
6.15. Hvor ofte studentene er sammen med gode venner, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	103
6.16. Hvor mange står studentene så nær at de kan regne med dem hvis de får store personlige problemer, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent.....	104
6.17. Hvor stor interesse viser andre for det du gjør, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent.....	104
6.18. Hvor ofte man føler seg ensom, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon, studiebrøk og boform. 2010. Prosent	105
6.19. Har noen man kan snakke fortrolig med (utenom egen familie), har gode venner på studiestedet sitt (utenom familie) eller gode venner andre steder, etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon, studiebrøk og boform. 2010. Prosent	106
6.20. Andelen studenter som bor sammen med sine foreldre etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent.....	107
6.21. Har ektefelle eller samboer som de bor sammen med etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent.....	107
6.22. Studentenes sivilstatus etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent	107
6.23. Andel av studentene som bor sammen med barn etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent.....	108
6.24. Studenter som bor sammen med barn fordelt etter hvor mange barn de bor sammen med etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent	108
6.25. Andel studenter som har regelmessig tilsyn av barn i husholdningen som er født i 1995 eller seinere og type tilsynsordning etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent	108
6.26. Gjennomsnittlig timer per uke barn har regelmessig tilsyn og utgifter sammenlagt per måned til tilsynet etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent	109
6.27. Hvor ofte studentene treffer sin far, hvis de ikke bor sammen etter kjønn, alder og registrert studietid. Tall for dem med far i live. 2005. Prosent.....	109
6.28. Hvor ofte treffer studentene sin mor etter kjønn, alder og registrert studietid. Tall for dem med mor i live. 2005. Prosent.....	109
6.29. Hvor ofte man føler seg ensom, om man har gode venner på studiestedet sitt (utenom familie) og om man har noen man kan snakke fortrolig med (utenom egen familie) etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent	109
7.1. Antall ganger på kino siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	110
7.2. Antall ganger på teater/revy/opera siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent.....	111
7.3. Antall ganger vært på konsert siste 12 måneder. 2010 etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. Prosent....	112
7.4. Antall ganger deltatt i kor, orkester, sang- eller musikkgruppe siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	113
7.5. Antall ganger gått ut for å danse siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	114
7.6. Antall ganger vært på sosiale, kulturelle eller faglige arrangementer i regi av en studentforening siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	115
7.7. Antall ganger gått på restaurant, pub, kafé eller lignende siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent (Ikke besøk i studentkantine eller studentkafé, studentpub eller lignende)	116

7.8. Antall ganger gått på museum eller kunstutstilling siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	117
7.9. Antall ganger besøkt et folkebibliotek, medregnet filial og bokbuss siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent (Ikke fag- og forskningsbibliotek).....	118
7.10. Antall ganger vært på gudstjeneste eller religiøst møte siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent (Ikke dåp, konfirmasjon, bryllup eller begravelse).....	119
7.11. Antall ganger drevet med sport og idrett eller mosjonert på annen måte siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	119
7.12. Antall ganger gått fotturer eller skiturer i skog og mark eller på fjellet siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	120
7.13. Antall ganger trent på treningsstudio eller helsesenter siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	121
7.14. Antall ganger vært tilskuer til et idrettsarrangement siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	122
7.15. Antall bøker lest i fritiden siste 12 måneder etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent (Ikke fagbøker lest i forbindelse med studium eller arbeid)	123
7.16. Andel studenter som deltar partipolitisk lag, faglig studentforening og religiøse lag/foreninger etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	124
7.17. Andel studenter som er medlem av idrettslag, friluftslivsorganisasjoner og musikk-, kor-, korps-, teatergrupper og kunstforeninger for studenter etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	125
7.18. Andel studenter som er medlem i fag-/yrkesorganisasjoner, miljøvernorganisasjoner, internasjonale freds-/menneskerettighetsorganisasjoner eller andre organisasjoner etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	126
7.19. Studenters interesse for studentpolitikk etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	127
7.20. Andelen som har stemt ved det siste studentpolitiske valget på studiestedet og andelen som noen gang har hatt et studentpolitisk verv etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	128
7.21. Antall ganger på kino siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent	128
7.22. Antall ganger på teater/revy/opera siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent.....	129
7.23. Antall ganger vært på konsert siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent.....	129
7.24. Antall ganger deltatt i kor, orkester, sang- eller musikkgruppe siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent	129
7.25. Antall ganger gått ut for å danse siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent.....	129
7.26. Antall ganger vært på sosiale, kulturelle eller faglige arrangementer i regi av en studentforening siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent	130
7.27. Antall ganger gått på restaurant, pub, kafé eller lignende siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent	130
7.28. Antall ganger gått på museum eller kunstutstilling siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent.....	130
7.29. Antall ganger besøkt et folkebibliotek, medregnet filial eller bokbuss siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent.....	130
7.30. Antall ganger vært på gudstjeneste eller religiøst møte siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent (ikke dåp, konfirmasjon, bryllup eller begravelse).....	131
7.31. Antall ganger drevet med sport og idrett eller mosjonert på annen måte siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent.....	131
7.32. Antall ganger gått fotturer eller skiturer i skog og mark eller på fjellet siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent.....	131
7.33. Antall ganger vært tilskuer til et idrettsarrangement siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent.....	131
7.34. Antall bøker lest i fritiden siste 12 måneder etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent (Ikke fagbøker lest i forbindelse med studium eller arbeid)	132

7.35. Andel studenter som deltar partipolitisk lag, faglig studentforening og religiøse lag/foreninger etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent	132
7.36. Andel studenter som deltar i idrettslag, friluftslivsorganisasjoner og musikk-, kor-, korps-, teatergrupper og kunstforeninger for studenter etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent.....	132
7.37. Andel studenter som deltar i fag-/yrkesorganisasjoner, miljøvernorganisasjoner, internasjonale freds-/menneskerettighetsorganisasjoner eller andre organisasjoner etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent	133
7.38. Studenter sine interesse for studentpolitikk etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent	133
7.39. Andelen som har stemt ved det siste studentpolitiske valget på studiestedet og andelen som noen gang har hatt et studentpolitisk verv etter kjønn, alder og registrert studietid. 2005. Prosent.....	133
8.1 Hovedinntektskilde under studie etter kjønn, alder, husholdningstype, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent.....	135
8.2 Andel av beløpet fra Lånekassen som antas å bli brukt etter kjønn, alder, husholdningstype, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	137
8.3. Økonomisk hjelp eller bidrag fra nærmeste familie utenfor husholdningen etter kjønn, alder, husholdningstype, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	139
8.4. Studenter over 20 år som ikke bor hjemme som har mottatt regelmessig bidrag fra nærmeste familie etter fylte 20 år etter kjønn, alder, husholdningstype, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	140
8.5. Økonomisk sårbarhet kjønn, alder, husholdningstype, utdanningsinstitusjon og studiebrøk. 2010. Prosent	141
8.6. Hovedinntektskilde dette semesteret etter, kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent	142
8.7. Andel av beløpet fra Lånekassen som antas brukt etter, kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent	142
8.8. Andel som har mottatt økonomisk bidrag fra familien etter, kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent	142
8.9. Studenter over 20 år som ikke bor hjemme som har mottatt regelmessig bidrag fra nærmeste familie etter, kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent og kroner....	143
8.10. Økonomisk sårbarhet etter, kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent	143
9.1. Yrkesdeltagelse og inntekt etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon, boforhold og studiebrøk. 2010. Prosent, gjennomsnittlig antall og kroner.....	145
9.2. Årsak til arbeid ved siden av studiene etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon, boforhold og studiebrøk. 2010. Prosent	147
9.3. Hva studenten trenger ekstra penger til etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon, boforhold og studiebrøk. 2010. Prosent	147
9.4. Hvorvidt inntektsgivende arbeid er relevant for studiet blant studenter med jobb etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon, boforhold og studiebrøk. 2010. Prosent	148
9.5. Arbeidssituasjon til studenter med inntektsgivende arbeid etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon, boforhold og studiebrøk. 2010. Prosent	150
9.6. Hovedgrunn for ikke å ha inntektsgivende arbeid i studietiden etter kjønn, alder, husholdningstype, antall semestre, utdanningsinstitusjon, boforhold og studiebrøk. 2010. Prosent.....	151
9.7. Yrkesdeltagelse og inntekt etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent, gjennomsnittlig antall og kroner.....	152
9.8. Årsak til arbeid ved siden av studiene etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent	153
9.9. Hovedgrunn for ikke å ha inntektsgivende arbeid i studietiden etter kjønn, alder og antall. 2005. Prosent	153
9.10. Hvorvidt inntektsgivende arbeid er relevant for studiet blant studenter med jobb etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent.....	153
9.11. Arbeidssituasjon til studenter med inntektsgivende arbeid etter kjønn, alder og antall semestre. 2005. Prosent.....	153
B1. Forventet standardavvik for observerte prosentandeler (p) ved ulike utvalgsstørrelser (n). Designeffekt = 1,5.....	156
B2. Forventet standardavvik for observerte prosentandeler ved ulike hyppig brukte delutvalgs-størrelser. Designeffekt = 1,5.....	157